ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΤΟΣ Δ'

Αρ. 47/167

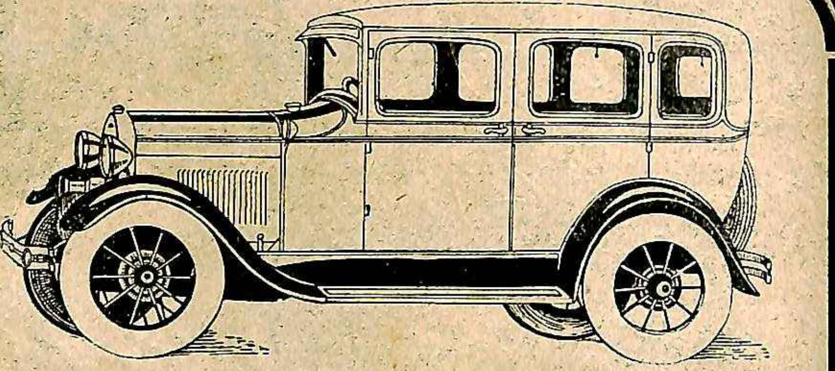

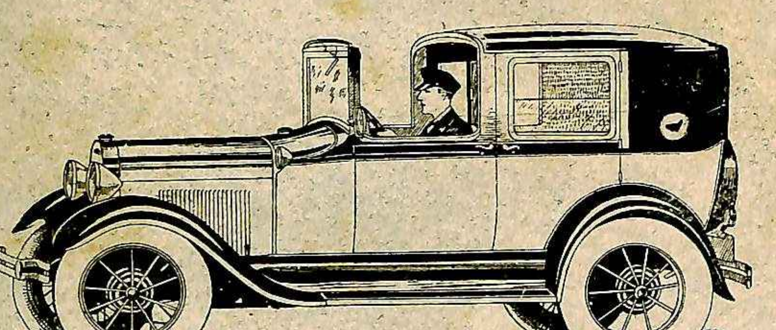

Ἡ ἐμφάνισις, ἡ ὡραιότης κιὶ ἡ κομψότης τοῦ νέου Φὸρδ κατέκτησαν τὴν προτίμησιν τῶν αὐτοκινητιστῶν ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἡ στερεότης καὶ οἰκονομία δὲν ἐθυσιάσθησαν χάριν τῆς κομψότητος, ταχύτητος, ἀσφαλείας καὶ ἀθορύβου ἀναπαυτικότητος.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΦΟΡΔ ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΘΗ ΔΙΑ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΕΤΑΙ ΠΛΗΡΩΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΣΗΜΕΡΙΝΑΣ ΣΥΝΘΗΚΑΣ

Ford

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ, ΦΟΡΤΗΓΑ, ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

„ΑΘΗΝΑ„
ΑΝΩΝ. ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 28ᴬ

ΚΟΡΣΕΔΕΣ-ΖΩΝΕΣ
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΟΜΟΝΟΙΑ

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΚΑΠΕΛΛΑ

Ἡ πλουσιωτέρα συλλογὴ ὑλικῶν γυναικείων πίλων. Τὰ ἐκλεκτὰ τεχνητὰ ἄνθη. Τὰ καλύτερα βάζα.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΝΤΟΥΖΟΓΛΟΥ
ΚΛΕΙΤΙΟΥ 8 (Πάροδος Εὐαγγελιστρίας)

Γερμανικὸν ραδιόφωνον «CONCERT»

ἀποδίδει εἰς ἀφανταστον ἔντασιν καὶ διαύγειαν καὶ στοιχίζει λιγώτερα ἀπ' ὅ,τι ἕνας καλὸς φωνογράφος.

Τὸ ραδιόφωνον »CONCERT« εἶνε ὁ ἀπαραίτητος συντροφος καθε σπιτιοῦ.

Πωλεῖται: Γραφεῖον Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗ. Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΙΛΩΝ
ΜΑΙΡΗΣ ΑΡΧΟΝΤΑΚΗ ΚΑΛΕΡΓΗ

Ἀναλαμβάνομεν παντὸς εἴδους ἐπισκευήν, βαφὴν καὶ καθαρισμὸν ψαθῶν καὶ καστοριῶν μὲ τιμὰς ἐκτὸς συναγωνισμοῦ.

ΝΙΚΗΣ 10β, ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΣ ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΑ

ΑΓΟΡΑΙ-ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ
ΟΙΚΙΩΝ-ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ-ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΕΝΥΠΟΘΗΚΑ ΔΑΝΕΙΑ
ΠΡΟΣ ΕΞΟΦΛΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΙ-ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ
ΠΥΡΟΣ-ΖΩΗΣ-ΘΑΛΑΣΣΗΣ
«Ο ΔΟΥΝΑΒΙΣ» ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ

„ΕΞΠΡΕΣ„
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓ. Σ. ΠΟΛΥΜΕΝΑΚΟΣ
27 ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 27
ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΡΗΣΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ
ΣΥΝΑΛΛΑΓΑΙ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΕΤΟΣ Δ΄.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 47 (167)
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜ. 2.50

Οἰκογένεια

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΑΧ.	130
» ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	70
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΛΙΡΑΙ ΑΓΓΛΙΑΣ	1
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . ΔΟΛΛΑΡΙΑ	5
ΑΦΡΙΚΗΣ . . . . ΣΕΛΙΝΙΑ	24
ΒΕΛΓΙΚΟΥ ΚΟΓΚΟ » »	24

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1929

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ ΑΡΙΘ. 7
ΤΥΠΟΓΡ.: ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΠΑΛ. ΠΑΤΡΩΝ 5
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 52-03

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»: Ἐν Ἀμερικῇ M. D. STROYMBOS 261 w. 85th Str New-York U.S.A., ἐν Αἰγύπτῳ-Σουδὰν ὁ κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΑΡΑΦΗΣ 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie καὶ ἐν Βελγικῷ Κογκὸ ὁ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ B. P. 445 ELISABETHVILLE CONGO-BELGE

Γενικοὶ Πράκτορες ἐν Ἀμερικῇ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν τῆς «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»
NEW YORK NEWS AGENCY
General P. O. Box 497 NEW YORK CITY
Ὅπου δέον ν' ἀπευθύνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι

Ἀπὸ Ὅ,τι Βλέπω Καὶ Ἀκούω

Η ΛΑΣΠΗ

Φτάνει νὰ πέση μιὰ μικρὴ βροχὴ στὰς Ἀθήνας, γιὰ ν' ἀλλάξη ἀμέσως ὁλόκληρη ἡ πόλις ὄψι. Τὰ νερὰ θὰ πλημμυρίσουν τοὺς δρόμους, καί, ὅταν σὲ λίγο πάψη ἡ βροχή, θ' ἀρχίση τὸ τρομερὸ κακὸ τῆς λάσπης. Τοῦ κάκου ὁ Τύπος ἐπὶ δεκαετηρίδας ὁλοκλήρους διαμαρτύρεται γιὰ τὸ κακὸ αὐτό. Τοῦ κάκου οἱ πολῖται ἀγανακτοῦν. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους δὲν συγκινεῖται. Ὅλοι τους θεωροῦν τὸν ἑαυτό τους ἀνεύθυνο καὶ ἐπιρρίπτουν τὰς εὐθύνας στοὺς ἄλλους κι' ἔτσι τὸ κακὸ διαιωνίζεται. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὸ μόνο ποὺ εἶνε βέβαιο σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι, εἶνε ὅτι ὅλοι οἱ ἁρμόδιοι τὰ ἔχουνε... λασπώσει!...

* * *

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Ἡ Πάουερ φαίνεται πὼς ἔχει στὴ διάθεσί της τὴν περίφημη «Μηχανὴ ποὺ τρέχει μέσ' στὸ Χρόνο» τοῦ Ἄγγλου μυθιστοριογράφου Γουέλλς. Ἀλλοιῶς δὲν ἐξηγεῖται ἡ διαρκὴς προσπάθειά της, ἡ ὁποία στέφεται ὑπὸ τόσης ἐπιτυχίας νὰ μᾶς ξαναγυρίση στὸ Παρελθόν. Εἴχαμε φῶς ἄφθονο καὶ ἡ νύχτα κόντευε πειὰ νὰ μεταβληθῆ εἰς ἡμέραν, ὅταν ἔξαφνα ἡ Πάουερ μᾶς ξαναγύρισε εἰς τὴν μακρυνὴν ἐποχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἔδισσον ἐφεῦρε τὴν ἠλεκτρικὴν λυχνίαν. Εἴχαμε συγκοινωνίαν τακτικὴν καὶ τὰ ἐπιβατικὰ αὐτοκίνητα ἔφευγαν τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο καὶ ἡ Πάουερ τὰ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν μέση. Δὲν μένει παρὰ νὰ ζεύξη καὶ τὸν ἠλεκτρικὸ σιδηρόδρομο μὲ γαϊδουράκια!..

* * *

ΕΡΩΣ... ΦΟΝΕΥΣ

Καὶ ἕτερον κροῦσμα φεμινισμοῦ τῶν ἄκρων, τὴν περασμένη ἑβδομάδα. Μιὰ νέα ἐπυροβόλησε κι' ἐτραυμάτισε τὸν Ρωμαῖον της, γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν νυμφευθῆ, ὅπως τῆς ὑπεσχέθη καὶ τῆς ὡρκίσθη στὴν ἀρχὴ τῶν ἐρώτων των. Μ' ἄλλους λόγους ἡ γυναῖκες γίνουνται πολὺ-πολὺ ἐπικίνδυνες. Σᾶς δίνουν τὴν καρδιά τους καὶ ἂν δὲν τὶς νυμφευθῆς, σοῦ φυτεύουν στὴ δική σου μιὰ σφαῖρα καὶ πᾶς στὸ Διάβολο! Ἔτσι καθίσταται καὶ ὁ ἔρως ἐπικίνδυνος. Ἔρωτα πάνοπλον, φονέα, κακοῦργον τί νὰ τὸν κάμη κανείς; Πρὶν κρατοῦσε τόξο καὶ βέλη. Τώρα κρατάει πιστόλι. Ἀχρείαστος νάναι λοιπόν!...

* * *

Η ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΡΙΑ!

Ἡ καλοκαιρία ἐξακολουθεῖ. Λιακάδα τὴν ἡμέρα. Φεγγάρι τὴ νύχτα. Αὐτὸ συμβαίνει δηλαδὴ σήμερα ποὺ γράφουμε τὶς γραμμὲς αὐτές. Οὔτε ἄνεμοι, οὔτε κρύο, οὔτε τουρτουρίσματα. Καιρὸς γιὰ τὴ φτωχολογιά. Ὁ χειμὼν εἶνε ἡ ἐποχὴ τῶν πλουσίων. Ἡ καλοκαιρία εὐνοεῖ τὸ προλεταριάτο. Μπολσεβικίζει. Καὶ παραξενευόμαστε πὼς δὲν τὴν ἔπιασε ἀκόμα ἡ ἀστυνομία καὶ δὲν τὴν ἔκλεισε στὸ φρέσκο!...

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

—Ὥστε ὁ τραπεζίτης Παύλου συνελήφθη;

—Ναὶ καὶ ἐτέθη πειὰ τελεία καί... παύλου στοὺς ἄθλους του!

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΝΑΙ, ΑΛΛΑ...

Ὁ ὑπηρέτης τοῦ φιλοσόφου Ζήνωνος ἀκολουθῶντας τὴν περίφημη θεωρία τοῦ κυρίου του περὶ εἱμαρμένης, τὸν ἔκλεβε διαρκῶς, κάθε φορὰ δὲ ποὺ πιανόταν πάνω στὴν κλεψιά, ἔλεγε:

—Δὲν φταίω ἐγώ. Ἦταν πεπρωμένο νὰ κλέψω!

—Ναί, ἀλλὰ εἶνε πεπρωμένο καὶ νὰ τὶς φᾶς! τοῦ ἀπαντοῦσε ὁ Ζήνων καὶ τοῦ τὶς ἔβρεχε.

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Ὁ κ. Κωνστ. Δ. Σταματόπουλος, τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ ἡ δεσποινὶς Ἐριέττη Λαδδαίου ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των. Ἡ διεύθυνσις τῆς «Οἰκογενείας» τοὺς εὔχεται τὸν βίον εὐτυχισμένον.

ΠΕΝΝΙΕΣ

Ἡ Ἀστυνομία Πόλεων ἐπιμένει στὸ ἐντελῶς ἀσύγχρονο μέτρο τοῦ ἐκ περιτροπῆς ἀνοίγματος τῶν ἑστιατορίων κατὰ τὰς Κυριακάς, καταδικάζοντας ἔτσι τοὺς μισοὺς τοὐλάχιστον ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους ἐργένηδες εἰς καταναγκαστικὴν νηστείαν.

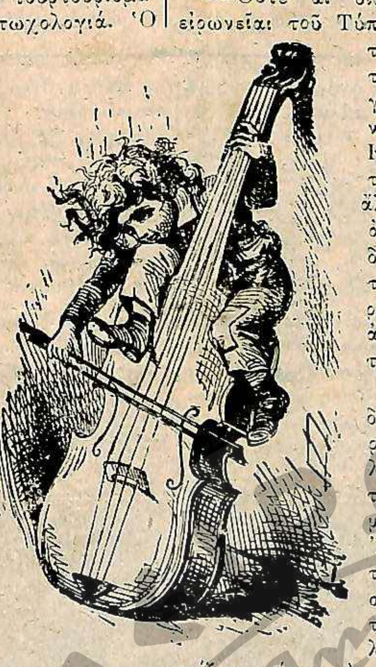

—Οὔτε αἱ διαμαρτυρίαι καὶ αἱ εἰρωνεῖαι τοῦ Τύπου, οὔτε ἡ ἀντίθετος σχεδὸν γνώμη τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργείου τὴν ἔκαναν ν' ἀλλάξη γνώμην. Καὶ ὅμως τὸ μέτρον αὐτὸ εἶνε τόσο ἄλογον, ὅσον ἐπίσης ἄλογον θὰ ἦτο ἡ διακοπὴ τῆς λειτουργίας κάθε Κυριακὴ τῶν μισῶν ἀστυνομικῶν τμημάτων.

—Στὶς ἐφημερίδες κάποιος ἔμπορος ρεκλαμάρει τελευταῖα τὰ βούτυρά του, «βούτυρα Τάλμα», ὅπως τὰ λέει. Ἀσφαλῶς τὰ ὀστᾶ τοῦ περιφήμου καὶ συνωνύμου τῶν βουτύρων αὐτῶν Γάλλου τραγῳδοῦ θὰ τρίζουν μέσα στὸν τάφο τους γιὰ τὴν διαφήμισι ἢ τὴν δυσφήμισι μᾶλλον τοῦ ἐνδόξου ὀνόματός του.

—Κατὰ τὴν τελευταίαν κλήρωσιν τοῦ λαχείου τοῦ Στόλου δύο ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀριθμούς, καθὼς καὶ πλῆθος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἔπεσαν σὲ μικρούλαχειοπώλας.

—Πολλοὶ μαργαρῖται διαπράττονται στὸν κινηματογράφο στὴν μετάφρασι τῶν ἐπεξηγήσεων τῶν διαφόρων σκηνῶν τῶν ἔργων.

—Τὸ περίεργο δὲ σχετικῶς εἶνε ὅτι οἱ μαργαρῖται αὐτοὶ γίνονται ὄχι στὴν ἀπόδοσι ἢ στὴν ἀκρίβεια τῆς μεταφράσεως, ἀλλὰ στὴν διατύπωσί της.

—Ἔτσι ἡ περισσότερες ἐπεξηγήσεις θυμίζουν πολὺ τὸν μακαρίτην

Η ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Τὰ περισσότερα δημόσια γραφεῖα στὴν Ἀγγλία μοιάζουν μὲ σχολικὲς αἴθουσες παραδόσεων. Τὰ δωμάτια εἶνε ὑπερβολικὰ μεγάλα. Στὴν μιὰ γωνία εἶνε τοποθετημένη μιὰ πλατειὰ ἐξέδρα καὶ ἐπάνω της τὸ γραφεῖο τοῦ προϊσταμένου τοῦ τμήματος. Δεξιὰ καὶ ἀριστερά, κάτω ἀπὸ τὴν ἐξέδρα, εἶνε τοποθετημένα τὰ γραφεῖα τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων. Ἔτσι ὁ προϊστάμενος μπορεῖ νὰ ἐπιβλέπη τοὺς ὑφισταμένους του, οἱ ὁποῖοι μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ δὲν μποροῦν νὰ μένουν ἀργοὶ καὶ νὰ πιάνουν κουβεντολόϊ. Ἀλλὰ συγχρόνως καὶ οἱ ὑφιστάμενοι ἐπιβλέπουν τὸν προϊστάμενο μήπως κάθεται ἀργός.

***ΣΗΜ. «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»**: Στὴν Ἑλλάδα, προϊστάμενοι καὶ ὑφιστάμενοι, πίνουν τὸν καφέ τους καὶ διαβάζουν τὶς ἐφημερίδες τους εἰς ἰδιαίτερα γραφεῖα.*

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΠΡΟΣ ΧΑΡΤΟΠΑΙΚΤΗΝ

Κάποιος Γάλλος χαρτοπαίκτης συνελήφθη μιὰ μέρα νὰ κλέβη ἐπ' αὐτοφώρῳ στὰ χαρτιά. Ἀμέσως οἱ ἄλλοι συμπαῖκται του, ἀπὸ τὴ μεγάλη τους ἀγανάκτησι, τὸν πέταξαν ἀπ' τὸ παράθυρο στὸ δρόμο.

Ὁ χαρτοπαίκτης σηκώθηκε σὲ λίγο σὲ κακὰ χάλια καὶ πῆγε ν' ἀνταμώση ἕνα φίλο του γιὰ νὰ τὸν συμβουλευθῆ τί ἔπρεπε νὰ κάνη.

—Ἡ μόνη συμβουλὴ ποὺ ἔχω νὰ σοῦ δώσω, τοῦ ἀπάντησε τότε ὁ φίλος του, εἶνε νὰ παίζης ἄλλοτε μονάχα... σὲ ἰσόγεια!...

* * *

Ὀλλενδόρφον!...

—Ἑκατοντάδες ἐπιστολῶν ἀποστέλλονται καθημερινῶς στὸν κ. πρωθυπουργὸ μὲ τὰ πιὸ περίεργα, μὲ τὰ πιὸ ποικίλα, μὲ τὰ πιὸ ἐνδιαφέροντα περιεχόμενα. Ἀσφαλῶς δὲ θὰ διασκέδαζε πολὺ ὁ κ. Βενιζέλος ἂν εὐκαιροῦσε καὶ τὶς διάβαζε μόνος του.

—Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπιστολογράφων του κάποιος συμπολίτης τοῦ ἔγραψε, δίνοντάς του... ραντεβοῦ σὲ κάποιο καφενεῖο τῆς πρωτευούσης, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ τοῦ μιλήση γιὰ κάποια σπουδαία ὑπόθεσι!...

ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ
ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ „ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ„
ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ
ΘΑΥΜΑ ΘΑΥΜΑΤΩΝ!...

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Τὰ ἀπρόοπτα τῆς βροχῆς στὴν ἐποχή μας ! . . .

ΠΩΣ ΘΑ ΔΙΟΡΘΩΝΟΥΜΕ... ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ!

Ἡ περίεργη ἀνακάλυψις ἑνὸς Γερμανοῦ ἐπιστήμονος. Μηχανὴ πρὸς κανονισμὸν τοῦ καιροῦ! Ὅπου ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις ἐξασφαλίζει τὸ προνόμιον τῆς ἐκμεταλλεύσεώς της. Πῶς θὰ μεταβάλλεται ὁ καιρὸς στὸ μέλλον. Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ.... Καιροῦ! Τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν. Οἱ ὀμπρελλάδες καὶ οἱ φτωχοὶ οἰκογενειάρχαι. Πράγματα καὶ θαύματα κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἡ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποία κυττάζαμε ἂν τσιμποῦν ἡ μυῖγες, πῶς πλένονται ἡ γάτες, πῶς πετοῦν τὰ χελιδόνια, καὶ ποὺ ξελαιμιαζόμαστε ἐξερευνῶντας μὲ τὸ βλέμμα μας ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος γιὰ ν' ἀνακαλύψουμε τί καιρὸ θὰ κάνη τὴν ἑπομένη ἡμέρα, θ' ἀνήκη σὲ λίγο στὴν ἱστορία. Γιατί, ὅπως τοὐλάχιστον βεβαιώνουν ἡ Εὐρωπαϊκὲς ἐφημερίδες, ὁ καιρὸς δὲν θὰ ἐξαρτᾶται πειὰ ἀπὸ τὸ κέφι τοῦ Νεφεληγερέτου Διός, οὔτε ἀπὸ τοὺς διαφόρους κυκλῶνες καὶ ἀντικυκλῶνες. Οἱ δυστυχισμένοι ἀντικυκλῶνες θὰ ἐξουδετερώνωνται πρὶν μᾶς ἐπισκεφθοῦν. Γιατὶ σὲ λίγο ὁ καιρὸς θὰ κανονίζεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους! Ἔτσι τοὐλάχιστον διατείνεται ὁ Γερμανὸς δόκτωρ Γιοχάνσεν, ὁ ὁποῖος, ὕστερα ἀπὸ μακροχρόνια πειράματα, ἰσχυρίζεται πὼς ἀνεκάλυψε τὴ «μηχανὴ πρὸς κανονισμὸν τοῦ καιροῦ». Ἡ μηχανὴ αὐτὴ μάλιστα δοκιμάστηκε καὶ φαίνεται πὼς λειτουργεῖ καλά, ὥστε ἡ Γερμανικὴ κυβέρνησις ἀγόρασε κιόλας ἀπὸ τὸν ἐφευρέτη τὸ δικαίωμα τῆς ἐκμεταλλεύσεώς της.

Ἡ περίεργη αὐτὴ μηχανὴ τοῦ δόκτορος Γιοχάνσεν μπορεῖ καὶ κανονίζει τὸν ἠλεκτρισμὸ τῆς ἀτμοσφαίρας κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε, ὅταν ὁ καιρὸς πάει νὰ χαλάση, νὰ τὸν μεταβάλη ἀμέσως σὲ θαυμασία λιακάδα καί, ὅταν ἡ γῆ κοντεύει νὰ ξεραθῆ ἀπὸ τὴν ἀνομβρία, νὰ μαζεύη ἀμέσως σύννεφα καὶ νὰ τὴν δροσίζη μὲ μιὰ εὐεργετικὴ βροχή!...

Ἔτσι, στὸ μέλλον, ὅταν θέλουμε νὰ μάθουμε τί καιρὸ θὰ κάνη τὴν ἑπομένη, δὲν θὰ συμβουλευόμεθα πειὰ τὶς διάφορες προφητεῖες τοῦ Καζαμία, οὔτε τὸ δελτίο τοῦ ἀστεροσκοπείου, πού, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, προαναγγέλλει τὰ ἀντίθετα τῶν ὅσων πρόκειται νὰ συμβοῦν. Θὰ συμβουλευόμεθα ἁπλούστατα τὸ ἐπίσημον δελτίον τοῦ κράτους, ὅπου θὰ εἶνε γραμμένος μὲ κάθε ἀκρίβεια ὁ καιρὸς ποὺ θὰ κανονίζη ἡμερησίως ἡ μηχανὴ τοῦ Γερμανοῦ δόκτορος.

Ὅταν ἡ ἐφεύρεσις αὐτὴ εἰσαχθῆ καὶ στὴν Ἑλλάδα, τὸν διακανονισμὸ τοῦ καιροῦ θὰ τὸν ἀναλάβη φυσικὰ τὸ κράτος καὶ ἴσως μάλιστα νὰ ἱδρύση γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸν ἰδιαίτερο Ὑπουργεῖο τοῦ Καιροῦ! Μπορεῖ δὲ εὔκολα νὰ φαντασθῆ κανεὶς τί κακὸ καὶ τί ἀντάρα θὰ γίνεται στὸ ὑπουργεῖο αὐτὸ ἀπὸ τὶς ἀξιώσεις τῶν πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ θέλουν νὰ κανονίζη τὸν καιρὸ σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντά τους.

Οἱ ἔμποροι ὀμβρελλῶν καὶ ἀδιαβρόχων, π. χ., θὰ κάνουν κατὰ τὸ Σεπτέμβριο συλλαλητήριο γιὰ νὰ ἐπιτρέψη ἡ κυβέρνησις μερικὲς μπόρες γιὰ νὰ σωθοῦν ἡ ἐπιχειρήσεις των ποὺ θὰ κινδυνεύουν νὰ καταστραφοῦν. Οἱ σύνδεσμοι τῶν πτωχῶν οἰκογενειαρχῶν πάλι θὰ στέλνουν ἀλλεπάλληλα τηλεγραφήματα στὴν κυβέρνησι, παρακαλῶντας την νὰ παρατείνη τὸν καλὸ καιρὸ ὅλον τὸν χειμῶνα, γιὰ νὰ μὴν ἀναγκασθοῦν νὰ φτιάξουν χειμωνιάτικα ροῦχα στὶς γυναῖκες τους καὶ στὰ παιδιά τους. Ὁ βουλευτὴς τῆς τάδε ἐπαρχίας θὰ ζητάη νὰ βρέξη γιὰ νὰ σωθῆ ἡ παραγωγὴ τῆς περιφερείας του, καὶ ὁ συνάδελφός του, ποὺ τὸν ἀντιπολιτεύεται, θὰ ἐνεργῆ παρασκηνιακῶς ὥστε νὰ μὴν τοῦ γίνη τὸ ρουσφέτι αὐτό, γιὰ νὰ μπορέση ἔτσι νὰ τὸν χαντακώση.

Μὲ δυὸ λόγια, τὰ γράμματα καὶ τὰ τηλεγραφήματα θὰ πέφτουν... βροχὴ στὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Καιροῦ καὶ ἡ βροχὴ αὐτὴ θὰ εἶνε ἡ μόνη ποὺ δὲν θὰ μπορῆ κανεὶς νὰ τὴν κανονίση ἀπὸ πρίν!...

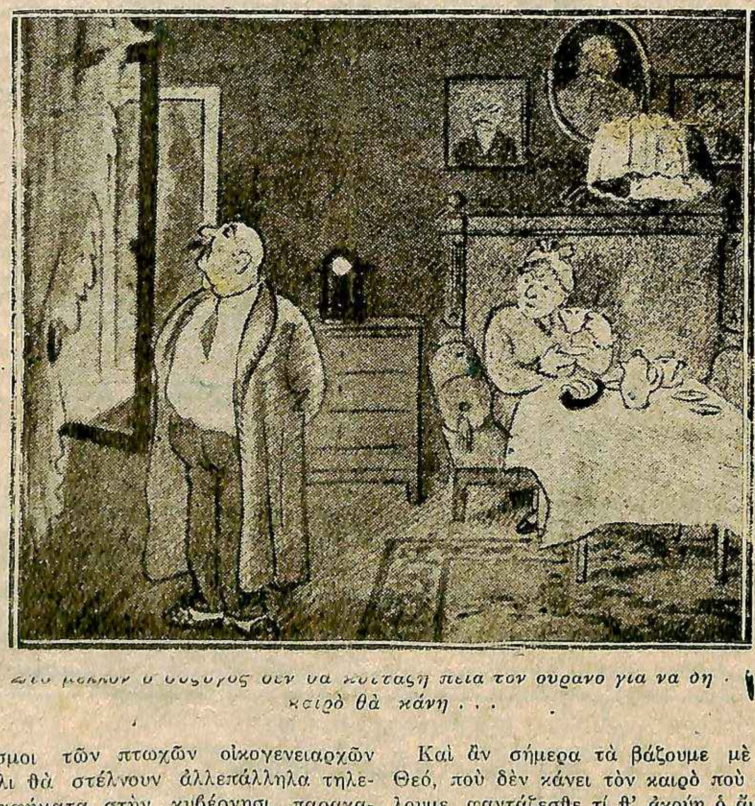

Στὸ μέλλον ὁ σύζυγος δὲν θὰ κυττάζη πειὰ τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ δῇ τί καιρὸ θὰ κάνη . . .

Καὶ ἂν σήμερα τὰ βάζουμε μὲ τὸ Θεό, ποὺ δὲν κάνει τὸν καιρὸ ποὺ θέλουμε, φαντάζεσθε τί θ' ἀκούη ὁ ἄμοιρος ὁ ὑπουργὸς τοῦ Καιροῦ καὶ οἱ διάφοροι ὑπάλληλοί του ποὺ δὲν θὰ κανονίζουν τὸν καιρὸ σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιθυμίες κάθε πολίτου χωριστὰ καὶ ὅλων μαζὺ γενικῶς! Κανένας πολιτευόμενος δὲν θὰ ἐπιθυμῆ νὰ δεχθῆ τὸ ὑπουργεῖο αὐτό. Ἀκόμη καὶ κυβερνήσεις θὰ πέφτουν ἐξ αἰτίας του καὶ πόλεμοι θὰ γίνωνται μεταξὺ δύο γειτονικῶν κρατῶν, ὅταν ὁ καιρὸς ποὺ κάνει στὸ ἕνα κράτος ἀλλοιώνει τὸν καιρὸ τοῦ ἄλλου!...

Ὡστόσο ἔτσι θὰ εἶνε καλύτερα παρὰ ἂν ἦταν ἐλεύθερος κάθε πολίτης νὰ κανονίζη τὸν καιρὸ ὅπως θέλει αὐτός. Τὸ τί θὰ γινόταν τότε, εἶνε ἴσως ἀφάνταστο. Ὅταν, ἔξαφνα, ἕνας γείτονας θἄχε προσωπικὰ μὲ τὸν ἄλλον, θὰ ἐξαπέλυε μιὰ καταιγίδα μὲ κεραυνοὺς στὸ σπίτι του ἢ θὰ ἐσήκωνε ἕναν ἀνεμοστρόβιλο ποὺ θὰ τοῦ ἅρπαζε τὴ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ του. Ἤ, ὅταν μιὰ κυρία θὰ ζήλευε τὴ γειτόνισσά της γιὰ τὴν τουαλέττα της, θὰ ἔρριχνε ἀπάνω της χαλάζι καὶ θὰ τῆς κατέστρεφε ἔτσι τὸ καινούργιο της καπέλλο!

Εὐτυχῶς ὅμως δὲν ἔχουμε φτάσει ἀκόμη σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο. Ἡ μηχανὴ τοῦ καιροῦ εἶνε ἀκόμη ἐν τῷ γίγνεσθαι καὶ οὔτε νὰ τὴν ἀποκτήση μπορεῖ κανείς, οὔτε καὶ νὰ τὴ σέρνει μαζύ του σὰν τὰ φορητὰ γραμμόφωνα. Τὸ κρατικὸν δελτίον τοῦ καιροῦ θ' ἀργήση ἀκόμη νὰ ἐκδοθῆ καὶ ὡς τότε θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ βασιλεύουν οἱ Καζαμίαι καὶ τὸ Ἀστεροσκοπεῖο.

ΜΙΚΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΑ... ΜΙΚΡΑ ΔΩΡΑ

Ὁ Μοντεσκιὲ συζητοῦσε μιὰ μέρα μὲ κάποιον δημοτικὸ σύμβουλο τοῦ Μπορντῶ γιὰ ἕνα σοβαρώτατο ζήτημα. Ἡ συζήτησις εἶχε πάρει μεγάλη ζωηρότητα καὶ ὁ σύμβουλος, μὴ ἔχοντας ἄλλο κανένα ἐπιχείρημα, φώναξε:

— Ἂν τὰ πράγματα δὲν εἶνε ἔτσι, ὅπως τὰ λέγω, κύριε πρόεδρε, σᾶς χαρίζω τὸ κεφάλι μου...

— Τὸ δέχομαι πολὺ εὐχαρίστως, ἀπάντησε ὁ Μοντεσκιέ. Τὰ... μικρὰ δῶρα ἄλλωστε διατηροῦν τὴ φιλία!...

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΦΡ. ΣΟΥΛΙΕ

ΤΑ ΑΝΩΝΥΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

— Ἂν σᾶς τύχη ποτὲ νὰ λάβετε ἀνώνυμο γράμμα, νὰ μὴν τὸ διαβάσετε, μοῦ εἶπε μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ Φαμπού, ἕνας γνωστός μου δημόσιος γραφέας, μιὰ μέρα ποὺ εἶχα πάει νὰ τὸν δῶ στὸ γραφεῖο του. Καὶ γιὰ νὰ πεισθῆτε—ἐξακολούθησε—θὰ σᾶς διηγηθῶ μιὰ ἀληθινὴ ἱστορία ποὺ κατέληξε σὲ τραγωδία ἐξ ἀφορμῆς ἑνὸς ἀνωνύμου γράμματος. Ἀκοῦστε:

Ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια εἶχα κάποιο φίλο, τὸ Ζὰν Βωρύ. Ὁ φίλος μου αὐτὸς εἶχε παντρευτῆ τὴ δεσποινίδα Ἐλίζα Ἀρβῶ, μὲ τὴν ὁποία ἀγαπιόταν θερμὰ καὶ ζοῦσαν ἀρκετὰ εὐτυχισμένοι, παρ' ὅλες τὶς διαφορὲς τοῦ χαρακτῆρος των. Τὸν πρῶτο χρόνο τοῦ γάμου τους, τὴν τελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκρηᾶς, ὁ πατέρας τῆς Ἐλίζας πῆγε στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ του καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ πάρη τὴ γυναίκα του καὶ νὰ πᾶνε μαζὺ στὸ χορὸ μεταμφιεσμένων τοῦ Μελοδράματος, ποὺ θὰ δινόταν ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Ὁ Ζὰν ὅμως, ὁ ὁποῖος, ξέχασα νὰ σᾶς πῶ πὼς ἦταν δικηγόρος, ἀρνήθηκε, μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι ἔπρεπε νὰ πάη στὸ Σενλὶ γιὰ μιὰ ἐπείγουσα δικαστικὴ ὑπόθεσι. Καὶ πραγματικά, ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα ἔφυγε, ἀφίνοντας τὸν πεθερό του σὲ μεγάλη στενοχώρια, ἐπειδὴ δὲν εἶχε πραγματοποιηθῆ ἡ παράκλησίς του. Ἐκεῖνος τότε, θέλοντας νὰ ἱκανοποιήση ὁπωσδήποτε τὴν ἰδιοτροπία του, ἐπρότεινε στὴν κόρη του νὰ πᾶνε μαζὺ στὸ χορό. Αὐτὴ ὅμως δὲν ἐδέχτηκε ἀπὸ φόβο μήπως δυσαρεστήση τὸν ἄντρα της.

Ὕστερα ἀπὸ τὴ διπλῆ του αὐτὴ ἀποτυχία, ὁ Ἀρβῶ σκέφθηκε ὅτι θὰ γελοῦσε ἀρκετά, ἂν εὕρισκε τρόπο ποὺ ν' ἀναγκάση τοὺς δυὸ συζύγους νὰ πᾶνε στὸ χορό, χωρὶς νὰ θέλουν καὶ χωριστὰ ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλο.

Μόλις λοιπὸν ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ, πῆγε σπίτι του, πῆρε τὸ χαρτοφύλακα, κατέφυγε σ' ἕνα καφενεῖο κι' ἐκεῖ ὑπαγόρευσε σ' ἕνα φίλο του κι' ἔγραψε δυὸ ἀνώνυμες ἐπιστολές. Τὴν μιὰ ἀπὸ τὶς ἐπιστολὲς αὐτὲς τὴν ἔστειλε τὸ ἴδιο βράδυ στὴν κόρη του καὶ τῆς ἔγραφε μέσα ὅτι ὁ ἄντρας της ἐσκόπευε νὰ πάη μεταμφιεσμένος στὸ χορὸ τοῦ Μελοδράματος, ὅπου εἶχε ραντεβοῦ μὲ μιὰ κυρία μὲ μαῦρο ντόμινο. Αὐτὸς ἦταν ὁ λόγος, τῆς ἔγραφε στὸ τέλος, γιὰ τὸν ὁποῖο εἶχε ἀρνηθῆ νὰ τὴν πάρη κι' αὐτὴ στὸ χορό. Συγχρόνως ἔστειλε στὸ Σενλὶ μὲ κάποιον ἄνθρωπό του τὸ δεύτερο ἀνώνυμο γράμμα στὸν Ζάν, πληροφορῶντας τον ὅτι ἡ γυναῖκα του ἐκείνη τὴ νύχτα θὰ βλεπόνταν κρυφὰ μὲ κάποιο φίλο της στὸ χορὸ τοῦ Μελοδράματος. Μόλις τὰ δυὸ γράμματα ἔφυγαν γιὰ τὸν προορισμό τους, ὁ Ἀρβῶ ἄρχισε νὰ γελᾶ γιὰ τὸ στρατήγημά του καὶ περίμενε νὰ δῆ τὰ ἀποτελέσματα.

Ὅταν ἐνύχτωσε, ἡ Ἐλίζα, ποὖχε λάβει στὸ μεταξὺ τὸ γράμμα, ντύθηκε, φόρεσε μιὰ μάσκα καὶ ἔτρεξε ἀμέσως στὸ Μελόδραμα. Ἐκεῖ μέσα στὴ σύγχυσι καὶ τὴν ζάλη τοῦ χοροῦ καὶ τῆς διασκεδάσεως, ἐλησμόνησε ἀμέσως τὴ θλίψη καὶ τὴ ζήλεια της. Ἔξαφνα ὅμως εἶδε νὰ περνάη δίπλα της κάποιος μεταμφιεσμένος, ὁ ὁποῖος τῆς ἐφάνηκε ὅτι ἔμοιαζε πολὺ μὲ τὸν Ζάν, στὸ ἀνάστημα καὶ στὶς κινήσεις. Ἀμέσως λοιπὸν τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ μπράτσο καὶ τὸν ἐρώτησε:

— Ἐσὺ εἶσαι, Ζάν;

— Ναί, ἐγώ, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως θυμήθηκε τὴν ἀφορμὴ ποὺ τὴν εἶχε κάνει νὰ πάη στὸ χορὸ καὶ γιὰ νὰ βεβαιωθῆ περισσότερες γιὰ τὴν ἀπιστία τοῦ ὑποθετικοῦ συζύγου της, ἐξακολούθησε νὰ τοῦ μιλάη, μ' ἀλλαγμένη ὅμως τώρα τὴ φωνή. Ὁ μεταμφιεσμένος, ὁ ὁποῖος ἦταν κάποιος ξένος, βλέποντας τὴν ἐξαιρετικὴ ταραχὴ τῆς Ἐλίζας καὶ μαντεύοντας τὴν ὡμορφιά της ἀπ' τὴ λεπτότητα τῶν χεριῶν καὶ τὴν κομψότητα τῶν ποδιῶν της, ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ γίνεται πιὸ τολμηρὸς καὶ νὰ προχωρῆ ὁλοένα στὶς θωπεῖες. Ἡ Ἐλίζα πάλι, ποὺ δὲν αἰσθανόταν ἐκείνη τὴν ὥρα στὴν καρδιά της ἄλλο τίποτε ἀπὸ τὴ ζηλοτυπία, νομίζοντας πὼς εἶνε ὁ σύζυγός της, τὸν ἄφινε ἐλεύθερο νὰ κάνη ὅ,τι θέλει καὶ μάλιστα τὸν καθιστοῦσε πιὸ ἐπιθετικὸ μὲ τὴ στάσι της. Ὁ μεταμφιεσμένος, ὕστερα ἀπὸ τὶς πρῶτες κολακεῖες, ἄρχισε νὰ τὴν ἱκετεύη καὶ νὰ τῆς ὁρκίζεται ὅτι μονάχα αὐτὴν ἀγαπᾶ. Ἡ Ἐλίζα τότε, νομίζοντας πάντα πὼς εἶχε νὰ κάμη μὲ τὸ σύζυγό της, ὁ ὁποῖος δὲν τὴν γνώριζε κάτω ἀπ' τὴν προσωπίδα της, τὸν ἄφησε χωρὶς καμμιὰ ἀντίστασι νὰ τὴν παρασύρη σιγὰ-σιγὰ μακρυὰ ἀπ' τὴν αἴθουσα τοῦ χοροῦ, μέσα σὲ στενοὺς διαδρόμους κι' ἔπειτα σ' ἕνα σκοτεινὸ θεωρεῖο, κλεισμένο σχεδὸν ἀπὸ παντοῦ, ἀποφασισμένη νὰ τὸν ἐκδικηθῆ γιὰ τὴν ἀπιστία του.

Στὸ θεωρεῖο ὁ προσωπιδοφόρος ἔγινε πιὸ ἐπιθετικός. Καὶ ἡ Ἐλίζα, νομίζοντας πάντα πὼς ὁ ἄντρας της τὴν ἀπατοῦσε μὲ μιὰν ἄλλη, κατελήφθη ἀπὸ τόση ἀπελπισία, ὥστε σκέφτηκε ὅτι μόνον ὁ θάνατος θὰ τὴν ἐλύτρωνε. Πρὶν ὅμως ἀποφασίση νὰ θέση τέρμα στὴ ζωή της, ποὺ δὲν θἄχε γι' αὐτὴ πειὰ κανένα θέλγητρο, θέλησε νὰ μὴν τῆς μείνη καμμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὴν ἀπιστία τοῦ Ζάν. Τὸν ἄφησε λοιπὸν νὰ τὴν πιάση ἀπ' τὸ χέρι, νὰ τὴν τραβήξη κοντά του καὶ νὰ χορτάση τὸν ἔρωτά του!...

Πῆγε σπίτι του, πῆρε τὸ χαρτοφύλακά του καὶ πῆγε σ' ἕνα καφενεῖο...

Τότε πετάχτηκε ἀμέσως ἔξω ἀπ' τὸ θεωρεῖο μὲ τὴν ἀπελπισία στὴν καρδιὰ καὶ τὴν ἀλλοφροσύνη στὰ μάτια. Καθὼς ἔβγαινε ὅμως, ἀντίκρυσε ἔξαφνα μπροστά της κατάχλωμο καὶ φοβερό, χωρὶς προσωπίδα, τὸ Ζάν! Μόλις τὸν εἶδε, κατάλαβε τὸ λάθος της, ἄφησε μιὰ κραυγή, θέλησε νὰ πέση ἀπάνω του, ἀλλὰ σωριάστηκε κάτω ἀναίσθητη. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Ζάν, περνῶντας ἀπάνω ἀπ' τὸ σῶμα της, ὥρμησε ἐναντίον τοῦ ἀγνώστου, ὁ ὁποῖος ἔβγαινε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπ' τὸ θεωρεῖο. Τοῦ ἔβγαλε τὴν προσωπίδα καὶ τοὔδωσε στὸ μάγουλο ἕνα μπάτσο.

Ἔπειτα προχώρησαν ἔξω κι' οἱ δυὸ μαζὺ καὶ χωρὶς νὰ δώσουν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον περισσότερες ἐξηγήσεις, στάθηκαν κάτω ἀπὸ ἕνα φανάρι καὶ μονομάχησαν. Ὕστερα ἀπὸ λίγα δευτερόλεπτα, ὁ ἄγνωστος ἔπεφτε νεκρός. Ἡ σφαῖρα τοῦ Ζὰν τὸν εἶχε βρῆ στὸ στῆθος.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἀρβῶ, ὁ ὁποῖος εἶχε παρακολουθήσει τὸ γαμπρό του γιὰ νὰ ἰδῆ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ τεχνάσματός του, μόλις ἄκουσε θόρυβο στὸ διάδρομο, ἔτρεξε πρὸς τὰ ἐκεῖ ταραγμένος. Φαντασθῆτε ὅμως τὴν ἀπελπισία του, ὅταν βρέθηκε μπρὸς στὴν κόρη του, ποὺ ἦταν σωριασμένη κάτω. Ἔξαλλος τὴν ἐσήκωσε στὰ χέρια του καὶ τὴ μετέφερε στὸ σπίτι του. Τὸ κακὸ ὅμως ἦταν πὼς ἡ Ἐλίζα δὲν εἶχε πεθάνει, ὅπως ὁ πατέρας της φοβήθηκε στὴν ἀρχή, ἀλλὰ εἶχε πάθει κάτι χειρότερο: Εἶχε τρελλαθῆ!...

Ζῆ ἀκόμα ἡ καϋμένη, προκαλῶντας τὸν οἶκτο τοῦ συζύγου της. Ὁ Ζὰν δὲν ἤθελε νὰ πιστέψη τὴν ἀλήθεια στὴν ἀρχή, ἀλλὰ μόλις τὸν ἐβεβαίωσα μὲ τὸ λόγο τῆς τιμῆς μου ὅτι τὰ δυὸ ἀπαίσια γράμματα τὰ εἶχα γράψει ἐγὼ καθ' ὑπαγόρευσι τοῦ πεθεροῦ του, ἐπείσθη γιὰ τὴν τιμιότητα τῆς γυναίκας του. Γιατὶ ἐγὼ ἤμουν ὁ φίλος ποὺ βρῆκε ὁ πεθερός του στὸ καφενεῖο καὶ ὑπαγόρεψε τὰ δυὸ ὀλέθρια γράμματα..

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Η ΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑΓΑΛΟΥ

Κάποιος Ἄγγλος ἐργάτης εἶχε ἕναν παπαγάλο, τὸν ὁποῖον εἶχε μάθει νὰ προφέρη μονάχα τὴ φράσι:

«Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία γι' αὐτό».

Μιὰ μέρα, ἐπειδὴ ὁ ἐργάτης εἶχε ἀνάγκη χρημάτων, ἐπῆρε τὸν παπαγάλο καὶ ἐπῆγε στὴν ἀγορὰ νὰ τὸν πουλήση.

— Πόσο ζητᾶς γι' αὐτὸ τὸν παπαγάλο; τὸν ρώτησε κάποιος γαιοκτήμων.

— Εἴκοσι λίρες.

— Μὰ ἀξίζει τόσο πολύ; ρώτησε δύσπιστα ὁ γαιοκτήμων.

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία γι' αὐτό! ἀκούστηκε τότε ἡ φωνὴ τοῦ πουλιοῦ μέσ' ἀπ' τὸ κλουβί.

Ὁ γαιοκτήμων τόσο πολὺ εὐχαριστήθηκε ἀπ' τὴν ἀπάντησι τοῦ παπαγάλου, ὥστε πλήρωσε πρόθυμα τὶς εἴκοσι λίρες καὶ τὸν ἐπῆρε.

Σὲ λίγον καιρὸ ὅμως, βλέποντας ὅτι ὁ παπαγάλος δὲν ἤξερε ἄλλο τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ τὴ φράσι ποὺ τοῦ εἶχε μάθει ὁ ἐργάτης, μετανόησε γιὰ τὴν ἀγορά του καί, μιὰ μέρα, νυχνῶντας πρὸς τὸ κλουβί, εἶπε κουνῶντας τὸ κεφάλι του:

— Τί τρελλὸς ἤμουν νὰ πετάξω τόσα χρήματα γιὰ ἕνα πουλί!...

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία γι' αὐτό! ἀπάντησε τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ παπαγάλος.

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς 3 δραχ. ἕκαστον.

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ὁ βασιλεὺς Λουδοβῖκος 18ος

Ἡ ἀγαπημένη του ἀνεψιὰ δούκισσα τῆς Ἀγγουλέμης

ΕΝΑΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΡΙΑ

Μετὰ τὴν καρατόμησι τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ΄. Ὁ βασιλεὺς ποὺ γυρίζει ζητῶντας καταφύγιο στὶς Αὐλὲς τῆς Εὐρώπης. Ἡ φιλοξενία τοῦ παράφρονος Τσάρου Παύλου. Ὅπου ὁ ἐξόριστος ἐλπίζει πρὸς στιγμήν... Ἡ ἀχαρακτήριστη συμπεριφορὰ τοῦ Παύλου πρὸς τὸν φιλοξενούμενό του. Προσβολές, ὕβρεις, ἐξευτελισμοί. Ἡ ραδιουργία μιᾶς τυχοδιώκτιδος. Ἡ Γαλλὶς Ἀντιγόνη, πριγκήπισσα τῆς Ἀγγουλέμης. Μέσα στὶς Ρωσσικὲς στέππες κ.τ.λ.

ΕΙΝΕ γνωστὸν τὸ τραγικὸ τέλος τῶν δυστυχισμένων βασιλέων τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΣΤ΄ καὶ Μαρίας Ἀντουανέττας, καθὼς καὶ τοῦ διαδόχου των, τοῦ μικροῦ Λουδοβίκου ΙΖ΄. Εἶνε γνωστὸν ἀκόμα πῶς, μετὰ τὴν πτῶσι τοῦ Ναπολέοντος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ καρατομηθέντος βασιλέως καὶ νόμιμος διάδοχός του, κατώρθωσε μὲ τὴ βοήθεια τῶν συνησπισμένων ἐναντίον τῆς Γαλλίας συμμάχων ν' ἀνακαταλάβη τὸ θρόνο τῶν προγόνων καὶ ν' ἀναγορευθῆ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας μὲ τὸ ὄνομα Λουδοβῖκος ΙΗ΄.

Ἡ λεπτομέρειες ὅμως τῆς ζωῆς τοῦ Λουδοβίκου ΙΗ΄, τὴν ἐποχή, ποὺ ἐξόριστος ἀπ' τὴ Γαλλία, γυρνοῦσε τὶς διάφορες Αὐλὲς τῆς Εὐρώπης, σὰν ζητιάνος, ζητῶντας περίθαλψι καὶ βοήθεια, εἶνε σχεδὸν ἄγνωστος, καὶ γι' αὐτὸ θὰ σᾶς τὶς διηγηθοῦμε σήμερα..

* * *

Μεταξὺ τῶν ἄλλων Γάλλων πριγκήπων, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν ἐπανάστασι, εἶχαν κατορθώσει νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὴ λαιμητόμο καὶ νὰ καταφύγουν στὸ ἐξωτερικό, ἦταν καὶ ὁ προαναφερθεὶς ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως, ὁ ὁποῖος, ὥς τότε, ἦταν γνωστὸς μόνο ὡς κόμης τῆς Προβηγγίας. Ὁ πρίγκηψ αὐτός, ὅταν ἐγνώσθη στὸ ἐξωτερικὸ ἡ καρατόμησις τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ὁ θάνατος τοῦ ἀνεψιοῦ του, ἀνεκηρύχθη ἀπὸ τοὺς ἐπίσης ἐξορίστους βασιλόφρονας, βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. Ἐκτός, φυσικά, ἀπὸ τοὺς ὀλίγους αὐτοὺς ὀπαδούς του, κανεὶς ἄλλος Γάλλος δὲν τὸν ἀνεγνώριζε ὡς βασιλέα του. Κι' ἔτσι ἦταν ἀναγκασμένος νὰ ζῆ μακρυὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, στ' ἀνάκτορα τοῦ Μιττάου, στὸ βάθος τῆς Ρωσσίας, ὅπου τὸν φιλοξενοῦσε ὁ Τσάρος τῆς Ρωσσίας Παῦλος Α΄.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὁ Τσάρος τοῦ εἶχε φερθῆ πολὺ «συναδελφικά». Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα, τὰ ὁποῖα τοῦ εἶχε παραχωρήσει ὡς κατοικία καὶ στὰ ὁποῖα διέμεναν ἄλλοτε οἱ μεγάλοι δοῦκες τῆς Κιουρλάνδης, τοῦ ἔδινε τακτικὰ χρήματα γιὰ τὴν συντήρησί του, καί, συμμαχήσας μὲ τὴν Ἀγγλία καὶ τὴν Αὐστρία, εἶχε ἀποφασίσει νὰ ἐκστρατεύση ἐναντίον τῆς Γαλλίας, μὲ τὸν σκοπὸ ν' ἀνατρέψη τὸ δημοκρατικὸ καθεστὼς καὶ νὰ παλινορθώση τὴ βασιλεία, ἐπιβάλλοντάς τον ὡς βασιλέα. Ἔτσι ὁ Λουδοβῖκος ΙΗ΄ ἔλπισε πρὸς στιγμὴν ὅτι γρήγορα θὰ ἐπέστρεφε θριαμβευτικὰ στὸ Παρίσι!... Ἀλλοίμονον ὅμως!... Ἡ ἐλπίδες του αὐτὲς ἔμελλαν νὰ διαψευσθοῦν πολὺ γρήγορα. Ὁ Τσάρος Παῦλος ὁ Α΄ συνετρίβη ἀπὸ τὰ Γαλλικὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα διοικοῦσε ὁ Ναπολέων, ὁ ὁποῖος μάλιστα τὸν ἀνάγκασε καὶ νὰ διαλύση τὴ συμμαχία του μὲ τοὺς Ἄγγλους καὶ τοὺς Αὐστριακούς.

Ἀπὸ τὴν στιγμὴ ἐκείνη ἄλλαξαν καὶ ἡ διαθέσεις τοῦ Παύλου ἀπέναντι τοῦ ἐκπτώτου καὶ φιλοξενουμένου του βασιλέως, τὸν ὁποῖον ἐφιλοξενοῦσε. Ἀνισόρροπος καθὼς ἦταν—ἡ Ἱστορία τὸν ἔχει κατατάξει, ὡς γνωστόν, μεταξὺ τῶν «παραφρόνων ἐστεμμένων».. —εἶχε καταληφθῆ μετὰ τὴν ἧττα του ἀπὸ ἕνα ἀπεριόριστο θαυμασμὸ πρὸς τὸ νικητὴ τοῦ Βοναπάρτη, καί, γιὰ νὰ ἐκδηλώση ἐμπράκτως τὸν θαυμασμό του αὐτὸν ἐθεώρησε καλὸν ν' ἀρχίση νὰ τὰ βάλη μὲ τὸ δυστυχισμένο ἐξόριστο, τὸν ὁποῖον φιλοξενοῦσε.

Ὁ Λουδοβῖκος ΙΗ΄ ὡστόσο, μὴ φανταζόμενος τὶς δυσάρεστες ἐκπλήξεις ποὺ τοῦ ἐπεφύλασσε ἡ τύχη, ζοῦσε ἤρεμα καὶ ἀνενόχλητα μέσα στὸ ἀνάκτορό του. Ὡς μόνη συντροφιά του εἶχε ἐκεῖ τὴ νεαρὴ ἀνεψιά του—τὴν κόρη τοῦ καρατομηθέντος ἀδελφοῦ του—δούκισσα τῆς Ἀγγουλέμης, τὴν ὁποία ἐλάτρευε καὶ δὲν ἀποχωριζόταν ποτέ. Ἦσαν τόσο ἀχώριστοι, ὥστε ἡ δούκισσα εἶχε ἐπονομασθῆ γιὰ τὴν ἀφοσίωσί της αὐτὴ «ἡ Γαλλὶς Ἀντιγόνη».

Ἐνῶ λοιπὸν ὁ ἐξόριστος βασιλεὺς ζοῦσε ἥσυχα μὲ τὴ δυστυχισμένη ἀνεψιά του, ἔξαφνα ἔφτασε μιὰ μέρα ἐντελῶς ἀπροσδόκητα στὸ ἀνάκτορό του ὁ κόμης ντὲ Καραμάν, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐχρησίμευε ὡς ἀντιπρόσωπος, στὴν Πετρούπολι, κοντὰ στὸν Τσάρο. Ὁ κόμης φαινόταν πολὺ ταραγμένος.

— Τί τρέχει κύριε κόμη; τὸν ρώτησε ὁ ἐξόριστος.

— Ἀκοῦστε, Μεγαλειότατε. Ὁ Τσάρος, χωρὶς νὰ μοῦ δώση καμμιὰ ἐξήγησι, μὲ διέταξε νὰ μαζέψω τὰ πράγματά μου καὶ σὲ δυὸ ὧρες νὰ φύγω! Μὲ ἄλλα λόγια, μὲ ἔδιωξε ἀπὸ τὴν Πετρούπολι!...

Ὁ Λουδοβῖκος, ἀκούγοντας τὴν ἀπάντησι αὐτή, τὰ ἔχασε. Δὲν μποροῦσε νὰ πιστεύση ὅτι ὁ Τσάρος εἶχε προσβάλλει τόσο χυδαῖα τὸν ἀντιπρόσωπό του ἀναιτίως. Φαντάστηκε μᾶλλον ὅτι ὁ κόμης ντὲ Καραμὰν κάτι θὰ εἶχε κάνει στὸν Παῦλο. Γι' αὐτό, χωρὶς νὰ χάση λοιπὸν καιρό, ἔγραψε στὸν «ἀγαπητό του ἀδελφὸ καὶ ἐξάδελφο», ὅπως ἀποκαλοῦσε τὸν Τσάρο, παρακαλῶντας τον νὰ συγχωρήση τὸν κόμητα ἢ τοὐλάχιστον νὰ τοῦ ὁρίση ποιὸν ἄλλον ἀντιπρόσωπόν του θὰ ἦταν διατεθειμένος νὰ δεχθῆ στὴν Αὐλή του. Ὁ Παῦλος ὅμως, μόλις ἔλαβε τὸ γράμμα αὐτό, ἔγινε ἔξω φρενῶν. Καὶ χωρὶς νὰ καταδεχθῆ ν' ἀπαντήση αὐτοπροσώπως στὸν φιλοξενούμενό του Γάλλο βασιλέα, διέταξε τὸν ἰδιαίτερό του γραμματέα νὰ τὸν παρακαλέση, ἐξ ὀνόματός του, νὰ παύση νὰ ἐνδιαφέρεται γιά... τὴν ἐσωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Ρωσσίας καὶ νὰ τοῦ ὑπενθυμίση ὅτι «στὸ κάτω-κάτω, ἡ φιλοξενία εἶνε μιὰ ἀρετὴ καὶ ὄχι καθῆκον!»

Φεύγοντας ἀπὸ τὴ Ρωσσία, ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ ἀνεψιά του ἀναγκαζόντουσαν πολλὲς φορὲς νὰ πεζοποροῦν στὰ χιόνια...

Ὁ ταλαίπωρος Λουδοβῖκος δέχτηκε συντετριμμένος τὴ νέα αὐτὴ προσβολὴ χωρὶς νὰ πῆ τίποτε. Σὲ λίγες μέρες ὅμως, ὁ διοικητὴς τοῦ ἀνακτόρου ὅπου ἐφιλοξενεῖτο, τὸν ἐπεσκέφθη καὶ ἐξαιρετικὰ ταραγμένος τὸν εἰδοποίησε ὅτι ὁ Τσάρος τὸν συμβούλευε ὅτι καλὰ θὰ ἔκανε ἂν ἔφευγε ἀμέσως γιὰ τὴν Αὐστρία, ὅπου θὰ συναντοῦσε καὶ τὴν ἐξόριστη γυναῖκα του, ἡ ὁποία βρισκόταν τότε ἐκεῖ... Μὲ ἄλλους λόγους, τὸν ἔδιωχνε προστυχότατα.

Ὁ Λουδοβῖκος ποτὲ δὲν θὰ φανταζόταν ὅτι θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ φθάση μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου ἡ βαναυσότης τοῦ οἰκοδεσπότου του! Γιὰ τὸν ἑαυτό του, ὡστόσο, δὲν τὸν ἔννοιαζε καὶ πολύ. Τὴν ἀνεψιά του μονάχα συλλογιζόταν.

— Δέκα χρόνια βασάνων καὶ δεινῶν, ἔλεγε στὸ διοικητὴ τῶν ἀνακτόρων, μ' ἔκαναν νὰ συνηθίσω καὶ τὶς σκληρότερες δοκιμασίες... Συλλογίζομαι ὅμως τὴν ἀνεψιά μου... Ἔτσι ἀσθενικὴ καθὼς εἶνε, πῶς θὰ μπορέση νὰ κάνη ἕνα τόσο περιπετειῶδες ταξεῖδι μέσ' στὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνος;...

Καί, πρὸς χάριν της, ὑπεβλήθη σ' ἕνα ἀκόμα ἐξευτελισμό. Ἔγραψε στὸν Τσάρο, ἱκετεύοντάς τον ν' ἀναθεωρήση τὴν ἀπόφασί του, ἢ τοὐλάχιστον νὰ τὴν ἀναβάλη. Ὁ Παῦλος ὅμως τότε τοῦ ἔκαμε μιὰ τελευταία προσβολή, τὴν μεγαλείτερη ἀπ' ὅλες: Τοῦ ἐπέστρεψε τὸ γράμμα του, χωρὶς οὔτε κἂν νὰ τ' ἀνοίξη!...

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦταν ἡ παραμονὴ τῆς ἐπετείου τῆς καρατομήσεως τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ΄, ἡμέρα ἱερὰ γιὰ τοὺς ἐξορίστους. Ἡ νεαρὴ δούκισσα βρισκόταν στὸ δωμάτιό της καὶ προσευχόταν. Ὁ βασιλεὺς περίμενε νὰ τελειώση τὴν προσευχή της, καὶ τότε, μὲ δάκρυα στὰ μάτια, τῆς ἀνεκοίνωσε ὅτι ἔπρεπε νὰ ἑτοιμασθοῦν νὰ φύγουν ἀμέσως, γιατὶ τοὺς ἔδιωχναν...

* * *

Ὅσο ὅμως ἀνισόρροπος κι' ἂν ἦταν ὁ Παῦλος, τὸ φέρσιμό του στὴν περίστασι αὐτὴ παραμένει κάπως ἀνεξήγητο. Πῶς φέρθηκε, ξαφνικά, ἔτσι βάναυσα καὶ πρόστυχα σ' ἕναν ἄνθρωπο, τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος, πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια, εἶχε καλέσει στὴ Ρωσσία γιὰ νὰ τὸν φιλοξενήση; Οἱ λόγοι ποὺ ὑπαγόρευαν στὸν Τσάρο τὴν περίεργη αὐτὴ διαγωγὴ εἶχαν παραμείνει, ἐπὶ πολὺν καιρό, ἀνεξακρίβωτοι. Τέλος ὅμως οἱ ἱστορικοὶ κατώρθωσαν νὰ διαφωτίσουν τὸ μυστήριο αὐτό.

Ἰδού, δηλαδή, τί εἶχε συμβῆ: Τὴν ἐποχὴ ποὺ ὑπεγράφη ἡ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἱσπανίας εἰρήνη, εἶχε κάμει τὴν ἐμφάνισί της στοὺς κοσμικοὺς κύκλους τῆς Μαδρίτης μιὰ ἐξαιρετικὰ ὡραία καὶ κομψὴ Γαλλίς, παρουσιαζομένη μὲ τὸ ὄνομα «Κυρία Ριφλόν». Ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἦταν μιὰ τυχοδιῶκτις, ἡ ὁποία, ἀφοῦ κατώρθωσε καὶ συνεδέθη ἐρωτικὰ μὲ τὸν πρέσβυ τῆς Γαλλίας στὴ Μαδρίτη, μὲ τὸν ἀντιπρόσωπο τοῦ ἐξορίστου βασιλέως, κ. ντ' Ἀβρέ, καί, τέλος, μὲ τὸν πρωθυπουργὸ τῆς Ἱσπανίας, μάθαινε ἀπὸ τὸν καθένα τους διάφορα μυστικά, τὰ ὁποῖα πουλοῦσε στοὺς ἄλλους δύο. Ὅλοι τους, φυσικά, τὴν φανταζόντουσαν ὡς φανατικὰ ἀφοσιωμένη στὴν ἰδεολογία τους. Γι' αὐτό, ὅταν ἡ κ. Ριφλὸν ἀνεχώρησε γιὰ τὴ Ρωσσία, ὁ κ. ντ' Ἀβρὲ δὲν ἐδίστασε νὰ τῆς δώση μιὰ κολακευτικωτάτη συστατικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Λουδοβῖκο ΙΗ΄. Ὁ Γάλλος βασιλεὺς ὅμως, ἐξυπνότερος ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπό του, ἀντελήφθη ἀμέσως περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ διέταξε νὰ μὴ ἀφήσουν τὴν θρασεῖα τυχοδιώκτιδα νὰ τὸν πλησιάση. Αὐτὴ τότε, γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ, συνεδέθη μὲ τὸν Τσάρο, στὸν ὁποῖο παρέδωκε μιὰ ἐπιστολὴ ἑνὸς ἀκολούθου τοῦ Λουδοβίκου πρὸς τὸν κ. ντ' Ἀβρέ, ὅπου περιεγράφετο ἡ φρικτὴ κατάστασις ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴ Ρωσσία. Ὁ Παῦλος, μόλις ἐδιάβασε τὸ γράμμα αὐτό, ἔγινε ἔξω φρενῶν. Τὸ θεώρησε ὡς ἔνδειξιν ἀχαριστίας τοῦ φιλοξενουμένου του. Καί, χωρὶς νὰ χάση καιρό, πρῶτα ἔδιωξε τὸν ἀντιπρόσωπο τοῦ Λουδοβίκου καὶ κατόπιν τὸν ἴδιο.

* * *

Ἔτσι, ὁ ἄτυχος βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, διωγμένος ἀπὸ τὸ λαό του, διωγμένος κι' ἀπὸ τὸ μισότρελλο Τσάρο τῆς Ρωσσίας, βρέθηκε μόνος κι' ἔρημος, μὲ μόνη παρηγοριὰ τὴ συντροφιὰ τῆς ἀνεψιᾶς του, μέσ' στὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνα—στὶς 22 Ἰανουαρίου—στὶς ἀχανεῖς χιονοσκεπεῖς πεδιάδες τῆς Ρωσσίας.

Τὸ ἁμάξι ποὺ τοὺς μετέφερε, δὲν μποροῦσε πολλὲς φορὲς νὰ προχωρήση λόγω τῶν χιονοθυελλῶν καὶ οἱ δυὸ ἐξόριστοι τότε ἀναγκάζουνταν νὰ κατεβαίνουν καὶ νὰ προχωροῦν πεζῆ.

Τέλος, στὶς 28 Ἰανουαρίου ἔφθασαν στὴν Πρωσσία, ὅπου ὁ ἄτυχος βασιλεὺς ζήτησε τὴν ἄδεια νὰ ἐγκατασταθῆ. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως τοῦ Βερολίνου, φοβουμένη τὸν Ναπολέοντα, ἔσπευσε ἀμέσως νὰ τοῦ ὑποβάλη τὴν αἴτησι τοῦ Λουδοβίκου, ζητῶντας τήν... ἔγκρισί του. Ὁ Ναπολέων ἀπάντησε ὅτι δὲν εἶχε καμμιὰ ἀντίρρησι νὰ ἐγκατασταθοῦν στὸ Πρωσσικὸ ἔδαφος οἱ ἀποδιωγμένοι πρίγκηπες, ἐφόσον «ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Οἴκου τῶν Βουρβώνων δὲν θὰ ἐπέμενε νὰ φέρη ἕναν μάταιο τίτλο», δηλαδή... τὸν τίτλο τοῦ βασιλέως!...

Ἡ Πρωσσικὴ Κυβέρνησις τότε εἰδοποίησε τὸν Λουδοβῖκο ὅτι τοῦ ἐπέτρεπε νὰ μείνη στὴν Βαρσοβία, συντηρούμενος ὅμως δι' ἰδίων ἐξόδων...

Κι' ἔτσι ὁ δυστυχισμένος ἔκπτωτος μονάρχης, ἀφοῦ τὸν ἔδιωξαν διαδοχικὰ τὰ Γαλλικὰ στρατεύματα ἀπὸ τὸ Κομπλέντς, ἡ Κυβέρνησις τῆς Βενετίας ἀπὸ τὴ Βερόνα, ἡ Αὐστρία ἀπὸ τὸ στρατόπεδό της, ἡ Πρωσσία ἀπὸ τὸ Μπλάγκερμπεργ καὶ τέλος ὁ Παῦλος τῆς Ρωσσίας ἀπὸ τὸ Μιττάου, βρῆκε τέλος ἕνα ἤρεμο καταφύγιο στὴ Βαρσοβία, ὅπου παρέμεινε μέχρι τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποία ξαναγύρισε στὸ θρόνο τῶν προγόνων του...

ΤΟ ΚΑΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ

Ἐρώτησαν κάποτε τὸ Βολταῖρο, τί διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὡραίου.

— Τὸ καλὸ ἔχει ἀνάγκη ἀποδείξεων, ἀπάντησε ὁ φιλόσοφος, ἐνῶ τ' ὡραῖο δὲν ἔχει...

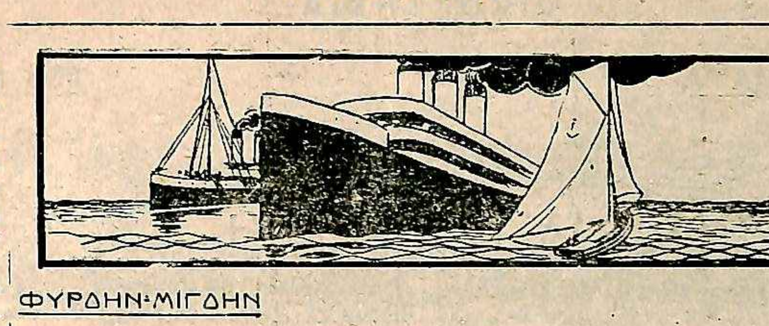

ΦΥΡΔΗΝ-ΜΙΓΔΗΝ

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

—Μιὰ ἀνακριτικὴ μέθοδος

Ἕνας ἀπὸ τοὺς σπουδαιοτέρους ἀνακριτικοὺς ὑπαλλήλους τῆς Εὐρώπης γιὰ νὰ ἐξακριβώση τὴν ἐνοχὴ τῶν κατηγορουμένων κατέφευγε στὸ ἑξῆς πρωτότυπο τέχνασμα:

Μόλις ὁδηγοῦσαν μπροστά του ἕναν ὑπόδικο, προσεποιεῖτο ὅτι ἦτο ἀφοσιωμένος στὴ μελέτη τῶν ἐγγράφων του καὶ δὲν εἶχε ἀντιληφθῆ τὴν παρουσία τοῦ νεοελθόντος. Σὲ μιὰ στιγμὴ δὲ ἄφινε σὰν ἀπὸ ἀφηρημάδα, νὰ τοῦ πέση ἀπ' τὰ χέρια ἡ πέννα καὶ πρόσεχε τί θἄκανε ὁ κατηγορούμενος. Ἂν λοιπὸν ἐκεῖνος ἔτρεχε πρόθυμα νὰ σηκώση ἀπὸ κάτω τὴν πέννα καὶ νὰ τοῦ τὴν προσφέρη μ' εὐγένεια, αὐτὸ σήμαινε πὼς ἦταν ἔνοχος, ἐνῶ τοὐναντίον ἂν ἔμενε ἀκίνητος καὶ ἀξιοπρεπὴς στὴ θέσι του, αὐτὸ ἔδειχνε πὼς ἦταν ἀθῶος!

ΣΗΜ. «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»: Δὲν συμβουλεύουμε καθόλου, ἐννοεῖται, τὴν μέθοδο αὐτὴ στοὺς Ἕλληνας ἀνακριτάς.

—Τὸ χαρτοφυλάκιο καὶ τὸ κεφάλι

Ὁ πατέρας τοῦ γνωστοῦ ζωγράφου Εὐγενίου Δελακρουᾶ στὴν ἐποχὴ τοῦ Διευθυντηρίου κατεῖχε τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὅμως ἐπαύθη λόγω διαφωνιῶν του πρὸς τὴν Κυβέρνησι. Κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς ἀπολύσεώς του ἐδέχθηκε γιὰ τελευταία φορὰ σὲ ἀκρόασι τὸν τότε πρεσβευτὴ τῆς Τουρκίας, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀνεκοίνωσε ὅτι παρητεῖτο τοῦ ἀξιώματός του ἐπειδὴ εἶχε περιέλθει στὴ δυσμένεια τῶν ἀνωτέρων του. Ὁ πρεσβευτής, ἀφοῦ τοῦ ἐξέφρασε τὴ λύπη του γιὰ τὴν ἀποχώρησί του, ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ γραφεῖο κι' ἀντὶ νὰ φύγη κάθισε στὸν προθάλαμο. Μόλις τὸ ἀνήγγειλαν αὐτὸ στὸν ὑπουργό, ὁ Δελακρουᾶ ἔστειλε ἕναν τμηματάρχη του νὰ πῆ καθαρὰ στὸν Τοῦρκο διπλωμάτη, ὅτι ἡ ἀκρόασις εἶχε τελειώσει καὶ μποροῦσε νὰ φύγη.

— Καλά, τὸ ξέρω, ἀπάντησε ἐκεῖνος.

— Καὶ τότε γιατί κάθεται ἐδῶ ἡ ἐξοχότης σας; ἐρώτησε ὁ τμηματάρχης κατάπληκτος.

— Αἰσθάνομαι τόση συμπάθεια γιὰ τὸν καϋμένο τὸν ὑπουργό, ἀποκρίθηκε ὁ ἄλλος, ὥστε ἐπιθυμῶ νὰ παρευρεθῶ στὸν ἀπαγχονισμό του!...

Ὁ τμηματάρχης εἶδε κι' ἔπαθε τότε γιὰ νὰ πείση τὸν ἀπλοϊκὸ Τοῦρκο ὅτι ἡ ἀπώλεια τοῦ ὑπουργικοῦ χαρτοφυλακίου στὴ Γαλλία δὲν συνεπάγεται καὶ θανάτωσι, ὅπως στὴν πατρίδα του.

— Ἡ γυναῖκα κι' ὁ Διάβολος

Στὴν Ἀνατολὴ ὑπάρχει γιὰ τὸν καπνὸ ἡ ἀκόλουθη χαριτωμένη παράδοσις, ἡ ὁποία ἐκτὸς τῶν ἄλλων δείχνει ὥς ποῦ φτάνει ἡ πονηρία τῶν γυναικῶν.

Κάποτε ἕνας χωρικὸς εἶδε τὸ Διάβολο νὰ φυτεύη στὸ χῶμα ἕνα φυτὸ ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ ἔβλεπε στὴ ζωή του. Ἐπῆγε λοιπὸν ἀπὸ περιέργεια κοντά του καὶ ρώτησε φοβισμένα νὰ μάθη τ' ὄνομά του. Ὁ Διάβολος τότε θύμωσε γιὰ καλὰ καὶ τοῦ εἶπε πὼς ἂν δὲν βρῆ ὁ ἴδιος τ' ὄνομα τοῦ φυτοῦ μέσα σὲ τρεῖς μέρες, θὰ τοῦ πάρη τὴν ψυχή. Ἂν ὅμως τὸ βρῆ, τοῦ ὑποσχέθηκε πὼς θὰ τοῦ χάριζε ὅλα τὰ χωράφια ποὺ ἔβλεπε γύρω του.

Ὁ χωρικὸς ἐδέχτηκε τὴ συμφωνία κι' ἔτρεξε ἀμέσως ν' ἀνταμώση τὴ γυναῖκα του γιὰ νὰ τῆς ἀναγγείλη τὸ στοίχημά του μὲ τὸ Διάβολο καὶ νὰ τῆς ζητήση τὴ συμβουλή της. Ἐκείνη τότε ἔβγαλε τὰ ροῦχα της κι' ἀφοῦ ἀλείφτηκε σ' ὅλο τὸ κορμί της μὲ πίσσα, ἔπεσε ἀπάνω σ' ἕνα στρῶμα ἀπὸ μαδημένα φτερά. Μόλις ἐνύχτωσε, τράβηξε πρὸς τὸ χωράφι μὲ τὸ ἄγνωστο φυτὸ καὶ παρουσιάστηκε ἄξαφνα μπροστὰ στὸ Διάβολο. Ἐκεῖνος βλέποντας αὐτὴ τὴν ἀλλόκοτη ἐμφάνισι, τρόμαξε καὶ φώναξε:

— Φύγε ἀπὸ δῶ, καταραμένο πουλερικό, μὴν πλησιάζεις στὸν καπνό μου!...

Μόλις ἡ γυναῖκα τοῦ χωρικοῦ ἔμαθε τὸ ὄνομα τοῦ νέου φυτοῦ ἔτρεξε νὰ τὸ φανερώση στὸ σύζυγό της, κι' ὁ Διάβολος τὴν ἄλλη μέρα ἀναγκάστηκε νὰ τοῦ παραχωρήση ὁλόκληρο τὸ κτῆμα του, κατὰ τὴ συμφωνία τους.

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

— Οἱ μοντέρνοι χοροὶ μᾶς ἀφίνουν μεγάλα κέρδη.

— Εἶστε χοροδιδάσκαλος;

— Ὄχι... τσαγκάρης...

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΝΑΞΙΩΤΙΚΕΣ ΛΑΪΚΕΣ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ

Ὅπως ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἔχουν καὶ οἱ Ναξιῶτες τὶς προλήψεις τους. Ἡ προλήψεις ὅμως τῆς Νάξου εἶνε περιεργότατες. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὶς πιὸ χαρακτηριστικές:

Ἀπὸ τὴν πρώτη ἕως τὶς πέντε Αὐγούστου δὲν πρέπει νὰ πλένη καμμιὰ γυναῖκα στὸν ποταμό, γιατὶ τὸ νερὸ ἀκούγοντας τὸν κόπανο ἀγριεύει καὶ ξερριζώνει τὰ δέντρα.

Τὴν Παρασκευὴ δὲν πρέπει νὰ ρίχνουν μπουγάδα ἡ νοικοκυράδες γιὰ νὰ μὴν ἐξοργίζουν τὴν Ἁγία Παρασκευὴ καὶ ζεματίζει τὶς ψυχὲς τῶν νεκρῶν γονέων τους.

Μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ πεθαμμένου εἶνε ἁμαρτία νὰ στέκουν τρεῖς ἄνθρωποι μαζύ, γιατὶ ἐκείνη τὴν ὥρα μπαινοβγαίνουν οἱ ἄγγελοι καὶ δὲν ἔχουν τόπο νὰ περάσουν.

Ὅταν ἀρρωστήση κανένα παιδί, γιὰ νὰ γιατρευτῆ πρέπει νὰ βρεθοῦν τρεῖς Μαρίες νὰ τοῦ ὑφάνουν μονομερίτικο πανὶ καὶ νὰ τὸ ντύσουν μ' αὐτό.

Ἡ γυναῖκες ποὺ ἀκολουθοῦν τὸ λείψανο δὲν πρέπει νὰ γυρίζουν νὰ κυττᾶν πίσω τους, γιατὶ θὰ ἀπομείνουν ξερὲς ἢ θὰ πεθάνη κανένας συγγενής τους.

Ὅταν ἀνταμώσης στὸ δρόμο νεράϊδες, πρέπει νὰ πέσης κάτω μονομιᾶς καὶ νὰ φωνάξης τρεῖς φορές: «Κύριε ἐλέησον» γιὰ νὰ μὴ στραβωθῆς.

Τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιᾶς τὰ βώδια παίρνουν ἀνθρώπινη λαλιά, μὰ ὅποιος τ' ἀκούση πεθαίνει.

Ὅταν κράζη μεσονύχτι ὁ πετεινός, δὲν πρέπει νὰ βγαίνη κανεὶς ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι του, γιατὶ ἐκείνη τὴν ὥρα τριγυρνάει ὁ Τρισκατάρατος μὲ τὶς Καλὲς Κυράδες.

Ὅταν πρωτοδῆς χελιδόνι, σκάψε μὲ τὸ ζερβί σου πόδι τὸ χῶμα καὶ θὰ βρῆς ἕνα κάρβουνο ποὺ σὰν τ' ἀναλύσης στὸ νερὸ καὶ τὸ δώσης σὲ σεληνιασμένο (ἐπιληπτικὸ) γιατρεύεται.

Ὅποιος ἔχει πονόμματο, πρέπει νὰ τὸν γυρίσουν τρεῖς φορὲς τὸ μεσημέρι ἔξω ἀπ' τὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ τοῦ περάση.

Ὅταν πεθάνη κανένας ἀπ' τὸ σπίτι σου, πρέπει νὰ τ' ἀφήσης ἀσκούπιστο τρεῖς μέρες, γιατὶ ἡ ψυχὴ τοῦ πεθαμμένου τριγυρνάει ἐκεῖ καὶ μπορεῖ νὰ τὴν πετάξης μὲ τὰ σκουπίδια.

Ἅμα δῆς στὸ δρόμο σου κανένα κομποδεμένο μαντῆλι, νὰ μὴν τὸ πιάσης γιατὶ θὰ γεμίσουνε τὰ χέρια σου σπειριά.

Δὲν πρέπει νὰ κάθεσαι ποτὲ μπροστὰ στὴν πόρτα μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια, γιατὶ δένεις χεροπόδαρα τὴ μοῖρα σου.

Ὅταν ἔχης μωρό, δὲν πρέπει νὰ πετᾶς τὴν παληὰ κούνια, γιατὶ χάνεται ἡ μοῖρα τοῦ παιδιοῦ.

*ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ εἰς ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴν τιμὴν παλαιὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, πρὸ πεντηκονταετίας. Γράψατέ μας: **Περιοδικὸν «Οἰκογένεια», Λέκα 7, Ἀθήνας.***

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΑΞΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΠΕΡΡΕΝ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Στὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας μου μποροῦσε νὰ κατεβῆ ἡ Ἀντωνίνα νὰ μὲ ζητήση κι' ἐπειδὴ δὲν θὰ μ' εὕρισκε, θ' ἀνησυχοῦσε καὶ θἄστελνε ἀνθρώπους νὰ μὲ γυρέψουν... Ὅλα ὅμως αὐτὰ δὲν τὰ λογάριασα ἐκείνη τὴ στιγμή. Ἕνα μόνο συλλογιζόμουν. Νὰ τρέξω γρήγορα στὸ μέρος ὅπου θὰ μὲ περίμενε ὁ Γουσταῦος, νὰ τοῦ κάνω παρατηρήσεις γιὰ τὴν τελευταία συμπεριφορά του ἀπέναντι τῆς ἀντιζήλου μου, νὰ τοῦ ζητήσω νέες ἐξηγήσεις, νὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ μοῦ δώση καινούργιες ὑποσχέσεις καὶ καινούργιους ὅρκους γιὰ νὰ καθησυχάσω.

Ἀφοῦ λοιπὸν προηγουμένως βεβαιώθηκα ὅτι δὲν θὰ μ' ἔβλεπε κανένας, βγῆκα κρυφὰ ἀπ' τὸν πύργο καὶ ἐλαφρὴ σὰν ζαρκάδι, γρήγορη σὰν ἀστραπή, ἔφτασα στὸ δάσος ἀσθμαίνοντας κι' ἔπεσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Πρεβάλ. Ἡ καρδιά μου λοιπὸν δὲν εἶχε γελαστῆ. Ὁ Γουσταῦος ἦταν ἐκεῖ καὶ μὲ περίμενε ἀπὸ πολλὴ ὥρα, ἀνήσυχος καὶ περίλυπος...

—Μιὰ λέξι μοναχὰ πές μου, Γουσταῦε, καὶ φεύγω, τοῦ εἶπα ταραγμένη. Δὲν θὰ καθίσω ἐδῶ καθόλου, γιατὶ ἴσως αὐτὴ τὴ στιγμὴ μὲ γυρεύει ἡ Ἀντωνίνα καὶ δὲν ξέρω μάλιστα μὲ τί τρόπο νὰ δικαιολογήσω τὴ φυγή μου...

—Μὰ γιατί κάνεις ἔτσι; Γιατί εἶσαι τόσο βιαστική; Ἐγὼ ἔχω τόσα πράγματα νὰ σοῦ πῶ κι' ἐσὺ θέλεις νὰ μοῦ φύγης; μοῦ εἶπε ἀγκαλιάζοντάς με καὶ σιμώνοντας τὰ χείλη του στὰ δικά μου.

—Γουσταῦε, ἄσε πειὰ τὶς τρέλλες. Θυμήσου πὼς θὰ γίνω μητέρα... Σεβάσου μιὰ ὀρφανή...

—Ἀλίκη, γιατί μὲ ἀποφεύγεις; Ἔτσι φέρνεσαι στὸ σύζυγό σου;...

—Σκέψου, Πρεβάλ, ὅτι ἐσὺ ἔγινες αἰτία τῆς σημερινῆς μου καταντιας καὶ μονάχα ἐσὺ μπορεῖς νὰ μοῦ ἀποδώσης τὴν τιμή μου. Πότε θὰ ἔλθη τάχα ἡ εὐτυχισμένη αὐτὴ στιγμή;

—Περίμενε λίγο, ἀγάπη μου, ἔχε ὑπομονὴ κάμποσες μέρες ἀκόμα. Δὲν ὡρκίστηκα ἀπάνω στὸν τάφο τῆς μητέρας σου ὅτι θὰ σὲ πάρω; Τί ἄλλο ζητᾶς ἀπὸ μένα;...

—Ἆ, πάντα ὁ ἴδιος εἶσαι, Γουσταῦε. Διαρκῶς ἀναβάλλεις τὸ γάμο μας, ἐνῶ ἐγὼ πεθαίνω ἀπὸ τὴν ἀνυπομονησία μου καὶ ἐνῶ ὑπάρχει φόβος μιὰ μέρα νὰ μάθουν τὴν πραγματικὴ κατάστασί μου... Ἔλεος, ἔλεος, Πρεβάλ! Δὲν μὲ λυπᾶσαι; Δὲν καταλαβαίνεις ὅτι ἡ ντροπὴ θὰ μὲ φέρη ἀφεύκτως στὸ θάνατο;

—Μὰ γιατί, κουτή, συγχύζεσαι τόσο πολύ;

—Γιατί, Γουσταῦε, μέσα στὸν ἴδιο πύργο βρίσκονται δυὸ κοπέλλες ποὺ τὶς ἀπατᾶς καὶ τὶς δυὸ κατὰ τὸν αἰσχρότερο τρόπο. Ξέρω καλὰ ὅτι μιὰ ἀπ' τὶς δυό μας, ἢ ἐγὼ ἢ ἡ Ἀντωνίνα, θὰ πέσουμε θῦμα τῆς διπροσωπίας σου, καὶ τρέμω μήπως ὁ κλῆρος πέση σὲ μένα, ποὺ μοῦ ἀφήρεσες τόσο ἄνανδρα τὴν τιμή...

—Ἀλίκη, ἄφησέ τα αὐτά, γιατὶ βαρέθηκα νὰ τ' ἀκούω. Γιατί ἐπιμένεις νὰ χάνουμε τὴν πολύτιμη ὥρα μας σὲ ἄδικες κατηγορίες καὶ σὲ ἀνώφελα δάκρυα; Δὲν θέλεις λοιπὸν νὰ πιστέψης στὶς ὑποσχέσεις μου;

—Καλὰ καὶ πότε θὰ πραγματοποιηθοῦν;

—Ἐντὸς ὀλίγου, ἀγαπητή μου. Πάψε λοιπὸν νὰ μαλώνης τὸν ἀφοσιωμένο σύζυγό σου καὶ μὴ μένης ψυχρὴ στὸν παράφορο ἔρωτά μου, στὰ χάδια μου, στὰ φιλιά μου...

—Ναί, ἀλλ' ἡ Ἀντωνίνα καὶ οἱ δικοί της ὥς πότε θὰ μένουν στὴν πλάνη; Αὐτὸ ποὺ κάνεις, Γουσταῦε, εἶνε ἄνανδρο, αἰσχρό, ἄτιμο!

—Δὲν ἀντιλέγω σ' αὐτό, Ἀλίκη, ἀλλὰ ἔτσι μοῦ ἐπέβαλλαν νὰ ἐνεργήσω ὥς τώρα ἡ ὑποθέσεις μου. Τί σὲ νοιάζει ὅμως ἐσένα γι' αὐτούς; Ἄφησε τὰ πράγματα νὰ πηγαίνουν ἔτσι, ὥσπου ν' ἀποφασίσουμε τὸ γάμο μας καὶ τότε μούντζωσέ τους. Ἀλίκη, δὲν βλέπεις πόσο σ' ἀγαπῶ, πόσο σὲ λατρεύω; Ἐκείνη τὴν περιφρονῶ, γιατὶ μπροστὰ σὲ σένα εἶνε ἕνα μηδενικὸ κι' ἀπορῶ πῶς σοῦ γεννήθηκε τόση ζήλεια γι' αὐτή. Σὲ βεβαιώνω, ἀγαπητή μου Ἀλίκη, ὅτι μοῦ εἶνε ἀδύνατο νὰ καταλάβω πῶς ἐσύ, τὸ τελειότερο καὶ ὡραιότερο δημιούργημα τοῦ Πλάστου, ἀπασχολεῖσαι μ' ἕνα πλᾶσμα τόσο ἄσχημο, τόσο...

Βρήκαμε καὶ διαβάσαμε μὲ τὸ σύζυγό μου τὰ γράμματά σας . . .

Ἀλλά, ἐνῶ ὁ Γουσταῦος ἐπρόφερε τὶς τελευταῖες αὐτὲς λέξεις, ἔξαφνα, πίσω ἀπ' τὸ πυκνὸ φύλλωμα ὅπου εἴμαστε κρυμμένοι, ἀκούστηκε μιὰ κραυγὴ δυνατὴ κι' ἕνας κρότος κορμιοῦ ποὺ σωριάζοταν κάτω!

—Ἀντωνίνα! Ἀντωνίνα! Παιδάκι μου! Σὲ σκότωσαν τὰ θηρία, τὰ τέρατα! ἀκούστηκε νὰ κραυγάζη τὴν ἴδια στιγμὴ σπαραχτικὰ ἡ κυρία Δουκάστελ.

—Πάει, μᾶς ἔπιασαν, ὡραία μου, μοῦ εἶπε τότε ὁ Πρεβάλ. Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι λοιπόν, αὔριο τὸ πρωῒ θὰ γράψω στοὺς κηδεμόνας σου καὶ τὸ βράδυ θὰ φύγουμε γιὰ τὸ Παρίσι, ὅπου θὰ σὲ στεφανωθῶ. Μὴν ἔχης κανένα φόβο, ἀπὸ δῶ καὶ πέρα ἀρχίζει ἡ πραγματικὴ εὐτυχία μας...

Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, μὲ φίλησε στὸ μέτωπο κι' ἀπομακρύνθηκε βιαστικά, ἐνῶ ἐγὼ ἀπόμεινα βουβὴ κι' ἀνταριασμένη, χωρὶς καμμιὰ συγκεκριμένη σκέψι στὸ μυαλό μου.

Στὸ μεταξύ, ἡ κυρία Δουκάστελ ἐξακολουθοῦσε νὰ κλαίη καὶ νὰ δέρνεται φωνάζοντας:

—Ἀντωνίνα!... Ἄνοιξε τὰ μάτια σου, παιδί μου... Ὤ! Θεέ μου, γιατί εἶνε τόσο κίτρινη;... Θὰ πεθάνη λοιπόν;... Δὲν τρέχει κανένας νὰ τὴ βοηθήση;...

Κι' ἐγὼ τὴν ἄκουγα, λίγα βήματα παρέκει, μὴν τολμῶντας νὰ πλησιάσω ἀπ' τὴν τρομάρα μου κι' ἀπ' τὴ φρίκη μου, μέχρις ὅτου σωριάστηκα κάτω ἐντελῶς ἀναίσθητη.

Ὅταν ἄνοιξα τὰ μάτια μου ὕστερα ἀπὸ δυὸ ὧρες, εἶδα πὼς εὑρισκόμουν στὸν κοιτῶνα μου καὶ κοντὰ στὸ κρεββάτι μου στεκόνταν δυὸ γυναῖκες ποὺ τὶς εἶχαν στείλει γιὰ νὰ μὲ περιποιηθοῦν.

—Ἀντωνίνα! φώναξα μὲ μισόσβυστη φωνή.

—Εἶνε ἄρρωστη στὸ δωμάτιο τῆς μητέρας της, μοῦ εἶπε ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ γυναῖκες. Τώρα ποὺ συνήλθατε ἐσεῖς, θὰ πᾶμε νὰ εἰδοποιήσουμε γι' αὐτὸ τοὺς κυρίους μας καὶ θὰ τρέξουμε ὕστερα κοντὰ στὴ δυστυχισμένη θυγατέρα τους...

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένουν τὴν συγκατάθεσί μου, βγῆκαν γρήγορα ἔξω, ἀφίνοντάς με μόνη στὴν κάμαρή μου. Τότε κι' ἐγὼ βυθίστηκα σὲ σκέψεις θλιβερὲς κι' ἄρχισα νὰ χύνω δάκρυα πικρά...

—Θεέ μου! ἔλεγα μέσα μου. Ποιὰ τύχη μὲ περιμένει; **Ποῦ θὰ καταντήσω;** Ὤ, μητέρα μου, μητέρα μου! Ρίξε ἕνα βλέμμα ψηλὰ ἀπ' τὸν οὐρανὸ στὴν ἔνοχη κόρη σου, στὴν καταραμένη Ἀλίκη σου!... Λυπήσου τὸ ὀρφανεμένο παιδί σου, ποὺ κλαίει καὶ θρηνεῖ γιὰ τὶς συμφορές του καὶ δὲν βρίσκει παρηγοριὰ πουθενά... Βοήθεια, μητέρα μου, ἔλεος!... Σῶσε με!...

Ἄξαφνα εἶδα ν' ἀνοιγη ἡ πόρτα καὶ νὰ μπαίνη σοβαρὴ καὶ σκυθρωπὴ ἡ κυρία Δουκάστελ.

—Ἀλίκη!... μοῦ εἶπε πλησιάζοντάς με καὶ πιάνοντάς με ἀπ' τὰ χέρια, μὲ τὰ ὁποῖα προσπαθοῦσα νὰ κρύψω τὸ πρόσωπό μου. Κλαῖς;...

—Συμπαθᾶτε με, κυρία μου, ἔφταιξα...

—Ναί, ἔχεις δίκηο καὶ θὰ σὲ συμπαθήσω, γιατὶ εἶσαι ὀρφανή, ὁλομόναχη στὸν κόσμο καὶ δὲν πρέπει νὰ σ' ἀφήσω στοὺς δρόμους... Ξέρεις πῶς ἔγινε αὐτό, Ἀλίκη; Ἡ Ἀντωνίνα εἶχε ἀκούσει τὸν Πρεβὰλ νὰ σοῦ ὁρίζη τὸν τόπο τῆς συναντήσεως, ἦρθε καὶ μοῦ τὰ εἶπε καὶ ἔτσι τ' ἀκούσαμε ὅλα... Ἐμάθαμε πειὰ καὶ τὸ σφάλμα σου καὶ τὴ θέσι σου... Βρήκαμε καὶ διαβάσαμε μὲ τὸν σύζυγό μου τὰ γράμματά σας...

—Τὰ μάθατε ὅλα, κυρία; Ξέρετε λοιπὸν ὅτι ἀποπλανήθηκα, ὅτι σὲ λίγα θὰ γίνω μητέρα, ὅτι ἀγαπῶ τὸν διαφθορέα μου καὶ ὅτι αὐτὸς γιὰ νὰ μοῦ ἐπανορθώση τὸ ἀδίκημα, ἀρνεῖται νὰ παντρευτῆ τὴν Ἀντωνίνα;

—Αὐτὸ τοῦ ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον καὶ ἡ τιμὴ καὶ αὐτὸ θὰ προσπαθήσουμε νὰ γίνη τὸ γρηγορώτερο ἐγὼ κι' ὁ σύζυγός μου, ὡς κηδεμόνες καὶ φίλοι τῆς μακαρίτισσας τῆς μητέρας σου. Θὰ βάλουμε ὅλα τὰ δυνατά μας νὰ σὲ σώσουμε, ἔστω καὶ μὲ θυσία τῆς ἀγαπημένης μοναχοκόρης μας. Ἐδῶ θὰ φανῆ ὁ χαρακτῆρας τοῦ Πρεβάλ. Ἂν δὲν εἶνε ὁ ἀτιμώτερος τῶν ἀνθρώπων, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ συγκατατεθῆ γιὰ τὴν ἕνωσί σας, ποὺ τώρα πειὰ ἔχει γίνει ἀπαραίτητη, ἀναπόφευκτη...

—Θὰ δεχτῆ, κυρία μου, γιατὶ αὐτὸ θέλει κι' αὐτός, τῆς εἶπα.

—Ὡστόσο, ἐξακολούθησε ἡ κυρία Δουκάστελ μὲ ὕφος αὐστηρὸ καὶ ψυχρό, μέχρις ὅτου λάβουμε τὴν ὁριστικὴ ἀπάντησί του, ἐσὺ δὲν θὰ βγῆς ἀπ' τὸ δωμάτιό σου, χωρὶς τὴν ἄδειά μας...

(Ἀκολουθεῖ).

ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ

ΕΚΕΙΝΟ τὸ χρόνο, πολλοὶ ψαράδες τοῦ Σαὶν-Βαλερύ, ποὺ εἶχαν ἀνοιχτῆ στὸ πέλαγος, πνίγηκαν. Τὰ πτώματά τους τὰ ἔρριξε τὸ κῦμα μαζὺ μὲ τὰ συντρίμμια ἀπὸ τὶς βάρκες τους στὴν ἀκρογιαλιά. Ἐκεῖ τὰ βρῆκαν οἱ συγχωριανοί τους καί, ἐπὶ ὀχτὼ μέρες, δὲν ἔβλεπε κανεὶς τίποτ' ἄλλο, στὸν ἀπότομο δρόμο ποὺ πάει στὴν ἐκκλησία, παρὰ φέρετρα ποὺ τὰ κουβαλοῦσαν οἱ ἄντρες στὰ χέρια τους καὶ ποὺ τἀκολουθοῦσαν ἡ χῆρες κλαίγοντας κάτω ἀπὸ τὶς μακρυὲς μαῦρες τους κάπες, σὰν τὶς γυναῖκες τῆς Γραφῆς.

Μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους εἶχαν πνιγῆ κι' ὁ καραβοκύρης Ζὰν Λενοὲλ μαζὺ μὲ τὸ γυιό του Ὕβ καὶ τὰ πτώματά τους τοποθετήθηκαν κι' αὐτὰ μέσα στὴν ἐκκλησία, κάτω ἀπὸ τὸ θόλο ὅπου εἶχαν κρεμάσει ἄλλοτε, προσφορὰ στὴν Παναγία, ἕν' ἀσημένιο ὁμοίωμα τοῦ καραβιοῦ τους, μαζὺ μὲ ὅλα του τὰ ξάρτια. Ἦσαν δίκαιοι ἄνθρωποι καὶ φοβόντουσαν τὸ Θεό. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ κ. Γουλιέλμος Τρυφέμ, ὁ ἐφημέριος τοῦ Σαὶν-Βαλερύ, ἀφοῦ τοὺς ἔδωκε ἄφεσι ἁμαρτιῶν, εἶπε μὲ φωνὴ ποὺ τὴν ἔπνιγαν οἱ λυγμοί:

—Ποτὲ δὲν ἐπῆγαν στὸν ἄλλο κόσμο, γιὰ νὰ περιμείνουν ἐκεῖ τὴν κρίσι τοῦ Θεοῦ χριστιανοὶ καλοὶ καὶ ἀγαθοί, σὰν τὸ Λενοὲλ καὶ τὸ γυιό του.

Καὶ ἐνῶ ἡ ψαρόβαρκες μὲ τοὺς ναῦτες τους χανόντουσαν στὶς ἀκτές, καράβια μεγάλα βούλιαζαν στὸν ὠκεανὸ καὶ δὲν περνοῦσε μέρα ποὺ νὰ μὴν ξεράση ἡ θάλασσα τὰ συντρίμματα κάποιου πλοίου.

Ἕνα πρωΐ, καθὼς μερικοὶ ναῦτες ἀνοιγόντουσαν μὲ τὴ βάρκα τους, εἶδαν ἀπάνω στὰ κύματα ἕνα ξύλο ποὺ εἶχε μορφὴ ἀνθρώπου. Ἦταν ἕνας ξύλινος Χριστὸς σὲ φυσικὸ μέγεθος, σκαλισμένος καὶ χρωματισμένος μὲ τέχνη, ποὺ φαινόταν γιὰ πολὺ παληὸ ἔργο. Ὁ Καλὸς Θεὸς ἔπλεε ἀπάνω στὸ νερὸ μὲ τὰ χέρια ἀνοιγμένα. Ἀμέσως οἱ ναῦτες τὸν ἔβγαλαν ἔξω καὶ τὸν ἐπῆγαν στὸ Σαὶν-Βαλερύ. Εἶχε τὸ μέτωπο ζωσμένο μὲ τὸν ἀκάνθινο στέφανο καὶ τὰ χέρια του καὶ τὰ πόδια του τρυπημένα. Μὰ τὰ καρφιά του ἔλειπαν, καθὼς καὶ ὁ Σταυρός. Τὰ ἀνοιχτὰ χέρια του φαινόντουσαν ἔτσι ὅπως τὰ εἶχαν δῆ ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Ἅγιες γυναῖκες κατὰ τὴν ὥρα τοῦ ἐνταφιασμοῦ.

Οἱ ναῦτες τὸν ἐπῆγαν στὸν ἐφημέριο κ. Τρυφέμ, ὁ ὁποῖος τοὺς εἶπε:

—Τὸ ὁμοίωμα αὐτὸ τοῦ Σωτῆρος εἶνε πολὺ παληὸ χωρὶς ἄλλο καὶ αὐτὸς ποὺ τὸ ἔκανε θἄχη πεθάνει ἀπὸ καιρό. Ὅλ' αὐτὰ τὰ παληὰ ἔργα ἔχουν ἀξία καὶ γι' αὐτὸ οἱ ἔμποροι τῆς Ἀμιένης καὶ τοῦ Παρισιοῦ τὰ πουλοῦνε πάνω ἀπὸ διακόσια φράγκα. Μὰ ἐγὼ χαίρω πρὸ πάντων μὲ τὴ σκέψι ὅτι ὁ Χριστὸς μᾶς ἦρθε ἔτσι στὸ Σαὶν-Βαλερύ... Ἦρθε μὲ τὰ χέρια ἀνοιγμένα γιὰ νὰ εὐλογήση τὴν ἐνορία μας ποὺ δοκιμάστηκε τόσο σκληρὰ καὶ γιὰ ν' ἀναγγείλη ὅτι εὐσπλαχνίστηκε τοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους ποὺ πᾶνε στὸ ψάρεμα μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους... Εἶνε ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ποὺ περπάτησε ἄλλοτε ἀπάνω στὰ νερὰ καὶ ποὺ εὐλόγησε τὰ δίχτυα τῶν ψαράδων.

Καὶ ὁ ἐφημέριος, ἀφοῦ ἀπόθεσε τὸ Χριστὸ ἀπάνω στὸ βωμό, σ' ἕνα πάλλευκο σεντόνι, ἐπῆγε νὰ παραγγείλη στὸν ξυλουργὸ Λεμὲρρ ἕνα ὡραῖο Σταυρὸ καρυδένιο.

Ὅταν ὁ Σταυρὸς ἑτοιμάστηκε, κάρφωσαν ἀπάνω τὸ Χριστὸ μὲ καινούργια καρφιὰ καὶ τὸν ἔστησαν μέσα στὴν ἐκκλησία μπρὸς ἀπὸ τὸ βωμό. Εἶδαν τότε πὼς τὰ μάτια του ἦσαν γεμάτα οὐράνιο οἶκτο καὶ εὐσπλαχνία.

Ἕνας μάλιστα ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τῆς ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος παραστεκόταν στὸ κάρφωμα τοῦ Ἐσταυρωμένου, ἐνόμισε πὼς εἶδε δάκρυα νὰ κυλοῦν στὴ θεία του ὄψι. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ ὅμως, ὅταν ὁ κ. ἐφημέριος ἐμπῆκε μέσα στὴν ἐκκλησία μαζὺ μὲ τὸ παιδὶ τοῦ χοροῦ γιὰ νὰ ψάλλη τὸν ὄρθρο, ξαφνιάστηκε πολὺ βλέποντας τὸ Σταυρὸ ἀδειανὸ καὶ τὸν ξύλινο Χριστὸ ξαπλωμένο πάλι στὸ σεντόνι, ἀπάνω στὸ βωμό. Γι' αὐτὸ φώναξε ἀμέσως τὸ μαραγκὸ Λεμὲρρ καὶ τὸν ἐρώτησε γιατί εἶχε ξεκαρφώσει τὸ Χριστὸ ἀπὸ τὸ Σταυρό του. Μὰ ὁ Λεμὲρρ τοῦ ἀπάντησε πὼς δὲν τὸν εἶχε ξεκαρφώσει αὐτὸς καὶ ὁ ἐφημέριος, ἀφοῦ ρώτησε καὶ τὸν καντηλανάφτη, βεβαιώθηκε ὅτι κανεὶς δὲν εἶχε μπῆ μέσα στὴν ἐκκλησία ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ εἶχαν καρφώσει τὸ Χριστό.

Τὸν ἔβγαλαν ἔξω καὶ τὸν πῆγαν στὸ Σαὶν Βαλερὺ

Τότε σχημάτισε τὴν πεποίθησι πὼς κάποιο θαῦμα εἶχε γίνει καὶ κάθησε ἐπὶ μέρες καὶ σκέφτηκε. Ἔτσι τὴν ἐρχόμενη Κυριακὴ ἔκανε λόγο γιὰ ὅλ' αὐτὰ ἀπὸ τὸν ἄμβωνα στοὺς ἐνορίτες του καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ συνεισφέρουν ὅλοι τὸν ὀβολό τους γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ φτιάξουν ἕνα Σταυρὸ πιὸ ὡραῖο ἀπὸ τὸν πρῶτο καὶ πιὸ ἄξιο νὰ φέρη ἐπάνω του Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐξαγόρασε τὶς ἁμαρτίες τοῦ κόσμου.

Οἱ φτωχοὶ ψαράδες τοῦ Σαὶν-Βαλερὺ ἔδωσαν γιὰ τὸν καινούργιο Σταυρὸ ὅσα χρήματα εἶχαν ὁ καθένας καὶ ἡ χῆρες πρόσφεραν τὰ δαχτυλίδια τους. Μαζεύτηκαν ἔτσι τόσα πολλά, ὥστε ὁ ἐφημέριος κ. Τρυφὲμ μπόρεσε νὰ πάη κατ' εὐθεῖαν στὴν Ἀμπβὶλ καὶ νὰ παραγγείλη ἕνα Σταυρὸ ἀπὸ καλὸ μαῦρο ξύλο, ἀπάνω στὸν ὁποῖον ἔβαλαν καὶ μιὰ πινακίδα μὲ τὴν ἐπιγραφὴ INBI μὲ χρυσᾶ γράμματα. Δυὸ μῆνες ἀργότερα ὁ Σταυρὸς αὐτὸς ἦταν ἕτοιμος καί, ἀφοῦ ἔβαλαν ἀπάνω του τὸ Χριστό, ἀνάμεσα στὴ λόγχη καὶ τὸ σφουγγάρι, τὸν τοποθέτησαν στὴν ἐκκλησία τοῦ Σαὶν-Βαλερὺ στὴ θέσι τοῦ πρώτου.

Μὰ τὴν ἴδια νύχτα ὁ Χριστὸς ἐγκατέλειψε καὶ τὸν καινούργιο Σταυρό του καὶ πῆγε πάλι καὶ ξαπλώθηκε ἀπάνω στὸ βωμό.

Ὁ κ. ἐφημέριος, ξαναβρίσκοντάς τον ἐκεῖ τὸ πρωΐ, τὰ ἔχασε. Ἔπεσε ἀμέσως γονατιστὸς καὶ προσευχήθηκε ἐπὶ πολλὴν ὥρα. Δὲν ἤξερε πειὰ τί νὰ κάνη.

Ὁ θόρυβος τοῦ καινούργιου αὐτοῦ θαύματος ἁπλώθηκε ἀμέσως σ' ὅλη τὴν περιφέρεια γύρω καὶ ἡ κυρίες τῆς Ἀμιένης διωργάνωσαν ἐράνους γιὰ νὰ φτιάξουν ἕνα Σταυρὸ γιὰ τὴν ἐκκλησία τοῦ Σαὶν-Βαλερὺ ἀκόμα πιὸ πλούσιο. Ἀκόμα κι' ἀπ' τὸ Παρίσι ἔστειλαν χρήματα καὶ κοσμήματα γιὰ τὸ Σταυρὸ αὐτό, ἡ δὲ κυρία τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἔστειλε μιὰ καρδιὰ ἀπὸ διαμάντια.

Ὅλ' αὐτὰ τὰ πλούσια προϊόντα τοῦ ἐράνου, ἐτεθησαν στὴ διάθεσι ἑνὸς μεγάλου κοσμηματοπώλου, στὴν ὁδὸν Ἁγίου Σουλπικίου στὸ Παρίσι, ὁ ὁποῖος, μέσα σὲ δυὸ χρόνια ἔφτιαξε ἕνα Σταυρὸ ὁλόκληρο ἀπὸ χρυσάφια καὶ διαμάντια. Ὁ Σταυρὸς αὐτὸς τοποθετήθηκε μὲ μεγάλη πομπὴ στὴν ἐκκλησία τοῦ Σαὶν-Βαλερὺ τὴ δεύτερη Κυριακὴ τοῦ [illegible] καὶ [illegible] πάνω τὸ Χριστό. Μὰ Αὐτός, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀρνηθῆ τοὺς ξύλινους Σταυροὺς τοῦ μαρτυρίου, κατέβηκε καὶ τώρα ἀπὸ τὸ Σταυρὸ αὐτὸ τὸν τόσο πλούσιο καὶ γύρισε πάλι νὰ πλαγιάση ἐπάνω στὸ λευκὸ σεντόνι τοῦ βωμοῦ.

Κάρφωσαν ἀπάνω τὸ Χριστὸ μὲ καινούργια καρφιὰ

Ἀπὸ φόβο μήπως Τὸν προσβάλουν, τὸν ἄφησαν πειὰ ἐκεῖ... Ὁ Ἐσταυρωμένος ἀναπαυόταν ἀπάνω στὸ βωμὸ περισσότερο ἀπὸ δυὸ χρόνια, ὅταν μιὰ μέρα ὁ Πέτρος Καγιοὺ πῆγε στὸν ἐφημέριο καὶ τοῦ εἶπε ὅτι εἶχε βρῆ στὴν ἀκρογιαλιὰ τὸν ἀληθινὸ Σταυρὸ τοῦ Σωτῆρος.

Ὁ Πέτρος ἦταν ἕνας ἀπλοϊκὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος, ἐπειδὴ δὲν εἶχε μυαλὸ γιὰ νὰ κερδίζη τὸ ψωμί του, ἔζοῦσε ἀπὸ ἐλεημοσύνες. Τὸν ἀγαποῦσαν ὅμως ὅλοι, γιατὶ ποτὲ δὲν ἔκανε κακὸ σὲ κανένα. Ὡστόσο, ἐπειδὴ τὰ λόγια του δὲν εἶχαν λογικὴ καὶ σειρά, κανένας δὲν τὸν ἄκουγε...

Μὰ ὁ ἐφημέριος κ. Τρυφέμ, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχε πάψει στὸ διάστημα αὐτὸ ν' ἀπασχολῆ τὸ μυστήριο τοῦ Χριστοῦ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἔδωσε προσοχὴ σ' αὐτὰ ποὺ τοῦ εἶπε ὁ φτωχὸς τρελλός. Κατέβηκε μὲ δυὸ ἐπισκόπους του στὸ μέρος ὅπου ὁ Πέτρος ἔλεγε πὼς εἶχε δῆ τὸ Σταυρό, καὶ ἐκεῖ βρῆκε δυὸ σανίδες γεμάτες καρφιά, ποὺ ἡ θάλασσα ἐπὶ καιρὸ τὶς εἶχε κυλήσει ἀπάνω της καὶ ποὺ στ' ἀλήθεια εἶχαν τὸ σχῆμα τοῦ Σταυροῦ.

Ἦταν τὰ συντρίμμια ἑνὸς ναυαγίου. Διακρινόντουσαν μάλιστα ἀκόμα ἀπάνω σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς σανίδες δυὸ γράμματα ζωγραφικῆς μὲ μαῦρο ἕνα Ζ. καὶ ἕνα Λ., πρᾶγμα ποὺ ἔκανε ὅλους νὰ πιστέψουν πὼς ἦταν τὰ συντρίμμια τοῦ καραβιοῦ τοῦ Ζὰν Λενοέλ, ὁ ὁποῖος, πρὸ πέντε χρόνων, εἶχε πνιγῆ μαζὺ μὲ τὸ γυιό του Ὕβ.

Βλέποντάς το αὐτὸ οἱ ἐπίσκοποι ἄρχισαν νὰ γελοῦν μὲ τὴν ἀφέλεια τοῦ Πέτρου, ὁ ὁποῖος εἶχε πάρει τὰ συντρίμμια τοῦ πλοίου ὡς τὸ Σταυρὸ τοῦ Σωτῆρος. Μὰ ὁ ἐφημέριος τοὺς παρακάλεσε νὰ πάψουν τὶς εἰρωνεῖες τους. Εἶχε πολὺ συλλογιστῆ καὶ προσευχηθῆ ἀπὸ τότε ποὺ ἡ θάλασσα εἶχε φέρει στὸ Σαὶν-Βαλερὺ τὸ Χριστὸ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τὸ μυστήριο τῆς ἀπέραντης θεϊκῆς εὐσπλαχνίας εἶχε ἀρχίσει νὰ διαλευκαίνεται γι' αὐτόν. Γονάτισε ἀπάνω στὴν ἄμμο, ἀπήγγειλε μιὰ παράκλησι γιὰ τὶς ψυχὲς τῶν πνιγμένων, καὶ ἔπειτα, παίρνοντας μόνος του τὸ Σταυρὸ στὸν ὦμο του, πῆγε καὶ τὸν ἀπόθεσε στὴν ἐκκλησία. Ἐκεῖ ἐπῆρε τὸ Χριστὸ ἀπὸ τὸ βωμό, τὸν στερέωσε ἀπάνω στὶς σανίδες τοῦ καραβιοῦ καὶ τὸν ἐκάρφωσε μόνος του μὲ τὰ καρφιὰ τῶν σανιδιῶν ποὺ ἡ θάλασσα τὰ εἶχε σκουριάσει.

Καὶ τὸν Σταυρὸ αὐτὸν τὸν τοποθέτησε μπρὸς στὸ βωμό, στὴ θέσι ποὺ ἦταν πρὶν ὁ χρυσὸς κι' ἀδαμαντοκόλλητος Σταυρός.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ Χριστὸς τοῦ Ὠκεανοῦ δὲν κατέβηκε ἀπὸ τὸ Σταυρό του. Ἔμεινε στὰ σανίδια αὐτά, ἀπάνω στὰ ὁποῖα οἱ καλοὶ θαλασσινοὶ εἶχαν πνιγῆ ἐπικαλούμενοι τὄνομά του καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητέρας του.

Ἐκεῖ, μισανοίγοντας τὸ γλυκὺ καὶ πονεμένο στόμα του, φαίνεται σὰν νὰ λέη: «Ὁ Σταυρός μου εἶνε καμωμένος ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ ἀνθρώπου, γιατὶ εἶμαι στ' ἀλήθεια ὁ Θεὸς τῶν Φτωχῶν καὶ τῶν δυστυχισμένων».

ΤΡΥΦΕΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ

ΤΟΥ ΛΕΟΝ ΦΡΑΠΠΙΕ

ΑΤΥΧΕ μικρὲ 'Ιάκωβε!...

Μοῦ φαίνεται πὼς τὸν βλέπω ἀκόμα νὰ τουρτουρίζη μέσ' στὰ κουρελιασμένα του ροῦχα καὶ νὰ γέρνη κάτω ἀπ' τὸ βάρος τῶν φορτίων ποὺ κάθε τόσο κουβαλοῦσε. Κάθε φορὰ ποὺ σήκωνε τ' ἀγγελικὸ πρόσωπό του καὶ μὲ κύτταζε μὲ τὰ γαλανὰ μάτια του, μοῦ φαινόταν σὰν νἄβλεπα μπροστά μου ἕνα δροσερὸ κι' εὐωδερὸ λουλοῦδι τοῦ Μαγιοῦ.

Ὅταν τὸν πρωτογνώρισα, ἦταν δέκα χρονῶν καὶ βοηθοῦσε κάποιον Λιμουσέν, ἕνα σκληρὸ καὶ μέθυσο ἀχθοφόρο, ποὺ τὸ χειμῶνα πουλοῦσε κάστανα στὸ δρόμο. 'Ο 'Ιάκωβος δὲν εἶχε γνωρίσει γονεῖς καὶ δὲν ἤξερε καμμιὰ ἄλλη θωπεία, ἐκτὸς ἀπ' τίς... ξυλιὲς ποὺ τοὔδινε κάθε βράδυ τ' ἀφεντικό του, γυρνῶντας ἀπ' τὴν ταβέρνα στὸ βρωμερὸ ὑπόγειο, ὅπου ἔμεναν μαζύ.

Ἂν καὶ ἦταν ἀδύνατος καὶ κατάχλωμος ἀπὸ τὴν πεῖνα, ὁ ἀφεντικός του τὸν ἐξανάγκαζε νὰ δουλεύη σκληρὰ μέρα καὶ νύχτα. Ἔτσι τὸ χειμῶνα περνοῦσε ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα του τρέμοντας μπροστὰ στὸ ὑπαίθριο καστανάδικο τοῦ Λιμουσέν. Τὸ καλοκαῖρι πάλι ὁ φτωχὸς 'Ιάκωβος ἄλλαζε δουλειὰ καὶ γινόταν χαμάλης, γιατὶ τὴν ἴδια δουλειὰ ἔκανε τότε καὶ τὸ ἀφεντικό του.

Ἔτσι, ἀπὸ τὸ Μάη ὥς τὸν 'Οκτώβρη, ἡ ζωή του ἔπαιρνε κάποια εὐχάριστη τροπή, γιατὶ μποροῦσε νὰ τρέχη ἐλεύθερα κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο καὶ νὰ μαζεύη καὶ νὰ τρώη τὰ σάπια φροῦτα ποὺ πετοῦσαν ἀπ' τὰ μανάβικα. Μὰ ὁ καιρὸς περνοῦσε γρήγορα κι' ἔφτανε πάλι ὁ χειμῶνας.

'Αγαποῦσα πολὺ τὸ γλυκὸ καὶ φοβισμένο αὐτὸ παιδάκι, ἐθαύμαζα τὴν ἀπέραντη ὑπομονή του καὶ προσπαθοῦσα νὰ τοῦ φαίνωμαι ὅσο μποροῦσα πιὸ καλὸς καὶ χρήσιμος. Ἔτσι, μιὰ μέρα ποὺ βρῆκα μιὰ παληὰ φορεσιὰ τοῦ μικροῦ ἀδελφοῦ μου, τὴν ἐπῆγα ἀμέσως στὸ μικρό μου φίλο. Τόση ἦταν ἡ εὐγνωμοσύνη του, τόση ἦταν ἡ χαρά του μόλις εἶδε τὸ δῶρο μου, ὥστε μ' ἔκανε νὰ δακρύσω καὶ νὰ νοιώσω νὰ διπλασιάζεται ἡ ἀγάπη μου πρὸς αὐτό. 'Απὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη περνοῦσα ταχτικὰ ἀπὸ τὸ καστανάδικο γιὰ νὰ τὸν βλέπω καὶ νὰ μιλῶ λίγο μαζύ του.

Μιὰ μέρα ὅμως ἔλαβα τηλεγράφημα ἀπ' τὴ μητέρα μου πὼς ἦταν ἄρρωστη κι' ἔφυγα γιὰ τὴν πατρίδα μου, ἀπ' ὅπου γύρισα στὸ Παρίσι ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μῆνες, ὅταν ἡ μητέρα μου ἔγινε ἐντελῶς καλά. Μόλις ἔφτασα στὴν πρωτεύουσα, θυμήθηκα ἀμέσως τὸ μικρό μου φίλο καὶ πῆγα νὰ τὸν ξαναβρῶ. Μόλις ὅμως ἔφτασα στὸ καστανάδικο δὲν εἶδα ἐκεῖ παρὰ μόνο τὸ Λιμουσέν. 'Επειδὴ φοβήθηκα μήπως εἶχε συμβῆ κανένα δυστύχημα στ' ὀρφανό, τὸν ρώτησα τί εἶχε γίνει ὁ 'Ιάκωβος.

— Ἄ! 'Εσεῖς εἶστε; μοῦ ἀπάντησε ὁ Λιμουσέν. Σᾶς θυμᾶμαι ἀπὸ πέρυσι. 'Ο 'Ιάκωβος ὅμως ἔφυγε...

— Ποῦ πῆγε; Τί ἔπαθε;

— Ἄ! τίποτε, μὴ φοβᾶστε. Μιὰ μέρα, ἐδῶ καὶ τρεῖς μῆνες, δυὸ κυρίες τῆς ἀριστοκρατίας, καθὼς περνοῦσαν ἀπ' τὸ δρόμο, σταθῆκαν στὸ καστανάδικό μου. 'Η μιὰ ἦταν πολὺ νέα καὶ ἡ ἄλλη ἡλικιωμένη. 'Η νεώτερη ποὺ ἦταν ὡραία σὰν ἄγγελος, εἶπε στὴν ἄλλη: «Κύτταξε, μαμά, τί συμπαθητικὸ πρόσωπο ποὺ ἔχει αὐτὸς ὁ μικρός. Φαίνεται πολὺ λυπημένος». Ἔκανε τὸ λυπημένο, βλέπετε, ὁ πονηρός, γιὰ νὰ προκαλῆ τὴν συμπάθεια τῶν διαβατῶν καὶ γιὰ νὰ ἐκθέτη τ' ὄνομά μου. Μὰ γι' αὐτὸ τοῦ ἄλλαζα κι' ἐγὼ τὸ τομάρι. Τέλος πάντων, ἡ δυὸ κυρίες ἄρχισαν νὰ τὸν ρωτοῦν ἂν εἶχε γονεῖς, πόσων χρονῶν ἦταν καὶ τὰ τέτοια. Αὐτὸς ὁ κουτοπόνηρος τοὺς ἀποκρινόταν μὲ φωνὴ παραπονετικὴ κι' ἔτσι συγκίνησε τὴ νέα, ἡ ὁποία πρότεινε ἀμέσως στὴ μητέρα της νὰ τὸν πάρουν μαζύ τους. 'Εκείνη στὴν ἀρχὴ δίσταζε, ἀλλά, βλέποντας τὴν ἐπιμονὴ τῆς κόρης της, δέχτηκε, ἀφοῦ ζήτησε τὴν ἄδειά μου προτήτερα, ἐννοεῖται.

— Καὶ σεῖς τὴν ἐδώσατε; τὸν ρώτησα κατάπληκτος, γιατὶ γνώριζα πόσο τοῦ ἦταν χρήσιμος ὁ μικρός.

— Γιατί ὄχι, ἀποκρίθηκε, ἀφοῦ δὲν ἦταν ἱκανὸς γιὰ τίποτε; Ἂν θέλετε νὰ μάθετε καὶ τ' ἄλλο, ἐγὼ τὸν συμμάζεψα ἀπ' τοὺς δρόμους ἐδῶ καὶ τέσσερα χρόνια, τότε ποὺ ἡ μάνα του εἶχε πεθάνει ἀπὸ τὴν πεῖνα. Ὅσο γιὰ πατέρα, δὲν ξέρω ἂν ἔχη, οὔτε ποῦ βρίσκεται. 'Η κυρίες ὅμως μοῦδωσαν καὶ διακόσια φράγκα ποὺ δὲν τἄξιζε βέβαια αὐτός...

— Καὶ τώρα, τί κάνει;

— Τίποτε, κύριε, τίποτε. Κάθεται καὶ παίζει μὲ τὴ νέα, ποὺ ἑτοιμάζεται, φαίνεται, γιὰ τὸν ἄλλον κόσμο, ἐπειδὴ εἶνε φθισική. Ἄ! Ἂν τὸν ἐβλέπατε μὲ τὰ καινούργια του ροῦχα, σᾶς βεβαιώνω πὼς θὰ δυσκολευόσαστε νὰ τὸν γνωρίσετε. Ξέχασα νὰ σᾶς πῶ, τὸν μαθαίνουν καὶ γράμματα...

— Τὸν βλέπετε συχνά;

— Μοῦδωσαν τὸ ἐλεύθερο νὰ πηγαίνω ἐκεῖ καὶ νὰ τρώω ὅποτε θέλω. Μόλις μπαίνω στὸ σπίτι, ἐκεῖνος ρίχνεται ἀμέσως στὴν ἀγκαλιά μου καὶ μὲ φιλεῖ. Πάλι καλὰ ποὺ δὲν εἶνε κι' ἀχάριστος στὸν εὐεργέτη του...

'Εζήτησα ἀπὸ τὸ Λιμουσὲν τὴ διεύθυνσι τῆς πλουσίας κυρίας, ποὺ εἶχε περιμαζέψει τὸν 'Ιάκωβο, καὶ πῆγα στὸ σπίτι της γιὰ νὰ ἰδῶ τὸν παληό μου φίλο. Τὸν βρῆκα τὴν ὥρα ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ πάη στὸ σχολεῖο. Ἔμεινα κατάπληκτος. Ἔμοιαζε τώρα μὲ πριγκηπόπουλο. Ποτὲ δὲν εἶχαν ἀντικρύσει τὰ μάτια μου πλάσμα πιὸ χαριτωμένο ἀπ' αὐτό. Τὸ πρόσωπό του ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ καλοσύνη, ἐνῶ τὰ γλυκὰ καὶ γαλανὰ μάτια του πηγαινοέρχονταν ἀπὸ τὴ νεαρὴ προστάτριά του στὴ μητέρα της μὲ μιὰ ἔκφρασι βαθειᾶς εὐγνωμοσύνης.

Ἔφυγα ἀπὸ κεῖ πολὺ εὐχαριστημένος. Στὸ δρόμο σκεφτόμουν πὼς εἶχε ἐξασφαλίσει τὸ μέλλον του καὶ πὼς θὰ περνοῦσε εὐτυχισμένα τὴν ὑπόλοιπη ζωή του, χωρὶς βάσανα καὶ φροντίδες.

Ἔμοιαζε μὲ πριγκηπόπουλο!...

* * *

Τὸν περασμένο χειμῶνα, ἐνῶ περνοῦσα μιὰ μέρα ἀπ' τὸ καστανάδικο τοῦ Λιμουσέν, εἶδα ἔξαφνα τὸ μικρὸ 'Ιάκωβο νὰ στέκεται κοντὰ στὴ φωτιά. Στὴν ἀρχὴ νόμισα πὼς μὲ γελοῦσαν τὰ μάτια μου, ἀλλὰ ἀμέσως βεβαιώθηκα πὼς δὲν εἶχα ἀπατηθῆ, γιατὶ μὲ ἀνεγνώρισε καὶ μὲ φώναξε μὲ τ' ὄνομά μου. Μόλις τὸν ἐπλησίασα καὶ ἄρχισα νὰ τὸν ρωτῶ τί εἶχε συμβῆ, τὰ μάτια του γέμισαν ἀπὸ δάκρυα.

— Πέθανε ἡ μικρή μου φίλη, κύριε, μοῦ εἶπε. 'Ο Θεὸς δὲν ἄκουσε τὶς εὐχές μου· ἡ περιποιήσεις μου δὲν τῆς ἔφεραν καμμιὰ ὠφέλεια...

Καί, βλέποντας ὅτι τὸν ἄκουγα μὲ προσοχή, ἐξακολούθησε:

— Οἱ γιατροὶ ἔλεγαν πὼς ἦταν φθισικὴ καὶ πὼς δὲν θὰ τὴν ἔβλεπε τὸ φθινόπωρο. 'Η μητέρα της ἔκλαιε, ἔκλαιε ἀδιάκοπα κι' ἐγὼ παρακαλοῦσα ὁλόκληρες νύχτες τὸ Θεὸ νὰ μοῦ ἀφήση τὴ φίλη μου... Τίποτε ὅμως. Τὴν ἐπῆρε γιὰ πάντα μαζύ του κι' ἔμεινα ἔρημος σὰν πρῶτα...

»Ἔπεσε τὸν Αὔγουστο στὸ κρεββάτι καὶ δὲν ξανασηκώθηκε πειά. 'Εγὼ ἔμενα μαζύ της, γιατὶ ἔτσι ἤθελε. Μιλούσαμε, μὲ φιλοῦσε, τῆς ἐδιάβαζα ὡραῖες ἱστορίες!... Τὴ νύχτα πλάγιαζα δίπλα της, ἀλλὰ δὲν μποροῦσα νὰ κλείσω μάτι, γιατὶ συλλογιζόμουν μὲ τί φάρμακο θὰ μποροῦσα νὰ τὴ γιατρέψω. Κάθε φορὰ ποὺ ἔβηχε, ἐγὼ τῆς ἔδινα τὸ φάρμακο. Μοῦ ἔλεγε σιγὰ ἕνα «εὐχαριστῶ» καὶ μὲ κύτταζε μὲ τὰ ὡραῖα της μάτια! Τὸ κύτταγμά της αὐτὸ μ' ἔκανε νὰ κλαίω καὶ μὲ τρυποῦσε βαθειὰ στὴν καρδιά... Ἤξερα πὼς θὰ πέθαινε, γιατὶ ὅλοι οἱ γιατροὶ αὐτὸ ἔλεγαν...

»Ἕνα πρωΐ, τὸ τελευταῖο πρωῒ τῆς ζωῆς της, μᾶς ἐφίλησε ὅλους, τὴ μητέρα της, τοὺς συγγενεῖς της καὶ τελευταῖον ἐμένα... Μοῦ εἶπε πὼς μ' ἀγαποῦσε πολὺ καὶ πὼς ἐφάνηκα πολὺ καλὸς ἀπέναντί της... Παρακάλεσε τὴ μητέρα της νὰ μ' ἔχη πάντα στὸ σπίτι κι' ἔπειτα ξεψύχησε... Ὕστερα τὴν ἔντυσαν μ' ἕνα ὡραῖο ἄσπρο φόρεμα ποὺ δὲν τὸ εἶχε ξαναφορέσει... Κατόπιν τὴν πῆγαν στὴν ἐκκλησία κι' ἀπὸ κεῖ στὸ νεκροταφεῖο. Ὅταν γυρίσαμε στὸ σπίτι, ὅλα γύρω μου μοῦ φάνηκαν τόσο ἄγρια καὶ σκοτεινά, ὥστε ἀποφάσισα νὰ φύγω ἀπὸ κεῖ καὶ εἶπα στὴ μητέρα της ὅτι θὰ γυρίσω πίσω στὸν παληό μου ἀφεντικό... 'Εκείνη προσπάθησε νὰ μ' ἐμποδίση, ἐγὼ ὅμως ἔφυγα, ἔφυγα ἀμέσως, γιατὶ δὲν μποροῦσα πειὰ νὰ μείνω στὸ σπίτι, ὅπου πέθανε ἡ ἀγαπημένη μου.

»'Επὶ ἕνα μῆνα πήγαινα κάθε Κυριακὴ μὲ τὴ μητέρα της στὸ νεκροταφεῖο καὶ προσευχόμαστε στὸν τάφο της, ὅπου ἀφίναμε λουλούδια... Τώρα ὅμως δὲν πηγαίνω πειά, γιατὶ ὑποφέρω, ὑποφέρω πολύ... Ἄλλωστε σὲ λίγον καιρὸ θὰ πάω νὰ τὴν ξαναβρῶ καὶ δὲν θὰ χωριστοῦμε πειὰ ποτέ... Θὰ πεθάνω κι' ἐγώ... Τὸ βλέπω, τὸ καταλαβαίνω... Τὸ ἀφεντικό μου μὲ δέρνει πολὺ κι' αἰσθάνομαι ἕναν πόνο ἐδῶ στὸ στῆθος... Ὤ! τί καλὰ ποὺ θὰ εἶνε! Θὰ ξαναβρῶ τὴ φίλη μου, τὴν ἀγαπημένη μου φίλη!»

'Ο μικρὸς 'Ιάκωβος, τελειώνοντας, σήκωσε τὸ κατάχλωμο πρόσωπό του καὶ μὲ κύτταξε μὲ τὰ γαλανά του μάτια, σὰν νὰ ζητοῦσε νὰ μάθη τι ἐντύπωσι μοῦ προξένησαν τὰ λόγια του. Καταλάβαινα πὼς ἡ πληγή του ἦταν ἀγιάτρευτη καὶ προτίμησα νὰ τὸν ἀφήσω στὴν ὡραία του πλάνη...

'Η ψυχὴ τοῦ 'Ιακώβου ζητοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ γαλαζόχρωμο οὐρανὸ καὶ ποθοῦσε νὰ πετάξη στὴν αἰωνία εὐδαιμονία, κοντὰ σ' ἐκείνη ποὺ τοῦ εἶχε γνωρίσει τὴν εὐτυχία. Τὰ μάτια του εἶχαν πάρει τὴ λάμψι τῶν ἀστεριῶν! Νά γιατὶ ἀναζητοῦσε τὸ θάνατο, τὴν ἀπολύτρωσι, τὴ χαρά...

'Ο θάνατος ὅμως τὸν λυπήθηκε καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες τὸν σκέπασε κι' αὐτὸν μὲ τὶς πλατειές του φτεροῦγες! Αἰωνία του ἡ μνήμη!

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

'Εκείνη.—Τί θέλεις καὶ παραπονιέσαι; Μόνος σου μὲ ζήτησες καὶ μὲ πῆρες. Δὲν μπορεῖς νὰ πῆς ὅτι ἔτρεξα ἐγὼ ἀπὸ πίσω σου.

'Εκεῖνος.—Μὰ κι' ἡ παγίδα, ἀγάπη μου, δὲν τρέχει ποτὲ πίσω ἀπ' τὰ ποντίκια κι' ὅμως τὰ πιάνει!

* * *

—'Απόψε, δεσποινίς, εἶσθε τὸ μαργαριτάρι τῆς συγκεντρώσεως.

—Γι' αὐτὸ λοιπὸν μοῦ κολλήσατε σὰν στρεῖδι;...

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

ΤΟΥ ΑΪΝΡΙΧ ΚΡΑΝΤΣ

ΤΟ ἀπόγευμα αὐτό, στὸ μεγάλο καφενεῖο, ἀνάμεσα στοὺς καθρέφτες καὶ στὸ πλῆθος τῶν ἄλλων πελατῶν, μπρὸς σ' ἕνα μικρὸ τραπέζι, καθόνταν ἡ Γιουάνα ντὰ Σίλβα καὶ ὁ ὑπολοχαγὸς 'Ασσὶζ Βίλλας. 'Η Γιουάνα ἦταν εἴκοσι τεσσάρων χρονῶν καὶ ὁ Βίλλας μερικὰ χρόνια μεγαλείτερός της. Μιλοῦσαν σιγανὰ καὶ χαμογελοῦσαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο.

'Ο στρατηγὸς Φλοριάνο ντὰ Σίλβα, ὁ σύζυγος τῆς Γιουάνας, δὲν ἦταν μαζύ τους. Αὐτὸς βρισκόταν στὸ στρατιωτικὸ συμβούλιο καὶ θὰ ἐρχόταν στὶς ἑφτὰ στὸ καφενεῖο γιὰ νὰ πάρη τὴ γυναῖκα του.

'Ο στρατηγὸς εἶχε περάσει τὰ πενῆντα καὶ ἦταν ἀληθινὸς στρατιωτικός, περισσότερο σοφὸς ὅμως παρὰ πολεμιστής, περισσότερο διπλωμάτης παρὰ ἥρωας. 'Αγαποῦσε πολὺ τὴ νεαρή του γυναῖκα.

'Ο ὑπολοχαγὸς 'Ασσὶζ Βίλλας πάλι ἦταν πρὶν ἀπὸ ἕνα χρόνο ὑπασπιστής του. Κι' ἀπὸ τότε, ἂν καὶ ἀνέλαβε ἀργότερα ἄλλη ὑπηρεσία, τὸν ἔβλεπαν μέρα καὶ νύχτα δίπλα στὴν Γιουάνα. 'Ολόκληρο τὸ Ρίο 'Ιανέϊρο μιλοῦσε γι' αὐτό. Καὶ μόνο ὁ στρατηγὸς σιωποῦσε.

Ἕνα κορνάρισμα αὐτοκινήτου ἀκούστηκε ἐκείνη τὴ στιγμή. 'Ο στρατηγὸς εἶχε φτάσει. Πλησίασε τὴ γυναῖκα του καὶ τὸν παληό του ὑπασπιστὴ καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς δικαιολογεῖται, γιατὶ τὸ συμβούλιο δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμα καὶ ἔπρεπε νὰ ξαναγυρίση ἔπειτα ἀπὸ μισὴ ὥρα σ' αὐτό.

Καί, τελειώνοντας, εἶπε:

—'Ελπίζω πὼς ὁ ἀγαπητὸς Βίλλας θὰ ἔχη τὴν καλοσύνη, Γιουάνα, νὰ σοῦ κρατήση συντροφιά.

— Θεέ μου, μὰ πάντα ἀπασχολημένος θὰ εἶσαι, Φλοριάνο;... ἀπάντησε ἡ γυναῖκα του.

Καί, ἀκουμπῶντας τὸ πηγοῦνι της στὰ χέρια της, σκέφτηκε:

— Ναί, ὅλοι ἔχουν δίκηο. 'Ο Φλοριάνο εἶνε ἕνας ἀδύνατος χαρακτῆρας!...

* * *

Ἦταν μία ἡ ὥρα μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Τὰ παράθυρα τοῦ δωματίου τῆς Γιουάνας ἦταν ἀκόμα ἀνοιχτά. Θερμὸς ἔμπαινε μέσα ὁ νυχτερινὸς ἀέρας. 'Ο Βίλλας καὶ ἡ Γιουάνα καθόνταν πλάϊ-πλάϊ σ' ἕνα Τούρκικο ντιβάνι καὶ κάπνιζαν μυρωδάτα, βαρειὰ τσιγάρα.

— Πιστεύεις πὼς ὁ Φλοριάνο ὑποπτεύεται τίποτε; ρώτησε σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ Γιουάνα τὸ φίλο της:

'Ο Βίλλας γέλασε.

— Θαρρῶ πὼς δὲν θὰ ὑποπτευθῆ τίποτε ποτέ του, ἀπάντησε. 'Ο ἄντρας σου, ἀγαπητή μου, εἶνε ἕνας ἀδύνατος χαρακτῆρας, ἕνας...

— Ξέρεις ὅμως ὅτι αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο τὸν ἀγάπησα κάποτε! Ὄχι βέβαια ὅπως ἀγαπῶ τώρα ἐσένα, ὄχι. Μὰ μοῦ ἦταν πολὺ συμπαθητικός. Καὶ τὸ μαλακό του χέρι ἔσφιγγε τόσο τρυφερὰ τὸ δικό μου, μοῦ ἔδινε μὲ τὸ σφίξιμό του νὰ καταλάβω τόσα πράγματα...

'Ο Βίλλας σηκώθηκε, πειραγμένος κάπως, καὶ εἶπε:

— Ὄχι! Δὲν εἶνε ἄντρας αὐτός. Ἕνας ἄντρας δὲν θέλει μονάχα νὰ κατακτήση μιὰ γυναῖκα, ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν κρατήση στὴν κατοχή του. Ἕνας ἄντρας θέλει νὰ κατέχη τὴ γυναῖκα του καὶ νὰ μὴν τὴ συμμερίζεται μὲ ἄλλον κανένα!...

— Ὄχι, δὲν εἶνε ἄντρας, ἐπανέλαβε ἐκείνη τὴ στιγμὴ καὶ ἡ Γιουάνα. Εἶνε τυφλός!

'Ο Βίλλας τότε πῆγε καὶ στάθηκε μπροστά της.

— Ναί, ὁ τυφλὸς στρατηγός! Αὐτὸ εἶνε, εἶπε. Ἔτσι τὸν λένε ὅλοι στὴ λέσχη.

— Ποιὸς ξέρει ἂν πράγματι εἶνε τυφλός, ψιθύρισε ἡ Γιουάνα. Φοβᾶμαι, ξέρεις, μερικὲς φορές... 'Ασσίζ, ἂν ὑποψιαζόταν τίποτε καμμιὰ φορά! Τότε;

— Τότε; εἶπε ὁ Βίλλας γελῶντας.

Μιὰ μικρὴ σιωπὴ μεσολάβησε καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο ὁ ὑπολοχαγὸς εἶπε:

— Πρέπει νὰ φύγω... Εἶνε περασμένη ἡ ὥρα. Αὔριο, ὅπως πάντα, στὶς ἕξη, ἔ;

Ἡ Γιουάνα ἔβαλε τὰ μπράτσα της γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό σὰν νὰ ἤθελε νὰ τὸν κρατήση.

Κι' ἀκουμπῶντας τὸ πηγοῦνι της στὰ χέρια της, σκέφτηκε...

— Θέλεις νὰ φύγης; τὸν ρώτησε. Μὰ φοβᾶσαι λοιπόν;

— Τί εἶπες; ἀπάντησε ὁ νέος. Φοβᾶμαι;... Χά! Χά! Χά!... Θἄθελα, ναί, νἄρθη αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὁ στρατηγὸς καὶ νὰ μᾶς βρῆ ἀγκαλιασμένους. Νά, μ' αὐτὸ τὸ πιστόλι...

Καὶ ἡ Γιουάνα εἶδε νὰ βγάζη ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα μικρό, κομψὸ πιστόλι.

Ἔξαφνα ὅμως ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκε ἀπέξω τὸ κορνάρισμα ἑνὸς αὐτοκινήτου. Ἡ Γιουάνα φώναξε στὸ φίλο της:

— Γρήγορα!... Γρήγορα!... Κρύψου!... Δὲν πρέπει νὰ σὲ βρῆ ἐδῶ!

Καὶ τὸν ἔσπρωξε στὸ διπλανὸ δωμάτιο. Ἔπειτα χαμήλωσε τὸ φῶς τῆς λάμπας, γδύθηκε γρήγορα-γρήγορα κι' ἔπεσε στὸ κρεββάτι.

* * *

'Ο Βίλλας, μόλις βρέθηκε μόνος στὸ διπλανὸ δωμάτιο, κάθησε σ' ἕνα κάθισμα. Σὲ λίγο βήματα ἀκούστηκαν στὸ διάδρομο. Καὶ ἔξαφνα ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ ὁ στρατηγὸς μπῆκε μέσα γελῶντας.

— 'Εδῶ εἶσαστε ἀκόμα, Βίλλας; εἶπε κι' ἔβαλε τὸ χέρι του ἐπάνω στὸν ὦμο τοῦ νέου. Θὰ φλυαρήσατε πολὺ μὲ τὴ Γιουάνα. Ἔ; Σᾶς βεβαιῶ πὼς μὲ χαροποιεῖ αὐτό! Θὰ πιοῦμε μαζὺ ἕνα ποτηράκι καὶ θὰ μοῦ πῆτε τὰ νέα σας. Συγχωρῆστε με ὅμως μιὰ στιγμή... Θὰ πάω νὰ δώσω ἕνα φιλὶ τῆς Γιουάνας.

'Ο Φλοριάνο ξαναπῆγε στὸ διπλανὸ δωμάτιο, ἀπ' τὸ ὁποῖο γύρισε ἀμέσως.

— Κοιμᾶται, εἶπε, κοιμᾶται σὰν παιδί.

Ἔξαφνα ἔδειξε στὸν ὑπολοχαγὸ ἕνα πιστόλι ποὺ κρατοῦσε στὸ χέρι του. 'Ο Βίλλας εἶδε ἀμέσως πὼς ἦταν τὸ δικό του πιστόλι, ποὺ τὸ εἶχε ξεχάσει στὸ διπλανὸ δωμάτιο, ἐπάνω στὸ τραπεζάκι. Θέλησε ν' ἀνοίξη τὸ στόμα του γιὰ νὰ πῆ κάτι, μὰ ὁ στρατηγὸς τὸν πρόλαβε:

— Εἶνε τὸ πιστόλι σας, Βίλλας. 'Ωρισμένως θὰ τὸ ἀφήσατε τῆς Γιουάνας, γιατὶ φοβᾶται τὴ νύχτα πολύ...

Καὶ ἄρχισε νὰ παίζη μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι του, γυρίζοντας κάθε τόσο ἐπίμονα τὴν κάννη του πρὸς τὸ στῆθος τοῦ Βίλλας.

'Ο νέος δὲν κρατήθηκε πειά. Πήδησε καὶ θέλησε ν' ἁρπάξη τὸ ὅπλο ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ στρατηγοῦ.

— Τί ἔχετε; ρώτησε ἐκεῖνος.

— Τὸ πιστόλι... ψιθύρισε ὁ Βίλλας πνιχτά.

— Μὰ εἶνε γεμᾶτο;

Δὲν πρόκανε νὰ πῆ περισσότερα. Ἕνας πυροβολισμὸς ἀντήχησε καὶ ὁ Βίλλας κλονίστηκε καὶ σωριάστηκε κάτω...

'Ο στρατηγὸς στεκόταν στὴ θέσ του, ἐξαιρετικὰ ταραγμένος.

— Φλοριάνο! ἀκούστηκε τότε μιὰ φωνή.

Ἦταν ἡ φωνὴ τῆς γυναίκας του ποὺ ἀκούγοντας τὸν πυροβολισμὸ εἶχε πεταχτῆ ἀπὸ τὸ κρεββάτι της περίτρομη.

— Γιουάνα, ψιθύρισε ὁ στρατηγός. Ἕνα τρομερὸ δυστύχημα...

Μὰ ἡ νεαρὴ γυναῖκα ὥρμησε πρὸς τὸ μέρος του, μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα καὶ ἔπεσε στὰ γόνατά του.

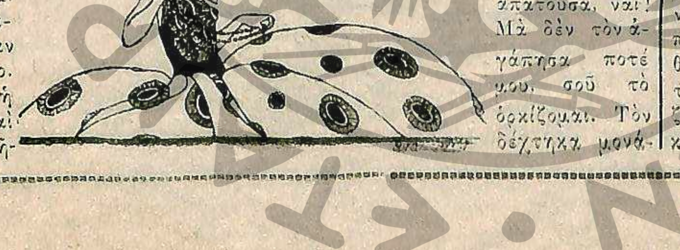

— Φλοριάνο, φώναξε, συγχώρεσέ με! Σὲ ἀπατοῦσα, ναί! Μὰ δὲν τὸν ἀγάπησα ποτέ μου, σοῦ τὸ ὁρκίζομαι. Τὸν δέχτηκα μονάχα γιατὶ πίστεψα πὼς σὺ ἤσουνα ἕνας ἀδύνατος ἄνθρωπος, ὅτι... νά, πῶς νὰ τὸ πῶ;... Ὅτι δὲν ἔβλεπες καθόλου τὸ τί γινόταν γύρω σου...

'Ο στρατηγὸς ἄκουγε καὶ στὸ πρόσωπό του ἦταν ζωγραφισμένη ἡ κατάπληξις. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔκλεισε τὰ μάτια καὶ ψιθύρισε:

— Γιουάνα!...

'Η Γιουάνα ἐπανέλαβε:

— Ἄκουσε, Φλοριάνο... Ξέρω τώρα, ὤ, τὸ νοιώθω βαθειὰ πὼς σ' ἀγαπῶ... Δὲν ἤσουν τυφλός, ὄχι!... Ἔμεινες δυνατός, πολὺ δυνατός, ὥς τὴν κρίσιμη, τὴν ἀποφασιστικὴ στιγμή. Ναί, στάθηκες πάντοτε ἕνας ἄντρας! 'Ενῶ αὐτός; 'Ενῶ αὐτὸς ἔτρεξε νὰ κρυφτῆ ἐδῶ μέσα, μόλις τοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ ἡ σκέψις πὼς σὺ εἶχες σχηματίσει ὑπόνοιες...

Βαρειὰ βήματα καὶ φωνὲς ἀκούστηκαν ἔξαφνα ἔξω στὸ διάδρομο.

— Ἔρχονται! φώναξε ἡ Γιουάνα. Ἔρχονται ἀπὸ τὴν ἀστυνομία γιὰ νὰ σὲ συλλάβουν!... Μὰ ἐγὼ θὰ σὲ περιμένω ἐδῶ. Θὰ περιμένω ὅσο χρειαστῆ, ὥσπου νὰ σ' ἀφήσουν καὶ πάλι ἐλεύθερο καὶ νὰ ξαναγυρίσης κοντά μου. Ἄ! Φλοριάνο, σ' ἀγαπῶ! Σ' ἀγαπῶ, γιατὶ στάθηκες ἕνας ἄντρας δυνατός!

'Η πόρτα ἄνοιξε. Ἕνας ἀστυνομικὸς μπῆκε μέσα. Στάθηκε καὶ χαιρέτησε στρατιωτικά.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ κυριάρχησε ἡ σιωπὴ μέσα στὸ δωμάτιο, ὅπου κειτόταν ὁ Βίλλας νεκρός. Στὸ τέλος, ὁ στρατηγὸς ἔκανε ἕνα βῆμα πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπο τῆς ἐξουσίας.

— Συλλάβετέ με, εἶπε μὲ φωνὴ σταθερή. Σκότωσα αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, γιατὶ νόμιζα πὼς μὲ εἶχε ἀπατήσει μὲ τὴ γυναῖκα μου!

Καὶ βγῆκε σκυφτός, μὲ βαρειὰ βήματα, συντριμμένος, στὸ διάδρομο...

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΛΛΕΚΤΑΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ

Στὴν ἱστορία τῶν γραμματοσήμων ἀναφέρεται τὸ ἑξῆς περίεργο περιστατικό, τὸ ὁποῖο ἐνδιαφέρει κυρίως τοὺς φιλοτελεῖς.

'Η Κυβέρνησις τῆς Κολομβίας πρό τινων ἐτῶν εἶχε ἐκδώσει περὶ τὶς 50,000 γραμματοσήμων, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἰκονίζετο μιὰ σκηνὴ ἀπὸ τὴ σφαγὴ τῶν κατοίκων τῆς χώρας, τὸν καιρὸ ποὺ εἶχαν ἐπαναστατήσει κατὰ τῆς κυριαρχίας τῶν 'Ισπανῶν. 'Η 'Ισπανικὴ Κυβέρνησις ὅμως μόλις ἔλαβε γνῶσιν αὐτοῦ διεμαρτυρήθη καὶ ἀπῄτησε διὰ μέσου τοῦ πρεσβευτοῦ της τὴν κατάργησι τῶν νέων γραμματοσήμων, τὰ ὁποῖα ἔθιγαν τὴ φήμη της ὡς πολιτισμένου κράτους. Κατόπιν τοῦ διαβήματος τούτου καὶ τῆς ἐπεμβάσεως καὶ τῶν ἄλλων φιλικῶν κρατῶν, ἡ Κυβέρνησις τῆς Κολομβίας ἀναγκάστηκε ν' ἀποσύρη τὰ ἐν λόγῳ γραμματόσημα τὴν ἑπομένη τῆς κυκλοφορίας των. 'Απὸ τὶς πενῆντα χιλιάδες ὅμως εἶχαν πουληθῆ ἤδη 4 χιλιάδες γραμματόσημα, τὰ ὁποῖα σήμερα κατέστησαν περιζήτητα μεταξὺ τῶν γραμματοσυλλεκτῶν.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΝΤΕ ΣΑΤΩΜΠΡΙΑΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Γιὰ ποιὸ σκοπὸ ἐπήγαινε ἐκεῖ; Ἐπίστευε λοιπὸν πὼς ἦταν δυνατὸν νὰ τὴν συγχωρήση;...

Ἔλπιζε... τολμοῦσε νὰ ἐλπίζη ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ Σατωμπριάν, ξαναβλέποντάς την ἔπειτα ἀπὸ ἑφτὰ χρόνια, θὰ ἔννοιωθε πάλι γι' αὐτὴ τὴν παληά του ἀγάπη, ἡ ὁποία θὰ ἔπνιγε μέσα του κάθε ἄλλο αἴσθημα;...

Δὲν ξέρουμε ποιὲς ἀκριβῶς σκέψεις εἶχε ἡ Φραγκίσκη ξαναγυρίζοντας στὸν πύργο της... Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ξέρουμε εἶνε ὅτι ὁ Ζὰν ντὲ Λαβάλ, μόλις ἐπληροφορήθη τὴν ἐπιστροφὴ τῆς συζύγου του, δὲν εἶπε τίποτε, ἀλλὰ ἕνα χαμόγελο τρομαχτικὸ ζωγραφίστηκε στὴν ἄκρη τῶν χειλέων του... Τόσο τρομαχτικό, ὥστε ἂν τὸ ἔβλεπε ἡ ἔνοχος σύζυγος δὲν θ' ἀποφάσιζε ποτὲ νὰ ξαναγυρίση κοντά του...

Ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε εὐχάριστη ἐντύπωσι στὴν κόμησσα, μόλις ἔφτασε στὸ Σατωμπριάν, ἦταν ἡ μεταμόρφωσις, ποὺ εἶχε συντελεσθῆ στὸν πύργο, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐπισκευασθῆ τελευταῖα σύμφωνα μὲ τὰ σχέδια ποὺ τῆς εἶχε ἀνακοινώσει ἄλλοτε ὁ κόμης. Ἀνοικοδομηθὲν σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Σατωμπριάν, εἶχε πάρει τώρα εὔθυμη ὄψι... Δὲν ἀσχολεῖται κανεὶς νὰ ἐπιδιορθώνη καὶ νὰ ὠμορφαίνη τὸ σπίτι του, ἅμα ἔχει πένθος στὴν ψυχή του... Αὐτὸ λοιπὸν ἐσήμαινε ὅτι ὁ Ζὰν ντὲ Λαβὰλ εἶχε καθησυχάσει, ἂν δὲν εἶχε παρηγορηθῆ γιὰ τὴν ἐγκατάλειψί της...

Αὐτὰ τοὐλάχιστον σκεφτόταν ἡ κόμησσα...

Μὰ ἡ πρώτη εὐχάριστη αὐτὴ ἐντύπωσις διαλύθηκε μόλις πέρασε τὴν κρεμαστὴ γέφυρα τοῦ πύργου...

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ποὺ συνάντησε ἡ Φραγκίσκη, καθὼς μπῆκε στὸν πύργο, ἦταν ἕνας ἱπποκόμος, ἐντελῶς ἄγνωστός της, μὲ πολὺ αὐστηρὴ φυσιογνωμία.

Αὐτός, χωρὶς νὰ τὴ χαιρετήση, χωρὶς νὰ τῆς ἀπευθύνη λέξι, τὴν ἐχώρισε ἀμέσως ἀπὸ τὶς γυναῖκες τῆς ἀκολουθίας της καὶ τοὺς ὑπηρέτες της.

Ἔπειτα τῆς εἶπε μὲ αὐστηρὴ φωνή:

— Κυρία, ἀκολουθῆστε με.

Ἡ Φραγκίσκη, χωρὶς νὰ σκεφτῆ τίποτε, μολονότι ἡ ὑποδοχὴ αὐτὴ τὴν εἶχε κάπως τρομάξει, τὸν ἀκολούθησε σὰν αὐτόματο.

Τότε ὁ ἱπποκόμος τὴν ὡδήγησε σ' ἕνα δωμάτιο, τοῦ ὁποίου ὅλοι οἱ τοῖχοι ἦσαν στρωμένοι μὲ μαῦρο χαρτί. Τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἔμπαινε στὸ δωμάτιο αὐτὸ ἀπὸ ἕνα στενὸ παράθυρο, φραγμένο μὲ χοντρὰ κάγκελλα.

Μόλις ὅμως ἡ Φραγκίσκη μπῆκε στὸ δωμάτιο αὐτό, στάθηκε περίτρομη. Θέλησε ν' ἀρνηθῆ νὰ μείνη ἐκεῖ, θέλησε νὰ βγῆ πάλι ἔξω, θέλησε νὰ φωνάξη...

Μὰ ὁ ἄγνωστος ἱπποκόμος τῆς ἔδειξε στὴ γωνία τοῦ δωματίου ἕνα μικρὸ κρεββάτι, τοποθετημένο ἀπέναντι σ' ἐκεῖνο ποὺ ἦταν προωρισμένο γι' αὐτήν, μέσα στὸ ὁποῖο κοιμόταν ἕνα κοριτσάκι...

Ἦταν ἡ κόρη της, ἦταν ἡ Λευκή...

Σὰν τρελλή, ἡ Φραγκίσκη ἔτρεξε ἀμέσως πρὸς αὐτήν, βγάζοντας μιὰ κραυγή...

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ ἱπποκόμος βγῆκε ἔξω, κλείνοντας τὴν πόρτα... Ἡ περιφρονημένη εὐνοουμένη τοῦ βασιλέως, μέσα στὴ συγκίνησί της, δὲν ἄκουσε τότε τὸ θόρυβο ποὺ ἔκαναν ἡ σύρτες, καθὼς ὁ ἱπποκόμος τὴν ἔκλεινε μέσα στὴ φυλακή της...

Γιατί φυλακὴ ἦταν τὸ δωμάτιο ἐκεῖνο, ὅπου τὴν εἶχαν κλείσει.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὸ κοριτσάκι ξύπνησε, ἀκούγοντας τὴν κραυγὴ τῆς μητέρας του.

Φτωχὸ πλᾶσμα!

Μόλις θὰ τὸ ἔβλεπε κανείς, θὰ καταλάβαινε ὅτι οὔτε δυὸ μῆνες ζωῆς δὲν τοῦ ἔμεναν ἀκόμα....

Καχεκτικό, χλωμό, ἀδυνατισμένο, κύτταζε μὲ βλέμμα ἄτονο αὐτὴ τὴ γυναῖκα, ἡ ὁποία ἔκλαιγε, τὸ φιλοῦσε μὲ πάθος καὶ τὸ φώναζε: «Κόρη μου!...»

Τί σκληρὴ τιμωρία... Ἀνάξια μητέρα, ἡ ὁποία πρὸ ὀκτὼ χρόνων εἶχε λησμονήσει τὰ καθήκοντά της, ἡ κόμησσα ἔμελλε νὰ ξαναβρῆ τὸ παιδί της, γιὰ νὰ τὸ δῆ σὲ λίγο νὰ σβύνη ἀπὸ μιὰ ἀδυσώπητη ἀρρώστεια, ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια τοῦ στήθους, τὴν ὁποία οἱ γιατροὶ εἶχαν κρίνει τοὺς ἑαυτούς των ἀνικάνους νὰ τὴ θεραπεύσουν...

Ἔ, λοιπόν!... Αὐτὴν τὴν τιμωρία, ἡ Φραγκίσκη, τὴν ἐδέχτηκε μὲ ἕνα θάρρος, τὸ ὁποῖο ἀσφαλῶς τὴν ἐξιλεώνει γιὰ τὸ μεγαλείτερο μέρος τῶν ἁμαρτημάτων της...

Ἀφοῦ συνῆλθε κάπως ἀπὸ τὴν πρώτης της κατάπληξι καὶ τὸν τρόμο, εἶδε πάλι μπροστά της τὸν ἱπποκόμο, ὁ ὁποῖος τὴν εἶχε ὁδηγήσει σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο:

— Κυρία, τῆς εἶπε αὐτός, ὁ κύριος κόμης μὲ διέταξε νὰ τεθῶ στὴν ὑπηρεσία σας... Ὀνομάζομαι Γκραντιέ.

Τότε ἡ Φραγκίσκη τὸν ἐρώτησε, τί ἐσκόπευε νὰ τὴν κάνη ὁ κόμης...

Ὁ ἱπποκόμος ὅμως δὲν τῆς ἀπάντησε, παρὰ μὲ τὴ σιωπή του.

Κατάλαβε τότε ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα πὼς ὁ σύζυγός της τὴν εἶχε καταδικάσει νὰ πεθάνη μέσα σ' αὐτὸν τὸν τάφο, ἀφοῦ πρῶτα θὰ πέθαινε ἡ κόρη της.

Τότε ἡ κόμησσα, ὄχι γιὰ τὸν ἑαυτό της, ἀλλὰ γιὰ τὴν κόρη της, ἀποφάσισε νὰ χρησιμοποιήση ὅλες τὶς πηγὲς τῆς ψυχῆς της γιὰ ν' ἀπομακρύνη ὅσο τὸ δυνατὸν τὸ θάνατο ἀπὸ τὴ Λευκή της.

Λένε ὅτι ὁ κόμης, κρυμμένος σ' ἕνα μέρος, στὸ ὁποῖο δὲν τὸν ἔβλεπε κανείς, πήγαινε δυὸ-τρεῖς φορὲς τὴν ἡμέρα καὶ παρακολουθοῦσε τί γινόταν μέσα στὴ φυλακὴ τῆς συζύγου του.

Ἂν αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια, τὸ θέαμα ποὺ ἔβλεπε ἀσφαλῶς ἔπρεπε νὰ τὸν ταράζη συχνά.

Μὲ μιὰ τεραστία προσπάθεια ἀγάπης, χάρις στὶς ἀτελείωτες φροντίδες της, ἡ Φραγκίσκη κατώρθωσε ὄχι μόνον νὰ ξαναδώση τὴν ὄψι τῆς ὑγείας στὸ σῶμα τῆς μικρῆς Λευκῆς, ἀλλὰ ἐπὶ πλέον καὶ νὰ ξυπνήση τὸ πνεῦμα της ποὺ εἶχε ἐκμηδενισθῆ καὶ ἀποναρκωθῆ ἀπὸ τὴν ὀδύνη.

Τὸ κοριτσάκι τώρα χαμογελοῦσε, καθὼς ἡ μητέρα του τὸ χάϊδευε ἀδιάκοπα, τῆς μιλοῦσε αὐτό, ποὺ μόλις χθὲς ἀκόμα δὲν μποροῦσε ν' ἀρθρώση λέξι.

Ἡ Φραγκίσκη θέλησε νὰ φύγη, θέλησε νὰ φωνάξη...

Εἶχε μάθει νὰ ψιθυρίζη δυὸ μόνον λέξεις: «Μαμά μου!...» κι' ὅλο αὐτὲς ἐπανελάμβανε, μὲ μιὰ χαρὰ ποὺ δὲν περιγράφεται.

— Ὤ! ψιθύριζε ἡ κόμησσα σφίγγοντας στὸ στῆθος της τὸ ἀγαπημένο της πλᾶσμα, πρέπει νὰ σὲ σώσω, ἀγάπη μου, πρέπει νὰ σὲ σώσω... Πρέπει νὰ σὲ ξαναδώσω στὸν πατέρα σου ὡραία... Ὡραία καὶ δυνατή... Καὶ ἔπειτα... Ἔπειτα, ἂς μὲ κάνη ἐμένα ὅ,τι θέλει... Ὅ,τι καὶ νὰ μοῦ κάνη, δικαίωμά του εἶνε... Ἐγὼ δὲν θὰ παραπονεθῶ γιὰ τίποτε...

Μὰ ὁ Θεὸς δὲν ἄκουσε τὶς παρακλήσεις τῆς δυστυχισμένης γυναίκας. Ἔμελλε νὰ δῆ δυὸ φορὲς τὸ θάνατο μέσα στὴ σκληρὴ φυλακή της. Μιὰ φορὰ—καὶ αὐτὴ ἦταν ἡ σκληρότερη—ν' ἁρπάξη τὴν κόρη της... καὶ ἄλλη μιὰ φορὰ ν' ἁρπάξη ἐκείνη τὴν ἴδια...

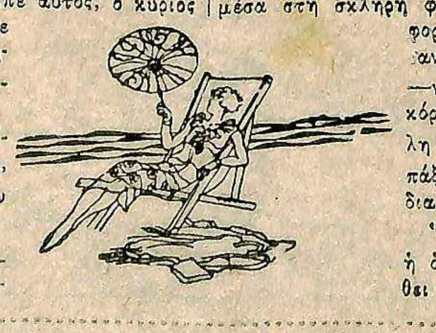

Ἡ καλυτέρευσις ἡ ὁποία εἶχε ἐπέλθει στὴν κατάστασι τῆς Λευκῆς, δὲν ἐβάσταξε πολύ...

Ὕστερ' ἀπὸ λίγο καιρό, ὁ βῆχας ποὺ τῆς ξέσχιζε τὸ στῆθος, τὴν ξανάπιασε πάλι... Καὶ μαζὺ μὲ τὸ βῆχα αὐτό, πυρετὸς δυνατὸς τὴν ἐβασάνιζε.

Τὸ χαμόγελό της ἔσβυσε... Τὰ μάτια της εἶχαν χάσει πειὰ τὴ λάμψι τους.

Τοῦ κάκου ἡ κόμησσα προσπαθοῦσε νὰ τὸ ἐμψυχώση, νὰ τοῦ δώση ζωή... Τοῦ κάκου προσπαθοῦσε νὰ τὸ κάνη νὰ χαμογελάση μὲ τὰ φιλιά της καὶ μὲ τὰ χάδια της. Ἡ μικροῦλα ἑτοιμοθάνατη τὴν ἐκύτταζε μόνο τρυφερά, σὰν νὰ τὴν εὐχαριστοῦσε, ποὺ τοὐλάχιστον στὶς τελευταῖες της στιγμὲς εἶχε γυρίσει καὶ βρισκόταν κοντά της.

Ὢ! πόσες τύψεις ἔννοιωθε τώρα ἡ Φραγκίσκη, γιατὶ εἶχε ἐγκαταλείψει τόσο ἄσπλαχνα τὴν κόρη της... Συλλογιζόταν πὼς αὐτὴ ἦταν ἡ αἰτία τοῦ θανάτου της, πὼς ἂν δὲν εἶχε φύγει αὐτή, ἡ μικροῦλα δὲν θὰ εἶχε ἀρρωστήσει... Καὶ ἡ σκέψις αὐτὴ τὴν βασάνιζε περισσότερο ἀπὸ τὴ φυλάκισι ποὺ τῆς εἶχε ἐπιβάλει ὁ σύζυγός της.

Τέλος, μιὰ μέρα, βλέποντας πὼς ἡ κατάστασις τῆς Λευκῆς ἦταν ἀκόμα χειρότερη, φώναξε ἱκετευτικὰ στὸν ἱπποκόμο:

— Μὰ τὸ παιδὶ αὐτὸ πεθαίνει!... Πεθαίνει, ἀκοῦτε; Πέστε λοιπὸν στὸν κύριο κόμητα νὰ ἔλθη... Νὰ ἔλθη γι' αὐτὴ καὶ ὄχι γιὰ μένα... Ἂς φέρη μαζύ του καὶ τοὺς γιατρούς.

Μὰ ὁ ἱπποκόμος, ὁ ὁποῖος, φαίνεται, εἶχε αὐστηρὲς διαταγὲς ἀπὸ τὸν κύριό του νὰ μένη πάντοτε σιωπηλός, ἔμεινε ἄφωνος καὶ ἀπαθὴς στὶς ἀπελπισμένες ἱκεσίες τῆς κομήσσης. Φαινόταν μᾶλλον σὰν ἕνα ἄγαλμα, παρὰ ἄνθρωπος. Καὶ εἶνε γνωστὸν ὅτι οὔτε ἡ πέτρα συγκινεῖται, οὔτε τὸ μάρμαρο μαλακώνει...

Τέλος, ἕνα βράδυ, ἡ μικροῦλα Λευκὴ ἔσβυσε μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας της...

Ἡ κόμησσα ἦταν πειὰ ἀπαρηγόρητη... Ἡ ἀπελπισία της καὶ ἡ ὀδύνη της ἦσαν ἀπερίγραπτες... Καὶ δὲν ἔβλεπε πειὰ τὴν ὥρα πότε νὰ ἔλθη καὶ ἡ δική της ἡ σειρά...

* * *

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ πέθανε ἡ φτωχὴ Λευκή, κάθε δεσμὸς μεταξὺ τοῦ κόμητος καὶ τῆς κομήσσης εἶχε κοπῆ πειά... Τίποτε στὸ ἑξῆς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς ἑνώση...

Αὐτὸ ἡ κόμησσα τὸ καταλάβαινε πολὺ καλὰ κι' οὔτε περίμενε πειὰ καμμιὰ εὐσπλαχνία ἀπὸ τὸν κόμητα.

Περίμενε τώρα μόνο τὴν τιμωρία της σκληρή, τρομερή, ἀδυσώπητη...

Ἡ στιγμὴ τῆς μεγάλης ἐκδικήσεως τοῦ ἀπατημένου συζύγου εἶχε φτάσει...

Πράγματι, τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, ὁ κόμης ντὲ Σατωμπριὰν μπῆκε στὸ δωμάτιο τῆς Φραγκίσκης, συνοδευόμενος ἀπὸ ἕξη προσωπιδοφόρους ἄνδρες καὶ δυὸ χειρούργους, δημίους μᾶλλον. (Ἀκολουθεῖ).

ΟΥΓΓΡΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ V. RACOSY

ΤΟ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ ΣΗΜΑΔΙ

ΜΙΑ μέρα, περνῶντας ἀπὸ τὸ Νατζὺ-Ζεβὲν τῆς Ρουμανίας, στάθηκα γιὰ νὰ δῶ τὸ πανηγῦρι ποὺ γινόταν στὸ μέρος αὐτό. Ἀπ' ὅλους ὅσους βρισκόντουσαν μαζεμένοι στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ, τὴ μεγαλείτερη ἐντύπωσι μοῦ ἔκανε ἕνας ἄντρας, στὸ μελαψὸ πρόσωπο τοῦ ὁποίου ξεχώριζε κανεὶς καθαρὰ μιὰ μεγάλη οὐλὴ ἀπὸ σπαθιά.

— Τὸν βλέπεις αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, μοῦ εἶπε δείχνοντάς τόν μου ὁ σύντροφός μου.

— Αὐτὸν κυττάζω κι' ἐγώ, τοῦ ἀποκρίθηκα.

— Εἶδες τὸ σημάδι ποὺ ἔχει στὸ πρόσωπο;...

— Θἆναι ἀπὸ σπαθιὰ βέβαια; ρώτησα.

— Ὄχι, εἶνε ἀπὸ κατάρα! μοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Τὸν κύτταξα περίεργα στὰ μάτια κι' αὐτὸς ἐξακολούθησε:

— Ἂν θέλης, πᾶμε ἔξω νὰ κάνουμε ἕνα γῦρο, γιὰ νὰ σοῦ διηγηθῶ τὴν ἱστορία του.

Ἀνάψαμε τὰ τσιγάρα μας καὶ τότε ὁ σύντροφός μου ἄρχισε νὰ μοῦ λέη:

— Στὰ 1849 ὁ Αὐστριακὸς στρατὸς μαζὺ μὲ τοὺς Ρουμάνους ἐπολιορκοῦσαν μιὰ μικρὴ Οὐγγρικὴ πόλι, ποὺ τὴν ὑπερήσπιζαν οἱ κάτοικοί της καὶ μιὰ φοῦχτα ἐπαναστατῶν.

»Ἡ ἐπίμονη ἀντίστασίς τους εἶχε ἐξοργίσει τόσο τὸν Αὐστριακὸ στρατηγό, ὥστε στὸ τέλος διέταξε ὅλους τοὺς ἐπαναστάτες ποὺ θὰ αἰχμαλώτιζαν ἅμα θὰ κυρίευαν τὴν πόλι, νὰ τοὺς τουφεκίσουν ἀλύπητα.

»Ἐπὶ τέλους ἡ πόλις κυριεύτηκε καὶ οἱ Αὐστριακοί, οὐρλιάζοντας κι' ἀλαλάζοντας, ἄρχισαν νὰ βγάζουν ἀπὸ τὰ σπίτια τοὺς ἐπαναστάτες ποὺ εἶχαν καταφύγει σ' αὐτά. Μαζὺ μ' αὐτοὺς ἦταν κι' ἕνας χωρικός, νέος ἀκόμα, ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε ὁ γυιός του, ἕνα παιδάκι δώδεκα χρονῶν.

»Ὅταν ἀποτελείωσαν οἱ Αὐστριακοὶ τοὺς συντρόφους των, ἦλθε κι' ἡ σειρὰ καὶ τῶν δυὸ τελευταίων θυμάτων, ποὺ εἶχαν ἀκουμπήσει τὴ ράχη τους σ' ἕνα τοῖχο, περιμένοντας τὸ θάνατο.

»Ἐν τῷ μεταξύ, ἕνας Αὐστριακὸς ἀξιωματικὸς εἶχε πλησιάσει καὶ κύτταζε μὲ συμπάθεια τὸ χαριτωμένο καὶ ζωηρὸ παιδάκι, ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ μάτια του φλόγες.

« — Σταθῆτε! φώναξε στοὺς στρατιῶτες ποὺ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ ρίξουν. Πολεμοῦσε κι' αὐτὸς ὁ μικρὸς μὲ τοὺς ἐπαναστάτες;

« — Μάλιστα, ἀποκρίθηκαν ἐκεῖνοι. Τοὺς ἐβοηθοῦσε ὅλη τὴν ὥρα. Κουβαλοῦσε τροφές, πολεμοφόδια, νερό...

« — Παράξενο πρᾶγμα! ψιθύρισε ὁ ἀξιωματικὸς κυττάζοντας μὲ συμπάθεια καὶ μὲ πόνο τὸ δυστυχισμένο παιδί, ποὺ κρατοῦσε τὸ χέρι τοῦ πατέρα του.

« — Κύριε, εἶπε τότε στὸν ἀξιωματικὸ ὁ πατέρας. Βλέπω πὼς ἔχετε καλὴ καρδιά. Πρὶν μὲ τουφεκίσετε, κάνετέ μου μιὰ χάρι. Θέλω νὰ στείλω στὴ γυναῖκα μου λίγα χρήματα ποὺ ἔχω ἀπάνω μου...

»Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ φάνηκε ἕνας ταγματάρχης μὲ λίγους ἀξιωματικοὺς καὶ μὲ τὸ Ρουμᾶνο δήμαρχο.

»Ὁ πατέρας ζήτησε γιὰ δεύτερη φορὰ νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἄδεια ποὺ ζητοῦσε.

« — Καὶ μὲ ποιὸν θὰ τὰ στείλης; τὸν ρώτησε ὁ ταγματάρχης.

« — Μὲ τὸ παιδί μου. Μὲ ποιὸν ἄλλον;...

»Οἱ ἀξιωματικοὶ ἄρχισαν νὰ ψιθυρίζουν μεταξύ τους. Ἦταν φανερὸ πὼς ὁ πατέρας ἤθελε νὰ γλυτώση τὸ παιδί του. Ὅλοι εἶχαν τὰ μάτια τους γυρισμένα στὸ μικρὸ παλληκάρι μὲ τὰ ξεσχισμένα καὶ κατασκονισμένα ροῦχα.

«— Νομίζετε πὼς τὸ κάνω γιὰ νὰ σώσω τὸ παιδί μου; εἶπε τότε ὁ πατέρας. Ἔχετε λάθος. Δὲν πρόκειται νὰ μείνη ἐκεῖ, θὰ γυρίση πίσω...

« — Ναί, θὰ γυρίσω, κύριε ἀξιωματικέ, φώναξε καὶ τὸ παιδὶ μ' ἀτάραχη φωνή. Θαρρεῖτε πὼς θὰ φύγω; Ὄχι, θἄρθω πάλι κοντὰ στὸν πατέρα μου...

« — Καλά, εἶπε ὁ ταγματάρχης, πάρε τὰ χρήματα καὶ τρέξε...

»Τὸ παιδάκι πῆρε τὰ χρήματα κι' ἔτρεξε ὅσο μποροῦσε γρηγορώτερα. Οἱ ἀξιωματικοὶ παρακολουθοῦσαν μὲ δακρυσμένα μάτια τὸ ξανθὸ ἀγόρι, ὥς ὅτου γίνηκε ἄφαντο στὴ γωνία τοῦ δρόμου... Μονάχα ὁ δήμαρχος ἀπόμεινε στενοχωρημένος, σὰν ἄγριο γεράκι ποὺ βλέπει νὰ ξεφεύγη μέσ' ἀπ' τὰ νύχια του τὸ πουλί...

»Οἱ ἀξιωματικοὶ μπῆκαν τότε στὸ γειτονικὸ καπηλειό, ἀφίνοντας τὸ δήμαρχο μὲ τοὺς στρατιῶτες ἀπέξω.

»Εἴκοσι πυροβολισμοὶ ἀκούστηκαν τὴν ἴδια στιγμὴ κι' ὁ δυστυχισμένος ὁ πατέρας ἔπεσε κάτω γιὰ νὰ μὴν ξανασηκωθῆ πειά.

« — Κρίμα ποὺ ἀφήσατε ἐκεῖνον τὸν πιτσιρῖκο νὰ φύγη! φώναξε τότε ὁ δήμαρχος.

« — Πάψε, τοῦ εἶπε κάποιος ἄλλος. Αὐτὸ εἶνε δουλειὰ τῶν ἀξιωματικῶν, δὲν μᾶς πέφτει λόγος ἐμᾶς...

« — Μπᾶ! Γιὰ δέστε, ὁ μικρὸς ἔρχεται πίσω!... φώναξε κάποιος τρίτος κατάπληκτος.

»Ἀμέσως τὰ μάτια τοῦ δημάρχου ἄστραψαν ἀπὸ μιὰ φλόγα σατανικῆς χαρᾶς. Τὸ δυστυχισμένο παιδὶ ἔτρεχε πρὸς τὸν τόπο τοῦ δράματος μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα. Τὸ πρόσωπό του ἦταν μουσκεμμένο ἀπ' τὸν ἱδρῶτα καὶ τὰ κατάξανθα μαλλιά του εἶχαν κολλήσει στὸ μέτωπό του... Πέρασε γρήγορα μέσ' ἀπ' τοὺς στρατιῶτες, ζύγωσε στὸν τοῖχο καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸ νεκρὸ πατέρα του.

« — Πατερούλη μου! Καλέ μου πατέρα, γιατί δὲν μὲ περίμενες καὶ μένα; φώναξε μὲ δάκρυα κι' ἀναφυλητά. Κι' ἔπεσε ἀπάνω στὸ ἄψυχο κορμὶ τοῦ πατέρα του, ποὺ ἦταν πλημμυρισμένο ἀπ' τὸ αἷμα...

»Τὸ πρόσωπο τοῦ δημάρχου ἄλλαξε μὲ μιᾶς ἔκφρασι, σὰν νὰ γινόταν μέσα στὴν ψυχή του κάποια τρομερὴ πάλη. Ἄξαφνα ὅμως ἔγινε κατακόκκινος ἀπ' τὴν ὀργή του καὶ φώναξε μ' ἄγρια φωνή:

« — Τουφεκῖστε το!...

»Εἴκοσι πυροβολισμοὶ ἀκούστηκαν τὴν ἴδια στιγμὴ καὶ τὸ μικρὸ κορμὶ τοῦ ἀθώου παιδιοῦ σωριάστηκε ἀπάνω στὸ πτῶμα τοῦ πατέρα του, κατατρυπημένο ἀπ' τὶς σφαῖρες, ἐνῶ ἡ ἁγνή του ψυχὴ πέταξε στὸν οὐρανό...

»Σὲ λίγο οἱ ἀξιωματικοὶ βγῆκαν ἀπ' τὸ καπηλειὸ κι' ὁ ταγματάρχης προχώρησε πρὸς τὸ δήμαρχο.

« — Γύρισε τὸ παιδί; τὸν ρώτησε.

« — Μάλιστα...

« — Ἀλήθεια; φώναξε κατάπληκτος ἐκεῖνος.

«— Ναί, σᾶς λέω...

«— Καὶ τί τὄκανες;

«— Ὅ,τι εἶχε ἀποφασισθῆ. Τὸ σκοτώσαμε!...

»Ὁ ταγματάρχης ἔκανε δυὸ βήματα πίσω, σὰν νὰ εἶχε πατήσει καμμιὰ ἔχιὰ καὶ φώναξε ἄγρια:

«— Ἄτιμε!...

»Καὶ ἀμέσως σήκωσε τὸ μαστίγιό του καὶ χτύπησε δυνατὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Ρουμάνου δημάρχου, ἀνοίγοντάς του μιὰ βαθειὰ πληγή...

.. ..

— Λοιπὸν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶδα ἦταν ὁ δήμαρχος; ρώτησα ἀνυπόμονα τὸ συνομιλητή μου, πρὶν τὸν ἀφήσω νὰ τελειώση τὴ διήγησί του.

— Ὄχ.. Δὲν εἶδες πόσο νέος εἶνε ἀκόμα;

— Μὰ τότε, δὲν καταλαβαίνω τίποτε...

— Εἶνε ὁ γυιὸς τοῦ δημάρχου.

— Καὶ τὸ σημάδι ποὖχει στὸ πρόσωπο;

— Ἔτσι γεννήθηκε, μαζὺ μ' αὐτό!

Αἰσθάνθηκα ἀμέσως ἕνα ρῖγος στὸ κορμί μου κι' ὕστερα ἀπὸ μιὰ μικρὴ σιωπή, εἶπα:

— Ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησε, ὅπως τοῦ χρειαζόταν. Ἄφησε τὸ παιδί του σημαδεμένο μὲ τὸ αἷμα τοῦ μικροῦ ἀγνώστου μάρτυρος.

— Αὐτὸ εἶνε, εἶπε κι' ὁ σύντροφός μου. Ἡ κατάρα ἔπεσε ἀπάνω σ' αὐτὸν καὶ τὸν βασανίζει. Καμμιὰ γυναῖκα δὲν τὸν θέλει γι' **ἄντρα της, γιατὶ** φοβᾶται μήπως καὶ τὰ παιδιὰ ποὺ θὰ κάμη εἶνε σημαδεμένα...

V. RACOSY

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»

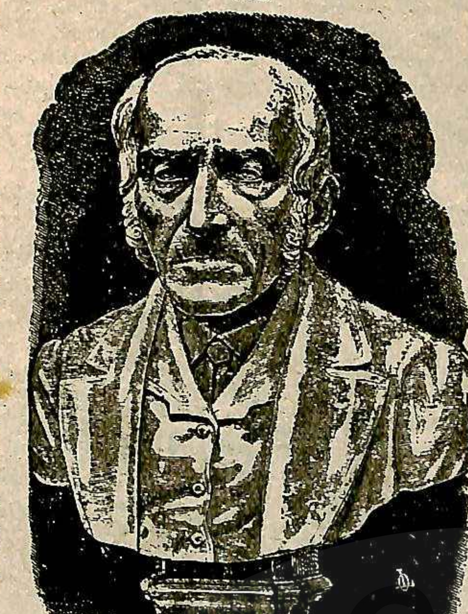

Ὁ μέγας Ἰταλὸς συγγραφεὺς Ματζόνι

ΣΤΙΧΟΙ

ΤΟ ΧΩΡΑΦΙ

Ἡ Μοῖρα ποὺ ἀσυλλόγιστη τὰ ροιζικά μας γράφει
τὸν κῆπο τὸν ἀνθόσπαρτο τὸν ἔκανε χωράφι.
Τότε τὰ ρόδα ἐγέμιζαν πανέρια καὶ καλάθια
καὶ τώρα ἀπ' τὶς τριανταφυλλιὲς ἀπόμειναν τ' ἀγκάθια.

Ἄχ, τὰ παληὰ πῶς τ' ἄφησες, καρδιά μου, καὶ πῶς τἄβρες!
Τ' ἀηδόνι γκιώνης ἔγινε κι' ἡ πεταλοῦδες σαῦρες
καὶ τ' ἀνοιχτὸ καὶ γελαστὸ κι' ὁλόφωτο καλύβι
μνῆμα βουβὸ κατάντησε κι' ἕνα κουφάρι κρύβει.

Φέγγει στὸ μνῆμα ὁλονυχτὶς μιὰ λάμψι κουρασμένη
σὰν ἀπὸ τὸ βασίλεμμα τοῦ ἥλιου ν' ἀπομένη.
Δὲν εἶν' ἀπ' τὸ βασίλεμμα, δὲν εἶν ἀπ' τὴ σελήνη,
εἶν' ἁγιοκέρι ποὺ ἄγρυπνο θαμπὰ τὸ φῶς του χύνει

Ἐσὺ καρδιά μου εἶσαι τυφλή,—πάντα τυφλὴ δὲν ἦσουν;—
ζήτησε ἀπὸ τὶς λῦπες μου μάτια νὰ σοῦ δανείσουν
νὰ δῆς μέσα στὸ μνῆμα αὐτὸ τ' ἀσκέπαστο στ' ἀγέρι
πὼς εἶσαι σὺ τὸ λείψανο κι' ὁ νοῦς μου τ' ἁγιοκέρι.

† Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ εἰς ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴν τιμὴν παλαιὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, πρὸ πεντηκονταετίας. Γράψατέ μας: Περιοδικὸν «Οἰκογένεια», Λέκα 7, Ἀθήνας.

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ GEORGES MITCHELL

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΠΕΘΑΜΕΝΗΣ

Γυρίζοντας στὸν πύργο, ἡ κόμησσα ντὲ Βαλερμαὶ διευθύνθηκε πρὸς τὴ βιβλιοθήκη, ὅπου ἐργαζόταν ὁ σύζυγός της, καί, ὅπως ἔκανε κάθε μέρα, ἄρχισε νὰ τοῦ μιλάη ἐπὶ ὥρα γιὰ τοὺς ἀσθενεῖς ποὺ εἶχε ἐνθαρρύνει, γιὰ τοὺς δυστυχισμένους ἀνθρώπους ποὺ εἶχε παρηγορήσει... Ἔπειτα οἱ δυὸ σύζυγοι ἄρχισαν νὰ μιλοῦν γιὰ τὴ Ρενέ, τὴ μοναχοκόρη τους, ἡ ὁποία ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες θὰ ἔφτανε στὸν πύργο, μόλις τὰ παιδιά της θὰ ἔκαναν διακοπές.

Ἡ κόμησσα ἔλεγε πὼς ἐσκόπευε νὰ τῆς γράψη ἀκόμα μιὰ φορὰ γιὰ νὰ μάθη τὴν ἀκριβῆ ἡμέρα τῆς ἐπιστροφῆς της, ὅταν... ἔξαφνα, ἀνοίγοντας τὰ χέρια της καὶ βγάζοντας ἕνα στεναγμὸ πνιγμένο, σωριάστηκε κάτω ἀναίσθητη.

Γενικὴ ἀναστάτωσις ἐπακολούθησε ἀμέσως στὸν πύργο... Σὰν τρελλοὶ οἱ ὑπηρέτες ἔτρεξαν κι' ἔφεραν τοὺς γιατροὺς τῶν περιχώρων, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἐξέτασαν τὴν κόμησσα, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένη ἀναίσθητη, ἀπεφάνθησαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ προσβολῆς γενικῆς παραλυσίας.

Ἡ Ρενέ, ἡ ὁποία προσεκλήθη ἐπειγόντως, ἔφτασε κιόλας τὴν ἄλλη μέρα κι' ἐγκαταστάθηκε πλάϊ στὸ κρεββάτι της, γιὰ νὰ μὴν τὴν ἐγκαταλείψη οὔτε στιγμή. Κατὰ τὸ βράδυ ἀνάγκασε τὸν πατέρα της, ὁ ὁποῖος εἶχε συντριβῆ ἀπὸ τὴν ὀδύνη, ν' ἀποσυρθῆ στὸ δωμάτιό του γιὰ ν' ἀναπαυθῆ λίγο... Ἔτσι, ἔμεινε μόνη κοντὰ στὴν ἄρρωστη... Τῆς κρατοῦσε τὰ χέρια καὶ δὲν ἔπαυε νὰ τὴν κυττάζη στὸ πρόσωπο, ἀναρωτῶντας μὲ ἀγωνία τὸν ἑαυτό της ἂν ἡ φτωχὴ μητέρα της θὰ ζοῦσε...

Ἔξαφνα τῆς φάνηκε ὅτι τὰ μάτια τῆς ἄρρωστης ἄνοιξαν καὶ ὅτι τὰ χείλη της σάλεψαν, σὰν νὰ ἤθελε νὰ πῆ κάτι...

Ἡ Ρενὲ ἔσκυψε ἀκόμα πρὸς τὸ πρόσωπό της καὶ τῆς ψιθύρισε τρυφερά:

— Τί θέλεις;... Μὴν βασανίζεσαι! Μὴν κουράζεσαι!...

Μὰ ἡ ἑτοιμοθάνατη ἐξακολουθοῦσε νὰ καταβάλη ἀγωνιώδεις προσπάθειες γιὰ νὰ μιλήση, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ κατορθώνη...

— Θεέ μου! ἔλεγε ἡ κόρη της. Τί θέλει λοιπόν; Τί θέλει;

Ἡ κόμησσα, καταλαβαίνοντας φαίνεται ὅτι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ μιλήση, προσπαθοῦσε τώρα μὲ τὸ βλέμμα της, τὸ ὁποῖο διηύθυνε ἐπίμονα σὲ μιὰ σκοτεινὴ γωνία τοῦ δωματίου, ὅπου βρισκόταν ἕνα μικρὸ γραφεῖο, νὰ δώση στὴν Ρενὲ νὰ καταλάβη τί ἤθελε...

Μὰ τοῦ κάκου ἡ φτωχὴ νέα προσπαθοῦσε νὰ μαντέψη τὴ σκέψι της... Ὅλη τὴ νύχτα τὴν ἐπέρασε ἔτσι...

Μόλις ξημέρωσε, ἔτρεξε ἀπελπισμένη στὸν πατέρα της καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἔλα γρήγορα... Ἡ μαμὰ θέλει νὰ μᾶς πῆ κάτι, ποὺ ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὸ καταλάβω... Ἔλα, ἴσως ἐσὺ τὸ καταλάβεις...

Σὲ λίγο πατέρας καὶ κόρη βρισκόντουσαν στὸ δωμάτιο τῆς ἑτοιμοθάνατης. Ἐκεῖ, ἡ Ρενὲ τοῦ εἶπε:

— Ἐδῶ!... Ἐδῶ!... πρὸς αὐτὴ τὴ μεριὰ διηύθυνε τὸ βλέμμα της. Ἴσως πρὸς τὸ μικρὸ αὐτὸ γραφεῖο ποὺ εἶνε κλειδωμένο...

Καὶ στράφηκε πρὸς τὸ μέρος τῆς μητέρας της γιὰ νὰ δῆ ἂν θὰ ἐπεδοκίμαζε κι' αὐτὴ μὲ τὰ βλέμματά της τὴν ὑπόδειξί της... Μὰ τότε εἶδε νὰ ζωγραφίζεται μέσ' στὰ μάτια τῆς κομήσσης μιὰ τρομερὴ ἔκφρασις ἀγωνίας... Δυὸ μεγάλα δάκρυα κύλησαν ἀπ' αὐτὰ καὶ τὰ χείλη της ἔτρεμαν.

Μιὰ κραυγὴ ξέφυγε ἀμέσως ἀπὸ τὰ χείλη τῆς Ρενέ, γιατὶ εἶχε καταλάβει πειὰ ὅτι μονάχα πρὸς αὐτὴν ἀπευθύνετο ἡ ὑστάτη ἱκεσία τῆς μητέρας της καὶ ὄχι πρὸς τὸν πατέρα της...

Μὰ ἦταν ἀργὰ πειά.

Ὁ πατέρας της ἤξερε ὅτι ἡ σύζυγός του εἶχε κλεισμένο μέσα στὸ μικρό της γραφεῖο ἕνα μυστικό, τὸ ὁποῖο αὐτὸς δὲν ἔπρεπε νὰ μάθη.

Συντριμμένη ἡ Ρενέ, ἐφίλησε τὴ μητέρα της καὶ τῆς ψιθύρισε σιγά:

— Συχώρεσέ με!

* * *

Ὅταν ὁ γιατρὸς ἔφυγε, πιστοποιῶντας τὸ θάνατο τῆς κομήσσης, ὁ σύζυγός της διευθύνθηκε ἀμέσως πρὸς τὸ κλειστὸ γραφεῖο. Μὰ ἡ Ρενὲ ἔτρεξε καὶ μπῆκε μπροστά του.

— Ὄχι!... Ὄχι!... τοῦ εἶπε ἔξαλλη. **Περίμενε!** Περίμενε **τουλάχιστον** ὥσπου νὰ τὴν πάρουν γιὰ πάντα ἀπὸ κοντά μας. Σὲ ἐξορκίζω, πατέρα!... Μὴν τὸ ἀνοίξης ἀκόμα!...

Μιὰ λέξις ξέφυγε τότε ἀπ' τὸ στόμα του, μιὰ βλαστήμια κατὰ τῆς νεκρῆς!

Τὰ εἶπε αὐτὰ ἐλπίζοντας ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ μείνη μόνη μιὰ στιγμὴ καὶ νὰ ἐξαφανίση τὸ μυστικὸ τοῦ γραφείου.

Ἔμειναν ἔτσι κι' οἱ δυὸ κοντὰ στὴ νεκρή, χωρὶς νὰ λένε λέξι, σκεπτόμενοι ὅμως τὸ ἴδιο πρᾶγμα... Τὸ γραφεῖο αὐτὸ ἔκλεινε ἕνα μυστήριο... Καὶ ἡ Ρενέ, ἀναλογιζομένη τὶς ἀπεγνωσμένες ἐπικλήσεις καὶ τὸν τρόμο τῆς μητέρας της, προσπαθοῦσε νὰ βρῆ τὸν τρόπο νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὴν τελευταία της θέλησι, ἡ ὁποία δὲν ἦταν ἄλλη, παρὰ νὰ κρύψη ἀπὸ τὸν πατέρα της τὸ μυστικὸ τοῦ γραφείου αὐτοῦ...

Μὰ ὁ κόμης εἶχε μαντέψει τὶς σκέψεις της καί, γι' αὐτό, δυσπιστῶντας πρὸς τὴν κόρη του, δὲν ἀπομακρυνόταν οὔτε στιγμὴ ἀπὸ τὸ δωμάτιο τῆς νεκρῆς.

Οὔτε καὶ ἡ Ρενὲ ὅμως ἀπομακρυνόταν. Εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασι νὰ μὴν ἀφήση τὸν πατέρα της ν' ἀγγίξη καὶ νὰ δῆ τίποτε, χωρὶς νὰ εἶνε αὐτὴ μπροστά.

* * *

Ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὴν κηδεία, πατέρας καὶ κόρη, ποὺ ἀλληλοϋποβλεπόντουσαν ὁλοένα, μπῆκαν μαζὺ στὸ δωμάτιο τῆς πεθαμένης.

Ἀμέσως ἡ Ρενὲ ἔπιασε ἀπὸ τὰ χέρια τὸν πατέρα της καὶ ἄρχισε νὰ κλαίη καὶ νὰ τὸν ἱκετεύη:

— Ἄφησέ με μόνη ἐδῶ... Ἡ μαμὰ τὸ θέλει... Μὴν προσβάλεις τὴ μνήμη ἐκείνης ποὺ σοῦ χάρισε τόση εὐτυχία ἐνόσῳ ζοῦσε, ἀμφιβάλλοντας γιὰ τὴν πίστι της... Εἶνε ἱερὴ ἡ θέλησις μιᾶς ἑτοιμοθάνατης!... Πατέρα, ἄφησέ με μόνη!...

Μὰ αὐτός, μ' ἕνα σταθερὸ κίνημα, τὴν ἀπώθησε, καί, χωρὶς νὰ πῆ λέξι, ἄνοιξε τὸ γραφεῖο. Ἡ Ρενὲ ἦταν ἀνίκανη νὰ παλαίψη πειά... Ἔτρεξε, ὡστόσο, κι' αὐτὴ στὸ γραφεῖο καὶ οἱ δυὸ μαζὺ ἄρχισαν νὰ ψάχνουν τὰ συρτάρια.

Ἔξαφνα, σὲ μιὰ γωνία τοῦ γραφείου, κάτω ἀπὸ μερικὰ βιβλία, φάνηκε ἕνα μικρὸ δέμα, τυλιγμένο μὲ ἄσπρο χαρτὶ καὶ σφραγισμένο μὲ βουλοκέρι.

Ὁ κόμης σὰν τρελλὸς τὸ ἅρπαξε στὰ χέρια του καί, χωρὶς ν' ἀκούση τὶς ἱκεσίες τῆς Ρενέ, τὸ ἄνοιξε.

Ἀμέσως εἶδε πὼς ἦσαν ἐρωτικὲς ἐπιστολές... Ἀνεγνώρισε σ' αὐτὲς τὸ γραφικὸ χαρακτῆρα ἑνὸς παληοῦ του φίλου, ὁ ὁποῖος εἶχε φύγει πρὸ τριάντα χρόνων, ἄγνωστον γιὰ ποῦ, χωρὶς νὰ ξαναγυρίση ποτὲ πειὰ ἀπὸ τότε.

Ἡ ἐπιστολὲς αὐτὲς ἦσαν γεμάτες αἴσθημα καὶ τρυφερότητα.

Διαβάζοντάς τες, ὁ κόμης ἔγινε κατάχλωμος... Ἔσφιξε νευρικὰ τὶς γροθιές του καὶ κύτταξε τὴν κόρη του ποὺ ἔτρεμε... Μιὰ λέξις ξέφυγε τότε ἀπὸ τὸ στόμα του!... Μιὰ βλαστήμια κατὰ τῆς νεκρῆς!...

Ἀμέσως ἡ Ρενὲ ἔξω φρενῶν τοῦ φώναξε:

— Ἦταν μιὰ ἁγία γυναῖκα!... Δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται ν' ἀμφιβάλλης γι' αὐτή!... Σοῦ ἀπαγορεύω νὰ τὴν βρίζης!...

Χωρὶς ν' ἀπαντήση ὁ κόμης, ἔσκυψε πάλι καὶ ἄρχισε νὰ ψάχνη σὰν τρελλὸς μέσα στὸ σωρὸ τῶν ἐπιστολῶν, ποὺ μιλοῦσαν ὅλες γιὰ τὴ θλίψη μιᾶς περασμένης ἀγάπης, μιᾶς ἀγάπης ὅμως στὴν ὁποία, καθὼς φαινόταν, ἡ κόμησσα δὲν εἶχε ἀνταποκριθῆ.

Κ' ἔξαφνα ὁ κόμης βρῆκε τὴν ἐπιστολὴ ποὺ ζητοῦσε, τὴν ἐπιστολὴ ποὺ τοῦ ἀποδείκνυε καθαρὰ ὅτι ἡ σύζυγός του δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἔνοχος... Ὅτι δὲν ὑπέκυψε ποτέ... Ὅτι ὑπῆρξε πάντοτε πιστὴ στὸ σύζυγό της.

Ἀμέσως ὁ Βαλερμαὶ ἀνέπνευσε δυνατά, μὲ τὴν καρδιὰ ἀνακουφισμένη ἀπὸ ἕνα ὀδυνηρό, ἔν' ἀπέραντο βάρος.

Καὶ θυμήθηκε τότε τὴ διαγωγή του ἀπέναντι τῆς ἁγίας αὐτῆς γυναικὸς καὶ τὰ μάτια του γέμισαν δάκρυα...

Θυμήθηκε ὅτι ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια, ὅταν ἡ Ρενὲ ἦταν ἀκόμα πολὺ μικρή, γιὰ μιὰ ἄλλη γυναῖκα ποὺ νόμιζε πὼς τὴν λάτρευε καὶ ποὺ τὸν εἶχε κάνει τρελλό, λίγο ἔλειψε νὰ ἐγκαταλείψη τὸ σπίτι του καὶ τὴ σύζυγό του.

Κι' ἂν ἔμεινε, ἔμεινε χάρις στὴ γλυκειὰ θέλησι τῆς συζύγου του, ἡ ὁποία, τὰ ὑπέφερε ὅλα μὲ ἀπέραντη ἐγκαρτέρησι, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὸν σώση...

Θυμήθηκε ἀκόμα τὴν κτηνώδη συμπεριφορὰ ποὺ ἔδειχνε τότε ἀπέναντί της καὶ τὸν ἡρωϊσμὸ μὲ τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἄκουγε τὶς προσβολές του...

Καί, βλέποντας γιὰ μιὰ στιγμὴ τὶς χρονολογίες τῶν ἐπιστολῶν, εἶδε πὼς τὴν ἴδια ἀκριβῶς ἐποχὴ ποὺ ἐκεῖνος τὴν ἀπατοῦσε, ἡ γυναῖκα του ἀπέκρουε τὸν φλογερὸ ἔρωτα τοῦ φίλου του, τὸν ὁποῖον ἴσως ἀγαποῦσε... Τὸν εἶχε ἀπομακρύνει ἀπὸ κοντά της μὲ ἀξιοπρέπεια, μὲ ὑπερηφάνεια, μὲ αὐτοθυσία...

Καί, καθὼς τ' ἀναλογιζόταν ὅλ' αὐτὰ ὁ κόμης, σκέφτηκε πὼς μόνο ἡ ἀγάπη τῆς συζύγου του, ἡ ὁποία τὸν εἶχε συγχωρήσει μὲ τόση μακροθυμία γιὰ τὴν ἀπιστία του, τὸν εἶχε κάνει εὐτυχισμένο, ἐνῶ ἴσως αὐτὴ νὰ ἔκλαιγε σ' ὅλη της τὴ ζωὴ τὸν ἔρωτα ἐκείνου, ποὺ τόσο σκληρὰ τὸν εἶχε διώξει.

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

Ἀνάθεμά τονε τὸ νειὸ ποὺ ἀγαπᾶ
(γιὰ χρῆμα,
ἡ ἀγάπη του 'νε δόλια κι' ὁ ἔρωτάς
(του κρῖμα.
Δὲν βρέθηκε πονόμετρο γιὰ νὰ μετρᾶ
(τὸν πόνο,
ξέρουνε νὰ τονὲ μετροῦν ὅσοι τὸν ἔ-
(χουν μόνο.
Τὸ ἄχ, τὸ βάχ ἐτόνισα μ' αὐτὸ δὲν
(ἔχει τόνο,
ἀφ' ὅτου σὲ ἀγάπησα ἔχ' ἡ καρδιά
(μου πόνο.

ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Μιὰ περίεργη μανία ποὺ ἀφάνισε χιλιάδες βιβλίων. Τὸ πετσόκομα τῶν σελίδων. Τὰ περίεργα τζάμια πολυτελείας. Ἡ καταστροφὲς ποὺ ἔκανε στὰ βιβλία ἕνας Ἄγγλος ὑποδηματοποιός. Οἱ βιβλιοδέτες, μεγάλοι ἐχθροὶ τοῦ βιβλίου. Πῶς τὰ χρησιμοποιοῦσαν οἱ ράφτηδες. Τὰ περίφημα συγγράμματα ἑνὸς ἀββᾶ καὶ ἡ τύχη τους. Ὁ μεγαλείτερος ἐχθρὸς τοῦ βιβλίου. Ἕνας ἐξάψαλμος ἐναντίον τῶν γυναικῶν. Τί λέγουν γι' αὐτὲς διάφοροι βιβλιογράφοι κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΑΝΑΡΙΘΜΗΤΕΣ εἶνε ἡ καταστροφὲς ποὺ ὑπέστησαν τὰ βιβλία διὰ μέσου τῶν αἰώνων γιὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους. Ἡ θρησκευτικὲς διαμάχες, ἡ ἐπιδρομὲς τῶν βαρβάρων, ἡ τυχαῖες πυρκαϊὲς καὶ ἡ στενοκεφαλιὰ τῶν καλογήρων τοῦ μεσαίωνος ἔγιναν αἰτία νὰ καταστραφοῦν πολυτιμώτατα βιβλία καὶ σπανιώτατες κάποτε βιβλιοθῆκες.

Ἐκτὸς αὐτῶν ὅμως, τὰ βιβλία εἶχαν καὶ ἕνα ἄλλο εἶδος ἐχθρῶν, ἐκείνους δηλαδὴ ποὺ ἔκοβαν μὲ ἀσυνειδησία ἀπ' αὐτὰ τὶς ἐπικεφαλίδες, τὶς ἀφιερώσεις, τὰ ἐξώφυλλα, τὰ πεποικιλμένα στοιχεῖα, τὶς πρῶτες σελίδες κλπ. γιὰ νὰ σχηματίσουν ἰδιαίτερες συλλογές. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς περιέργους συλλέκτας ἦταν καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Ἐρρῖκος ὁ 3ος, ὁ ὁποῖος κατηγορεῖται ὅτι ἔκοψε ἀπὸ πολλὰ ἀρχαῖα ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα καὶ χειρόγραφα, καταστρέφοντάς τα ἔτσι, περίφημες μικρογραφίες καὶ στοιχεῖα ζωγραφιστὰ γιὰ νὰ κοσμήση μ' αὐτὰ τὶς ἐκκλησίες!... Τὸ παράδειγμά του αὐτὸ τὸ ἐμιμήθησαν καὶ πολλοὶ αὐλικοί του καὶ ἱερωμένοι, οἱ ὁποῖοι ἀφάνισαν ἔτσι πλουσιώτατες βιβλιοθῆκες.

Ἡ ὀλεθρία συνήθεια τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ τῶν εἰκονογραφημένων τόμων ἐπικρατοῦσε στὴ Γαλλία μέχρι τοῦ 17ου αἰῶνος, ὅπως φαίνεται ἀπὸ μιὰ ἐπιστολὴ κάποιας κυρίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ ὁποία γράφει σχετικῶς τὰ ἑξῆς:

«*Τώρα τελευταῖα κατελήφθησαν ὅλο ἀπὸ τὴ μανία νὰ ἀποσποῦν τὶς χρωματιστὲς χαλκογραφίες τῶν βιβλίων. Ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, κόβουν καὶ λεηλατοῦν τὰ βιβλία. Τὰ κομμάτια αὐτὰ τὰ κολλοῦν ἔπειτα ἐπάνω σὲ χαρτόνια καὶ τὰ χρησιμοποιοῦν ὡς... τζάμια πολυτελείας στὰ παράθυρά τους. Ἂν ἐξακολουθήση αὐτὴ ἡ συνήθεια, ὑπάρχει φόβος νὰ κόψουν καὶ τὶς εἰκόνες τοῦ Ραφαήλ!...*»

Ἕνας ἀπὸ τοὺς φοβερωτέρους καταστροφεῖς τῶν βιβλίων στὴν Ἀγγλία ἦταν καὶ ὁ ὑποδηματοποιὸς Μπάγκφορδ, ὁ ὁποῖος ἔζησε κατὰ τὶς ἀρχὲς τοῦ 17ου αἰῶνος καὶ ὑπῆρξε ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱδρυτὰς τῆς Ἑταιρείας τῶν Ἀρχαιοφίλων. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς περνοῦσε τὸν καιρό του ταξειδεύοντας ἀπὸ ἐπαρχία σ' ἐπαρχία καὶ πηγαίνοντας ἀπὸ βιβλιοθήκη σὲ βιβλιοθήκη. Ἡ μανία του ἦταν νὰ κόβη ἀπὸ τὰ σπάνια βιβλία τοὺς τίτλους καὶ νὰ τοὺς ταξινομῆ ἀναλόγως τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς των καὶ τῶν πόλεων ὅπου τὰ εὕρισκε. Ἔτσι κατώρθωσε νὰ σχηματίση μιὰ περιεργοτάτη συλλογή, ἡ ὁποία, μαζὺ μὲ διάφορες χειρόγραφες σημειώσεις καὶ ἄλλα ἔντυπα, ἀπετέλεσε περὶ τοὺς ἑκατὸν τόμους καὶ σήμερα φυλάσσεται στὸ Βρεττανικὸ Μουσεῖο. Ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ τῶν τόμων αὐτῶν μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῆ πόσα πολύτιμα βιβλία κατεστράφησαν γιὰ νὰ ἱκανοποιηθῆ ἡ ἰδιοτροπία τοῦ μανιακοῦ αὐτοῦ βιβλιοφίλου...

Ἐπίσης ὁ Κάμιλλος Φαλκονέ, ὁ ὁποῖος εἶχε βιβλιοθήκη ἀπὸ πενήντα χιλιάδες τόμους περίπου, συνήθιζε, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν μελετῶν του, νὰ κόβη ἀπὸ τὰ βιβλία τ' ἀποσπάσματα ποὺ τὸν ἐνδιέφεραν. Ὅταν ἐπέθανε, ἄφησε περὶ τὶς ἑκατὸ χιλιάδες τέτοια ἀποσπάσματα.

Κάτι ἀνάλογο ἔκανε καὶ ὁ σοφὸς βιβλιογράφος Ζαννὲ ντὲ Ζέν, ὁ ὁποῖος ἀφαιροῦσε ὁλόκληρες σελίδες ἀπὸ ὡρισμένα συγγράμματα καὶ τὶς ἔδενε κατόπιν σὲ χωριστοὺς τόμους, σχηματίζοντας ἔτσι ὁλόκληρες συλλογὲς μὲ τὸν τίτλο «Ἀνάλεκτα».

Ἐχθροὶ ἐπίσης τῶν βιβλίων θεωροῦνται καὶ οἱ περισσότεροι βιβλιοδέται, γιὰ τοὺς ὁποίους ἰδοὺ τί γράφει ἕνας περίφημος Ἄγγλος βιβλιόφιλος:

«*Ἄ! Πόσες καταστροφὲς βιβλίων δὲν ὀφείλονται σ' αὐτοὺς τοὺς βιβλιοδέτας! Μπορεῖτε νὰ πάρετε ἀπέναντί τους τὸ αὐστηρότερο ὕφος τοῦ κόσμου, μπορεῖτε νὰ τοὺς δώσετε ἐγγράφους ὁδηγίες, πιὸ σαφεῖς κι' ἀπ' τὶς παραγγελίες τῆς διαθήκης σας, μπορεῖτε νὰ τοὺς ἀπειλήσετε ὅτι δὲν θὰ τοὺς πληρώσετε ἂν σᾶς κατακόψουν τὸ βιβλίο σας! Τίποτε, ὅμως! Αὐτοὶ θὰ κάμουν ὅ,τι καταλαβαίνουν. Γιατὶ πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι τὸ σύμβολο τῆς πίστεως τοῦ βιβλιοδέτου ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕνα μόνον ἄρθρο ποὺ περιέχει τὶς φοβερὲς λέξεις: Κόβετε ὅσο μπορεῖτε περισσότερο τὸ περιθώριο!...*»

Ἀλλὰ καὶ οἱ παντοπῶλαι ὅλων τῶν ἐποχῶν ὑπῆρξαν τρομεροὶ ἐχθροὶ τοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖο μεταχειρίζονταν ἀδιακρίτως ὡς χαρτὶ περιτυλίγματος!... Πολλὰ σπάνια βιβλία κατεστράφησαν, καὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα καὶ κατὰ τὴν ἐποχή μας, ἀλλοίμονο! χάρις στὴν ἀσυνειδησία ἀμορφώτων μπακάληδων, οἱ ὁποῖοι ἐτύλιγαν μ' αὐτὰ ἐληὲς καὶ σαρδέλλες!

Ἐπίσης καὶ οἱ ράφτηδες, τῶν παλαιοτέρων τουλάχιστον ἐποχῶν, δὲν εἶχαν καὶ τόσο μεγάλη ἐκτίμησι στὰ βιβλία. Ἀρκετὰ χαρακτηριστικὸ σχετικῶς εἶνε τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο:

Ὁ περίφημος ἀββᾶς Λεμπέφ, ὁ ὁποῖος εἶχε καταδικασθῆ ἐπὶ Ρισελιὲ σὲ πενταετῆ εἱρκτή, λόγῳ τῆς ἀναμίξεώς του στὶς θρησκευτικὲς διαμάχες τῆς ἐποχῆς του, ὅταν ἐβγῆκε ἀπὸ τὴ φυλακή, πῆγε μιὰ μέρα σ' ἕνα ραφτάδικο νὰ παραγγείλη μιὰ φορεσιά. Ἐκεῖ λοιπὸν παρετήρησε μὲ κατάπληξι ὅτι ὁ ράφτης μεταχειριζόταν ὡς μέτρα λουρίδες μεγάλου σχήματος ἀπὸ τὰ ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα τοῦ Αὐγουστίνου, βιβλία δυσεύρετα σήμερα, τὰ ὁποῖα ὁ ἀμείλικτος Ρισελιὲ εἶχε διατάξει νὰ κατασχεθοῦν ἀπὸ τὸ φτωχὸ ἀββᾶ, ὅταν ὁ τελευταῖος βρισκόταν ἀκόμα στὴ φυλακή!...

Οἱ χειρότεροι ὅμως ἐχθροὶ τῶν βιβλίων, οἱ πραγματικοὶ καταστροφεῖς τῶν βιβλιοθηκῶν, σύμφωνα μὲ τὴ γνώμη ὅλων σχεδὸν τῶν βιβλιοφίλων, εἶνε ἡ... γυναῖκες! Ἂν συνέλεγε κανεὶς σχετικὰ τὶς γνῶμες ὅλων αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ποὺ περνοῦν τὴ ζωή τους κυνηγῶντας μὲ πάθος τὰ βιβλία, θὰ μποροῦσε νὰ σχηματίση τὸ δηκτικώτερο λίβελλο κατὰ τῆς γυναικείας ἐπιπολαιότητος.

«*Μόλις αὐτὸ τὸ ζῶο — ὁ ἁβρὸς αὐτὸς τίτλος ἀναφέρεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου στὸ ὡραῖο φῦλο —*, γράφει ὁ πατὴρ τῆς βιβλιοφιλίας Ριχάρδος ντὲ Μπουρή, *ἀνακαλύψη σὲ ποιὰ γωνιὰ εἴμαστε κρυμμένοι καὶ μελετοῦμε τὰ προσφιλῆ μας βιβλία, τρέχει ἀμέσως γιὰ νὰ μᾶς ἀποσπάση ἀπ' τὴ μελέτη μας καὶ ἀρχίζει νὰ μᾶς ἀπευθύνη τὶς δριμύτερες ἐπιπλήξεις. Κάθε τόσο μᾶς κοπανάει ὅτι ἀπασχολοῦμε μὲ τὰ βιβλία μας, χωρὶς λόγο, τὰ ἔπιπλα τοῦ σπιτιοῦ, ὅτι δὲν καταλαβαίνουμε ἀπὸ οἰκονομία καὶ νοικοκυριὸ καὶ ὅτι θἆταν πολὺ προτιμότερο ἀντὶ ν' ἀγοράζουμε βιβλία, νὰ φροντίζαμε νὰ πάρουμε κανένα καπέλλο τῆς τελευταίας μόδας!...*»

Ἕνας ἄλλος βιβλιόφιλος, ὁ Ὀκτάβιος Οὐζάν, γράφει τὰ ἑξῆς:

«*Βιβλιόφιλες γυναῖκες!... Δὲν ὑπάρχουν ἄλλες λέξεις ποὺ νὰ [illegible] κατὰ τέτοιον οἰκτρὸ τρόπο ὅπως αὐτὲς ἡ δυό. Ἡ γυναῖκα καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ βιβλίου βρίσκονται σὲ δυὸ ἐντελῶς ἀντίθετα ἄκρα καί, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχη καμμιὰ συμπάθεια μεταξὺ βιβλίου καὶ θήλεος!...*»

Ἕνας τρίτος ἐκφράζεται ἀκόμη ἐπιγραμματικώτερα:

«*Ἡ ἀγάπη τῶν βιβλίων*, λέγει, *εἶνε δεῖγμα μιᾶς ἀνωτέρας εὐγενείας ποὺ μόνο στὸν ἄνδρα ἀπαντᾶται. Ἡ γυναῖκες, κατὰ τὸ πλεῖστον, δὲν τὴν καταλαβαίνουν...*»

«*Αὐτὴ τὴ στιγμή*, γράφει ὁ Ἀλκὰν ὁ πρεσβύτερος σὲ μιὰ περίφημη μονογραφία του γιὰ τοὺς ἐχθροὺς τῶν βιβλίων, *ἔχω στὰ χέρια μου ἕνα πολυτιμώτατο βιβλίο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἡ κάτοχός του ἔχει κόψει ἀρκετὲς σελίδες γιὰ νὰ... κατσαρώση τὰ μαλλιά της! Ἄχ, αὐτὲς ἡ γυναῖκες εἶνε οἱ φοβερώτεροι δήμιοι τῶν βιβλίων!...*»

Ὁ ἴδιος ἐπίσης ἀναφέρει ὅτι ἐγνώριζε κάποιο βιβλιόφιλο, ὁ ὁποῖος, ὕστερα ἀπὸ ἀναζητήσεις ὁλοκλήρων ἐτῶν, εἶχε κατορθώσει ἐπὶ τέλους ν' ἀποκτήση ἕνα πολυτιμότατο βιβλίο, γιὰ τὸ ὁποῖο εἶχε ξοδέψει τοῦ κόσμου τὰ χρήματα. Κάποτε ὅμως, ἐκεῖ ποὺ τὸ καμάρωνε, ξέχασε νὰ τὸ κλειδώση στὴ βιβλιοθήκη του, ὅπως ἔκανε πάντα, καὶ τὸ ἄφησε ἐπάνω στὸ τραπέζι. Τὴν ἄλλη μέρα, μπαίνοντας στὸ γραφεῖο, βρῆκε τὴ γυναῖκα του νὰ κόβη φύλλα ἀπὸ τὸ βιβλίο του μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὰ χρησιμοποιήση γιὰ τὸ φριζάρισμα τῶν μαλλιῶν της!... Ὁ ἄτυχης βιβλιόφιλος, μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ θέαμα ἔμεινε ἄναυδος κι' ὁρκίστηκε ἀπὸ τότε νὰ μὴν ἐπιτρέψη ποτὲ στὴ σύζυγό του νὰ ξαναμπῆ στὸ γραφεῖο του!...

Καὶ ἂς τελειώσουμε τώρα μὲ τὴ γνώμη ἑνὸς συγχρόνου Γάλλου βιβλιομανοῦς, ὁ ὁποῖος δείχνεται ἀκόμη πιὸ ἐπιθετικὸς ἐναντίον τῆς γυναικὸς ἀπὸ τοὺς προαναφερθέντας:

«*Ἀπ' ὅλους τοὺς ἐχθροὺς τοῦ βιβλίου*, γράφει, *ὁ πιὸ ἐπικίνδυνος, ὁ πιὸ ἀκατάβλητος, ὁ πιὸ φοβερός, ἐκεῖνος ποὺ μπορεῖ νὰ μηχανευθῆ κάθε πανουργία γιὰ νὰ τὸ καταστρέψη, εἶνε ἡ γυναῖκα!...*

Ἡ γυναῖκες ἀντιπαθοῦν τὸ βιβλίο, τὸ ὁποῖο θέτουν στὴν ἴδια μοῖρα μὲ τὴν ἐφημερίδα. Τὸ διπλώνουν ὅπως τύχη, τὸ μουντζουρώνουν, τὸ λεκιάζουν καὶ τὸ τσαλακώνουν. Θέλουν νὰ κόψουν τὰ φύλλα του; Παίρνουν ἕνα ἐπισκεπτήριο, μιὰ καρφίτσα, ποτὲ ὅμως μαχαίρι... Τὰ σπάνια βιβλία καὶ ἡ πρῶτες ἐκδόσεις δὲν τὶς ἐνδιαφέρουν, ὅσο καὶ τὸ πιὸ ἀσήμαντο κομψοτέχνημα. Ἂν τοὺς ἐδίνατε νὰ διαλέξουν μεταξὺ ἑνὸς καλοδεμένου βιβλίου καὶ μιᾶς χρωματιστῆς κορδέλλας, θὰ προτιμοῦσαν ἀσφαλῶς τὴ δεύτερη. Ἕνας βιβλιόφιλος σύζυγος μπορεῖ νὰ δώση τὸ κλειδὶ τοῦ χρηματοκιβωτίου στὴ γυναῖκα του, ἀλλὰ ποτὲ τὸ κλειδὶ τῆς βιβλιοθήκης του. Σὲ καμμιὰ περίστασι δὲν πρέπει ν' ἀφήνουμε μιὰ γυναῖκα μόνη μ' ἕνα βιβλίο. Αὐτὰ εἶνε τὰ κυριώτερα παραγγέλματα ποὺ πρέπει ν' ἀκολουθοῦν οἱ βιβλιόφιλοι σύζυγοι».

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ εἰς ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴν τιμὴν παλαιὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, πρὸ πεντηκονταετίας. Γράψατέ μας: Περιοδικὸν Οἰκογένεια, Λέκκα 7, Ἀθήνας.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΧΑΜΟΓΕΛΑ ΚΑΙ ΔΑΚΡΥΑ

ΤΟΥ PAUL ZUNKA

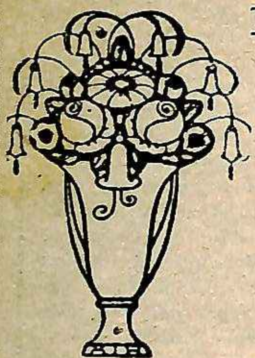

—Ἕνα γράμμα γιὰ τὴ δεσποινίδα Σεσίλ, κυρὰ Ζανέτ, εἶπε ὁ ταχυδρόμος.

Ἡ γρηὰ ὑπηρέτρια, ἀφοῦ σκούπισε τὰ χέρια της μὲ τὴν ἄκρη τῆς ποδιᾶς της, πῆρε στὰ χέρια της μὲ προσοχὴ τὸ φάκελλο καὶ ἄρχισε νὰ τὸν ἐξετάζη δύσπιστα.

—Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται; ρώτησε σὲ λίγο τὸν ταχυδρόμο.

—Ἀπὸ τὸ Παρίσι, ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Ἡ Ζανὲτ κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ ἀπάντησε:

—Δὲν ξέρουμε κανένα στὸ Παρίσι... Φτάνει μόνο νὰ μὴ μᾶς φέρνη τὸ γράμμα αὐτὸ καμμιὰ καινούργια δυστυχία... Ἄς εἶνε... Πίνεις κανένα ποτηράκι, Πασχαλοῦ;...

—Γιατί ὄχι; ἀπάντησε ὁ ταχυδρόμος.

Καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἔπινε τὸ κρασί του, ἡ γρηὰ ὑπηρέτρια ἐξακολουθοῦσε νὰ κυττάζη τὴν ἐπιστολή, ἡ ὁποία τραβοῦσε ἀκατανίκητα μὲ τὴ λευκότητά της τὰ βλέμματά της... Ὤ! τί μυστήριο τάχα νὰ ἔκλεινε μέσα;... Κανένα καινούργιο πόνο ἴσως γιὰ τὴ δυστυχισμένη της κυρία... Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ εἶχε πεθάνει ὁ κύριός της, εἶχαν λάβει τόσες καὶ τόσες ἐπιστολές, ἡ ὁποῖες, ὅλες, ἀνήγγελαν καὶ ἀπὸ μιὰ καινούργια καταστροφή, ἔτσι ποὺ στὸ τέλος ἡ δεσποινὶς Σεσὶλ βρέθηκε σχεδὸν κατεστραμμένη ἐξ ὁλοκλήρου!... Δὲν τῆς εἶχε μείνει πειὰ ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐκκαθάρισι τῆς πατρικῆς της κληρονομίας, παρὰ αὐτὸ τὸ κτῆμα μὲ τὸ σπίτι, ποὺ τὸ λάτρευε...

Καὶ ἡ φτωχὴ Ζανὲτ ἀναρωτιόταν μὲ ἀγωνία μήπως ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ἔκλεινε τὸ τελευταῖο χτύπημα καὶ ἡ φτωχὴ ὀρφανὴ διωχνόταν κι' ἀπὸ τὸ πατρικό της σπίτι, τὸ τελευταῖο της καταφύγιο.

Ὁ ταχυδρόμος, ἀφοῦ ἤπιε καὶ δεύτερο ποτῆρι, ἔφυγε. Τότε ἡ ὑπηρέτρια, ἀργά, χωρὶς νὰ βιάζεται διευθύνθηκε πρὸς τὸ μικρὸ σαλόνι, ὅπου ἡ νεαρὴ κυρία της συνήθιζε νὰ περνάη τὶς ὧρες της, ἀναλογιζομένη τὸ εὐτυχισμένο παρελθόν της, ποὺ, ἀλλοίμονο! εἶχε περάσει γιὰ πάντα. Ἡ Σεσίλ, βλέποντας τὴν ἀφοσιωμένη της ὑπηρέτρια, χαμογέλασε καὶ τῆς εἶπε μὲ καλωσύνη:

—Τί θέλεις, καλή μου Ζανέτ;

—Ἕνα γράμμα ἀκόμα, ἀπάντησε ἡ ὑπηρέτρια μὲ λυπημένη φωνή:

Ἀμέσως τὸ χαμόγελο ἔσβυσε ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς ὡραίας νέας. Καὶ ἅπλωσε τὰ χέρια της ποὺ ἔτρεμαν ἐλαφρά, γιὰ νὰ πάρη τὸ γράμμα.

Ἡ Σεσὶλ τὸ ἄνοιξε νευρικά, μὰ μόλις διάβασε τὶς πρῶτες γραμμές, μιὰ κραυγὴ χαρᾶς ξέφυγε ἀπὸ τὰ χείλη της.

—Ὤ, Ζανέτ!... φώναξε. Τί ἔκπληξις!... Μιὰ κληρονομία!... Μιὰ κληρονομία!...

—Μιὰ κληρονομία!... ἐπανέλαβε ἡ γρηὰ ὑπηρέτρια ξαφνιασμένη.

—Ναί!... Ναί!... Μοῦ γράφει ἕνας συμβολαιογράφος ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ μοῦ ἀναγγέλλει ὅτι ὁ θεῖος μου ὁ Πέτρος, ὁ ὁποῖος πέθανε πρὸ τριμήνου στὰς Ἰνδίας πάμπλουτος καὶ ἄκληρος, μὲ ἄφησε γενικὴ κληρονόμο του... Ἡ περιουσία του εἶνε παραπάνω ἀπὸ εἴκοσι ἑκατομμύρια!...

—Θεέ μου!... Θεέ μου!... ἔκανε ἡ φτωχὴ Ζανέτ, νομίζοντας πὼς ὀνειρεύεται.

—Φίλησέ με!... φώναξε ἡ Σεσὶλ μ' ἕνα παράφορο ἐνθουσιασμό. Τί εὐτυχισμένες ποὺ θὰ γίνουμε... Δὲν θάχουμε πειὰ ἀνησυχίες, οὔτε φροντίδες...

—Βέβαια!... Βέβαια!... ἀπάντησε κι' ἡ Ζανέτ. Ἔτσι, μὲ τὴ μεγάλη αὐτὴ προῖκα σας, θὰ μπορέσετε τώρα νὰ παντρευτῆτε τὸν κ. Φερδινάνδο...

—Ἄ! ὅσο γι' αὐτό, ἀπάντησε ἡ Σεσὶλ περήφανα, ὁ Φερδινάνδος θὰ μ' ἔπαιρνε καὶ χωρὶς προῖκα...

Μὰ ἡ γρηὰ ὑπηρέτρια, κουνῶντας δισταχτικὰ τὸ κεφάλι της, εἶπε:

—Οἱ νέοι στὴν ἐποχή μας θέλουν κυρίως τὰ χρήματα...

—Ὄχι!... Ὁ Φερδινάνδος δὲν εἶνε ἀπ' αὐτούς!... εἶπε ἡ νέα ἀγανακτῶντας. Δὲν κάνει, Ζανέτ, νὰ τὸν κρίνης ἔτσι...

Μά, ἐνῷ ἡ Σεσὶλ διεμαρτύρετο ἔτσι, μιὰ βασανιστικὴ ἀμφιβολία μπῆκε μέσα στὴν καρδιά της γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Φερδινάνδου. Γι' αὐτό, ὅταν ἔπειτα ἀπὸ λίγο ἡ Ζανὲτ μουρμούρισε: «Σᾶς εἶνε εὔκολο νὰ τὸν δοκιμάσετε!»

Ἡ νέα τῆς εἶπε ἀποφασιστικά:

—Πήγαινε νὰ βρῆς τὸ Φερδινάνδο! Ἀμέσως!... Τὸν θέλω!...

* * *

Μόλις ἡ Ζανὲτ ἔφυγε μὲ τὸ ἀργὸ καὶ γεροντικὸ βῆμα της, ἡ Σεσὶλ κατέβηκε κάτω στὸν κῆπο. Μέσα στὸ σπίτι πνιγόταν. Τῆς φαινόταν πὼς οἱ τοῖχοι βάραιναν ἀπάνω στὴν ψυχή της. Πῆρε ἀργὰ ἕνα στενὸ μονοπάτι ποὺ χάραζε ἰδιότροπους μαιάνδρους, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ψηλὰ χόρτα τοῦ λειβαδιοῦ καὶ ἔφτασε ἔτσι σ' ἕνα πάγκο ποὺ βρισκόταν κρυμμένος κάτω ἀπὸ ἕνα σύνδεντρο ἰτεῶν, κοντὰ στὴ μεγάλη λίμνη τοῦ κτήματος, μὲ τὶς μοσχοβολημένες ὄχθες, ἀπὸ τὴν ὄψιμη φθινοπωρινὴ ἄνθισι. Ἐκεῖ ἦταν ἡ προτιμωμένη γωνία της, ὅπου συνήθιζε νὰ βρίσκη ἄσυλο καὶ ἀνάπαυσι. Σὲ ὅλες τὶς ἐποχὲς τῆς ζωῆς της, ἐκεῖ πήγαινε νὰ βρῆ τὴ γαλήνη τῆς ψυχῆς της καὶ τοῦ σώματός της. Ἔτσι, ἀσυναίσθητα, διευθύνθηκε ἐκεῖ καὶ τὴν ἡμέρα ἐκείνη.

Μόλις κάθησε στὸν πάγκο, τῆς φάνηκε πὼς κάποια θλῖψις πλανιόταν πάνω ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη της ἐρημιά. Διωγμένα ἀπὸ τὸν ἄνεμο, τὰ ξερὰ φύλλα στροβιλιζόντουσαν μελαγχολικὰ καὶ ἡ ρυτιδωμένη ἐπιφάνεια τῆς λίμνης ἀνταναχλοῦσε τὸν πένθιμο φθινοπωρινὸ οὐρανό... Σὲ λίγο θὰ βράδυαζε...

Θεέ μου! πόσο ὁ Φερδινάνδος ἀργοῦσε!... Μήπως ἡ Ζανὲτ δὲν τὸν εἶχε βρῆ;... Μὰ γιατί λοιπὸν δὲν ξαναγύριζε κι' αὐτή;...

Ἄξαφνα, ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ δρόμο ποὺ διέσχιζε τὸ λειβάδι ὁ καλπασμὸς ἑνὸς ἀλόγου καὶ τὸ κύλισμα τῶν τροχῶν ἀμαξιοῦ. Τότε ἡ νέα γύρισε καὶ κύτταξε... Ἀμέσως χαμογέλασε μὲ τὸ στῆθος ἀλαφρωμένο ἀπὸ τὴν ἀγωνία ποὺ τὸ ἔσφιγγε...

Ὁ παιδικός της φίλος ἔφτανε ἔφιππος, ἐνῷ πίσω του ἐρχόταν τὸ παληὸ ἀμάξι τοῦ κτήματος, τὸ ὁποῖο ὁδηγοῦσε ἡ Ζανέτ.

Τότε ἡ Σεσὶλ σηκώθηκε ἀπὸ τὸν πάγκο της καί, προχωρῶντας λίγο, φώναξε:

—Φερδινάνδε!... Εἶμ' ἐδῶ!...

Ἀμέσως ὁ καβαλλάρης γύρισε πρὸς αὐτὴν τὸ κεφάλι του, χαιρέτησε καί, πηδῶντας ἀπ' τἄλογό του, τὸ ἔδεσε στὸν κορμὸ ἑνὸς δέντρου μὲ τὴν ἡσυχία του.

Ἡ Σεσὶλ τὸν ἐκύτταζε καὶ μιὰ ἀόρατη θλῖψις τὴν ἐκυρίευε, καθὼς ἔβλεπε τὴν ἀδιαφορία του.

Τέλος, ἐκεῖνος προχώρησε πρὸς τὸ μέρος της χαμογελῶντας.

—Ζητήσατε νὰ μὲ δῆτε, Σεσίλ; τῆς εἶπε.

Παρ' ὅλη τὴ γλυκύτητα τοῦ τόνου του καὶ τοῦ προσώπου του, ἡ Σεσὶλ κατάλαβε τὴν ἐπιφυλακτικότητά του, πρᾶγμα ποὺ τὴν ἔκανε νὰ τὰ χάση καὶ νὰ σωπάση...

—Ἔχετε νὰ μοῦ πῆτε τίποτε, Σεσίλ; ἐπανέλαβε αὐτὸς σὲ λίγο. Βιασθῆτε λίγο...

Καί, βγάζοντας τὸ ρολόϊ του ἐκύτταξε τὴν ὥρα κι' ἐξακολούθησε:

—Ναί... Βιασθῆτε λίγο... Θέλω νὰ γυρίσω γρήγορα, γιατὶ ἔχω κάποια δουλειὰ στὴν πόλι...

Τὰ ἔλεγε δὲ ὅλ' αὐτὰ μὲ τὸ ὕφος ἀνθρώπου ποὺ τὸν ἐνόχλησαν χωρὶς λόγο.

Τότε ἡ Σεσὶλ τοῦ ἀπάντησε:

—Συγχωρῆστε με, φίλε μου... Δὲν ἤθελα νὰ σᾶς ἐνοχλήσω... Μὰ νόμισα πὼς ἦταν ἀπαραίτητη μιὰ συνομιλία μεταξύ μας... Ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ φτωχοῦ μου πατέρα, ἡ ζωή μου εἶνε πολὺ ὀδυνηρή... Ἡ μοναξιὰ μὲ πιέζει καὶ μὲ σκοτώνει... Σκέφτηκα λοιπὸν ὅτι μιὰ καὶ εἴμαστε ἀρραβωνιασμένοι, μιὰ διέξοδος στὴ θλιβερή μου κατάστασι θὰ ἦταν, νὰ παντρευτοῦμε...

Ὁ Φερδινάνδος δὲν ἀπάντησε ἀμέσως. Χάϊδευε νευρικὰ τὸ μουστάκι του καὶ μιὰ στενοχώρια ζωγραφιζόταν στὸ πρόσωπό του, καθὼς ἔψαχνε νὰ βρῆ τὴν ἀπάντησί του.

—Θεέ μου! εἶπε στὸ τέλος. Κατ' ἀρχήν, ἤμουν κ' ἐγὼ τῆς γνώμης σας. Μὰ ἡ πραγματικότης μὲ κάνει νὰ σκέπτομαι ὅτι καλύτερα θὰ ἦταν νὰ περιμένουμε... Ἡ περιουσία σας δὲν εἶνε πειὰ ἡ ἴδια... Ἐμένα πάλι τὰ εἰσοδήματά μου εἶνε μέτρια καὶ δὲν θὰ μποροῦσα ν' ἀντεπεξέλθω μόνος στὰ ἔξοδα... Πρέπει νὰ εἴμαστε λογικοί...

Τότε ἐκείνη μὲ ἀλλοιωμένη φωνὴ τὸν διέκοψε καὶ τοῦ εἶπε:

Ἡ Σεσίλ, ὑψώνοντας τὸ χέρι της, ἔρριξε τὸ δαχτυλίδι στὴ λίμνη..

—Ἄ, καταλαβαίνω καλά, γιὰ νὰ μιλᾶμε καθαρά, ἡ οἰκονομική μου καταστροφὴ μετέβαλε τὶς προθέσεις σας ἀπέναντί μου;...

Ἀπαλλαγμένος πειὰ ἀπὸ τὸ βάρος μιᾶς δύσκολης ὁμολογίας, ὁ Φερδινάνδος ἀπάντησε:

—Ἔ, ναὶ λοιπόν!... Ἔτσι εἶνε, ἀφοῦ μὲ ἀναγκάζετε νὰ σᾶς τὸ πῶ... Πρέπει καλύτερα νὰ μιλᾶμε μὲ εἰλικρίνεια, δὲν εἶν' ἔτσι; Εἴμαστε ἀρκετὰ παληοὶ φίλοι, ὥστε νὰ μὴ παρεξηγηθοῦμε... Ὁ γάμος μας δὲν εἶνε πειὰ δυνατός... Βεβαιωθῆτε ὅμως ὅτι ἡ καρδιά μου...

Ἡ Σεσὶλ σηκώθηκε:

—Περιττὰ τὰ λόγια, εἶπε. Δὲν σᾶς κρατάω πειά, Φερδινάνδε.

Καί, βγάζοντας τὸ δαχτυλίδι τοῦ ἀρραβῶνος της ἀπὸ τὸ χέρι της, προχώρησε πρὸς τὴ λίμνη.

—Μά... εἶπε ὁ Φερδινάνδος μπερδεμένος

—Μ' ἀκούσατε; εἶπε αὐστηρὰ ἡ νέα. Πηγαίνετε, σᾶς παρακαλῶ... Ὁρίστε καὶ τὸ δαχτυλίδι σας...

Καί, ὑψώνοντας τὸ χέρι της, ἔρριξε τὸ δαχτυλίδι μέσα στὴ λίμνη.

Ἐκεῖνος ἐδίστασε λίγο. Ἔπειτα, ὑψώνοντας τοὺς ὤμους του, διευθύνθηκε πρὸς τὸ ἄλογό του...

* * *

Ὕστερ' ἀπὸ δυὸ λεπτά, ἀκουγόταν ὁ καλπασμὸς τοῦ ἀλόγου ποὺ ἀπομακρυνόταν.

Ὄρθια, μὲ τὰ χέρια ἀπάνω στὸ στῆθος της ποὺ ἔτρεμε, ἡ Σεσὶλ ἄκουγε. Ὅλες της ἡ ἐλπίδες ἔφευγαν μαζὺ μὲ τὸ ἄλογο αὐτό.

Ὅταν ὁ καλπασμὸς ἔσβυσε μακρυά, σωριάστηκε πάλι στὸν πάγκο της.

Ἡ νύχτα ἁπλωνόταν τώρα σιγὰ-σιγά. Ἡ Σεσὶλ ἔννοιωθε τὸ σκοτάδι ποὺ ἄρχιζε νὰ πέφτη μέσα στὴν ψυχή της.

Τὰ πλούτη της δὲν τῆς ἐχρησίμευαν πειά...

Ἐκμηδενισμένη, ἀπελπισμένη, ἄρχισε νὰ κλαίη πικρά...

Ἔκλαιγε γιατὶ δὲν ἤξερε ὅτι ἡ τύχη εἶνε ἀπατηλὴ καὶ εὐμετάβολη καὶ ὅτι τὰ δάκρυα τῆς σήμερον προετοιμάζουν τὰ χαμόγελα τῆς αὔριον...

PAUL ZUNKA

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΖΩΩΝ

Η ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ ΕΝΟΣ ΑΛΟΓΟΥ

Κατα τον Ευρωπαϊκο πόλεμο, σὲ κάποια μοῖρα τοῦ Γαλλικοῦ πυροβολικοῦ ὑπηρετοῦσαν δυὸ ἄλογα, τὰ ὁποῖα κουβαλοῦσαν τὸ ἴδιο κανόνι καὶ εἶχαν λάβει μέρος σὲ πολλὲς μάχες. Ἔξαφνα μιὰ μέρα τὸ ἕνα ἄλογο σκοτώθηκε. Τότε ὁ σύντροφός του, μετὰ τὸ τέλος τῆς μάχης ἀρνήθηκε νὰ δεχτῆ τὴν τροφὴ ποὺ τοῦ προσφέραν καὶ γυρνοῦσε ἀκατάπαυστα τὸ κεφάλι του πρὸς τὸ πεδίο τῆς μάχης, χλιμιντρίζοντας καὶ ζητῶντας τὸ χαμένο σύντροφό του. Ἡ κατάστασις αὐτὴ βάσταξε ἀρκετὲς ἡμέρες, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ὁποίων τὸ ἀπαρηγόρητο ἄλογο ὄχι μόνο δὲν ἔτρωγε τίποτε, ἀλλ' οὔτε ἔρριχνε μιὰ ματιὰ στὰ ἄλλα ἄλογα ποὺ τὸ περικύκλωναν μὲ συμπάθεια. Μονάχα χλιμίντριζε θλιβερὰ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρό. Στὸ τέλος ἀπέθανε ἀπ' τὴν πεῖνα καὶ τὴν ἐξάντλησι.

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Ο ΒΕΖΥΡΗΣ ΚΙ' Ο ΝΤΕΡΒΙΣΗΣ

Ἀλλοίμονο! Πεθαίνει ὁ Σάχης καὶ στὰ παλάτια τοῦ Ἰσπαχάν, ὅπου τὰ ρόδα ἀνθίζουν γελαστὰ καὶ σκορπίζουν τὸ ἄρωμά τους, πλανιέται ὁ θρῆνος κι' ἀντηχοῦν οἱ λυγμοί. Οἱ θόλοι τῶν ἀνακτόρων βουΐζουν ἀπ' τὸ κλάμμα κι' οἱ μαῦροι σκλάβοι μὲ τὰ χρυσᾶ σκουλαρίκια καὶ τὰ διαμαντένια βραχιόλια πᾶνε κι' ἔρχονται ἀνήσυχοι. Ζυγώνει ἡ τελευταία ὥρα τοῦ Σάχη. Φωτιὲς ἀνάβονται γιὰ νὰ καοῦν οἱ σκλάβοι ζωντανοὶ στὴ δόξα αὐτοῦ ποὺ θὰ σβύση. Θρηνεῖ κι' ὁ ἑτοιμοθάνατος πνιγμένος στὸν καπνὸ τῶν θυμιαμάτων. Θρηνοῦν γύρω του καὶ ἡ ὡραῖες γυναῖκες, καθὼς σέρνουν τὸ μαγευτικὸ χορό, ποὺ διάταξε ὁ ἴδιος γιὰ νὰ χορτάσουν γιὰ στερνὴ φορὰ τὰ οὐρὶ τοῦ παραδείσου τῆς γῆς...

—Στάσου, Βεζύρη, κι' ἐγὼ θὰ γιατρέψω τὸ Σάχη, εἶπε ἕνας Ντερβίσης πρὸς τὸν πονηρὸ κόλακα ποὺ ἀνυπομονοῦσε νὰ ὑπηρετήση καινούργιον ἀφέντη.

Ὁ Βεζύρης στάθηκε, κύτταξε μὲ προσοχὴ τὸ Ντερβίση καὶ τοῦ εἶπε:

—Τί βάλσαμο ἢ ποιὰν ἀλοιφὴ ἔχεις γιὰ ν' ἀρπάξης ἐσὺ ἕναν ἄνθρωπο ἀπ' τὰ χέρια τοῦ Χάρου;

—Ἔχω τὸ γιατρικὸ ποὺ μοῦ ἔμαθαν οἱ Χαλδαῖοι.

—Ἔλα μαζύ μου, ἀλλὰ βάλε ὅλα τὰ δυνατά σου νὰ τὸν γιατρέψης, γιατὶ ἀλλοιῶς ἐσένα θὰ ρίξω πρῶτο στὴ φωτιά.

Κι' ὁ Σάχης ποὺ ψυχομαχοῦσε στὰ μυροβόλα του παλάτια, ἔγινε καλὰ μὲ τὸ γιατρικὸ τοῦ Ντερβίση.

Ὅταν σηκώθηκε ἀπ' τὸ στρῶμα καὶ κατάλαβε πὼς πάλι ὁ κόσμος εἶνε δικός του καὶ πὼς θὰ βλέπη πάλι τὰ ὡραῖα πλάσματα νὰ χορεύουν, ἀπόρησε πὼς δὲν τοῦ ζήτησε ἀμοιβὴ ὁ Ντερβίσης ποὺ τὸν ἐγιάτρεψε.

Φώναξε λοιπὸν τὸν ἔμπιστο μαῦρο του καὶ τοῦ εἶπε:

—Πάρε δέκα πουγγιὰ γεμάτα χρυσάφι καὶ γύρισε ὅλο τὸ Ἰσπαχὰν νὰ βρῆς τὸ Ντερβίση καὶ νὰ τοῦ τὰ δώσης.

Ὁ μαῦρος ἔφυγε, ἀλλὰ ξαναγύρισε μαζὺ μὲ τὰ πουγγιά. Δὲν εἶχε βρῆ πουθενὰ τὸ Ντερβίση ποὺ ζητοῦσε.

—Πάρε τὰ δέκα πουγγιὰ μὲ τὸ χρυσάφι, τοῦ εἶπε τότε ὁ Σάχης, καὶ δῶσε τα στὸν πρῶτο Ντερβίση ποὺ θ' ἀπαντήσης. Πρόσεξε ὅμως νἆναι ἀληθινὸς Ντερβίσης.

Ὁ μαῦρος ἔφυγε κι' ἔκανε πολὺν καιρὸ νὰ γυρίση.

Μιὰ μέρα, τέλος, γύρισε, ἀλλὰ ἔφερε μαζύ του καὶ τὰ πουγγιά.

—Γιατί τὰ φέρνεις πίσω; ρώτησε ὁ Σάχης.

—Γιατὶ δὲν ηὗρα κανένα Ντερβίση.

—Μονάχα στὸ Ἰσπαχὰν βρίσκονται τετρακόσιοι κι' ἂν πᾶς λίγο παραπέρα, θὰ βρῆς ἄλλους τόσους...

Ὁ μαῦρος γέλασε κι' ἀποκρίθηκε:

—Τέτοιους Ντερβίσηδες ἀντάμωσα πολλοὺς παραπάνω ἀπὸ χίλιους. Μὰ δὲν εἶνε ἀληθινοὶ Ντερβίσηδες.

—Ἀπὸ ποῦ τὸ κατάλαβες;

—Ὅταν ἔκανα νὰ τοὺ δώσω τὰ πουγγιά, ὅλοι τους ἦσαν πρόθυμοι νὰ τὰ πάρουν χωρὶς νὰ τοὺς ἀνήκουν. Φοροῦν στολὴ Ντερβίση κι' εἶνε ὅλοι τους φιλάργυροι...

—Ἐσὺ τί λές, Βεζύρη, ρώτησε ὁ Σάχης τὸν πονηρὸ κόλακα.

—Δός μου τα ἐμένα τὰ πουγγιά, ἀπάντησε ἐκεῖνος πρόθυμα καὶ θὰ τὸν βρῶ ἐγὼ τὸ Ντερβίση. Ἄλλη φορὰ μὴ στέλνεις μαύρους σὲ τέτοιες δουλειές...

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ Σάχης ἔχασε τὰ πουγγιὰ κι' ἔμεινε κι' εὐχαριστημένος ποὺ ἀντάμειψε τὸ Ντερβίση...

Η ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Κάποιος πιστὸς ἔλεγε κάποτε σ' ἕναν Γάλλο ἐπίσκοπο ὅτι κουραζόταν πολὺ ἀπὸ τὰ θρησκευτικά του καθήκοντα καὶ τοῦ συνιστοῦσε ν' ἀναπαύεται κι' αὐτὸς μιὰ μέρα τὴν ἑβδομάδα.

—Πολὺ εὐχαρίστως, ἀποκρίθηκε ὁ ἐπίσκοπος. Πρέπει ὅμως κι' ἐσεῖς νὰ διαλέξετε μιὰ μέρα, κατὰ τὴν ὁποία... νὰ μὴ μὲ θεωρῆτε ἐπίσκοπο!...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

—Ὁ ὕπνος τοῦ Μολλιέρου

Ὁ Μολλιέρος εἶχε προσκληθῆ κάποτε σὲ γεῦμα ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπο τοῦ Ρουέν. Μόλις ὅμως ἀποτελείωσε τὸ φαγητό τους, ἔγειρε στὴν πολυθρόνα του καὶ ἀποκοιμήθηκε. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ὅμως, ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὥρα νὰ κάνη κήρυγμα, τὸν ἐξύπνησε καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ πάη ν' ἀκούση τὴν ὁμιλία του.

—Βγάλτε με ἀπ' αὐτὸν τὸν κόπο, σᾶς παρακαλῶ, τοῦ ἀπάντησε ὁ μεγάλος συγγραφεύς. Θὰ κοιμηθῶ καὶ χωρὶς ν' ἀκούσω τὸ κήρυγμά σας...

—Ἡ ζωγραφικὴ κι' ὁ πρεσβευτὴς

Σὲ κάποια ἑσπερίδα, ποὺ εἶχε δοθῆ κάποτε στὸ Παρισι στὰ ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ, ρώτησαν τον πρεσβευτὴ της Τουρκίας, τί ἰδέα εἶχε γιὰ μερικὲς ἀπὸ τὶς παρευρισκόμενες κυρίες τῆς Αὐλῆς ποὺ ἦσαν υπερβολικὰ βαμμένες.

—Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἀπαντήσω, ἀποκρίθηκε ὁ Τοῦρκος διπλωμάτης, γιατὶ δὲν καταλαβαίνω ἀπό... ζωγραφική!...

—Τί ἀκριβῶς ἐλάτρευε!...

Ἡ ὡραία σύζυγος κάποιου Γάλλου ὑπαλλήλου εἶχε ἐμπνεύσει κάποτε σφοδρὸν ἔρωτα σ' ἕναν εὐγενῆ, ὁ ὁποῖος δὲν ἐβάσταξε ὥς τὸ τέλος καὶ μιὰ μέρα τῆς ἐξομολογήθηκε τὸ πάθος του.

—Ἐκεῖνο ποὺ ἀγαπῶ περισσότερο σὲ σᾶς εἶνε ἡ ἀρετή, τῆς εἶπε μεταξὺ τῶν ἄλλων.

—Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη, μὴ θέλετε μὲ τὴν ἐπιμονή σας νὰ μὲ κάνετε νὰ χάσω αὐτὸ ποὺ ἀκριβῶς ἀγαπᾶτε σὲ μένα.

—Ἀπάντησις πληρωμένη

Ὁ περίφημος σοφὸς **Πὶχ ντὲ Μιραντόλ**, ὁ ὁποῖος ἀπὸ παιδὶ διακρινόταν γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ ἐξυπνάδα του καὶ γιὰ τὴν πολυμάθειά του, ὅταν ἦταν ὀχτὼ χρονῶν ἐξώργισε μιὰ μέρα μὲ τὰ πειραχτικὰ λόγια του ἕνα γέρο, ὁ ὁποῖος στὸ τέλος ἀναγκάστηκε νὰ πῆ:

—Δυστυχῶς τὰ παιδιὰ ποὺ μικρὰ εἶνε πολὺ ἔξυπνα, γίνονται βλάκες ὅταν μεγαλώσουν.

—Αὐτὸ δὲν εἶνε καθόλου ἀπίθανο, ἀπάντησε ἀμέσως ὁ οχταετὴς διαβολάκος, γιατὶ φαίνεται πὼς κι' ἐσεῖς νὰ εἴχατε μεγάλη ἐξυπνάδα ὅταν εἴσαστε μικρός!...

—Ἡ βροχὴ καὶ τὸ χρυσάφι

Ὅταν, μετὰ τὴν τρομερὴ ἀνομβρία τοῦ 1779 στὴν Πολωνία, ἔπεσε ἡ πρώτη εὐεργετικὴ βροχή, κάποιος κτηματίας εἶπε στὸν ὑπηρέτη του:

—Βλέπεις; Βρέχει χρυσάφι.

—Μπᾶ! Δὲν τὸ πιστεύω, ἀπάντησε ἐκεῖνος. Ἄν ἦταν χρυσάφι, δὲν θὰ μ' ἄφηνες ἐδῶ νὰ κάθουμαι. Θὰ μ' ἔστελνες νὰ τὸ μαζέψω γιὰ λογαριασμό σου!...

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ εἰς ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴν τιμὴν παλαιὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, πρὸ πεντηκονταετίας. Γράψατέ μας: Περιοδικὸν «Οἰκογένεια», Λέκα 7, Ἀθήνας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΡΑΣΙΤΩΝ

Ὁ λαίμαργος ποιητής. Ὁ Φιλοξένης καὶ ἡ ἀγάπη του πρὸς τὰ ψάρια. Ἀπρόσκλητος πηγαίνει στὰ συμπόσια καὶ ἐνθουσιάζει τοὺς συνδαιτημόνας. Ὁ Μονμὼρ καὶ ὁ καπνὸς τῶν μαγειρείων. Τὸ κρέας καὶ τὸ ἁλάτι. Τὸ μικρὸ καὶ τὸ μεγάλο ψάρι κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ Κυθήριος ποιητὴς Φιλοξένης ἦταν ὑπερβολικὰ λαίμαργος, ἀπ' ὅλα δὲ τὰ φαγητὰ προτιμοῦσε τὰ ψάρια.

Κάποτε, ποὺ εἶχε πάει στὴν Ἔφεσο, ἡ πρώτη του δουλειὰ ἦταν νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν ἀγορὰ γιὰ ν' ἀγοράση τὸ ἀγαπημένο του φαγητό. Παραδόξως ὅμως κανένα ψάρι δὲν ὑπῆρχε ἐκεῖ, γιατί, ὅπως τοῦ ἐξήγησαν, τὰ εἶχε ἀγοράσει ὅλα γιὰ τὸ τραπέζι τοῦ γάμου του, ἕνας Ἐφέσιος ποὺ ἐπρόκειτο νὰ παντρευτῆ τὴν ἡμέρα ἐκείνη.

Ὁ Φιλοξένης, χωρὶς νὰ χάση τότε καιρό, ἐπῆγε στὸ σπίτι τοῦ μελλονύμφου, καί, χωρὶς νὰ ἔχη προσκληθῆ, παρεκάθησε στὸ γαμήλιο συμπόσιο. Στὸ τέλος μάλιστα τοῦ δείπνου ἀπήγγειλε ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα «ἐπιθαλάμιά» του, ποὺ ἐνθουσίασε τοὺς ἀκροατάς. Ὁ οἰκοδεσπότης, καταγοητευμένος ἀπὸ τὴν εὐχάριστη συντροφιά του, τὸν ἐρώτησε τότε:

— Θὰ ἔρθης καὶ αὔριο, Φιλοξένη;

— Αὐτὸ ἐξαρτᾶται... ἀπὸ τὸ ἂν θὰ ὑπάρχουν αὔριο ψάρια στὴν ἀγορά! ἀπάντησε ὁ ποιητής.

* * *

Ἄλλος διάσημος παράσιτος ἦταν καὶ ὁ Γάλλος Μονμώρ. Αὐτὸς καθόταν στὸ ποξώ, τὸ ὑψηλότερο σημεῖο τοῦ Παρισιοῦ, γιὰ νὰ μπορῆ — καθὼς τοὐλάχιστον ἔλεγαν οἱ ἐχθροί του — ν' ἀνακαλύπτη ἀπὸ τοὺς... καπνοὺς τῶν μαγειρείων σὲ ποιὰ σπίτια ἑτοιμάζουν τὰ καλύτερα φαγητά!

Ἐπειδὴ ἐτύχαινε πολλὲς φορὲς νὰ δεχθῆ δυὸ καὶ τρεῖς συγχρόνως προσκλήσεις γευμάτων τὴν ἴδια μέρα, γιὰ νὰ μὴ χάνη κανένα ἀπ' αὐτά, εἶχε ἀγοράσει ἕνα ἄλογο, τὸ ὁποῖο, φυσικά, ἐτρέφετο κι' αὐτὸ εἰς βάρος τῶν ἀμφιτρυόνων του.

Ὁ Μονμὼρ ἦταν περιζήτητος στοὺς ἀριστοκρατικοὺς κύκλους, λόγω τοῦ πνεύματός του. Γι' αὐτὸ μάλιστα συνήθιζε νὰ λέη:

— Ἂς μοῦ προμηθεύουν αὐτοὶ τὸ κρέας... Τὸ ἁλάτι τὸ προμηθεύω ἐγώ!...

* * *

Ὁ Φιλοξένης τῶν Κυθήρων, κάποτε ποὺ ἔτυχε νὰ γευματίζη μαζὶ μὲ τὸν τύραννο τῆς Σικελίας Διονύσιο, παρετήρησε ὅτι, ἐνῶ σ' αὐτὸν εἶχαν σερβίρει ἕνα μικροσκοπικὸ ψαράκι, στὸν Διονύσιο εἶχαν φέρει ἕνα ψάρι τεραστίων διαστάσεων. Ὁ Φιλοξένης, χωρὶς νὰ πῆ τίποτα, ἐπῆρε τὸ μικρὸ ψάρι ἀπὸ τὸ πιάτο του καὶ τὸ ἐπλησίασε στὸ αὐτί του.

— Τί κάμεις ἐκεῖ; τὸν ἐρώτησε μὲ ἔκπληξι ὁ ἀμφιτρύων του...

— Ὤ, τίποτε... ἀπάντησε ὁ Φιλοξένης. Τώρα τελευταῖα ἔχω ἀρχίσει νὰ γράφω τὴ «Γαλάτεια»...: Ἐρώτησα λοιπὸν τὸ ψαράκι μου διάφορες πληροφορίες σχετικῶς μὲ τὸν Θεὸ τῆς θαλάσσης, τὸν Νηρέα. Δὲν μοῦ ἀπαντᾶ ὅμως. Φαίνεται ὅτι τὸ ἔπιασαν πολὺ μικρό, καὶ δὲν μπορεῖ ἀκόμη νὰ μ' ἀκούση... Εἶμαι βέβαιος ὅμως ὅτι αὐτὸ τὸ μεγάλο ψάρι ποὺ σερβίρισαν σὲ σένα, θὰ μπορῆ θαυμάσια νὰ μοῦ δώση τὶς πληροφορίες ποὺ χρειάζομαι...

Ὁ Διονύσιος ἐγέλασε μὲ τὴν καρδιά του γιὰ τὴν πονηρία τοῦ ποιητοῦ καὶ ἔσπευσε νὰ τοῦ προσφέρη τὸ ψάρι του.

* * *

Ὁ ἀδελφὸς τῆς αὐτοκρατείρας Αἰκατερίνης, συζύγου τοῦ Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ἐπὶ πολλὰ χρόνια ἀγνοοῦσε τὸ λαμπρὸ ἀξίωμα στὸ ὁποῖο εἶχε ἀνέλθει ἡ ἀδελφή του. Ὅταν, τέλος, τὸ ἔμαθε, ἔσπευσε νὰ πάη στὴν Πετρούπολι καὶ νὰ παρουσιασθῆ στὰ ἀνάκτορα.

Ἡ Αἰκατερίνη ἐκείνη τὴν ὥρα ἦταν μαζὺ μὲ τὸν Τσάρο. Μόλις ἀντίκρυσε τὸν ἀδελφό της, τὸν ὁποῖον εἶχε νὰ δῆ τόσο χρόνια, κατελήφθη ἀπὸ μεγάλη συγκίνησι, τὴν ὁποία δὲν μπόρεσε νὰ κρύψη ἀπὸ τὸν ὑψηλὸ σύζυγό της.

— Γιατὶ ἐκπλήττεσαι καὶ συγκινεῖσαι τόσο; τῆς εἶπε τότε ὁ Τσάρος μὲ τὴ συνηθισμένη του ἀταραξία. Ὁ νέος αὐτὸς εἶνε ὁ κουνιάδος μου. Καὶ μ' αὐτό; Ἐὰν ἔχη ἀξία, κάτι θὰ μπορέσουμε νὰ κάμουμε γι' αὐτόν, ἐὰν ὅμως δὲν ἔχει, τότε δὲν θὰ κάμουμε τίποτε!...

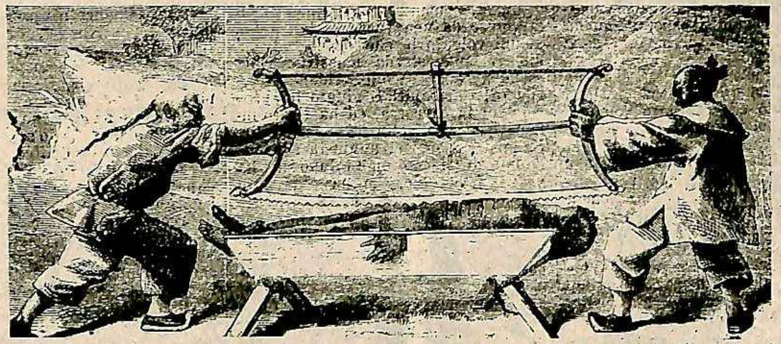

ΠΑΓΟΔΑ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΙΝΑ. Τὸ βασανιστήριο ἑνὸς ἐμπρηστοῦ, τὸν ὁποῖον οἱ δήμιοι χωρίζουν μὲ τὸ πριόνι στὰ δύο!

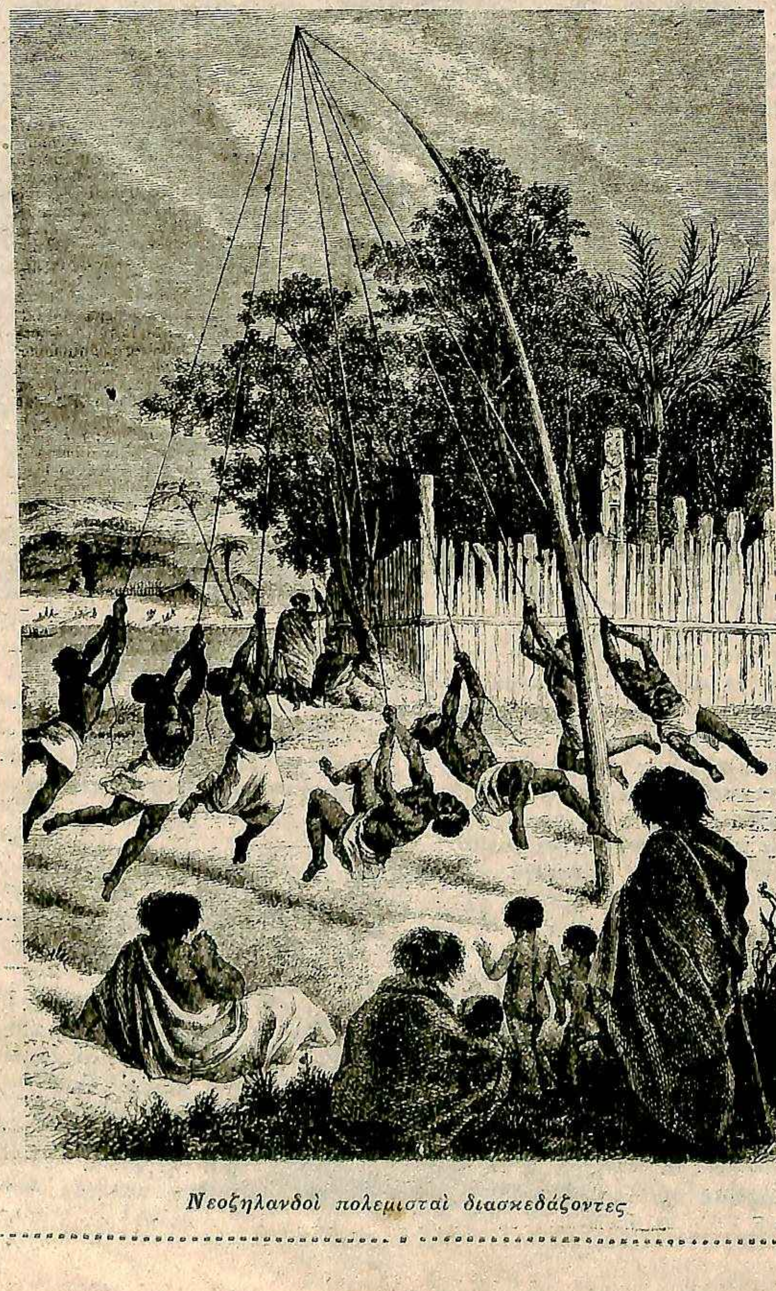

Νεοζηλανδοὶ πολεμισταὶ διασκεδάζοντες

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΧΑΝΙ

Μιὰ φορὰ κάποιος Ντερβίσης ἔφτασε στὴν πρωτεύουσα μιᾶς μεγάλης χώρας. Ἐκεῖ, μόλις εἶδε τὸ παλάτι τοῦ βασιλῆᾶ, μπῆκε μέσα ἄφοβα καὶ θαρρετά. Ἀφοῦ χάζεψε λίγο, προχώρησε σ' ἕνα μεγάλο ἀδειανὸ διάδρομο, ἔστρωσε κάτω τὸ χαλί του, ἔβαλε δίπλα τὸ δισάκκι του κι' ἑτοιμάστηκε νὰ ξαπλωθῆ γιὰ ὕπνο.

Μόλις ξαπλώθηκε ὅμως, παρουσιάστηκε μπροστά του ἕνας φύλακας τῶν ἀνακτόρων, ποὺ μὲ τὸ ἄγριο τὸν ἐρώτησε τί ζητοῦσε ἐκεῖ μέσα. Ὁ Ντερβίσης τοῦ ἀπάντησε πῶς εἶχε μπῆ μέσα στὸ χάνι γιὰ νὰ περάση τὴ νύχτα του. Ὁ φύλακας τότε τοῦ εἶπε μ' ἀπότομο τρόπο πῶς τὸ σπίτι ὅπου βρισκόταν δὲν ἦταν χάνι, ἀλλὰ τὸ βασιλικὸ παλάτι. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔτυχε νὰ περνάη ἀπὸ κεῖ ὁ ἴδιος ὁ βασιλῆᾶς, ὁ ὁποῖος ἀκούγοντας τὰ λόγια τοῦ ξένου, ἔβαλε τὰ γέλια καὶ τὸν ἐρώτησε:

— Μά, τόσο κουτὸς εἶσαι, ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ ξεχωρίσης ἕνα παλάτι ἀπὸ ἕνα χάνι;

— Δῶσε μου τὴν ἄδεια, βασιλῆᾶ, νὰ σοῦ κάνω τρεῖς ἐρωτήσεις, ἀπάντησε ὁ Ντερβίσης. Ὅταν πρωτοχτίστηκε αὐτὸ τὸ παλάτι, ποιοὶ κατοικοῦσαν ἐδῶ μέσα;

— Οἱ πρόγονοί μου.

— Καὶ ποιὸς ἦταν ὁ τελευταῖος κάτοικός του;

— Ὁ πατέρας μου.

— Καὶ τώρα ποιὸς κατοικεῖ;

— Ἐγώ.

— Καὶ ποιὸς θὰ κατοικήση ὕστερα ἀπὸ σένα;

— Ὁ γυιός μου.

— Ἆ! Μεγαλειότατε, φώναξε ὁ Ντερβίσης εὐχαριστημένος, ἕνα σπίτι ποὺ ἀλλάζει κάθε τόσο κατοίκους καὶ ποὺ φιλοξενεῖ ἀδιάκοπα τόσους ἀνθρώπους, δὲν μπορεῖ νἆναι παλάτι, ἀλλὰ χάνι!...

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

— Αὔριο εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ πάω ὡς μάρτυς τοῦ Λεόν.

— Μονομαχεῖ;

— Κάτι χειρότερο... Παντρεύεται!

* * *

— Καὶ τί δουλειὰ κάνεις τώρα;

— Ἐπιπλοπώλης.

— Ὄχι δά!

— Πουλάω τὰ δικά μου ἔπιπλα!...

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΝΤ' ΕΣΠΑΡΜΠΕΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΕΚΑ ΜΝΗΣΤΗΡΑΣ

Ἡ Μαρία, ἡ ὡραία κάπηλος τοῦ 76ου Γαλλικοῦ συντάγματος, ἦταν κόρη ἑνὸς γενναίου ἀξιωματικοῦ ποὺ εἶχε σκοτωθῆ στὴν Ἰταλία κι' εἶχε μείνει ὀρφανὴ σὲ ἡλικία εἴκοσι χρονῶν. Ἦταν πολὺ ὤμορφη καὶ γι' αὐτό, ὅσοι τὴν ἔβλεπαν, γοητευόντουσαν μαζύ της. Αὐτὴ ὅμως δὲν ἔδινε θάρρος σὲ κανέναν. Ἔτσι οἱ περισσότεροι, βλέποντας πῶς ἦταν ἀδύνατο νὰ τὴν κατακτήσουν μὲ λόγια καὶ ὑποσχέσεις, ἀπελπιζόντουσαν κι' ἀποτραβιόντουσαν. Δέκα ὅμως ἀπὸ τοὺς θαυμαστάς της, ὑπαξιωματικοὶ ὅλοι του 76ου συντάγματος, οἱ ὁποῖοι τῆς εἶχαν προτείνει γάμο, ἐπέμεναν κι' ἦσαν ἕτοιμοι νὰ τὴ στεφανωθοῦν μόλις ἐκείνη τοὺς ἔλεγε τὸ ναί. Τὴν ἐπίεζαν μάλιστα τόσο πολὺ νὰ διαλέξη ἕναν ἀπ' αὐτούς, ὥστε ἡ Μαρία, ἔχοντας ὑπ' ὄψει της κάποιο σχέδιο καὶ γιὰ νὰ κανονίση μιὰ γιὰ πάντα τὰ πράγματα, τοὺς ὥρισε κρυφὰ ραντεβοῦ στὸ ἴδιο μέρος καὶ τὴν ἴδια ὥρα.

Ἔτσι, καθένας, τὴν ὡρισμένη ἡμέρα καὶ ὥρα, ἔτρεξε στὸ ραντεβοῦ, μὰ παραξενεύτηκαν πολὺ ὅταν εἶδαν πῶς στὸ ἴδιο μέρος περίμεναν κι' οἱ ἄλλοι ἀντίπαλοί τους. Τὴν ἔκπληξι διαδέχτηκε ἀμέσως ἡ ἀγανάκτησις, ἡ ἀντιζηλία καὶ τὸ μῖσος. Ἐνῶ ὅμως ἐπρόκειτο νὰ πιαστοῦν στὰ χέρια καὶ νὰ πετσοκοποῦν, ἄξαφνα φάνηκε ἡ κόρη τῶν ὀνείρων τους μ' ἕνα ἀγγελικὸ χαμόγελο στὰ χείλη. Τοὺς ἐχαιρέτησε μὲ ὕφος ἐγκάρδιο καὶ τοὺς εἶπε:

— Σᾶς εὐχαριστῶ ποὺ φανήκατε συνεπεῖς στὴν ὑπόσχεσί σας κι' ἤρθατε στὴ συνάντησι τὴν ὁποία σᾶς εἶχα ὁρίσει. Ἂς ἀφήσουμε τώρα κατὰ μέρος τὶς κακίες κι' ἂς μιλήσουμε σὰν καλοὶ φίλοι, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ πάρουμε μιὰ ἀπόφασι... Ὅλοι μοῦ ἔχετε ἐξομολογηθῆ ἰδιαιτέρως κάτι, δὲν εἶν' ἔτσι;...

— Μάλιστα, ἀπάντησαν μὲ μιὰ φωνὴ καὶ οἱ δέκα.

— Ὅλοι θέλετε νὰ μὲ πάρετε γυναῖκα σας. Δὲν εἶνε κι' αὐτὸ ἀλήθεια; πρόσθεσε χαμογελῶντας.

— Ναί, ἀποκρίθηκαν ὅλοι ἀποφασιστικὰ καὶ σοβαρά.

— Πολὺ καλά, εἴμαστε σύμφωνοι... Ἐνῶ ὅμως αἰσθάνομαι τὴν ἴδια εὐγνωμοσύνη πρὸς ὅλους σας, μονάχα ἕναν μπορῶ νὰ παντρευτῶ. Καί, γιὰ νὰ μὴ νομίζετε πῶς λέω λόγια στὸν ἀέρα, ἂς μιλήσω πιὸ συγκεκριμένα. Ἐσένα ἐπιλοχία, σὲ συμπαθῶ γιατὶ μ' ἀγάπησες πρῶτος ἀπ' ὅλους. Ἐσύ, λοχία, μὲ τὰ εἰκοσιπέντε σου χρόνια καὶ τὸν πολεμικὸ σταυρό σου, θὰ τρέλλαινες μὲ τὰ μάτια σου καὶ δούκισσα ἀκόμα. Σὲ σένα, δεκανέα, ποὺ μ' ἔσωσες ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Αὐστριακῶν, ὀφείλω τὴ ζωή μου. Μπορῶ ὅμως νὰ λησμονήσω καὶ σένα, ἀρχιτυμπανιστή, πού, μὲ τὸ ἀνάστημά σου, μοῦ θυμίζεις τὸ καμπαναριὸ τοῦ χωριοῦ μου;...

Κι' ἀφοῦ ἔτσι ἡ ὡραία κάπηλος ἀπαρίθμησε τὰ προτερήματα καὶ τὰ πλεονεκτήματα ὅλων τῶν ὑποψηφίων μνηστήρων της, εἶπε:

— Βλέπετε λοιπὸν καὶ μόνοι σας ὅτι μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ διαλέξω, γιατί, ὅποιον κι' ἂν διαλέξω, θὰ στενοχωρήσω τοὺς ἄλλους. Ἀλλά, σταθῆτε, θὰ κάνω κάτι καλύτερο...

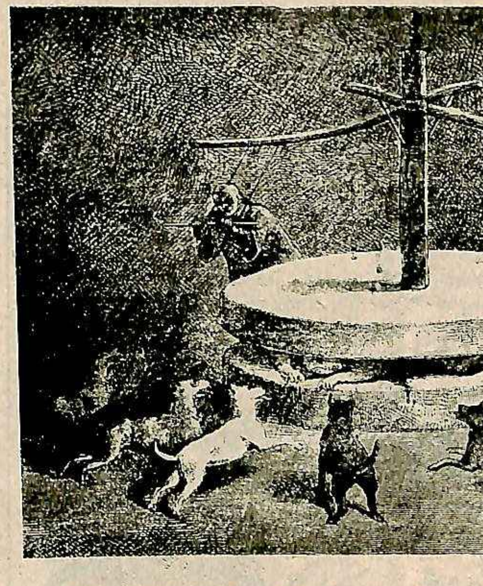

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΑ. Τὸ βασανιστήριο ἑνὸς μητροκτόνου, ὁ ὁποῖος συντρίβεται ἀνάμεσα σὲ δυὸ μυλόπετρες. Οἱ σκύλοι γύρω περιμένουν νὰ φάγουν τὶς σάρκες του

Ἐπιδρομὴ κροκοδείλων στὸν ποταμὸ Σιρὲ

Σκέφτηκε μιὰ στιγμὴ κι' ἔπειτα ἐξακολούθησε:

— Σὲ λίγον καιρὸ πιστεύω ν' ἀρχίση ὁ πόλεμος, γιατὶ ὁ Ναπολέων ὡρκίστηκε νὰ μπῆ νικητὴς στὴ Βιέννη. Θὰ γίνω λοιπὸν σύζυγος ἐκείνου ἀπὸ σᾶς ποὺ θὰ κάνη τὸ μεγαλείτερο ἀνδραγάθημα. Σ' αὐτὸν θ' ἀνήκη ἡ ζωή μου, ἡ καρδιά μου, σ' αὐτὸν θὰ δώσω τὰ πάντα... Ὅσοι συμφωνοῦν μὲ τὴ γνώμη μου, ἂς μοῦ δώσουν τὸ χέρι τους...

Καί, λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἅπλωσε μὲ ἀπαράμιλλη χάρι τὸ ἀλαβάστρινο χέρι της. Ὅλοι ὑποδέχτηκαν τὴν πρότασί της μὲ θορυβώδεις ζητωκραυγὲς καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα, καὶ συγχρόνως ἔσπευσαν νὰ τὴν πιάσουν ἀπ' τὸ χέρι. Καί, σὲ λίγο, ὅλοι μαζύ, ἔπιναν, ἐνῶ ἐκείνη τοὺς κερνοῦσε, καὶ φώναζαν ἐνθουσιασμένοι:

— Καὶ στὴ Βιέννη! Οὖρα!...

* * *

Ὕστερ' ἀπὸ δυὸ μῆνες ὁ Γαλλικὸς στρατὸς ἔμπαινε θριαμβευτικὰ στὴν πρωτεύουσα τῆς Αὐστρίας. Τὸ 76ο σύνταγμα εἶχε πληρώσει τὶς δάφνες τῆς νίκης μὲ ἀρκετὸ αἷμα. Μεταξὺ τῶν πληγωμένων βαρειὰ ἦταν κι' ἕνας ἀπὸ τοὺς μνηστῆρας τῆς Μαρίας, κάποιος νεαρὸς ἐπιλοχίας, ποὺ εἶχε χάσει τὸ ἕνα πόδι του στὴ μάχη. Τὴν ὥρα ποὺ ἔπεφτε, ἔτυχε νὰ βρίσκεται κοντά του ἡ Μαρία καί, βλέποντάς την νὰ τρέχη καὶ νὰ τὸν παίρνη στὴν ἀγκαλιά της, φώναξε:

— Ἀπὸ τοὺς ἐννιὰ μνηστῆρες ποὺ σοῦ μένουν, οἱ ὀχτὼ θἆναι πιὸ δυστυχισμένοι ἀπὸ μένα, ἀφοῦ θὰ ζήσουν...

Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, σὲ κάποια ταβέρνα τῶν προαστείων τῆς Βιέννης, ἡ Μαρία εἶχε καλέσει σὲ πανηγυρικὸ συμπόσιο τοὺς μνηστῆρας της. Ὅλες ἡ θέσεις ἦσαν κατειλημμένες καὶ μόνο ἡ καρέκλα τοῦ πληγωμένου ἐπιλοχία ἔμενε ἀδειανή.

Μόλις ἄρχισε τὸ γεῦμα, ἡ Μαρία σηκώθηκε ὁλόρθη καὶ εἶπε μερικὰ συγκινητικὰ λόγια γιὰ τὸν δυστυχισμένο τραυματία, ὁ ὁποῖος βρισκόταν σ' ἕνα νοσοκομεῖο τῆς Βιέννης. Ὕστερα καθένας ἀπὸ τοὺς συνδαιτημόνας ἄρχισε νὰ διηγῆται μὲ κέφι διάφορα πολεμικὰ ἐπεισόδια, ἐνῶ στὰ πρόσωπα ὅλων ἦταν ζωγραφισμένη μιὰ γλυκειὰ ἐλπίδα, γιατὶ ὅλοι τους εἶχαν κάνει μεγάλα ἀνδραγαθήματα κι' ἐνόμιζαν πῶς ἦσαν πειὰ ἄξιοι νὰ ἑνώσουν τὴν τύχη τους μὲ τὴν ὡραία Μαρία, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσί της.

Μὰ ἡ Μαρία εἶχε χάσει τὴ φαιδρότητά της καὶ φαινόταν κάπως ψυχρή. Ἄξαφνα, σὲ μιὰ στιγμή, γέμισε τὸ ποτῆρι της καὶ σηκώθηκε ἀπάνω.

— Ἀδελφοὶ ὑπαξιωματικοί, φώναξε μὲ τρεμάμενη φωνή, ὑψῶστε τὰ δαφνοστεφανωμένα μέτωπά σας κι' ἀκοῦστε γιὰ τελευταία φορὰ τὴν κάπηλο τοῦ συντάγματός σας χωρὶς νὰ τὴ διακόψετε. Θὰ σᾶς ἀνοίξω τὴν καρδιά μου καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ δώσετε προσοχὴ στὰ λόγια μου. Τί θὰ εἶχε νὰ σᾶς προσφέρη μιὰ φτωχὴ κοπέλλα σὰν κι' ἐμένα, χωρὶς περιουσία κι' ἀνατροφή, ἂν τὴν παίρνατε γυναῖκα σας; Τίποτε, ἀσφαλῶς. Θ' ἀποτελοῦσε μᾶλλον ἕνα ἐμπόδιο γιὰ τὴν ἔνδοξη σταδιοδρομία σας καὶ πολὺ σύντομα θὰ γινόταν ἀντικείμενο περιφρονήσεως. Τὸ χέρι, λοιπόν, ποὺ μοῦ κάματε τὴν τιμὴ νὰ μοῦ ζητήσετε ὅλοι, θὰ τὸ δώσω σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔχει τὴν ἀνάγκη του γιὰ νὰ κερδίζη τὸ καθημερινὸ ψωμί. Ἡ Μαρία σας λοιπὸν θ' ἀφιερωθῆ στὴν ὑπηρεσία τοῦ πιὸ δυστυχισμένου ἀπ' ὅλους σας, τοῦ ἀξιολύπητου σακάτη, ποὺ τοῦ λείπει κάθε ἄλλη προστασία. Σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε πρόθυμα αὐτὴ τὴ θυσία καὶ νὰ πιοῦμε ὅλοι μαζὺ στὴν ὑγειά του. Σὲ λίγο θὰ πάω στὸ νοσοκομεῖο ὅπου μένει καὶ θὰ κλειστῶ ἐκεῖ μέσα, ἢ γιὰ νὰ πεθάνω ὡς ἀδελφὴ τοῦ ἐλέους, ἢ γιὰ νὰ βγῶ ὡς νόμιμος σύζυγος ἑνὸς ἀπομάχου.

Καί, μόλις εἶπε τὰ λόγια αὐτά, ἔφερε τὰ σβυσμένα της χείλη στὸ ποτῆρι κι' ἔπεσε κάτω σχεδὸν λιπόθυμη, καταβεβλημένη ἀπὸ τὴ συγκίνησι τῆς ἡρωϊκῆς ἀποφάσεώς της.

Καμμιὰ φωνὴ δὲν ὑψώθηκε νὰ διαμαρτυρηθῆ γιὰ τὴν ἀπόφασί της καὶ μόνο γοεροὶ λυγμοὶ ἀκούονταν ἀπὸ παντοῦ γιὰ πολλὴ ὥρα...

Μετὰ δέκα μέρες, ἡ κάπηλος τοῦ 76ου συντάγματος ποὺ βρισκόταν σ' ἕνα νοσοκομεῖο τῆς Βιέννης, ἐλάβαινε ἕνα γράμμα μὲ τὰ αὐτοκρατορικὰ ἐμβλήματα. Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ ἀέτειο βλέμμα, ποὺ ἤξερε ν' ἀνακαλύπτη τὰ πάντα καὶ νὰ ἀνταμείβη κάθε γενναιοψυχία, ἐγνωστοποιοῦσε στὴ νέα ὅτι τὴν ἐπροίκιζε μὲ ἐτήσιο εἰσόδημα χιλίων πεντακοσίων φράγκων, τὸ ὁποῖο, μετὰ τὸ θάνατό της, θὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ παρέχεται καὶ στὰ παιδιά της...

ΖΩΡΖ ΝΤ' ΕΣΠΑΡΜΠΕΣ

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

Η ΤΡΟΜΕΡΗ ΠΥΡΚΑΪΑ ΤΟΥ ΣΙΚΑΓΟΥ

Τὸ Σικάγο, ἡ μεγαλούπολις μὲ τὰ ξύλινα σπίτια. Ἡ ἀγελάδα, ποὺ μὲ μιὰ κλωτσιά της γίνεται ἀφορμὴ νὰ καῆ μιὰ πόλις! Τὰ σπίτια ἀνάβουν μόνα τους!... 10.000 ἄνθρωποι παλεύουν χωρὶς ἀποτέλεσμα μὲ τὴ φωτιά. Ὁ πανικὸς τῶν κατοίκων. Τὸ Σικάγο καίγεται ὁλόκληρο! Τὸ ἔργο καὶ ἡ τιμωρία τῶν κλεπτῶν. Ὅπου τὰ φανάρια μεταβάλλονται σὲ ἀγχόνες!... Ζημίες 15 δισεκατομμυρίων. 500 θύματα. 50.000 σπίτια καμένα!... Ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς πόλεως. Ἕνα θαῦμα ἐπιμονῆς κτλ. κτλ.

ΑΠΟ τὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου αἰῶνος, τὸ Σικάγο ἦταν ἤδη μεγαλούπολις, μεγαλούπολις ὅμως χτισμένη ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη μὲ ξύλινα σπίτια. Ἦταν τὸ κέντρο τοῦ ἐμπορίου τοῦ σταριοῦ ἐφτὰ Ἀμερικανικῶν πολιτειῶν, καὶ ἡ μεγάλη ἀγορὰ τῶν κονσερβῶν τοῦ κρέατος, βιομηχανίας ποὺ ἔπαιρνε τότε μιὰ καταπληκτικὴ διάδοσι. Εἶχε 300,000 κατοίκους, μεγάλες Τράπεζες, θέατρα, μουσεῖα, τέσσερες μεγάλες ἐφημερίδες, πολυάριθμα ἐργοστάσια καὶ ἐμπορικοὺς οἴκους. Μά, ἐπειδὴ τὰ περισσότερα σπίτια ἦσαν ξύλινα, ὅπως ἐπίσης καὶ οἱ δρόμοι ἦσαν στρωμένοι μὲ ξύλο, τὸ Σικάγο εἶχε ἕνα μεγάλο ἐχθρό, τὴ φωτιά. Πολλὲς φορὲς ὡς τότε μεγάλες πυρκαϊὲς εἶχαν ἀπειλήσει τὴν ὕπαρξί του, ὥς ὅτου, τέλος, μιὰ μέρα τοῦ 1871, ἡ φωτιὰ ἀποφάσισε νὰ τὸ ἐξαφανίσει ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς.

Στὶς 7 Ὀκτωβρίου 1871, μιὰ πυρκαϊὰ ἐξερράγη στὴν ὁδὸ Τζόνσον, ἡ ὁποία ἀποτέφρωσε μερικὰ σπίτια. Οἱ πυροσβέστες ὅμως, ὕστερ' ἀπὸ ὑπεράνθρωπη ἐργασία μιᾶς ὁλόκληρης ἡμέρας, κατώρθωσαν νὰ τὴν ἐντοπίσουν καὶ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐξάπλωσί της.

Κουρασμένοι, ἀποκαμωμένοι, ἐξαντλημένοι πῆγαν κατὰ τὰ μεσάνυχτα νὰ κοιμηθοῦν, ὅταν, ἔξαφνα, τὰ χαράματα τῆς ἄλλης ἡμέρας, τοὺς ἀνήγγειλαν ὅτι νέα πυρκαϊὰ εἶχε ἐκραγῆ στὴν ὁδὸν Ταιΰλορ...

Ξημέρωνε Κυριακή... Σὲ κάποιο σπίτι, ποὺ βρισκόταν στὴ γωνία τῆ ὁδοῦ Ταιΰλορ καὶ τῆς ὁδοῦ Χίλστηντ, ἕνας νέος, κρατῶντας μιὰ λάμπα τοῦ πετρελαίου στὸ χέρι, εἶχε πάει στὸ σταῦλο του γιὰ ν' ἀρμέξη τὴν ἀγελάδα του. Ἔξαφνα ὅμως τὸ ζῶο κλώτσησε καὶ τοῦ ἀναποδογύρισε τὴ λάμπα, τὴν ὁποία εἶχε βάλει σὲ μιὰ γωνία, ἀπάνω σ' ἕνα σωρὸ ἄχυρα. Ἀμέσως τὸ πετρέλαιο πῆρε φωτιά. φούντωσαν τἄχυρα, ὁ σταῦλος καὶ σὲ λίγο ἡ φωτιὰ δὲν ἄργησε νὰ μεταδοθῆ σ' ὁλόκληρο τὸ σπίτι...

Φυσοῦσε δυνατὸς βορειοδυτικὸς ἄνεμος κι' ἔτσι σὲ λίγο καὶ τὸ διπλανὸ σπίτι εἶχε φουντώσει. Ἄν, ὡστόσο, ἀπὸ τὴν πρώτη ἐκείνη στιγμή, εἶχαν τὴν πρόνοια νὰ γκρεμίσουν μερικὰ ἀπὸ τὰ γειτονικὰ σπίτια, γρήγορα θὰ σταματοῦσαν τὴν πυρκαϊά. Μά, δυστυχῶς, δὲν ὑπῆρχε ἐκεῖ κανεὶς γιὰ ν' ἀναλάβη τὴ διεύθυνσι τοῦ ἔργου τῆς κατασβέσεως καὶ οἱ πυροσβέστες ἔφτασαν πολὺ ἀργά.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἄνεμος ἐξάπλωνε τὴν πυρκαϊὰ μὲ καταπληκτικὴ ταχύτητα. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε νὰ βρέξη τρεῖς ἑβδομάδες, ἡ ξυλεία τῶν σπιτιῶν, ποὺ ἦταν ἐντελῶς στεγνή, φούντωνε μονάχα μὲ τὴν πύρα. Ἔτσι, μέσα σὲ δέκα λεπτά, δυὸ τεράστια τετράγωνα εἶχαν κιόλας ἀποτεφρωθῆ.

Ὡστόσο, μποροῦσαν ἀκόμα νὰ σώσουν τὴν πόλι, ἂν ἀποφάσιζαν νὰ κατεδαφίσουν καμμιὰ εἰκοσαριὰ σπίτια, μὰ κανένας δὲν τὸ συλλογίστηκε αὐτό. Ἔτσι, ἡ πυρκαϊά, προχωρῶντας ἀκράτητα, ἔφτασε στὸ λιμάνι. Ἐκεῖ, ἀποτέφρωσε μιὰ ξύλινη γέφυρα, μεταδόθη σὲ μερικὰ ἀπὸ τ' ἀγκυροβολημένα πλοῖα καὶ ὥρμησε πρὸς τὴν ἐμπορικὴ συνοικία.

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη κάθε ἐλπὶς ἀναχαιτίσεως τοῦ πυρὸς εἶχε χαθῆ. Εἴκοσι ὁλόκληρα τετράγωνα ἐφλέγοντο συγχρόνως καὶ τοῦ κάκου δέκα χιλιάδες ἄνθρωποι ἐξηντλοῦντο σ' ἀπεγνωσμένες προσπάθειες γιὰ τὴν κατάσβεσί της.

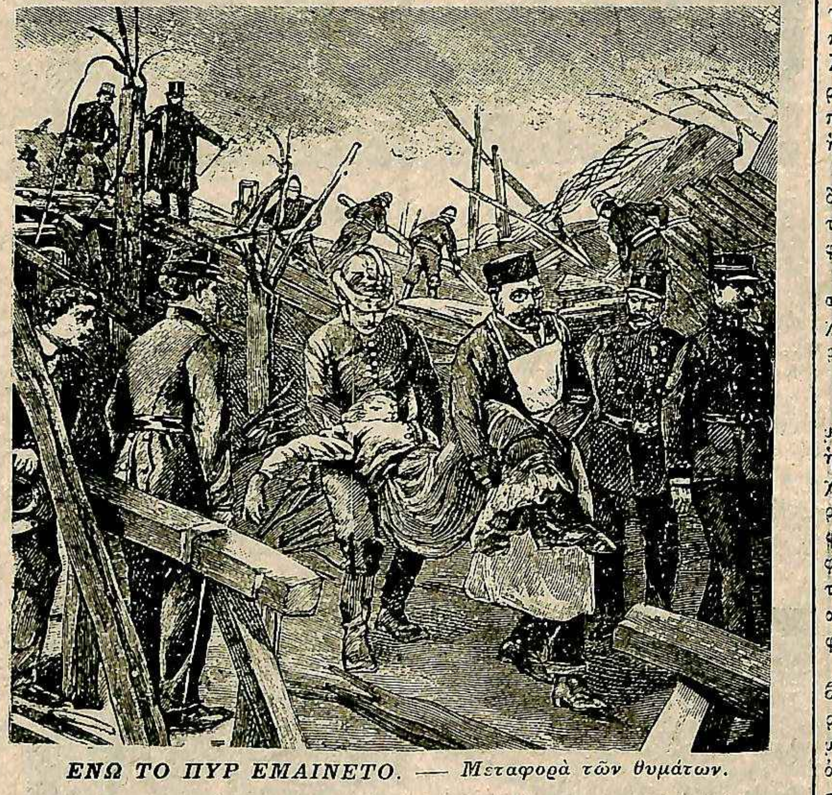

ΕΝΩ ΤΟ ΠΥΡ ΕΜΑΙΝΕΤΟ. — Μεταφορὰ τῶν θυμάτων.

Ἡ ζέστη ἦταν τόση, ὥστε ἡ ξύλινες οἰκοδομὲς φούντωναν πειὰ μόνες τους, ἐνῶ ὁ ἄνεμος ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ φυσάη δυνατὸς μετέφερε τὴ φωτιὰ πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις.

* * *

Στὶς τρεῖς ἡ ὥρα, τὸ κέντρο τοῦ Σικάγου ἐφλέγετο ὁλόκληρο.

Ὅλοι οἱ μεγάλοι ἐμπορικοὶ οἶκοι, ὅλα τὰ ξενοδοχεῖα, ἡ Ὄπερα, τὸ Δημαρχεῖο, τὰ κτίρια τῶν ἐφημερίδων, τὸ Ταχυδρομεῖο, εἶχαν καῆ. Δεκάδες πλοίων συγχρόνως καιγόντουσαν μέσ' στὸ λιμάνι. Ἔτσι, ἑκατὸ ὁλόκληρα τετράγωνα εἶχαν ἀποτεφρωθῆ καὶ κανεὶς δὲν μποροῦσε ἀκόμα νὰ προβλέψη ποιὸ θὰ ἦταν τὸ τέλος τῆς καταστροφῆς αὐτῆς.

Ἑκατὸ χιλιάδες ἄνθρωποι, ποὺ εἶχαν χάσει τὰ σπίτια τους μέσα σὲ λίγες ὧρες, βρισκόντουσαν καταυλισμένοι στὸ ὕπαιθρο μαζὺ μὲ τὰ ἐλάχιστα πράγματά τους ποὺ εἶχαν κατορθώσει νὰ σώσουν.

Ἀπὸ τὸ λιμάνι ὥς τὴν ὁδὸ Ντήρμπορν, ἡ πόλις δὲν ἦταν παρὰ μιὰ ἀτελείωτη οὐρανομήκης φλόγα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ σπίτια, εἶχαν φουντώσει καὶ τὰ ξύλινα ὁδοστρώματα καὶ κάθε δρόμος εἶχε μεταβληθῆ σ' ἕνα ποτάμι φωτιᾶς, ἀποκλείοντας τὴν κυκλοφορία τῶν φτωχῶν πυροπαθῶν. Ἄλογα, ἁμάξια, κάρρα, ἐχρησιμοποιοῦντο γιὰ τὴ σωτηρία τῶν πραγμάτων καὶ νοικιαζόντουσαν ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους ἀντὶ τεραστίων ποσῶν.

Κατὰ χιλιάδας οἱ ἄνθρωποι πλανιόντουσαν σὲ ἀτελειώτους ὁμίλους, φεύγοντας ἀπὸ τὶς φλεγόμενες συνοικίες. Οἱ δρόμοι ποὺ ὁδηγοῦσαν πρὸς τὰ δυτικὰ τῆς πόλεως ἦσαν γεμάτοι ἀπ' αὐτοὺς καὶ παρουσίαζαν θέαμα τραγικό, ἐνῶ ἡ θλιβερὲς κόκκινες φλόγες τοὺς ἐφώτιζαν.

Μέσ' στὶς πυρπολούμενες συνοικίες ὁ πανικὸς ἦταν ἀπερίγραπτος. Οἱ ἄνθρωποι, βγαίνοντας ἀπὸ τὰ σπίτια τους ποὺ καιγόντουσαν, βρισκόντουσαν στοὺς δρόμους ποὺ καιγόντουσαν κι' αὐτοί... Τότε, γιὰ νὰ γλυτώσουν, διευθυνόντουσαν πρὸς τὰ μέρη στὰ ὁποῖα βρισκόντουσαν κι' οἱ ἄλλοι φυγάδες...

Ἐκεῖ στριμωγνόντουσαν, ἔπεφταν κάτω, ἐποδοπατοῦντο...

* * *

Ὅπως σὲ ὅλες τὶς μεγάλες καταστροφές, ἔτσι καὶ στὴν πυρκαϊὰ τοῦ Σικάγου, δὲν ἔλειψαν οἱ κακοποιοί, οἱ ὁποῖοι ἐπωφελοῦνται τῶν πανικῶν γιὰ νὰ κλέψουν καὶ νὰ ληστέψουν...

Μόλις ἡ πυρκαϊὰ ἄρχισε νὰ ἐπεκτείνεται κάπως, ἀμέσως σπεῖρες ὁλόκληρες κλεπτῶν, ξεχύθηκαν μέσα στὶς πυρπολούμενες καὶ ἐγκαταλελειμένες συνοικίες. Ἐκεῖ ὅλα τὰ σπίτια, μαζὺ μὲ ὅλα τους τὰ πράγματα, βρισκόντουσαν στὴ διάθεσί τους...

Γι' αὐτό, ἀμέσως ἐλήφθησαν ἐναντίον τους μέτρα ἀνάλογα πρὸς τὴν περίστασι. Μόλις ἕνας κλέφτης, ἕνας ληστής, συνελαμβάνετο ἐπ' αὐτοφώρω, τὴν ἴδια στιγμὴ γινόταν ἐπὶ τόπου ἡ δίκη του ἀπὸ τοὺς πολίτας καὶ ἡ καταδίκη του ἦταν ὁ θάνατος.

Τοὺς κρεμοῦσαν στὰ φανάρια τῶν δρόμων, πρᾶγμα ποὺ ἔκανε τὴ θέα τῆς φλεγομένης πόλεως ἀκόμα πιὸ φρικτή...

Ὡστόσο, οὔτε ἡ μεγάλη αὐτὴ αὐστηρότης ἐμπόδισε τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα νὰ κλέψουν περιουσίες ὁλόκληρες, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς πυρκαϊᾶς.

* * *

Μονάχα ὕστερ' ἀπὸ δυὸ ἡμέρες μετὰ τὴν ἔναρξι τῆς πυρκαϊᾶς, ἔσβυσε ἡ φωτιά... Μὰ τὸ Σικάγο δὲν ὑπῆρχε πειά. Οἱ τέσσερες μεγάλοι σιδηροδρομικοί του σταθμοὶ εἶχαν ἀποτεφρωθῆ, ἡ ἐκκλησίες, τὰ ὀρφανοτροφεῖα, τὸ Χρηματιστήριο, ἡ Τράπεζες, τὰ δικαστήρια, τὰ ξενοδοχεῖα, τὰ θέατρα εἶχαν ἐξαφανιστῆ, χωρὶς ν' ἀφήσουν ἴχνη...

Ἕνα τεράστιο σύννεφο καπνοῦ ἀνέβαινε πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ ἕνα ἀπέραντο στρῶμα στάχτης ἐσκέπαζε τὸ μέρος, ὅπου πρὸ δυὸ ἡμερῶν ἀκόμα ὀρθωνόταν ἡ Ἀμερικανικὴ μεγαλούπολις...

Τὸ σύνολο τῶν ζημιῶν ὑπερέβη τὰ 200 ἑκατομμύρια δολλάρια (15 περίπου δισεκατομμύρια δραχμῶν), ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἴκοσι μόνο πληρώθηκαν ἀπὸ τὶς ἀσφαλιστικὲς ἑταιρείες...

Ὅταν τελείωσε ἡ πυρκαϊά, δυὸ νέες τρομερὲς μάστιγες ἐπέπεσαν κατὰ τῶν δυστυχισμένων κατοίκων τοῦ Σικάγου, ἡ δίψα καὶ ἡ πεῖνα.

Ὥσπου νὰ φτάσουν ἀπὸ τὶς γειτονικὲς πολιτεῖες σὲ ἐπαρκεῖς ποσότητες τρόφιμα, σκεπάσματα καὶ εἴδη πρώτης ἀνάγκης γιὰ τοὺς ἀστέγους, πέρασαν μέρες ὁλόκληρες.

Εὐτυχῶς, τὰ θύματα τῆς γιγαντιαίας αὐτῆς πυρκαϊᾶς, ἦσαν ἐλάχιστα ἐν σχέσει μὲ τὴν ἔκτασί της. Μόνον πεντακόσιοι ἄνθρωποι χάηκαν, στὴ στιγμὴ ποὺ στὴν πυρκαϊὰ τοῦ θεάτρου Ρὺγκ

τῆς Βιέννης, τὰ θύματα ἦσαν διπλάσια.

Μὰ ἡ ὑλικὲς ζημίες ἦσαν τεράστιες. Ἡ ἀποτεφρωθεῖσα πόλις κατελάμβανε χῶρο 10,000,000 τετρ. μέτρων, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν σπιτιῶν ποὺ χάηκαν ἔφτασε τὶς 50,000!...

* * *

Μόλις ἡ τρομερὴ αὐτὴ καταστροφὴ ἔγινε γνωστή, ἀμέσως, σ' ὅλον τὸν κόσμο διοργανώθηκαν ἔρανοι γιὰ τοὺς πυροπαθεῖς.

Καὶ ἰδοὺ τώρα τὸ θαῦμα τῆς ἐπιμονῆς τῶν ἀνθρώπων: Ἔπειτα ἀπὸ δυὸ ἑβδομάδες μετὰ τὴν πυρκαϊὰ τοῦ Σικάγου, μιὰ νέα πόλις ἄρχισε νὰ ὑψώνεται στὴ θέσι του. Στὴ θέσι τῶν ἀποτεφρωμένων σπιτιῶν ἔστησαν προσωρινῶς παραπήγματα, καμωμένα ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ ὑλικὸ ποὺ εἶχε γλυτώσει ἀπ' τὴν πυρκαϊά. Οἱ σταθμοὶ ξαναχτίστηκαν προχείρως, ἡ συγκοινωνία ξανάρχισε καὶ ἡ Τράπεζες καὶ οἱ ἐμπορικοὶ οἶκοι συνέχισαν μὲ ὅλη τους τὴ ζέσι τὶς ἐργασίες τους μέσα σὲ παραπήγματα. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἄρχιζε τὸ χτίσιμο τῆς νέας πόλεως...

Τρεῖς ἑβδομάδες μετὰ τὴν πυρκαϊά, τὰ σχολεῖα λειτουργοῦσαν κανονικά, ἡ ἐφημερίδες ἐξεδίδοντο κανονικά, ἡ δὲ «Τριμποῦνα τοῦ Σικάγου» ἔγραφε στὸ πρῶτο φύλλο της μετὰ τὴν πυρκαϊά:

«Μέσα σὲ δεκαπέντε μέρες ρίχτηκαν τὰ θεμέλια τοῦ νέου Σικάγου. Ἡ πόλις μας θ' ἀνορθωθῆ γρήγορα. Ἡ ἐργασίες ἄρχισαν ἤδη κανονικά. Καὶ τὸ Σικάγο σὲ λίγο θὰ ξαναγεννηθῆ, πιὸ μεγάλο καὶ πιὸ ὡραῖο, χτισμένο ἔτσι ὥστε ποτὲ πειὰ νὰ μὴ φοβηθῆ τὴν πυρκαϊά...»

Ἡ ἐφημερίδα αὐτὴ εἶχε δίκηο... Τὸ Σικάγο, ὄχι μόνο ξαναγεννήθηκε, ἀλλὰ ἔγινε μιὰ ἀπὸ τὶς πέντε μεγαλείτερες πόλεις τοῦ κόσμου. Στὶς ὁδοὺς Ντήρμπορν καὶ Τζόνσον, ἐκεῖ ὅπου ἡ πυρκαϊὰ εἶχε ξεσπάσει μὲ τὴν μεγαλείτερη ἀγριότητα, σήμερα ὑψώνονται, σὰν πέτρινοι καὶ χαλύβδινοι γίγαντες, οὐρανοξῦστες μὲ τριάντα πατώματα...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: *Τὸ ναυάγιο τοῦ «Τιτανικοῦ».*

ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑ ΤΟΥ ΠΥΡΡΟΥ

Κατήγγειλαν κάποτε στὸν Πύρρο ὅτι μερικοὶ νεαροὶ ὑπήκοοί του, ἀπάνω στὸ μεθῦσι τους ἐξεστόμισαν ἐναντίον του φοβερὲς ὕβρεις καὶ βλασφημίες. Ἀμέσως ὁ Πύρρος διέταξε καὶ τοῦ παρουσίασαν τοὺς ὑβριστάς, τοὺς ὁποίους ἐρώτησα ἂν ἦταν ἀληθινὴ ἡ κατηγορία.

— Ναί, Μεγαλειότατε, ἀποκρίθηκε ὁ πρῶτος ἀπ' αὐτοὺς ἀτάραχος. Κι' αὐτὰ ποὺ σᾶς ἀνέφεραν εἴπαμε, κι' ἄλλα ἀκόμα θὰ λέγαμε, ἂν εἴχαμε πιῆ περισσότερο κρασί...

Ὁ Πύρρος τόσο πολὺ εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τὴ θαρραλέα αὐτὴ ἀπάντησι, ὥστε τοὺς ἄφησε ἐλευθέρους τὴν ἴδια στιγμή.

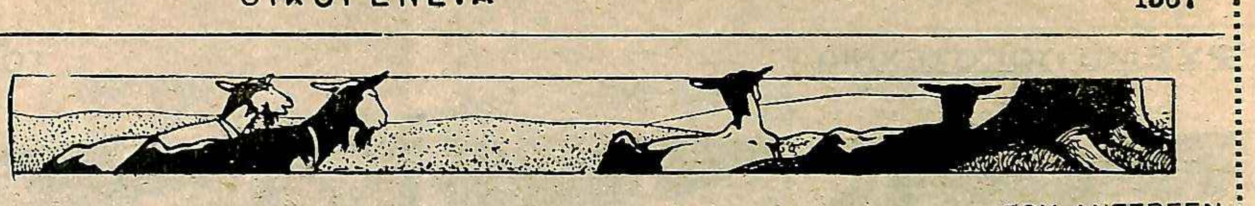

ΞΕΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΕΡΣΕΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἦταν μιὰ δραχμή. Μόλις βγῆκε ἀπὸ τὸ νομισματοκοπεῖο, κάτασπρη καὶ γυαλιστερή, πήδησε καὶ φώναξε μὲ χαρά:

— Τί καλά! Πάω νὰ γυρίσω τὸν κόσμο!

Κι' ἀπ' ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἄρχισε τὸ ταξεῖδι της. Περνοῦσε διαρκῶς ἀπ' τὸν ἕνα ἄνθρωπο στὸν ἄλλο. Τὸ παιδὶ τὴν ἔπαιζε στὰ τρυφερά του χέρια, ὁ τσιγκούνης τὴν ἔσφιγγε στὴν κρύα του χοῦφτα, οἱ γέροι τὴν στριφογύριζαν στὰ δάχτυλά τους πρὶν τὴ δώσουν κι' οἱ νέοι τὴν ἄφιναν ἀπρόσεχτα νὰ τοὺς πέφτη καὶ νὰ φεύγη.

Ἀφοῦ ἔμεινε ἡ δραχμὴ ἕναν ὁλόκληρο χρόνο στὸν τόπο ποὺ γεννήθηκε, ἔξαφνα μιὰ μέρα ξεκίνησε νὰ πάη νὰ ἰδῆ κι' ἄλλον κόσμο παραέξω. Ἕνας πατριώτης της ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ταξειδέψη, τὴν εἶχε βάλει στὸ πουγγί του ἀπὸ ἀπροσεξία. Ὅταν τὴν εἶδε μαζὺ μὲ τ' ἄλλα νομίσματα ποὺ εἶχε πάρει μαζύ του, μιὰ καὶ θὰ πήγαινε στὸ ἐξωτερικό, εἶπε:

— Νά καὶ μιὰ δική μας δραχμή! Ἂς ταξειδέψη μαζύ μου κι' αὐτὴ ἡ κακομοίρα!

Καὶ καθὼς τὴν ξανάρριξε μέσ' στὸ πουγγί, ἡ δραχμὴ τινάχτηκε καὶ βρόντησε ἀπ' τὴ χαρά της. Οἱ ἄλλοι σύντροφοί της κάθε μέρα πηγαιγοέρχονταν κι' ἄλλαζαν, αὐτὴ ὅμως ἔμενε πάντα χρυμμένη ἐκεῖ μέσα.

Κι' ἔτσι ταξείδεψε ἀρκετὸν καιρὸ χωρὶς νὰ καλοξέρη ποῦ βρισκόταν, μολονότι τ' ἄλλα νομίσματα ποὺ βρισκόντουσαν μαζύ της, ἦσαν πότε Γαλλικά, πότε Γερμανικὰ καὶ πότε Ἰταλικά. Ἔτσι τὴ μιὰ φορὰ τὴν πληροφοροῦσαν πὼς εἶχαν πάει στὴ δεῖνα πολιτεία, τὴν ἄλλη πὼς ἔφτασαν στὸ τάδε Κράτος. Ἡ δραχμὴ ὅμως δὲν καταλάβαινε καὶ καλὰ τί συμβαίνει, γιατὶ δὲν ἔβλεπε τίποτε.

Μιὰ μέρα ἔτυχε νὰ τρυπήση τὸ πουγγὶ τοῦ κυρίου της κι' ἡ δραχμὴ ἔτρεξε γρήγορα στὴν τρύπα γιὰ νὰ κυττάξη ἔξω. Ἡ περιέργειά της ὅμως τὴν ἔβλαψε, γιατί, καθὼς ἔσκυβε νὰ ἰδῆ, ἔπεσε ἀπ' τὴν τρύπα καὶ χώθηκε στὴν τσέπη. Τὴ νύχτα ποὺ τ' ἀφεντικό της ἄφησε τὰ ροῦχα ἔξω ἀπ' τὴν κάμαρή του γιὰ νὰ τὰ καθαρίση ὁ ὑπηρέτης ἡ δραχμὴ γλύστρησε ἀπ' τὴ ντροπή της στὸ πάτωμα, χωρὶς νὰ τὴν ἀκούση ἢ νὰ τὴν ἰδῆ κανένας.

Τὸ πρωῒ ὁ ταξειδιώτης φόρεσε τὰ ροῦχα του κι' ἔφυγε γι' ἄλλα μέρη, ἐνῶ ἡ δραχμὴ ἔμεινε στὸ πάτωμα. Στὸ τέλος τὴ βρῆκε ἕνας ἄνθρωπος, πού, ἀφοῦ τὴν κύτταξε λίγο, τὴν πέταξε ἔξω στὸ δρόμο.

— Τί ὡραῖα ποὺ εἶνε νὰ βλέπη κανένας καινούργιον κόσμο καὶ καινούργια πρόσωπα! ἔλεγε ἡ δραχμὴ καθὼς ἔπεφτε.

Ἀλλὰ τὰ βάσανά της τὰ μεγάλα ἀπ' ἐκείνη τὴν ὥρα ἄρχισαν. Ὅποιος τὴν εὕρισκε, τὴν ἔπαιρνε στὰ χέρια του, τὴν κύτταζε λίγο κι' ἔλεγε:

— Αὐτὸ τὸ νόμισμα δὲν περνάει. Δὲν τὸ θέλω...

Καὶ τὴν πετοῦσε.

Τὰ σκληρὰ αὐτὰ λόγια τὴν πλήγωναν κατάκαρδα, γιατὶ ἤξερε πὼς ἦταν ἀπὸ τὶς γνήσιες δραχμὲς καὶ κουδούνιζε ὡραῖα ὅταν τὴν ἔρριχναν κάτω.

Στὸ τέλος κάποιος τὴν ἔβαλε στὴν τσέπη του κι' εἶπε:

— Θὰ τὴν περάσω στὰ σκοτεινά!

Κι' ἀληθινά, τὴ νύχτα τὴν ἔδωσε σὲ κάποιον ἐμποράκο, ὁ ὁποῖος μόλις τὴν εἶδε τὴν ἡμέρα, ἄρχισε νὰ τὴν βρίζη:

— Ἄτυχος εἶμαι! ἔλεγε. Μοῦ ἔδωσαν ἕνα ξένο νόμισμα ποὺ δὲν περνάει ἐδῶ... Τώρα πρέπει νὰ τὸ ξεφορτωθῶ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα!...

Ἔτσι ὅλοι τἄχανε βάλει μαζύ της καὶ κανένας δὲν τὴν ἐχώνευε. Τὰ δάχτυλα ποὺ τὴν κρατοῦσαν ἔτρεμαν τὴ στιγμὴ ποὺ τὴν ἔδιναν γιὰ νόμισμα τοῦ τόπου, ὅπου βρισκόταν. Κάθε φορὰ ποὺ ἔβγαινε στὸ φῶς, κυριευόταν ἀπὸ τρόμο, γιατὶ ἤξερε πὼς θὰ ρίξουν ἀπάνω της τὸ βλέμμα καὶ θὰ τὴν πετάξουν σὰν κάλπικη μόλις τὴν ἰδοῦν.

Μιὰ φορὰ ἔπεσε στὰ χέρια μιᾶς γρηᾶς ποὺ ξενοδούλευε καὶ ποὺ τοῦ κάκου παιδευόταν νὰ τὴν ξεφορτωθῆ.

— Πρέπει νὰ γελάσω κάποιον, ἔλεγε ἡ γρηά, καὶ νὰ γλυτώσω ἀπὸ δαύτη. Θὰ πάω νὰ τὴ δώσω στὸ φούρναρη. Αὐτὸς ἔχει πολλὰ χρήματα καὶ δὲν πρόκειται νὰ ζημιωθῆ. Μὰ ἔλα ποὺ δὲν εἶνε δίκηο, δὲν εἶνε σωστό...

Τέλος πάντων, ἡ γρηὰ ἀποφάσισε νὰ τὴν πάη στὸ φούρναρη, μὰ ὁ φούρναρης δὲν ἦταν ἀπ' αὐτοὺς ποὺ γελιοῦνται εὔκολα. Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ τῆς ἔρριξε, στραβομουτσούνιασε καὶ τὴν πέταξε, χωρὶς νὰ δώση ψωμὶ στὴ γρηά. Ἐκείνη ὅμως τὴν πῆρε πίσω, τὴν ἐκύτταξε μὲ καλοσύνη καὶ τῆς εἶπε:

— Ὄχι, δὲν θὰ ξαναγελάσω κανέναν μὲ σένα!... Θὰ σὲ τρυπήσω γιὰ νὰ φαίνεσαι σὰν ψεύτικη. Ποιὸς ξέρει! Μπορεῖ νἆσαι γουρλίδικο νόμισμα... Θὰ σὲ τρυπήσω λοιπὸν καὶ θὰ σοῦ περάσω μιὰ κλωστὴ καὶ θὰ σὲ χαρίσω στὸ παιδὶ τῆς γειτόνισσάς μου γιὰ νὰ σὲ κρεμάση στὸ λαιμό του!

Κι' ἀλήθεια τὴν τρύπησε—ὤ, πῶς πονεῖ κανένας ὅταν τὸν τρυποῦν!—τῆς πέρασε στὴν τρύπα μιὰ κλωστὴ καὶ τὴν κρέμασε στὸ λαιμὸ τοῦ παιδιοῦ τῆς γειτόνισσας, σὰν νἄτανε κανένα μπιχλιμπίδι! Τὸ παιδὶ χαμογέλασε καὶ τὴ φίλησε. Ὅλη τὴ νύχτα ἡ δραχμὴ κοιμήθηκε ἀπάνω στὸ ζεστό του λαιμό.

Ἀλλὰ τὸ πρωῒ ἡ μάνα τοῦ παιδιοῦ τὴν πῆρε στὰ χέρια της κι' ἄρχισε νὰ τὴν κυττάη ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ μὲ κακοὺς σκοπούς. Ἔπειτα πῆρε ἕνα ψαλίδι, ἔκοψε τὴν κλωστὴ καὶ τὴν κράτησε μὲ τὴν πρόθεσι νὰ τὴν ξεκάνη.

Ἔτσι, μιὰ ὁλόκληρη χρονιὰ γύριζε ἡ καϋμένη ἡ δραχμὴ ἀπὸ χέρι σὲ χέρι κι' ἀπὸ μαγαζὶ σὲ μαγαζί, παντοῦ ντροπιασμένη, παντοῦ περιφρονημένη. Στὸ τέλος κατάντησε νὰ πιστέψη κι' ἡ ἴδια, πὼς δὲν ἀξίζει πειὰ τίποτα.

Μιὰ μέρα βρέθηκε κάποιος ξένος ταξειδιώτης, πού, μὴ ξέροντας, εἶχε τὴν εὐγένεια νὰ τὴν κρατήση ὡς ἀληθινὸ νόμισμα τοῦ τόπου. Ὅταν ὅμως θέλησε νὰ τὴ δώση κι' αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του σ' ἄλλους, τοῦ ἀπάντησαν:

— Δὲν τὴν παίρνουμε. Εἶνε ψεύτικη...

— Μὰ ἐγὼ τὴν ἐπῆρα γιὰ γνήσια, εἶπε ὁ ξένος.

Καί, λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἐκύτταξε μὲ προσοχὴ τὴ δραχμή. Ἀμέσως ἄρχισε νὰ χαμογελᾶ μὲ μιὰ τέτοια ἔκφρασι, ποὺ δὲν ξανἆχε δῆ σὲ κανένα ἄλλο πρόσωπο ἡ δραχμή.

— Καλέ, τ' εἶν' αὐτό; φώναξε. Αὐτὴ εἶνε γνήσια δραχμὴ τῆς πατρίδας μου! Καὶ τὴν ἔχουν τρυπημένη, καὶ τὴν περιφρανοῦν... Τί τυχερό!... Θὰ τὴν κρατήσω γιὰ νὰ τὴ φέρω μαζύ μου στὸν τόπο μου...

Ἡ δραχμὴ ἔγινε ἀλλοιώτικη ἀπὸ τὴ χαρά της μόλις ἄκουσε νὰ τὴ λένε γνήσια καὶ νὰ τῆς ὑπόσχωνται νὰ τὴ φέρουν στὸν τόπο της.

Ὁ ξένος τὴν ἐτύλιξε σὲ χωριστὸ χαρτὶ γιὰ νὰ μὴν ἀνακατωθῆ μὲ τ' ἄλλα νομίσματα κι' ὅταν εὕρισκε τίποτε πατριῶτες του, τὴν ἔβγαζε ἀπ' τὸ χαρτὶ καὶ τὴν ἔδειχνε μὲ καμάρι, ἀφίνοντάς την νὰ περνᾶ ἀπὸ χέρι σὲ χέρι καὶ ν' ἀκούη λόγια γλυκά.

Ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρό, ἡ δραχμὴ γύρισε ἐπὶ τέλους στὴν πατρίδα της καὶ τελείωσαν τὰ βάσανά της. Κανένας πειὰ δὲν τὴν ἔβριζε, καί, μολονότι ἦταν τρυπημένη, ὅλοι τὴν περνοῦσαν γιὰ καλή...

ΑΝΤΕΡΣΕΝ

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΕΧΩΦ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ

Ὁ γέρο Μιχαῆλος Πέτρωφ ἔννοιωσε ἐκεῖνο τὸ πρωῒ νὰ τὸν ξυπνάη ἕνα δυνατό, ἐν' ἀνυπόφορο κρύο. Μέσ' στὴν κάμαρή του βασίλευε ἀκόμα μαῦρο σκοτάδι καὶ τὸ καντῆλι ποὺ ἔκαιγε μπρὸς στὶς εἰκόνες εἶχε σβήσει. Ὁ Πέτρωφ, σηκώνοντας τότε τὴν κουρτίνα, κύτταξε ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο... Τὰ σύννεφα ποὺ σκέπαζαν τὸν οὐρανό, εἶχαν ἀρχίσει νὰ χρωματίζωνται ἄσπρα καὶ ὁ ἀέρας γινόταν πάλι σιγὰ-σιγὰ διαφανής. Θὰ ἦταν λοιπὸν πάνω-κάτω πέντε ἡ ὥρα.

Ὁ Πέτρωφ στέναξε, ἔβηξε καί, τρεμουλιάζοντας σύγκορμος ἀπὸ τὸ κρύο, σηκώθηκε. Προσευχήθηκε ἐπὶ ὥρα μπρὸς στὶς εἰκόνες, ὅπως συνήθιζε νὰ κάνη κάθε πρωΐ, ἀπὸ τὸν παληὸ καιρό. Ἀπὸ παληά του ἐπίσης συνήθεια σκούπισε τὴν κάμαρή του καὶ τὸ διάδρομο καὶ ἑτοίμασε τὸ μικρὸ κόκκινο σαμοβάρι του, ποὺ ἦταν μὲ τρία πόδια καὶ ξεκοιλιασμένο. Ἂν δὲν εἶχε τὶς παληές του αὐτὲς συνήθειες, ὁ Πέτρωφ δὲν θὰ ἤξερε μὲ τί νὰ γεμίση τὰ γερατειά του.

Τὸ σαμοβάρι ἄναψε ἀργὰ-ἀργὰ καὶ σὲ λίγο ἄρχισε νὰ βράζη μ' ἕνα τόνο βαθύ, σακατεμένο.

— Ὡραῖα, μουρμούρισε ὁ γέρος, ἄκου το πῶς βράζει!... Φύλαξε ὅμως τὴ δυστυχία γιὰ τὸν ἑαυτό σου. (*)

Ὁ Πέτρωφ θυμήθηκε τότε πὼς τὴν προηγούμενη νύχτα εἶχε δῆ στὄνειρό του ἕνα τζάκι, πρᾶγμα ποὺ ἐπίσης ἦταν κακὸ προμήνυμα. Τὸ ὄνειρο αὐτὸ καὶ τὸ κακὸ σημάδι τοῦ κυρίευσαν ἀμέσως τὸ μυαλὸ καὶ τὸν ἐβύθισαν σὲ μεγάλη σκέψι... Γιατί τὸ σαμοβάρι ἔβραζε ἔτσι; Ποιὰ δυστυχία προανάγγειλε τὸ τζάκι τοῦ ὀνείρου;

Τὸ ὄνειρο φάνηκε νὰ πραγματοποιεῖται ἀμέσως... Ὅταν ὁ Πέτρωφ ἄνοιξε τὴν τσαγιέρα του, δὲν βρῆκε οὔτε ἕνα δράμι τσάϊ μέσα... Αὐτὸ τὸν ἐξώργισε καὶ τὸν ἐκνεύρισε καὶ ἄρχισε νὰ μουρμουρίζη, ἐνῶ ἔβαζε στὸ στόμα του μερικὲς μπουκιὲς μαῦρο ψωμί!

— Ζωὴ καταδίκου!... Τί τύχη σκυλίσσια... Οὔτε τσάϊ δὲν ἔχω... Νὰ ἤμουν μουζίκος, ὑποφερόταν αὐτό... Μὰ εἶμαι ἀστός, ἰδιοκτήτης ἀκινήτου!... Ντροπή!...

Γκρινιάζοντας καὶ μιλῶντας ολομόναχος, ὁ γέρος φόρεσε τὸ παλτό του, ποὺ ἦταν στρογγυλὸ σὰν κρινολῖνο, ἔχωσε τὰ πόδια του στὶς τεράστιες καὶ χωρὶς σχῆμα γαλότσες του καὶ βγῆκε ἔξω.

Ὁ καιρὸς ἦταν πολὺ ψυχρός. Ἡ φθινοπωρινὴ παγωνιὰ ἀσήμωνε ἐλαφρὰ τὴ μεγάλη αὐλή, ποὺ ἦταν στρωμένη ἀπὸ κίτρινα φύλλα. Οὔτε ἄνεμος φυσοῦσε, οὔτε θόρυβος ἀκουγόταν πουθενά. Ὁ Πέτρωφ κάθησε στὰ σκαλοπάτια τῆς ξεχαρβαλωμένης τοῦ ἐξώπορτας καὶ ἐκεῖ τοῦ συνέβη ὅ,τι τοῦ συνέβαινε κάθε πρωΐ. Ὁ σκύλος του ὁ Λύσκας, ἕνα μεγάλο ἄσπρο σκυλὶ μὲ μαῦρες βοῦλες, μαδημένο, ρημαγμένο, μὲ τὸ δεξὶ μάτι κλειστό, τὸν ἐπλησίασε φοβισμένα, δειλά, τρέμοντας στὰ πόδια του, σὰν νὰ φοβόταν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ φάη ξύλο... Ὁ Πέτρωφ φάνηκε σὰν νὰ μὴν ἔδωσε καμμιὰ προσοχὴ σ' αὐτόν, μὰ ὅταν ὁ σκύλος σαλεύοντας ἐλαφρὰ τὴν οὐρά του καὶ τρέμοντας πάντοτε, ἔγλυψε τὴ γαλότσα του, ὁ γέρος τοῦ ἔδωσε μιὰ κλωτσιά, μουρμουρίζοντας:

— Πήγαινε νὰ κοιμηθῆς, παληόσκυλο!... Καταραμένο!... Δὲν ἔχεις ψόφο;

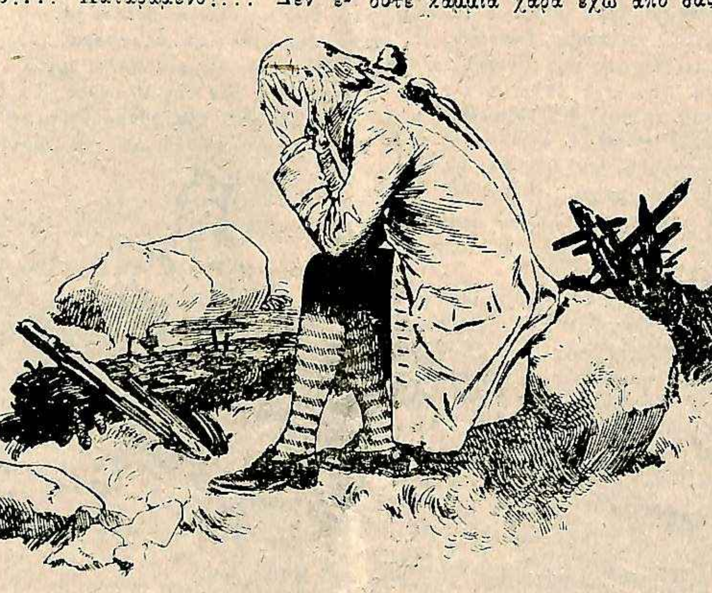

Κάθησε κάπου νὰ ξαποστάση, θλιμμένος, περίλυπος...

Ὁ Λύσκας ἀπομακρύνθηκε λίγο, στυλώθηκε στὰ πισινά του πόδια καὶ ἔστρεψε πρὸς τὸν κύριό του τὸ μοναδικό του μάτι:

— Οἱ διαβόλοι!... ἐξακολούθησε ὁ Πέτρωφ. Ἐσεῖς μοῦ λείπατε μόνο γιὰ τὴ δυστυχία μου!...

Καὶ κύτταξε μὲ μῖσος τὸ μικρὸ ὑπόστεγο ποὺ βρισκόταν στὴν ἄκρη τῆς αὐλῆς. Πλαισιωμένο μέσ' στὸ παράθυρό του, ἕνα μακρὺ κεφάλι ἀλόγου τὸν ἐκύτταζε. Χωρὶς ἄλλο, κολακευμένο ἀπὸ τὴν προσοχὴ ποὺ τοῦ ἔδινε ὁ κύριός του, τὸ ἄλογο βγῆκε ἀμέσως στὴν αὐλή. Ἦταν ἕν' ἄλογο σαραβαλιασμένο σὰν τὸ Λύσκα, δειλὸ καὶ φοβισμένο, σὰν κι' αὐτόν, μὲ τὰ πόδια ἀδύνατα, τὶς τρίχες κατάσπρες, μὲ τὴν κοιλιὰ χωμένη μέσα, μὲ τὸ κορμὶ κοκκαλιάρικο. Στάθηκε σὲ λίγη ἀπόστασι ἀπ' τὸν κύριό του, σὰν νὰ ντρεπόταν.

— Δὲν ὑπάρχει κόλασις γιὰ σᾶς! φώναξε ὁ Πέτρωφ. Πότε θὰ ἐξαφανισθῆτε ἀπὸ τὰ μάτια μου, διαβόλοι, θηρία;... Στοιχηματίζω πὼς θὰ θέλετε νὰ φᾶτε πάλι; Στὶς διαταγές σας... Νὰ φᾶτε;... Ἔ;... Καὶ τί νὰ φᾶτε;...

Καὶ ὁ Πέτρωφ, ἀνάβοντας ὁλοένα, ἐξακολούθησε νὰ μουρμουρίζη ἔτσι μισὴ ὥρα. Στὸ τέλος, μὴ μπορῶντας πειὰ νὰ συγκρατήση τὴ ὀργή του ποὺ ἔβραζε μέσα του, σηκώθηκε κι' ἄρχισε νὰ κόβη βόλτες μέσ' στὴν αὐλή, μουρμουρίζοντας ὁλοένα:

— Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς τρέφω, παράσιτα; Γιὰ ἑκατομμυριοῦχο μὲ περάσατε; Δὲν ἔχω οὔτε ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ φάω, καταραμένα, ποὺ νὰ σᾶς πιάση χολέρα!... Οὔτε κέρδος, οὔτε καμμιὰ χαρὰ ἔχω ἀπὸ σᾶς!... Μονάχα μὲ βασανίζετε καὶ μὲ ἀφανίζετε!... Γιατί δὲν ψοφᾶτε λοιπόν;... Γιατί δὲν σᾶς παίρνει ὁ Χάρος;... Ἂν θέλετε νὰ ζήσετε, πηγαίνετε νὰ ζήσετε στὸ Διάβολο!... Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τρέφω πειά. Φτάνει... Φτάνει πειά!...

Ὁ σκύλος καὶ τὸ ἄλογο ἄκουγαν τὸν ἀφέντη τους ποὺ θύμωνε κι' ἀγανακτοῦσε. Καταλάβαιναν τάχα τὰ λόγια του;... Τὸ βέβαιο ἦταν πώς, ἐνῶ αὐτὸς τὰ μάλλωνε γιὰ τὴν τροφὴ ποὺ ἔτρωγαν χαράμι, ἡ κοιλιά τους εἶχε χωθῆ ἀκόμα πιὸ μέσα, ἔτρεμαν περισσότερο καὶ ἡ τρίχες τους εἶχαν σηκωθῆ... Μὰ αὐτὸ φαίνεται πὼς ἀπονεύριασε τὸν Πέτρωφ.

— Φευγᾶτε! φώναξε μανιασμένος. Φευγᾶτε ἀπὸ μένα. Νὰ μὴ σᾶς βλέπω πειά! Τίποτε δὲν μὲ ὑποχρεώνει νὰ σᾶς κρατάω στὴν αὐλή μου!... Φευγᾶτε! Φευγᾶτε!...

Καί, παίρνοντας ἀπὸ τὶς πλάκες ἕνα ραβδί, ἄρχισε νὰ διώχνη μ' αὐτὸ τὰ ζῶα του.

Τὸ ἄλογο, σαλεύοντας τὶς ὠμοπλάτες του, διευθύνθηκε πρὸς τὴν πόρτα, ἀκολουθούμενο ἀπὸ τὸ σκύλο. Βγῆκαν καὶ τὰ δυὸ στὸ δρόμο καί, ἀφοῦ ἔκαναν καμμιὰ εἰκοσαριὰ βήματα, στάθηκαν μπρὸς σ' ἕνα φράχτη.

Μόλις ἔδιωξε τὰ ζῶα του, ὁ Πέτρωφ ἡσύχασε κάπως καὶ ἄρχισε νὰ σκουπίζη τὴν αὐλή, κυττάζοντας κάθε τόσο πρὸς τὸ δρόμο. Τὸ ἄλογο καὶ ὁ σκύλος, σὰν καρφωμένα κοντὰ στὸ φράχτη, κύτταζαν τὴν πόρτα μὲ ὕφος περίλυπο.

— Προσπαθῆστε λίγο νὰ ζήσετε χωρὶς ἐμένα! μουρμούρισε ὁ γέρος, νοιώθοντας τὸ θυμὸ νὰ φεύγη ἀπὸ τὴν καρδιά του. Ἂς φροντίση τώρα νὰ σᾶς ζήση κανένας ἄλλος!... Ἐγὼ σᾶς φαινόμουν κακὸς καὶ φιλάργυρος... Δὲν σᾶς ἄρεσε νὰ ζῆτε κοντά μου!... Ἔ, λοιπόν, δοκιμάστε νὰ ζήσετε κοντὰ σὲ ἄλλον...

Καί, ἐνῶ ἔλεγε αὐτά, ὁ Πέτρωφ, προσποιούμενος τὸν ἄγριο, βγῆκε στὸ δρόμο:

— Ἐμπρός! φώναξε. Τί κάνετε ἐκεῖ; Τί περιμένετε; Καθόσαστε στὴ μέση τοῦ δρόμου κι' ἐμποδίζετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ περάσουν... Ἐμπᾶτε μέσα!...

Ὁ σκύλος καὶ τὸ ἄλογο, ποὺ ἤξεραν ἀπὸ καιρὸ τὴ γλῶσσα τοῦ κυρίου τους, χαμήλωσαν τὸ κεφάλι τους καὶ προχώρησαν μὲ ὕφος ἔνοχο, πρὸς τὴν πόρτα.

— Ἂν θέλετε νὰ ζήσετε ἐδῶ, ζῆστε! εἶπε ὁ Πέτρωφ, ἀφίνοντάς τα νὰ μποῦν. Ἀλλὰ γιὰ τροφή, μὴ μοῦ ζητήσετε!... Ψοφῆστε, ἂν σᾶς ἀρέση...

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἀχτῖνες τοῦ ἥλιου εἶχαν ἁπλωθῆ, τρυπῶντας τὴν πρωϊνὴ καταχνιά. Βήματα καὶ φωνὲς ἀκούγονταν ἔξω. Ὁ Πέτρωφ ἄφησε τὴ σκοῦπα του σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ βγῆκε στὸ δρόμο, πηγαίνοντας στὸ γείτονά του καὶ κουμπάρο του Μάρκο Ἰβάνιτς, ὁ ὁποῖος εἶχε μπακάλικο στὴ γωνία.

Ὅταν μπῆκε μέσα, κάθησε σὲ μιὰ καρέκλα, ἀναστέναξε καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ μιλάη γιὰ τὸν καιρό. Ὁ μπακάλης ἔπινε ἐκείνη τὴν ὥρα τὸ τσάϊ του καὶ τὸν προσκάλεσε νὰ τὸ πιοῦν μαζύ. Ἀφοῦ ὁ Πέτρωφ ἤπιε ἔτσι ἕξη ποτήρια καὶ ζεστάθηκε κάπως, εἶπε στὸν κουμπάρο του:

— Ἄκου, Μάρκο Ἰβάνιτς, ἔχω μιὰ παράκλησι νὰ σοῦ κάνω... Μπορεῖς νὰ μοῦ δώσης καὶ σήμερα λίγη βρώμη; Ξέρεις τὴ φτώχεια μου καὶ τὸ μαῦρο ἄλογό μου ψοφάει τῆς πείνας...

— Νὰ σοῦ δώσω, γιατί ὄχι; ἀπάντησε ὁ κουμπάρος. Μὰ πές μου, σὲ παρακαλῶ, γιὰ ποιὸ λόγο φυλᾶς αὐτὰ τὰ ψοφίμια, τὸ ἄλογο καὶ τὸ σκύλο;... Νὰ εἶχαν καμμιὰ ἀξία... Μὰ αὐτοὶ εἶνε σκελετοί... Τί τοὺς φυλᾶς;...

— Καὶ ποῦ νὰ τοὺς πάω;

— Ποῦ;... Νά, στὸν Ἰγνάτη, τὸ δερματέμπορα... Ἔπρεπε νὰ τοὺς ἔχης πάει σ' αὐτὸν ἀπὸ καιρό... Ἐκεῖ εἶνε ἡ θέσις τους...

— Ἴσως ἔχεις δίκηο, ψιθύρισε ὁ Πέτρωφ, μά...

— Δὲν ἔχει μά, τὸν διέκοψε ὁ κουμπάρος του. Ζῆς ἀπὸ τὴν εὐσπλαχνία τῶν ἄλλων καὶ τρέφεις ζῶα... Ποῦ ἀκούστηκε αὐτό!...

— Τότε θὰ τὰ πάω, ψιθύρισε ὁ Πέτρωφ ποὺ εἶχε γίνει κατάχλωμος...

Καί, ἀφίνοντας τὸν κουμπάρο του, διευθύνθηκε πρὸς τὸ σπίτι του.... Μὰ στὸ δρόμο ἄλλες ἰδέες τοῦ ἦρθαν.... Θυμήθηκε μιὰ ἀνεψιά του ποὺ ἦταν ἀποκαταστημένη στὸ γειτονικὸ χωριὸ καὶ σκέφτηκε νὰ πάη νὰ κατοικήση κοντά της, παραχωρῶντας τὸ σπίτι του, ἔτσι ποὺ νὰ μὴ ζῆ πειὰ ἀπὸ τὴν εὐσπλαχνία τῶν ἄλλων, ὅπως τοῦ εἶχε πῆ ὁ κουμπάρος του, ὁ μπακάλης.

Ἔτσι, μόλις ἔφτασε σπίτι του, ἔκανε ἕνα μπογαλάκι τὰ ροῦχα του, εἶπε μιὰ προσευχή, πῆρε τὸ μπαστοῦνι του καὶ βγῆκε ἔξω τραβῶντας γιὰ τὴν ἀγροικία τῆς ἀνεψιᾶς του, ποὺ ἀπεῖχε δώδεκα βέρστσια.

Βάδιζε στὸν ξερὸ δρόμο, κύτταζε τὰ κοπάδια ποὺ ἔβοσκαν στὰ χωράφια καὶ συλλογιζόταν τὴν ἀπότομη μεταβολὴ τῆς ζωῆς του... Συλλογιζόταν ἀκόμα καὶ τὰ ζῶα του... Φεύγοντας, εἶχε ἀφήσει ἀνοιχτὴ τὴν πόρτα, ἀφίνοντάς τα ἔτσι ἐλεύθερα νὰ πᾶνε ὅπου ἤθελαν, ὅταν θὰ ἔβλεπαν πὼς αὐτὸς δὲν θὰ ξαναγύριζε.

Στὸ δρόμο στάθηκε κάπου νὰ ξαποστάση, ἀκουμπῶντας θλιμένος τὸ κεφάλι στὰ χέρια του. Ἔξαφνα βήματα ἀντήχησαν πίσω του... Γύρισε καὶ κύτταξε καὶ ὕψωσε τὰ χέρια του μὲ μανία. Πίσω του, μὲ τὸ κεφάλι σκυμένο, μὲ τὴν οὐρὰ μαζεμένη, ἐρχόντουσαν ὁ σκύλος του καὶ τὸ ἄλογό του.

— Γυρῖστε ἀπ' ὅπου ἤρθατε! φώναξε μὲ ἐπιτακτικὴ φωνή.

Τὰ ζῶα στάθηκαν, κυττάζοντας τὸ ἕνα τὸ ἄλλο καὶ τὸν ἀφέντη τους. Ὁ Πέτρωφ ξανάρχισε νὰ βαδίζη κι' αὐτὰ τὸν ἀκολούθησαν. Τότε στάθηκε πάλι κι' ἄρχισε νὰ σκέπτεται. Νὰ πάη μαζὺ μὲ τὰ ζῶα του στὴν ἀνεψιά του, θὰ ἦταν πολύ... Νὰ ξαναγυρίση καὶ νὰ τὰ κλειδώση στὸ σπίτι, θὰ ψοφοῦσαν τῆς πείνας.

— Δὲν γίνεται ἄλλο, ψιθύρισε τότε μ' ἀπόγνωσι. Πρέπει νὰ τὰ πάω στὸν Ἰγνάτη.

Καὶ ἀκριβῶς βρισκόταν σ' ἑκατὸ μέτρων ἀπόστασι ἀπὸ τὴν καλύβα τοῦ δερματέμπορου...

Ὁ Πέτρωφ, πρὶν ἀκόμα τὸ ἀποφασίση ἐντελῶς καὶ μὴ ξέροντας καλὰ-καλὰ τί ἔκανε, διευθύνθηκε πρὸς αὐτήν... Τὸ κεφάλι του γύριζε καὶ τὰ μάτια του εἶχαν θαμπώσει...

. . . .

Ὁ Πέτρωφ ἀμυδρὰ πράγματα θυμότανε κατόπιν ἀπ' ὅσα γίνηκαν στὴν αὐλὴ τοῦ Ἰγνάτη.

Καθὼς ἐμπῆκε, μιὰ δυνατὴ καὶ ἀηδιαστικὴ μυρωδιὰ δερμάτων τὸν ἐχτύπησε στὴ μύτη μαζὺ μὲ τὴ μυρωδιὰ τῆς ὡραίας λαχανόσουπας ποὺ ἔτρωγε ὁ Ἰγνάτης. Θυμόταν ἀκόμα σὰν σὲ ὄνειρο πὼς ὁ Ἰγνάτης τὸν ἔκανε νὰ περιμένη κάπου δυὸ ὧρες, γιατὶ ἄργησε πολὺ νὰ ἑτοιμάση κάποιο πρᾶγμα καὶ ν' ἀλλάξη ροῦχα... Ὁ Πέτρωφ θυμόταν πὼς ἔπειτα ὁ δερματέμπορας ἔδεσε τὸ ἄλογό του σ' ἕνα παλοῦκι... Ὕστερ' ἀπ' αὐτό, ἄκουσε μιὰ πιστολιὰ ποὺ ὁ Ἰγνάτης τὴν ἔρριξε ἀπάνω στὸ κεφάλι τοῦ ἀλόγου, τὸ ὁποῖο ἀμέσως εἶδε νὰ σωριάζεται κάτω... Ὅταν ὁ σκύλος, βλέποντας πὼς σκότωσαν τὸ φίλο του, ρίχτηκε οὐρλιάζοντας ἀπάνω στὸν Ἰγνάτη, ἕνας δεύτερος πυροβολισμὸς ἀντήχησε ποὺ διέκοψε τὸ οὔρλιαχτό του...

Ὁ Πέτρωφ θυμόταν ἀκόμα ὅτι, ἐκείνη τὴ στιγμή, βλέποντας τὰ πτώματα τῶν δυὸ ζώων του, πλησίασε κι' αὐτὸς τὸν Ἰγνάτη κι' ἔβαλε τὸ κεφάλι του κάτω ἀπ' τὸ ὅπλο του...

Ἄλλο τίποτε δὲν θυμόταν, ἐκτὸς μόνον ὅτι ὡς τὸ βράδυ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἕνα σκοτάδι εἶχε ἁπλωθῆ μπρὸς στὰ μάτια του καὶ δὲν μποροῦσε νὰ δῆ οὔτε τὰ δάχτυλά του...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΣΕΧΩΦ

(*) Στὴ Ρωσσία θεωροῦν ὡς κακὸ προμήνυμα ὅταν ὁ ἦχος ποὺ κάνει, βράζοντας τὸ σαμοβάρι, εἶνε βαθὺς καὶ διακεκομμένος.

ΔΥΟ ΠΕΡΙΕΡΓΟΙ ΦΙΛΟΙ

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΚΥΛΛΑΚΙ

Ἕνα περίφημο λιοντάρι. Τὰ ζωντανὰ δῶρα τῶν ἐπισκεπτῶν. Ἕνα σκυλάκι μέσα στὸ κλουβὶ τοῦ θηρίου. Ἡ μεγαλοψυχία τοῦ βασιλέως τῶν ζώων. Πῶς τὸ λιοντάρι κι' ὁ σκύλος ἔγιναν στενοὶ φίλοι. Ὁ θάνατος τοῦ σκύλου. Ἡ ἀπελπισία τοῦ φίλου του. Ἐκδηλώσεις μανίας. Ὅπου τὸ λιοντάρι ἀκολουθεῖ τὸ φίλο του στὸν τάφο κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Τὸν περασμένο αἰῶνα στὸ Ζωολογικὸ Κῆπο τοῦ Λονδίνου ζοῦσε ἕνα ὡραιότατο λιοντάρι, φερμένο ἀπὸ τὰ παρθένα δάση τῆς Ἀφρικῆς, τὸ ὁποῖο καὶ στὴ σκλαβιὰ ἀκόμα διατηροῦσε πάντα τὸ ἀγέρωχο ὕφος του καὶ τὴ μεγαλοπρέπειά του καὶ προκαλοῦσε τὸ θαυμασμὸ τῶν ἐπισκεπτῶν. Μερικοὶ ἀπ' αὐτούς, μάλιστα, ἦσαν τόσο ἐνθουσιασμένοι μαζύ του, ὥστε ἔπαιρναν, ὅταν ἐπήγαιναν στὸ Ζωολογικὸ Κῆπο, καὶ διάφορα μικρὰ ζῶα γιὰ νὰ τὰ προσφέρουν ὡς τροφὴ στὸ βασιλέα τῶν ζώων.

Μιὰ μέρα, τέλος, κάποιος ἐργατικός, καθὼς ἐπήγαινε στὸ Ζωολογικὸ Κῆπο, βρῆκε στὸ δρόμο του ἕνα ἀδέσποτο σκυλάκι, τὸ πῆρε μαζύ του καὶ τὸ ἔρριξε μέσα στὸ κλουβὶ τοῦ λιονταριοῦ. Τὸ δυστυχισμένο σκυλάκι, μόλις βρέθηκε ἀπέναντι στὸ θηρίο, ἄρχισε νὰ τρέμη, νὰ πέφτη κάτω, νὰ σέρνεται, νὰ σηκώνεται ὀρθὸ καὶ νὰ παίρνη μιὰ τέτοια ἱκετευτικὴ στάσι, ὥστε νὰ προκαλέση τὴ συμπάθεια τοῦ λιονταριοῦ, τὸ ὁποῖο, ἀφοῦ μυρίστηκε λίγο τὸ σκυλάκι, στὸ τέλος τὸ πῆρε μὲ τὰ πόδια του καὶ τὸ ἀπέθεσε σὲ μιὰ ἄκρη τοῦ κλουβιοῦ.

Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ λίγο ὁ φύλακας ἐπῆγε στὸ λιοντάρι τὴν τροφή του, τὸ θηρίο κάρφωσε τὸ βλέμμα του στὸ σκυλάκι σὰν νὰ τὸ προσκαλοῦσε νὰ δοκιμάση πρῶτο τὸ φαγητό του. Τὸ σκυλάκι δίστασε πολὺ νὰ πλησιάση, μὰ στὸ τέλος ἄφησε κατὰ μέρος τὸ φόβο του, κι' ἐπειδὴ πεινοῦσε, ζύγωσε κι' ἄρχισε νὰ τρώη. Ὁ σύντροφός του τότε πῆγε κι' αὐτὸς κοντὰ καὶ τελείωσαν μαζὺ τὸ γεῦμα πολὺ ἥσυχα...

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα μεταξὺ τῶν δυὸ ζώων ἄρχισε ν' ἀναπτύσσεται μιὰ φιλία τόσο στενὴ καὶ εἰλικρινής, ὥστε τὸ σκυλάκι πολλὲς φορὲς κοιμόταν κάτω ἀπ' τὸ στόμα καὶ μέσα στὰ νύχια τοῦ φοβεροῦ του προστάτου. Τὸ σκυλάκι εἶχε πειὰ ξεθαρρευθῆ κι' ἔπαιζε ἐντελῶς ἄφοβα μὲ τὸ λιοντάρι, πηδῶντας στὸ κεφάλι του καὶ τραβῶντας το ἀπ' τ' αὐτιά.

Ὕστερα ὅμως ἀπὸ ἑνὸς ἔτους περίπου συμβίωσι τὸ σκυλάκι ἄξαφνα ἀρρώστησε καὶ μιὰ μέρα ψόφησε. Στὴν ἀρχὴ ὁ σύντροφός του νόμισε πὼς ἐκοιμᾶταν, γι' αὐτὸ ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸ γλύφη καὶ νὰ τὸ μυρίζεται. Βλέποντας ὅμως ὅτι ὁ φίλος του δὲν ἐννοοῦσε νὰ ξυπνήση, ἄρχισε νὰ πηγαινοέρχεται ἀνήσυχα ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη τοῦ κλουβιοῦ στὴν ἄλλη, νὰ προσηλώνη ἀπάνω του μὲ θλίψη τὸ βλέμμα του καὶ νὰ βρυχᾶται μ' ὅλη του τὴ δύναμι.

Ὅταν ὁ φύλακας σὲ λίγο θέλησε νὰ βγάλη ἔξω τὸ πτῶμα τοῦ ζώου, τὸ λιοντάρι πῆρε μιὰ τέτοια ἄγρια στάσι, ὥστε γρήγορα τὸν ἀνάγκασε νὰ παραιτηθῆ τοῦ σκοποῦ του. Τότε ὁ φύλακας ἔρριξε μέσα στὸ κλουβὶ μερικὰ ἄλλα σκυλιὰ ζωντανά, μὲ τὴν πρόθεσι νὰ τοῦ ἀποσπάση τὴν προσοχὴ ἀπὸ τὸ πεθαμένο. Τὸ θηρίο ὅμως τὰ κατεβρόχθισε ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή. Ἡ ἀπελπισία τοῦ λιονταριοῦ εἶχε φτάσει σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε δάγκωνε μὲ μανία τὰ ξύλα τοῦ κλουβιοῦ του, ἔκοβε ἀπὸ αὐτὰ μεγάλα κομμάτια, τράνταζε τὰ σίδερα τῶν κιγκλίδων καὶ παρουσίαζε ὅλα τὰ συμπτώματα τῆς λύσσης. Ἔπειτα ἀπὸ πολλὲς τέτοιες προσπάθειες ἀγωνιώδεις, ξαπλωνόταν σχεδὸν ἐξαντλημένο κοντὰ στὸ πτῶμα τοῦ ἀγαπημένου του συντρόφου, τὸ ἀγκάλιαζε μὲ στοργὴ κι' ἄφινε τρομεροὺς βρυχηθμοὺς ποὺ προκαλοῦσαν ρῖγος σ' ὅσους τὸ ἄκουγαν.

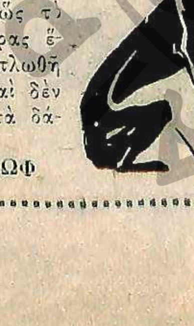

Ἡ κατάστασις αὐτὴ βάσταξε πέντε μέρες, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ὁποίων τὸ λιοντάρι δὲν ἐδεχόταν καθόλου τροφὴ καὶ μαραινόταν ἀπ' τὴ θλίψη του. Ἐπὶ τέλους ἔκλεισε τὰ μάτια του κι' αὐτὸ καὶ βρῆκε τὴν ἀνάπαυσι στὸν ἴδιο τάφο μὲ τὸ ἀγαπημένο του σκυλάκι, ποὺ εἶχε γίνει ἀφορμὴ τοῦ θανάτου του.

ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΠΩΣ ΠΟΛΕΜΟΥΝ ΟΙ ΓΕΝΝΑΙΟΙ

Τὸ κόλπο τοῦ στρατηγοῦ Φριάν. Τὰ πλούτη καὶ ὁ θάνατος. Ἐμπρός!... Πῶς κερδίζουνται ἡ νίκες. Ὁ νεαρὸς Ροσζακλὲν πρὸς τοὺς ἀντεπανεστάτες τῆς Βανδέας. Τὰ ὑπέροχα λόγια του. Ποῦ συνήθιζε νὰ κοιμᾶται ὁ Ναπολέων κ.τ.λ.

— Ἔ, λοιπόν, τί τρέχει; ἐφώναξε, κάποτε ὁ στρατηγὸς Φριὰν σὲ μιὰ μάχη, ὅπου ἡ ἐχθρικὲς ὀβίδες ἔκαμαν τεράστια ρήγματα στὶς τάξεις τῶν στρατιωτῶν του. Τί πάθατε; Μὰ τὸ Θεό, θἄλεγε κανεὶς πὼς φοβόσαστε τὸ θάνατο, ἐνῶ εἴσαστε ὅλοι θεόφτωχοι!... Γιὰ κυττάξτε με: Ἐγὼ ἔχω πενῆντα χιλιάδες λίρες εἰσόδημα, κι' ὅμως δὲν φοβᾶμαι. Ἐμπρὸς λοιπόν: Σηκῶστε γρήγορα τὸ κεφάλι, νὰ ξαναϊδῶ τὰ μουστάκια σας!...

Καὶ οἱ στρατιῶτες ἐμψυχώθησαν κι' ὥρμησαν ἐμπρός.

* * *

Τὴν ἐποχὴ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ὅταν ὁ νεαρὸς εὐγενὴς ντὲ λὰ Ροσζακλὲν ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀντεπαναστατῶν χωρικῶν τῆς Βανδέας, τοὺς ὁποίους προηγουμένως διοικοῦσε ὁ πατέρας του, τοὺς ἔβγαλε τὸν ἀκόλουθο λόγο:

— Φίλοι μου... Ἐὰν στὴ θέσι μου βρισκόταν ὁ πατέρας μου, θὰ εἴχατε ἐμπιστοσύνη σ' αὐτόν... Ἐγώ, βέβαια, δὲν εἶμαι παρὰ ἕνα παιδὶ ἀκόμα. Μὲ τὴν ἀνδρεία μου ὅμως, θὰ φανῶ ἄξιος νὰ σᾶς διοικήσω... Ἂν ὀπροχωρήσω, ἀκολουθῆστε με. Ἂν ὀπισθοχωρήσω, σκοτῶστε με!... Κι' ἂν πεθάνω, ἐκδικηθῆτε με!...

* * *

Στὴν περίφημη μάχη τοῦ Ναρέγγου, ὁ Γαλλικὸς στρατὸς ἐδειλίασε γιὰ μιὰ στιγμὴ κι' ἦταν ἕτοιμος νὰ τραπῆ εἰς φυγήν. Ὁ Ναπολέων ὅμως τότε ἐβροντοφώνησε στοὺς φυγάδας:

— Παιδιά! Μὴν λησμονῆτε ὅτι συνηθίζω νὰ κοιμᾶμαι ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης!...

Τὰ λόγια αὐτὰ ἤρκεσαν γιὰ νὰ ἀναπτερώσουν τὸ ἠθικὸ τοῦ στρατοῦ, ὁ ὁποῖος ὥρμησε ἐμπρὸς κι' ἐνίκησε...

ΤΟ ΠΙΟ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΖΩΟ

Ὅταν ἐρώτησαν κάποτε τὸ φιλόσοφο Βία ποιὸ εἶνε τὸ πλέον ἐπικίνδυνο ἀπὸ ὅλα τὰ ζῶα, ἀπάντησε:

— Ἀπὸ τὰ ἄγρια ὁ τύραννος, ἀπὸ τὰ ἐξημερωμένα ὁ κόλακας!...

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΖΩΗ ΒΑΣΑΝΙΣΜΕΝΗ...

ΤΟΥ JEAN REIBRACH

ΜΙΑ κραυγὴ ὀδύνης ἀκούστηκε ἔξαφνα κι' ἡ Ἑλένη ἀνασηκώθηκε ἀπότομα, μὲ τὸ πρόσωπο πλημμυρισμένο στὸ αἷμα...

Ἡ Ζερμαίν, ἡ κόρη τοῦ κ. καὶ τῆς κ. Λαρτίν, μιὰ μπεμπέκα δυὸ χρονῶν, εἶχε πάρει στὰ χέρια της ἕνα μαχαῖρι. Ἡ Ἑλένη, ἀπὸ φόβο μήπως κοπῆ, ἔτρεξε νὰ τῆς τὸ πάρη. Τὸ κοριτσάκι ὅμως δὲν θέλησε νὰ τῆς τὸ δώση καὶ σήκωσε τὸ χέρι του ἀπειλητικά. Μὰ ἡ Ἑλένη εἶχε σκύψει ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἡ μικροῦλα τὴ χτύπησε μὲ τὴ μύτη τοῦ μαχαιριοῦ στὸ μάτι...

Ἡ Ἑλένη, ποὺ ἦταν μόλις εἴκοσι χρονῶν καὶ ἐξαιρετικὰ ὤμορφη, χρωστοῦσε τὴ γοητεία της στὰ θαυμαστά της μάτια. Μὰ ἡ γοητεία αὐτὴ εἶχε καταστραφῆ τώρα ποὺ ἡ νέα εἶχε γίνει μονόφθαλμη. Καὶ σὰν νὰ μὴ τῆς ἔφτανε τὸ χάσιμο τοῦ ματιοῦ της, καὶ μιὰ ἄλλη δυστυχία τὴ χτύπησε συγχρόνως.

Ἡ Ἑλένη, κόρη ὀρφανὴ καὶ χωρὶς περιουσία, ποὺ ζοῦσε κοντὰ στὴν πλουσία ἀδελφή της κ. ντὲ Λαρτίν, εἶχε ἀρραβωνιαστῆ πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων. Μόλις ὅμως ἔχασε τὸ μάτι της, ἔδωσε πίσω τὸ λόγο στὸ μνηστῆρα της, ὁ ὁποῖος στὴν ἀρχή, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τῆς πρώτης συγκινήσεως, διαμαρτυρήθηκε γι' αὐτό, μὰ κατόπιν ἀποτραβήχτηκε, προσποιούμενος ὅτι ὑπακύπτει στὴν ἀξίωσι τῆς νέας.

—Φτωχό μου παιδί, εἶπε ὁ κ. ντὲ Λαρτίν, πῶς θὰ σοῦ ἐπανορθώσουμε τὸ κακὸ ποὺ σοῦ ἔκανε ἡ κόρη μας;

Τότε ἡ Ἑλένη ἀποκρίθηκε ἡρωϊκά.

—Μὴν ἀποκαλύπτετε ποτὲ στὴ Ζερμαὶν ὅτι αὐτὴ ἔγινε αἰτία νὰ χάσω τὸ μάτι μου...

* * *

Ἐπειδὴ ἡ ζωὴ τῶν Λαρτὶν ἦταν ἐξαιρετικὰ κοσμικὴ καὶ πολυάσχολη, ἡ Ἑλένη εἶχε γίνει σὰν μητέρα τῆς Ζερμαίν, ἀνταποδίδοντας ἔτσι στὴν ἀδελφή της καὶ στὸ γαμπρό της ἕνα μέρος τῶν ὑποχρεώσεων ποὺ τοὺς ὤφειλε. Μὰ ἂν εἶχε ἀναλάβει τὸ ρόλο αὐτό, τὸ ἔκανε περισσότερο, γιατὶ ἔνοιωθε ζωηροτάτη στοργή, πραγματικὴ λατρεία γιὰ τὸ κοριτσάκι αὐτό. Μόλις ἡ ζωή της καταστράφηκε, μόλις ἡ εὐτυχία της ἔκλεισε τὶς πόρτες, τὸ ἀγάπησε ἀκόμα περισσότερο, ἂν καὶ αὐτὸ ἦταν ἡ αἰτία τῆς δυστυχίας της...

Μέσ' στὴν ἀγάπη τῆς Ζερμαίν, μέσ' στὰ χάδια ποὺ τῆς ἔδινε ἡ φτωχὴ νέα, ζητοῦσε νὰ βρῆ τὴν παρηγοριά, τὴν ἐγκαρτέρησι, τὴ λήθη. Καὶ σιγά-σιγὰ μὲ τὸν καιρό, ἄρχισε νὰ τὰ βρίσκη... Τὸ φριχτὸ της δυστύχημα δὲν τῆς ἀπασχολοῦσε πειὰ διαρκῶς τὴ σκέψι της καὶ ἔτσι ἡ Ἑλένη εἶχε καὶ στιγμὲς ποὺ γελοῦσε εὐτυχισμένα. Τὸ ὀδυνηρὸ της παρελθόν, σπανίως τὸ θυμότανε, μονάχα στὶς ὧρες τῆς μοναξιᾶς καὶ τῆς ὀνειροπολήσεως. Ἡ ἤρεμη χαρὰ τῆς θυσίας σκόρπιζε τὴν κρυφὴ γαλήνη της στὴν ψυχή της, καί, βλέποντας τὴ Ζερμαὶν νὰ μεγαλώνη καὶ νὰ γίνεται ὅμοια μικρὴ βασιλοποῦλα μὲ τὰ δυὸ θεῖα μάτια της, ποὺ ἦταν τὰ ἴδια μ' αὐτὰ ποὺ εἶχε κι' ἐκείνη ἄλλοτε, γινόταν εὐτυχισμένη.

Ἕνα πρωῒ ὅμως, στὸ πρόγευμα, ἡ Ζερμαὶν ποὺ ἀπὸ ὥρα κυττοῦσε τὸ πρόσωπο τῆς Ἑλένης, τὴ ρώτησε ἄξαφνα:

—Πές μου, γιατί ἔχεις πάντοτε κλειστὸ τὸ ἕνα μάτι; Ἄνοιξέ το!...

—Αὔριο! τῆς ὑποσχέθηκε ἡ νέα χαμογελῶντας.

—Ὄχι!... ἐπέμεινε ἡ μικρή. Θέλω νὰ τὸ ἀνοίξης τώρα... Ἔτσι ὅπως εἶνε μὲ φοβερίζει!

—Ζερμαίν! Σώπα!... φώναξε ὁ κ. ντὲ Λαρτὶν μὲ φωνὴ ἄγρια κι' ἐξοργισμένος.

Κλεισμένη στὴν κάμαρή της, ἔγραφε τὸ Ἡμερολόγιο τῆς βασανισμένης της ζωῆς...

Καὶ ἀμέσως μιὰ βαθειὰ σιωπὴ καὶ μελαγχολία ἁπλώθηκε στὴν οἰκογένεια ποὺ προγευμάτιζε, ἐνῶ ἡ μικρὴ Ζερμαίν, καπριτσιωμένη καὶ βλοσυρή, δὲν ἔβαλε πειὰ μπουκιὰ στὸ στόμα της.

Ὅσο ἡ Ζερμαὶν μεγάλωνε, τόσο πιὸ ἰδιότροπη καὶ δεσποτικὴ γινόταν. Κι' ἐπειδὴ τῆς ἄρεσαν πολὺ τὰ ὡραῖα φορέματα, πολλὲς φορὲς ἀπέκρουε τὰ στοργικὰ χάδια τῆς θείας της, ἀπὸ φόβο μήπως τῆς χαλάση τὴν τουαλέττα της. Σὲ λίγο μάλιστα ἡ δυστυχισμένη Ἑλένη καταλάβαινε ὅτι τ' ἀλλοιωμένα χαρακτηριστικά της προκαλοῦσαν τὴ φρίκη τῆς μικρῆς. Ἔννοιωθε ὅτι τὰ φιλήματά της τὴν ἔκαναν ν' ἀνατριχιάζη καὶ ὅτι, ὅσο ἐκείνη τὴν ἀγαποῦσε, τόσο ἡ Ζερμαὶν τὴν ἀποστρεφόταν.

* * *

Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό, ἡ Ζερμαὶν μπῆκε οἰκότροφη σ' ἕνα λύκειο. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, τὸ σπίτι γιὰ τὴν Ἑλένη ἦταν πειὰ ἄδειο καὶ γεμᾶτο μελαγχολία. Δὲν ζοῦσε γιὰ τίποτε ἄλλο τώρα, παρὰ περιμένοντας τὶς διακοπές, κατὰ τὶς ὁποῖες ἐκείνη θὰ ξαναγύριζε.

Μὰ ὅταν ἐκείνη ξαναγύρισε, ἡ χαρά της κόπηκε μονομιᾶς ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Ἡ ἀποστροφὴ ποὺ ἔνοιωθε ἡ ἀνεψιά της γι' αὐτήν, διαβαζόταν τώρα στὰ χαρακτηριστικά της. Καὶ ὅταν ἡ Ἑλένη ἔκανε νὰ τὴ φιλήση, ἡ Ζερμαὶν τῆς φώναζε:

—Ὄχι, μὴ μὲ φιλῆς!

—Ναί, τῆς εἶπε κάπως γλυκὰ ἡ ἀδελφή της, μὴν τὴ φιλῆς... Ξέρεις πόσο λεπτὴ εἶνε...

Καὶ ὁ γαμπρός της ἐπρόσθεσε τότε ἀπότομα:

—Οὖφ! ἐσεῖς ἡ γυναῖκες μὲ τὰ φιλιά σας... Καταντᾶτε μαρτύριο...

Ὅταν ἡ Ζερμαὶν ξανάφυγε γιὰ τὸ σχολεῖο της, ἡ Ἑλένη ξαναβυθίστηκε πάλι στὴ μοναξιά της. Γιὰ νὰ διασκεδάζη κάπως, ἀνέλαβε τὸ νοικοκυριὸ τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὰ ψώνια... Τὶς ἄλλες ὧρες τὶς περνοῦσε κλεισμένη στὴν κάμαρή της, ὅπου ἔγραφε τὸ Ἡμερολόγιο τῆς βασανισμένης της ζωῆς. Δὲν ἔζουσε παρὰ μὲ τὴν προσμονὴ τῶν διακοπῶν καὶ ἡ διακοπὲς ξανάρθαν, μὰ τὴ χαρὰ ποὺ περίμενε νὰ νοιώση, δὲν τὴν ἔννοιωσε, γιατὶ ἡ Ζερμαὶν αὐτὴ τὴ φορὰ τῆς φέρθηκε ἀκόμα περισσότερο ψυχρά... Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ στὶς ἄλλες διακοπὲς καὶ στὶς ἄλλες...

Τὰ χρόνια ἐν τῷ μεταξὺ περνοῦσαν καὶ ἡ Ζερμαὶν βγῆκε ἀπὸ τὸ σχολεῖο.

Ἡ Ἑλένη, σιγά-σιγά, εἶχε ξεπέσει στὸ ρόλο τῆς οἰκονόμου τοῦ σπιτιοῦ.

Τώρα γιορτὲς γινόντουσαν συνεχῶς στὸ πίτι, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνηλικιώσεως τῆς Ζερμαὶν καὶ διαρκῶς ἡ φτωχὴ θεία λησμονιότανε περισσότερο ἀπ' ὅλους. Τὴ θεωροῦσαν σὰν μιὰ φτωχὴ συγγενῆ, ὡς ἕνα πρόσωπο προωρισμένο, σὲ κάθε στιγμὴ νὰ τοὺς ὑπηρετῆ, ποὺ ἐλάχιστα παράλλαζε ἀπὸ μιὰ ὑπηρέτρια.

Τὰ καταλάβαινε ὅλ' αὐτὰ ἡ Ἑλένη καὶ οὔτε τολμοῦσε πειὰ ν' ἀγκαλιάση καὶ νὰ φιλήση τὴ Ζερμαίν. Τὸ χαλασμένο της μάτι ὕψωνε μεταξύ τους ἕνα φραγμό, ποὺ μεγάλωνε ὁλοένα, κάνοντας νὰ βαραίνη σ' ὅλη τὴν οἰκογένεια μιὰ βαρειὰ στενοχώρια. Ἦταν ἡ ζωντανή, ἡ ἐνοχλητικὴ ἀνάμνησις τοῦ κακοῦ ποὺ τῆς εἶχε κάνει ἡ κόρη τους...

Ἡ Ἑλένη, ὡστόσο, προσπαθεῖ νὰ μένη σιωπηλὴ καὶ ἀπαρατήρητη. Ἡ σκέψις της ἔφευγε ἀπὸ τὸ σκληρὸ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν καὶ κατέφευγε στὸ μέλλον...

Ἡ Ζερμαὶν μιὰ μέρα, γρήγορα, θ' ἀρραβωνιαζόταν. Ἔπειτα θὰ παντρευόταν... Ὕστερα μιὰ μέρα θ' ἀποκτοῦσε κι' αὐτὴ ἕνα παιδί, ἕνα χαριτωμένο κοριτσάκι, χωρὶς ἄλλο... Καὶ ἀπὸ τώρα, ἡ Ἑλένη ἔβλεπε κοντὰ στὸ κοριτσάκι αὐτό, ποὺ θὰ τῆς τὸ ἐμπιστευόντουσαν, νὰ ξαναγεννιοῦνται ἡ παληὲς χαρές της, τὶς ὁποῖες, αὐτὴ τὴ φορά, τίποτε δὲν θὰ ἐρχόταν νὰ καταστρέψη καὶ μὲ τὶς ὁποῖες θ' ἀποζημιωνόταν γιὰ τὶς ὀδύνες ποὺ εἶχε νοιώσει ὡς τότε...

* * *

Καθὼς ἕνα πρωΐ, ἡ Ἑλένη παρακολουθοῦσε τὸ ὄνειρό της αὐτό, ὁ κ. ντὲ Λαρτὶν ἐπῆγε στὸ δωμάτιό της καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ τῆς μιλήση. Φαινόταν πολὺ στενοχωρημένος. Ἄρχισε νὰ τῆς λέη στὴν ἀρχὴ διάφορες φράσεις μπερδεμένες... Τῆς εἶπε πὼς ἀσφαλῶς θὰ ἔπληττε πολὺ στὸ σπίτι τους, γιατὶ ζοῦσε μόνη, μακρυὰ ἀπ' αὐτοὺς καὶ γιατὶ κλεινόταν στὴν κάμαρή της τὶς ἡμέρες ποὺ ἔδιναν ἑορτές... Ὁ κ. ντὲ Λαρτὶν δὲν τὴν κατηγοροῦσε γι' αὐτό... Ἦταν ἐλεύθερη νὰ κάνη ὅ,τι θέλει... Μὰ ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους δὲν ἦταν προτιμώτερο νὰ πάη πουθενὰ ἀλλοῦ... Ὑπῆρχαν ἔξαφνα ἄσυλα γιὰ γυναῖκες τῆς καλῆς τάξεως, ὅπου αὐτὲς περνοῦσαν περίφημα... Ὤ, ναί, εἶχε λάβει τὶς πληροφορίες του σχετικῶς...

Κατάχλωμη καὶ ἕτοιμη νὰ λιποθυμήση ἡ Ἑλένη, ἄκουγε νὰ πέφτη μέσ' στὴν καρδιά της, στάλα-στάλα, μαζὺ μὲ τὸ καθένα ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ γαμπροῦ της, ἡ καινούργια της αὐτὴ δυστυχία...

Ἀπὸ καιροῦ, χωρὶς νὰ τολμᾶ οὔτε στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό της νὰ τὸ ὁμολογήση, εἶχε προαισθανθῆ ἀορίστως τὴν ἀπειλὴ μιᾶς δυστυχίας, χειρότερης ἀπ' ὅλες τὶς προηγούμενες... Καὶ νὰ ποὺ ἡ δυστυχία αὐτὴ τὴν χτυποῦσε τώρα!... Τὸ βγαλμένο της μάτι ἦταν γιὰ τοὺς συγγενεῖς της ἡ διαρκὴς μαυρίλα τῆς χαρᾶς τους, τῶν διασκεδάσεών τους.

Ὡστόσο, δὲν ἐξεγέρθηκε. Ἔσκυψε μόνο τὸ κεφάλι της καὶ εἶπε:

—Ὅπως σᾶς ἀρέσει!

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μπῆκε μέσα καὶ ἡ κ. ντὲ Λαρτίν, ἡ ἀδελφή της.

—Τί; μᾶς ἀφίνεις; φώναξε, κάνοντας τὴν ἀνήξερη καὶ προσποιουμένη τὴν περίλυπη.

Μὰ στὸ τέλος εἶπε κι' αὐτή:

—Ἄκου, Ἑλένη... Ἐγὼ δὲν θὰ σοῦ ἐπρότεινα ποτὲ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα... Μὰ ἀφοῦ αὐτὴ εἶνε ἡ ἰδέα σου, μοῦ φαίνεται πὼς ἔχεις δίκηο...

Ὅταν ἡ Ἑλένη, ἀκολουθουμένη ἀπὸ τὸν ὑπηρέτη ποὺ κρατοῦσε τὶς ἀποσκευές της, διέσχισε γιὰ τελευταία φορὰ τὸ σπίτι τῶν Λαρτίν, τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἀκριβῶς ἡ Ζερμαίν, διέσχιζε τὸν προθάλαμο, πηγαίνοντας στὸ σαλόνι ποὺ ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ ἐπισκέπτες. Βλέποντας τὴν θειά της νὰ φεύγη, στάθηκε μιὰ στιγμὴ καὶ τῆς εἶπε:

—Ἄ! φεύγεις!... Μὰ δὲν πειράζει! Θἀρχόμαστε νὰ σὲ βλέπουμε! Ναί, ναί. θἀρχόμαστε!...

Καί, ἀχτινοβολῶντας ἀπὸ νεότητα καὶ εὐτυχία μέσα στὴν καινούργια της τουαλέττα, τῆς σάλεψε τὸ χέρι ἀποχαιρετῶντας την καὶ ξαναγύρισε στὸ σαλόνι...

JEAN REIBRACH

Ο ΤΣΑΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΙΛΟΤΟΣ ΤΟΥ

Κάποτε ὁ Τσάρος τῆς Ρωσσίας Ἀλέξανδρος ὁ 1ος, καθὼς ταξείδευε μ' ἕνα πλοιάριο σὲ μιὰ μεγάλη λίμνη τοῦ κυβερνείου Ἀρχαγγέλου, ἔξαφνα δυνατὴ θύελλα ξέσπασε. Τὰ κύματα τῆς λίμνης ὑψωνόντουσαν ἄγρια καὶ τρομερά, ἀπειλῶντας ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ καταποντίσουν τὸ πλοιάριο, μέσα στὸ ὁποῖο βρισκόντουσαν μόνο ὁ Τσάρος καὶ ὁ πιλότος.

—Ἄκουσε, φίλε μου, εἶπε σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ Τσάρος στὸν πιλότο, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀρχίσει νὰ τὰ χάνη, ἀναλογιζόμενος τὴν τεραστία εὐθύνη του, πρὸ δεκαοκτὼ περίπου αἰώνων ὁ Καῖσαρ, εὑρισκόμενος σὲ μιὰ περίπτωσι ἀνάλογη μὲ τὴ δική μας, εἶπε μὲ περηφάνεια στὸν πιλότο του: «Μὴ φοβᾶσαι τίποτε, γιατὶ ἔχεις στὸ πλοῖο σου τὸν Καίσαρα καὶ τὴν τύχη του!» Ἐγὼ δὲν εἶμαι καθόλου Καῖσαρ καὶ πιστεύω περισσότερο στὸ Θεό, παρὰ στὴν καλή μου τύχη... Γι' αὐτὸ σοῦ λέω ἁπλᾶ: «Λησμόνησε πὼς εἶμαι ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ μὴ βλέπεις σὲ μένα παρὰ ἕναν ἄνθρωπο σὰν καὶ σένα... Προσπάθησε λοιπὸν νὰ σωθοῦμε κι' οἱ δυό...»

Ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Τσάρου, ὁ Ρῶσσος πιλότος κατάλαβε ἀσφαλῶς πολὺ περισσότερα, ἀπ' ὅ,τι εἶχε καταλάβει ὁ Ρωμαῖος πιλότος ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Καίσαρος... Ἀμέσως διπλασίασε τὶς προσπάθειές του καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο κατώρθωσε νὰ προσεγγίση στὴν ἀκτή, χωρὶς κανένα ἀπευκταῖο...

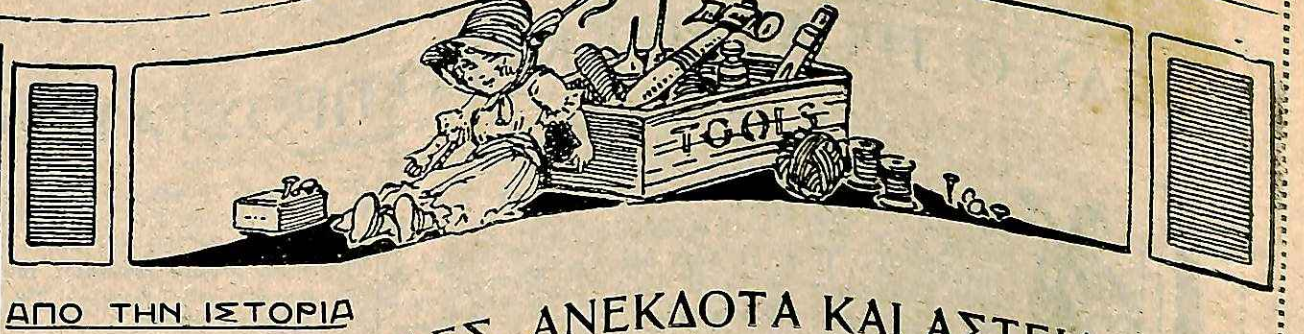

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ, ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Μιὰ μέρα κάποιος νεαρὸς Γάλλος συγγραφεὺς πῆγε στὸ σπίτι τοῦ κριτικοῦ Κρεβιλλὸν γιὰ νὰ τοῦ ἀφήση νὰ διαβάση ἕνα δρᾶμα του. Ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ποὺ τοῦ ἐνεχείριζε τὸ ἔργο, τὰ χειρόγραφα ξέφυγαν ἀπ' τὰ χέρια του κι' ἔπεσαν μέσα στὴ φωτιά. Ὁ συγγραφεὺς ἔσπευσε περίτρομος νὰ τὰ περισώση ἀπ' τὸ κάψιμο, ἀλλὰ ὁ κριτικὸς τὸν ἐμπόδισε νὰ τὰ πάρη λέγοντάς του:

—Ἀφῆστε τα. Ξέρουν καλύτερα ἀπὸ σᾶς ποὺ πρέπει νὰ μποῦν!...

* * *

Ὁ περίφημος Μαικήνας εἶχε σύζυγό του τὴν Τερεντία, μιὰ γυναῖκα ἐξαιρετικὰ ὤμορφη καὶ τιμία, ἀλλὰ μὲ πολλὲς ἰδιοτροπίες. Λόγῳ τῆς διαφορᾶς τοῦ χαρακτῆρος των διαρκῶς ἐχώριζαν καὶ διαρκῶς τὰ ξανάφτιαναν, ἐπειδὴ ὁ Μαικήνας, μὴ μπορῶντας νὰ ζήση χωρὶς αὐτή, τὴν ξανάπαιρνε σπίτι του, μετὰ τὸ χωρισμό.

Ὁ φιλόσοφος Σενέκας, λαβαίνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὰ συχνὰ αὐτὰ μικροδιαζύγια, εἶπε κάποτε:

—Περίεργο πρᾶγμα! Ὅλοι οἱ ἄνδρες μποροῦν νἄχουν χίλιες γυναῖκες χωρὶς νὰ χωρίσουν. Ὁ Μαικήνας ἐχώρισε χίλιες φορὲς κι' ὅμως διατηρεῖ πάντοτε τὴν ἴδια γυναῖκα!...

* * *

Κάποιος εὐγενὴς πῆγε μιὰ μέρα στὸ σπίτι τοῦ Φοντενέλ, ἀλλὰ βρῆκε τὸ συγγραφέα σὲ τόσο μεγάλη ταραχή, ὥστε τὸν ἐρώτησε ἀνήσυχος ποιὰ ἦταν ἡ αἰτία τοῦ θυμοῦ του.

—Θέλετε νὰ μάθετε τί ἔχω; ἀπάντησε μ' ἀγανάκτησι ὁ Φοντενέλ. Ἔ, λοιπόν, ἔχω ἕναν ὑπηρέτη ποὺ κάνει τόσο ἄσχημα τὴ δουλειά του, ὥστε νὰ νομίζη κανεὶς πὼς ἔχω... ὁλόκληρο τάγμα ὑπηρετῶν!...

* * *

Ἕνας Γάλλος στρατιώτης, μιὰ μέρα, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ ἔφοδο κατὰ τοῦ φρουρίου Ναμύρ, περνῶντας κάτω ἀπ' τὰ τείχη, ἔλεγε σ' ἕνα σύντροφό του:

—Μὰ ἐμεῖς εἴμαστε ποὺ σκαρφαλώσαμε χτὲς ὡς ἐκεῖ ψηλά, ἐνῶ γύρω μας ἔπεφταν ἡ σφαῖρες βροχή; Ὁμολογῶ ὅτι δὲν θὰ τολμοῦσα νὰ ἐπαναλάβω καὶ σήμερα αὐτὴ τὴν ἀπόπειρα.

—Καὶ βέβαια, ἀποκρίθηκε ὁ σύντροφός του, ἀφοῦ τώρα δὲν μᾶς πυροβολοῦν ἀπὸ πίσω οἱ ἀξιωματικοὶ γιὰ νὰ μᾶς ἐξαναγκάσουν ν' ἀνεβοῦμε...

* * *

Ὁ βαρῶνος Ἀνδρέ, ὁ ὁποῖος ἀνῆκε στὴν αἵρεσι τῶν Οὐγενότων, ὅταν ἐκυρίευσε κάποτε μιὰ πόλι, τὴν ὁποία κατεῖχαν οἱ Καθολικοί, θέλοντας νὰ τιμωρήση σκληρὰ τοὺς ἀντιπάλους του, διέταξε νὰ γκρεμίσουν ἀπὸ τὸν ψηλότερο πύργο ὅλους τοὺς αἰχμαλωτισθέντας στρατιώτας τῆς φρουρᾶς.

Κι' οἱ δύστυχοι στρατιῶτες, μὴ μπορῶντας νὰ κάμουν ἀλλοιῶς, ἀναγκάστηκαν νὰ ὑπακούσουν στὴ διαταγή του κι' ἔπεσαν ὁ ἕνας ὕστερα ἀπ' τὸν ἄλλον στὸν κάτω τοῦ πύργου γκρεμό. Ὅταν ἦλθε κι' ἡ σειρὰ τοῦ τελευταίου νὰ γκρεμιστῆ, ὁ δυστυχισμένος ἐκεῖνος ἐπῆρε δυὸ φορὲς φόρα, ἀλλὰ μόλις ἔφτανε στὴν ἄκρη τοῦ γκρεμοῦ σταματοῦσε τρομαγμένος. Ἐνῶ δοκίμαζε γιὰ τρίτη φορά, ὁ Ἀνδρὲ τοῦ φώναξε μὲ θυμό:

—Ἔ, φτάνει πειά... Ἐπῆρες φόρα δυὸ φορὲς ὡς τώρα. Πότε θὰ πηδήσης ἐπὶ τέλους;...

—Κοπιάστε ἡ ἀφεντιά σας στὴ θέσι μου, ἀπάντησε ὁ δυστυχισμένος μελλοθάνατος, πάρτε τέσσερες φορὲς φόρα καὶ νὰ δοῦμε ἂν θὰ πηδήσετε!

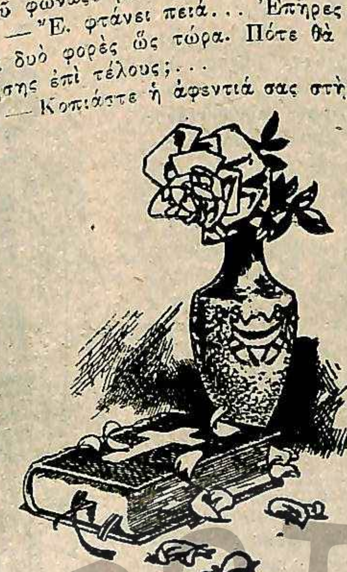

Ὁ σκληρὸς ἀρχηγὸς τῶν Οὐγενότων γέλασε τόσο πολὺ ἀπὸ τὴν ἀπάντησι τοῦ στρατιώτου, ὥστε τοῦ χάρισε τὴ ζωὴ καὶ τὸν ἄφησε ἐλεύθερο.

* * *

Στὰς ἀρχαίας Ἀθήνας ζοῦσε κάποιος περίφημος ψευδολόγος Λύσανδρος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος εἶχε τρομερό του κατήγορο τὸ φιλόσοφο Διογένη. Μιὰ μέρα, ὡστόσο, ποὺ ὁ Λύσανδρος εἶπε μιὰ ἀλήθεια, γιὰ πρώτη φορὰ ἴσως στὴ ζωή του, ὁ Διογένης ἔσπευσε καὶ πάλι νὰ τὸν διαψεύση.

—Δὲν ἔχετε δίκηο, εἶπε τότε στὸ φιλόσοφο κάποιος ἀπ' τοὺς παρισταμένους. Αὐτὸ ποὺ εἶπε, εἶνε ἀλήθεια.

—Ἴσως πρὶν τὸ εἰπῆ νὰ ἦταν ἀλήθεια, ἀποκρίθηκε ὁ Διογένης, ἀλλὰ μόλις ἔφτασε στὰ χείλη τοῦ Λυσάνδρου μεταβλήθηκε σὲ ψέμμα!...

* * *

Κάποιος Γάλλος ἀξιωματικὸς ἀπὸ τοὺς μετριωτέρους τοῦ στρατεύματος, ἐπειδὴ ζηλοτυποῦσε ἕναν λοχαγὸ ποὺ εἶχε κερδίσει τὰ γαλόνια του σ' ἐλάχιστο διάστημα, χάρις στὴν ἀξία του, ὑπέβαλε κάποτε στὸν ὑπουργὸ τῶν Στρατιωτικῶν Λουμπουᾶ μιὰ αἴτησι, στὴν ὁποία κατάγγελλε τὸ συνάδελφό του ὡς μάγο καὶ ἐπρότεινε τὴ δίωξί του ἐπὶ μαγγανείᾳ.

Ὕστερα ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες ἐλάβαινε ἐκ μέρους τοῦ Λουμπουᾶ τὴν ἑξῆς ἀπάντησι:

«Ἀνεκοίνωσα στὸ βασιλέα τὴν καταγγελία σας κατὰ τοῦ λοχαγοῦ ἐπὶ μαγγανείᾳ. Ἡ Α. Μ. μοῦ ἀπάντησε ὅτι ἀγνοεῖ καθολοκληρίαν ἂν ὁ ἐν λόγῳ λοχαγὸς εἶνε μάγος, εἶνε ὅμως πεπεισμένος ὅτι... δὲν τοῦ μοιάζετε καθόλου...»

* * *

Κάποιος Γασκῶνος, θέλοντας, μιὰ μέρα, νὰ παραστήση τὸν αἰσθηματικὸ καὶ τὸν εὐαίσθητο σ' ἕναν κύκλο κυριῶν, ἐνῶ γινόταν λόγος περὶ μονομαχίας, εἶπε τὰ ἑξῆς:

—Μιὰ μονομαχία εἶνε πολὺ πιὸ ἐπικίνδυνη γιὰ μένα παρὰ γιὰ ὁποιονδήποτε ἄλλον. Γιατὶ σ' ὅποιο μέρος τοῦ σώματός μου κι' ἂν μὲ τραυματίσουν, ἡ πληγὴ θὰ μοῦ ἐπιφέρη τὸ θάνατο, ἀφοῦ εἶμαι ὅλος... καρδιά!...

* * *

Ἕνας ἄλλος Γασκῶνος διηγόταν κάποτε ὅτι στὸ πατρικό του σπίτι ὑπῆρχε μιὰ στοὰ μήκους πεντακοσίων μέτρων. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἀκροαταί, ἀκούγοντας τὴν τερατολογία αὐτή, ἔβαλαν τὰ γέλια, ὁ ἀρχιψεύτης ἀναγκάστηκε νὰ καλέση τὸν ὑπηρέτη του γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώση τὰ λόγια του.

—Γελᾶτε, κύριοι, ὅσο θέλετε, τοὺς εἶπε ὁ ὑπηρέτης. Τί θὰ κάμετε ὅμως ὅταν σᾶς πῶ πὼς ἡ στοὰ αὐτὴ ἔχει καὶ πλάτος χιλίων μέτρων;...

* * *

Ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Ρωμαίων Βεσπασιανός, ὅταν βρισκόταν στὶς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ζωῆς του, θέλοντας νὰ εἰρωνευθῆ τοὺς ὑπηκόους του, ποὺ συνήθιζαν νὰ θεοποιοῦν κάθε αὐτοκράτορα μετὰ τὸ θάνατό του, εἶπε τὰ ἑξῆς:

—Σιωπή! Αἰσθάνομαι ὅτι ἀρχίζω νὰ γίνωμαι... Θεός!

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΟΣΚΑΡ ΜΑΡΙΑ ΓΚΡΑΦ

ΙΒΑΝ Ο ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥ

ΙΒΑΝ ὁ Τρομερός, ὁ ἀπαισιώτερος Τσάρος τῆς Ρωσσίας, εἶχε βγῆ μιὰ μέρα νὰ κάνη τὸν περίπατό του. Ἡ Τσαρικὴ συνοδεία εἶχε προχωρήσει πρὸς τὶς τελευταῖες συνοικίες τῆς πρωτευούσης, ὅταν, ἔξαφνα, ὁ Ἰβὰν διέκρινε στὸ δρόμο ἕνα χαριτωμένο παιδάκι ποὺ ἔπαιζε καὶ ποὺ τοῦ ἄρεσε πολύ. Κατέβηκε ἀμέσως ἀπὸ τὸ ἄλογό του καὶ τὸ φώναξε νὰ πάη κοντά του. Μὰ τὸ παιδάκι τρόμαξε, ὅταν εἶδε τὴν ἄγρια ὄψι τοῦ Τσάρου καὶ τὄβαλε στὰ πόδια. Ἀμέσως ὅλοι ὅσοι ἀκολουθοῦσαν τὸν Τσάρο, χλώμιασαν. Φοβήθηκαν μήπως ὁ Τσάρος, βλέποντας ὅτι τὸ παιδὶ δὲν τὸν εἶχε ὑπακούσει, κατελαμβάνετο ἔξαφνα ἀπὸ κανένα ἀπὸ τοὺς τρομεροὺς ἐκείνους παροξυσμοὺς τῆς μανίας του, τοὺς ὁποίους ἔτρεμε ὁλόκληρη ἡ Ρωσσία.

Εὐτυχῶς ὅμως δὲν συνέβη αὐτὸ ποὺ περίμεναν. Ὁ Ἰβὰν ἦταν ἤρεμος καὶ γελοῦσε. Ἐπρόσταξε ἀμέσως ἕναν ἀπὸ τοὺς ἀκολούθους του νὰ τρέξη καὶ νὰ πιάση τὸ παιδί. Ὅταν δὲ ὁ ἀκόλουθός του τὸ ἔφερε ὕστερ' ἀπὸ λίγο μπροστά του, ὁ Τσάρος, γελῶντας πάντοτε, ἅπλωσε τὸ χέρι του γιὰ νὰ τὸ χαϊδέψη.

— Κύττα, κύττα, ἔλεγε. Φεύγεις ἐσὺ ἀπὸ τὸν Τσάρο, παιδάκι μου; Χμ, χμ!... Δὲν ξέρεις λοιπὸν ὅτι ὁ Τσάρος εἶνε ὁ πατεράκης ὅλων τῶν Ρώσσων!...

Μὰ ὁ μικρὸς δὲν ἀπαντοῦσε. Ἦταν θυμωμένος καὶ ἀγωνιζόταν νὰ ξεφύγη.

— Στάσου, παιδάκι μου, τοῦ εἶπε ὁ Ἰβάν. Θὰ σοῦ δείξω ἐγὼ τί θὰ πῆ ἡ εὔνοια τοῦ πατεράκη Τσάρου. Δὲν θὰ φύγης, θἄρθης μαζύ μου...

Καὶ διέταξε τὴ συνοδεία του νὰ πάρη μαζύ της τὸ παιδὶ στὰ ἀνάκτορα. Ἐκεῖ διέταξε νὰ ὁρίσουν ἕνα ἰδιαίτερο διαμέρισμα τοῦ παλατιοῦ γιὰ τὸ μικρό, τοῦ ἔδωσε μιὰ παραμάνα γιὰ νὰ τὸ περιποιεῖται, ἕνα φρουρὸ γιὰ νὰ τὸ φυλάη καὶ ἕνα δάσκαλο γιὰ νὰ τοῦ μάθη γράμματα. Ὅλους δὲ αὐτοὺς τοὺς ἐπρόσταξε νὰ ὑπακούουν τυφλὰ στὶς διαταγὲς τοῦ μικροῦ τους ἀφέντη.

Μὰ ὁ μικρὸς μισοῦσε καὶ τὸν Τσάρο καὶ τὸ δάσκαλο καὶ τὴν παραμάνα του. Μόνο τὸν φρουρό του τὸν Πιότρ κατώρθωσε ν' ἀγαπήση στὸ τέλος. Μονάχα μ' αὐτὸν ἔπαιζε καὶ μαζύ του ἔκανε διάφορα ἀστεῖα. Γιατὶ ὁ Πιότρ ἦταν ἕνας ἀγαθὸς καὶ ἁπλοϊκὸς χωριάτης. Στὸν Τσάρο φερνόταν μὲ τὸν πιὸ ἄσχημο τρόπο, μὰ δὲν ἔχανε μ' αὐτὸ καὶ τὴν εὔνοιά του. Ἀντίθετα, ὁ Ἰβὰν προσπαθοῦσε κάθε μέρα νὰ βρῆ καὶ ἕναν καινούργιο τρόπο γιὰ νὰ εὐχαριστήση τὸν προστατευόμενό του. Συχνὰ πήγαινε καὶ τὸν ἔβλεπε. Μὰ ὁ μικρὸς ἦταν πάντα ἄγριος καὶ ἀνυπότακτος μαζύ του.

— Ἄφησέ με! τοῦ ἔλεγε, ὅταν ἔκανε νὰ τὸν πάρη στὰ χέρια του. Ἄφησέ με νὰ γυρίσω κοντὰ στοὺς γονεῖς μου, Διάβολε!...

Μὰ ὁ Ἰβὰν ὁ Τρομερὸς γελοῦσε πάντα.

— Οἱ γονεῖς σου μὲ εὐγνωμονοῦν γιατὶ σὲ πῆρα ὑπὸ τὴν προστασία μου καὶ θὰ σὲ κάνω μεγάλον ἄνθρωπο, τοῦ ἀπαντοῦσε.

— Λὲς ψέμματα! τοῦ φώναζε μὲ λύσσα τὸ παιδί. Λὲς ψέμματα, Διάβολε! Ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μητέρα μου μ' ἀγαποῦν πολὺ καὶ δὲν ἔχουν ἄλλο ἀπὸ μένα.

— Αὐτὸ σοῦ λέω κι' ἐγώ, ἀπαντοῦσε ὁ Ἰβάν. Ἐπειδὴ σ' ἀγαποῦν πολύ, γι' αὐτὸ θέλουν νὰ μείνης ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερο καιρὸ μαζύ μου!...

Τὸ παιδὶ ὅμως κουνοῦσε τὸ κεφάλι του.

— Δὲν μὲ πιστεύεις; ρώτησε ὁ Ἰβάν.

— Ὄχι! Εἶσαι ψεύτης! Εἶσαι Διάβολος! ἀπάντησε ὁ μικρὸς εὐνοούμενος.

Ὁ Τσάρος ἔκανε τότε ἕνα νεῦμα στὸ φρουρό. Ὁ φρουρὸς ἄνοιξε διάπλατα δυὸ μεγάλες πόρτες καὶ ἀμέσως παρουσιάστηκαν ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ. Ἔπεσαν ἀμέσως γονατιστοὶ μπρὸς στὸν Τσάρο καὶ ἔσκυψαν τὰ κεφάλια τους, χωρὶς νὰ βγάζουν μιλιά.

— Πατέρα! Μητέρα! φώναξε ὁ μικρὸς καὶ ἄνοιξε τὰ χεράκια του γιὰ νὰ τοὺς ἀγκαλιάση.

Μὰ ἐκεῖνοι δὲν τολμοῦσαν νὰ σηκωθοῦν. Κύτταζαν μονάχα τὸν Τσάρο στὰ μάτια.

Ὁ μικρὸς κύτταζε κατάπληκτος, χωρὶς νὰ καταλαβαίνη τίποτα . . .

— Πάρτε με λοιπόν! Πάρτε με ἀπ' ἐδῶ! ξαναφώναξε ὁ μικρός. Αὐτὸς ὁ Διάβολος μὲ κρατεῖ φυλακισμένον ἐδῶ καὶ δὲν μ' ἀφίνει νὰ φύγω καὶ νἄρθω κοντά σας!

Οἱ ἄμοιροι χωριάτες τρόμαξαν μὲ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ παιδιοῦ τους.

— Φέτζα! Φετζοῦσκα! φώναξαν κι' οἱ δυό τους... Τί εἶνε αὐτὰ ποὺ λές, παιδί μου!... Κανεὶς ἄλλος δὲν σ' ἀγαπᾶ τόσο πολὺ ὅσο ὁ πατεράκης ὁ Τσάρος. Ἡ καλωσύνη του εἶνε γλυκειὰ καὶ ζεστὴ ὅπως ὁ ἥλιος... Θὰ σὲ κάνη μεγάλον ἄνθρωπο, Φετζοῦσκα!

Ἔτρεμαν κι' οἱ δυό τους. Ξανάπεσαν στὰ γόνατα ἐμπρὸς στὸν Τσάρο καὶ τοῦ εἶπαν:

— Μὴν τὸν ἀκοῦς, πατεράκη μας! Εἶνε παιδί, δὲν ξέρει ποιὸς εἶσαι!... Μὴν τὸν συνερίζεσαι! Ὢ! πατεράκη, σὲ εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν καλωσύνη καὶ γιὰ τὴν εὔνοιά σου!

Καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια φιλοῦσαν τὰ πόδια τοῦ Ἰβάν. Ὁ μικρὸς τοὺς κύτταζε κατάπληκτος, χωρὶς νὰ καταλαβαίνη τίποτε. Γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ βλέμμα του ἔπεσε ἐπάνω στὸ πρόσωπο τοῦ Τσάρου καὶ τὸν εἶδε πὼς πάντα γελοῦσε.

— Βλέπεις, παιδάκι μου, τοῦ εἶπε αὐτός. Βλέπεις ὅτι σοῦ εἶπα τὴν ἀλήθεια! Οἱ γονεῖς σου μὲ εὐχαριστοῦν γιὰ τὴν ἀγάπη ποὺ σοῦ ἔχω!... Σηκωθῆτε ἐπάνω, καλοί μου ἄνθρωποι. Καὶ σύ, Φετζοῦσκα, φίλησέ τους!

Οἱ φτωχοὶ χωριάτες σηκώθηκαν καὶ ἔκαναν ἕνα βῆμα πρὸς τὸ μέρος τοῦ παιδιοῦ τους. Μὰ ὁ μικρὸς τοὺς ἔρριξε μιὰ περιφρονητικὴ ματιὰ καὶ ἀποτραβήχτηκε στὸ δωμάτιό του.

— Φέτζα!... Φετζοῦσκα!... φώναξε πίσω του ὁ πατέρας.

— Ἔλα, πηγαίνετε τώρα! ἐπρόσταξε ὁ Ἰβὰν ὁ Τρομερός.

Δὲν μποροῦσαν νὰ κάμουν ἀλλοιῶς. Ἔπνιξαν τὸ κλάμμα τους καὶ ἔφυγαν ἀπ' τὸ παλάτι.

* * *

Γιὰ νὰ ἐξευμενίση ἐπὶ τέλους τὸν προστατευόμενό του ὁ Τσάρος τὸν πῆρε μιὰ μέρα σὲ μιὰ στρατιωτικὴ γιορτή. Ὁ μικρὸς Φέτζα εἶδε παρελάσεις, σκοποβολή, μιὰ ψεύτικη μάχη καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα. Καὶ γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή του εἶδε τί τρομερό, μὰ καὶ τί θαυμάσιο πρᾶγμα ἦσαν αὐτὰ τὰ ὅπλα ποὺ εἶχαν οἱ στρατιῶτες καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶχε ἕνα καὶ ὁ Πιότρ, ὁ μόνος φίλος του στὸ Τσαρικὸ παλάτι, ὁ φρουρὸς ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ὁ προστάτης του καὶ ποὺ τὸν εἶχε διατάξει νὰ ὑπακούη τυφλὰ στὶς προσταγὲς τοῦ μικροῦ του ἀφέντη...

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ἰβὰν ὁ Τρομερὸς πῆγε νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ Φέτζα. Ὁ μικρὸς ἦταν στὸν κῆπο. Δίπλα του στεκόταν ὁ γιγαντόσωμος Πιότρ, μὲ τὸ ὅπλο στὸ χέρι.

Ὁ Φέτζα διέκρινε τὸν Τσάρο ποὺ ἐρχόταν καὶ τὸν κυρίευσε μιὰ ἀληθινὴ λύσσα. Γύρισε ἀμέσως πρὸς τὸν Πιότρ καὶ τοῦ εἶπε, ἐνῷ τὰ μάτια του ἄστραφταν:

— Ἐμπρός, Πιότρ! Τράβα! Τράβα καὶ σκότωσέ τον αὐτὸν τὸ σκύλο! Ἐμπρός!

Ὁ φρουρὸς ἔμεινε ἀποσβολωμένος. Εἶχε καταλάβει τί τοῦ ἔλεγε ὁ μικρός του ἀφέντης, στὸν ὁποῖο εἶχε διαταγὴ νὰ ὑπακούη τυφλά.

— Τράβα! Ἐμπρός! φώναξε καὶ πάλι ὁ μικρὸς ἐξαγριωμένος.

Ὁ Πιότρ στεκόταν ἄναυδος. Ἔπειτα ὅμως σήκωσε τὸ ὅπλο του καὶ ἀκούμπησε τὸ κοντάκι στὸ μάγουλό του.

Μὰ ὁ Ἰβὰν ὁ Τρομερὸς εἶχε πλησιάσει ἐν τῷ μεταξύ. Ἔρριξε ἕνα φρικτὸ βλέμμα ἐπάνω στὸ στρατιώτη καὶ ὁ ἁπλοϊκὸς μουζίκος ἄφησε τὸ ὅπλο νὰ πέση κοντὰ στὰ πόδια του.

Ὁ Τσάρος ἐξακολουθοῦσε νὰ προχωρῆ γεμᾶτος χαρὰ καὶ γέλια. Τὸ παιδὶ λυσσοῦσε.

— Χά, χά! ἔλεγε ὁ Τσάρος, ὁ ἀφέντης ὅλων τῶν Ρώσσων. Βλέπεις λοιπόν, γυιόκα μου; Βλέπεις ὅτι ὅλα μπορεῖ νὰ τὰ κάνη ὁ πατεράκης ὁ Τσάρος; Νά, ὁ φτωχὸς ὁ στρατιώτης ἤθελε νὰ πυροβολήση καὶ νὰ μὲ σκοτώση, γιατὶ τὸν πρόσταξες ἐσύ. Μὰ δὲν πυροβόλησε καὶ δὲν μὲ σκότωσε. Γιατὶ τίποτε δὲν γίνεται, ἂν δὲν τὸ θέλω ἐγώ!

Ἅπλωσε τὸ χέρι του καὶ πῆρε τὸ ὅπλο ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Πιότρ.

— Κύτταξε ὅμως τί γίνεται, ὅταν ἐγὼ τὸ θελήσω! Κύτταξε ἐδῶ, Φέτζα, πὼς φεύγει ἡ σφαῖρα!...

Λέγοντας αὐτά, εἶχε σηκώσει τὸ ὅπλο καὶ σκόπευε τὸν Πιότρ. Ἀκίνητος, σὲ στάσι προσοχῆς, στεκόταν ὁ μουζίκος. Καὶ ὁ Ἰβὰν ὁ Τρομερὸς σκόπευε ὁλοένα.

— Κύτταξε!... ξαναφώναξε ὁ Τσάρος.

Ὁ μικρὸς Φέτζα ἄκουσε τότε τὸν κρότο τοῦ ὅπλου. Εἶδε τὸν Πιότρ νὰ σωριάζεται χάμου ἀμέσως. Ἔβγαλε μιὰ τρομερὴ κραυγὴ καὶ δὲν εἶδε τίποτε ἄλλο...

Μὰ ὁ Ἰβὰν ὁ Τρομερὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ στέκεται στὴν ἴδια θέσι, μὲ τὸ ὅπλο ποὺ κάπνιζε ἀκόμα στὸ χέρι, καὶ νὰ γελᾷ, νὰ γελᾷ ὁλοένα...

ΟΣΚΑΡ ΜΑΡΙΑ ΓΚΡΑΦ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Ο ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΑΙ

Ὁ Μέγας Ναπολέων εἶχε τὴν ἀδυναμία σὲ κάθε πολεμικὴ ἐπιχείρησί του νὰ ρωτάη τί γνώμη εἶχαν γι' αὐτὸν οἱ ἀριστοκρατικοὶ κύκλοι τῶν Παρισίων.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν περίφημη νίκη τοῦ Ἀουστέρλιτς, πλησίασε μιὰ μέρα τὸν ὑπασπιστή του Ναρβόν, τοῦ ὁποίου ἡ μητέρα ἦταν παλαιὰ ἀριστοκράτις καὶ τὸν ἐμισοῦσε ἐξαιρετικά:

— Ἔ! Κύριε Ναρβόν, τοῦ εἶπε. Ἀρχίζει νὰ μ' ἀγαπᾷ τώρα ἡ μητέρα σας;

Κι' ἐπειδὴ ὁ ὑπασπιστὴς ἐδίσταζε ν' ἀπαντήση, ἔσπευσε νὰ παρέμβη ὁ Ταλλεϋράνδος λέγοντας:

— Ἡ κυρία Ναρβόν, Μεγαλειότατε, δὲν σᾶς ἀγάπησε ἀκόμα, βρίσκεται στὸ στάδιο τοῦ θαυμασμοῦ!...

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ εἰς ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴν τιμὴν παλαιὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, πρὸ πεντηκονταετίας. Γράψατέ μας: Περιοδικὸν «Οἰκογένεια», Λέκα 7, Ἀθήνας.

ΓΑΛΛΙΚΑ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΒΩΝΤΡΥ

Η ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΠΕΘΕΡΑΣ

Ὁ Ἐρνέστος ντ' Ἐτουπέ, καθὼς ἔμπαινε στὸ δωμάτιο τῆς πεθερᾶς του γιὰ νὰ τὴν ρωτήση ἂν κοιμήθηκε καλά, τὴν εἶδε νὰ κρύβη στὸ συρτάρι της ἕνα γράμμα, μὲ τόση μάλιστα βία, ὥστε ἀμέσως ὑποψίες γεννήθηκαν στὸ μυαλό του.

— Γιατί κρύβει τὰ γράμματά της ἡ πεθερά μου; σκέφτηκε. Πρέπει νὰ ἐξιχνιάσω αὐτὸ τὸ μυστήριο!...

Ἀμέσως, χωρὶς νὰ χάνη καιρό, προμηθεύτηκε ἕνα ἀντικλεῖδι καί, τὴν ἄλλη μέρα, σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἡ Λεοπολδίνα — ἔτσι λεγόταν ἡ πεθερά του — βρισκόταν ἔξω, μπῆκε στὴν κάμαρά της καὶ ἄνοιξε τὸ συρτάρι της, ὅπου ἀνακάλυψε τὸ ἀκόλουθο γράμμα:

«Ἀγαπητέ μου Ἐρρῖκε,

Τί ἡδονικὲς στιγμὲς ποὺ περάσαμε χθὲς τὸ βράδυ μαζύ!... Σὲ κύτταζα μέσα στὰ μάτια καὶ δὲν ἐχόρταινα νὰ σὲ βλέπω!... Πόση εὐτυχία δοκίμασα, καθὼς σοῦ φιλοῦσα τὰ χείλη καὶ σὲ χάϊδευα στὸ πρόσωπο... Σὲ ἀγαπῶ, σὲ λατρεύω, εἶμαι τρελλὴ ἀπ' τὴν ἀγάπη σου... Πρωΐ, ἀπόγεμμα, βράδυ, τὸ ὡραῖο σου κεφάλι εἶνε πάντα μπροστά μου...

Λοιπὸν ἀπόψε περίμενέ με, ἀγάπη μου, ἄγγελέ μου, ζωή μου...

Ἡ ὡραία σου
Λεοπολδίνα.

Υ. Γ. Ζηλεύω τὴ Γαβριέλλα».

— Πώ! Πώ! Πώ!... φώναξε μόνος του ὁ Ἐρνέστος, μὲ τὸ τσιγάρο στὸ στόμα, μόλις ἐτελείωσε τὸ διάβασμα. Ἡ πεθερά μου εἶνε ἐρωτευμένη!... Ὁ φίλος της ὀνομάζεται Ἐρρῖκος... Ναί, ἀλλὰ ποῦ ἀνταμώθηκαν χθὲς τὸ βράδυ, ἀφοῦ ἡ πεθερά μου δὲν ἐβγῆκε καθόλου ἔξω; Τὴν εἶδα νὰ μπαίνη στὸ δωμάτιό της κατὰ τὶς ἐννιὰ καὶ νὰ διπλοκλειδώνη ἀπὸ μέσα τὴν πόρτα. Φαίνεται πὼς ὁ Ἐρρῖκος βρισκόταν μέσα ἀπὸ πρίν. Μὰ πὼς εἶχε μπῆ μέσα; Νὰ τὸν ἀνέβασε τάχα ἡ πεθερά μου ἀπὸ τὸ παράθυρο μὲ καμμιὰ μετάξινη σκάλα; Ἢ μήπως κάθεται στὸ γειτονικὸ σπίτι καὶ ἐπικοινωνεῖ μαζύ της ἀπὸ καμμιὰ πόρτα μυστική; Ὤ, αὐτὸ τὸ μυστήριο πρέπει νὰ τὸ ἐξακριβώσω...

Ὁ Ἐρνέστος, ἀφοῦ ἐπιθεώρησε τοὺς τοίχους τοῦ δωματίου τῆς πεθερᾶς του κι' εἶδε πὼς δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ μυστικὴ πόρτα σ' αὐτούς, βγῆκε ἔξω μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ συνεχίση τὶς ἀναζητήσεις του καὶ νὰ μὴ σταματήση μπρὸς σὲ κανένα ἐμπόδιο, προκειμένου νὰ πραγματοποιήση μιὰ τόσο σπουδαία ἀνακάλυψι.

Ἔπειτα μπῆκε στὸ σαλόνι, ὅπου βρῆκε τὴν πεθερά του νὰ ρεμβάζη κοντὰ στὸ παράθυρο, κρατῶντας μιὰ Γαλλικὴ Ἱστορία στὰ χέρια της.

Τὴν ἴδια στιγμὴ φάνηκε κι' ἡ ὑπηρέτρια ποὺ γύριζε ἀπ' τὴ μοδίστρα μ' ἕνα δέμα στὰ χέρια.

— Αὐτὰ εἶνε γιὰ τὴν κυρία, εἶπε.

— Βάλτα στὴν κάμαρά μου, τὴν ἐπρόσταξε ἡ Λεοπολδίνα.

— Κάματε ἀγορές; τὴ ρώτησε ὁ Ἐρνέστος.

— Μάλιστα, γαμπρέ μου, ψιθύρισε δειλά. Κάτι ἀσπρόρρουχα πῆρα..

— Μπορῶ νὰ τὰ ἰδῶ;

— Ποιὸς ὁ λόγος; Τί σᾶς ἐνδιαφέρουν αὐτὰ ἐσᾶς τοὺς ἄνδρες;

— Σᾶς παρακαλῶ, εἶπε ὁ Ἐρνέστος.

Καί, μὲ μιὰ ἐπιβλητικὴ χειρονομία, σταμάτησε τὴν ὑπηρέτρια ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ κρατάη στὸ χέρι της τὸ δέμα, μὴν ξέροντας ἂν ἔπρεπε νὰ μείνη γιὰ νὰ εὐχαριστήση τὸν κύριό της, ἢ νὰ φύγη γιὰ νὰ μὴ χαλάση τὸ χατῆρι τῆς κυρίας.

— Γιατί δὲν θέλετε νὰ μοῦ δείξετε τὸ περιεχόμενο αὐτοῦ τοῦ δέματος; ξαναρώτησε ὁ Ἐρνέστος.

— Εἶνε μιὰ γυναικεία ἰδιοτροπία, τέλος πάντων, ἀπάντησε ἡ πεθερά του. Ὁ λόγος ὅτι ἐπιμένετε νὰ τὸ δῆτε, αὐτὸς εἶνε ποὺ μ' ἀναγκάζει νὰ σᾶς ἀρνηθῶ.

— Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι λοιπόν, δὲν ζητῶ κι' ἐγὼ τὴν ἄδειά σας.

— Γαμπρέ μου! φώναξε ἡ πεθερά.

— Τίποτε! ἀπάντησε ἀδυσώπητος ἐκεῖνος. Θὰ τὸ ἀνοίξω...

— Ἂν τολμήσετε νὰ τὸ ἐγγίσετε, θὰ πέσω ἀπὸ τὸ παράθυρο...

— Αὐτὴ τὴν εὐκαιρία, σᾶς βεβαιώνω, δὲν θὰ μπορέσετε νὰ τὴν ξαναβρῆτε εὔκολα. Κάμετε γρήγορα ὅμως, γιατὶ τὸ παράθυρο εἶνε ἀνοιχτὸ καὶ φοβᾶμαι μὴν πάρω καμμιὰ ποῦντα...

— Ὤ!... Τὸν πρόστυχο!... Τὸν πρόστυχο!...

—Πώ!... Πώ!... Ἡ πεθερά μου εἶν' ἐρωτευμένη! . . .

Καί, λέγοντας αὐτά, ἡ Λεοπολδίνα, ἡ ὁποία φαίνεται εἶχε ἀλλάξει ἀπόφασι, ἀντὶ νὰ αὐτοκτονήση, προτίμησε νὰ λιποθυμήση...

Ὁ Ἐρνέστος, χωρὶς νὰ διστάση, ἔτρεξε ἀμέσως νὰ πάρη τὸ δέμα, ἐνῷ ἡ ὑπηρέτρια ἀγωνιζόταν νὰ συνεφέρη τὴν κυρία της μὲ ἅλατα. Καθὼς τὸ ἄνοιξε, εἶδε πὼς εἶχε μέσα μιὰ γυναικεία τουαλέττα τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου 13ου.

— Βρίσκομαι στὰ ἴχνη, ψιθύρισε. Πρόκειται, φαίνεται, νὰ πάη μετεμφιεσμένη στὸ χορὸ τοῦ Μελοδράματος ὅπου θ' ἀνταμώση τὸν ἀκριβό της...

— Πρόστυχε, πρόστυχε!... ξανακούστηκε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ φωνὴ τῆς Λεοπολδίνας.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως ἡ ἔκπληξις τοῦ Ἐρνέστου ἦταν κάπως δυσάρεστη, γιατὶ κάθε ἐπιφώνησις τῆς πεθερᾶς του συνοδευόταν κι' ἀπὸ ἕνα δυνατὸ μπάτσο, σημεῖο ὅτι εἶχε συνέλθει ἀπὸ τὴ λιποθυμία της...

* * *

Ἐπὶ δυὸ ἑβδομάδες, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, δὲν ἄλλαξαν μεταξύ τους οὔτε μιὰ λέξι. Ἡ Λεοπολδίνα, κάθε βράδυ, στὶς ὀχτώμιση, ἄφηνε τὸν Ἐρνέστο καὶ τὴ γυναίκα του, καθισμένους μπρὸς στὸ τζάκι, κι' ἔμπαινε στὴν κάμαρά της, ποὺ τὴν ἐκλείδωνε μὲ διπλῆ στροφή...

Ὁ Ἐρνέστος εἶχε βάλει ἐπίτηδες ἕναν ἄνθρωπο νὰ τὴν κατασκοπεύη, κι' ἐκεῖνος τὴν παρακολουθοῦσε χωρὶς νὰ τὴν χάνη ἀπὸ τὰ μάτια του οὔτε ἕνα λεπτό. Κάθε τόσο ἔδινε ἀναφορὰ στὸν κύριό του, πληροφορῶντας τον πὼς ἡ πεθερά του εἶχε κάμει περίπατο στὰ Ἠλύσια Πεδία, πὼς εἶχε ξοδέψει δώδεκα φράγκα στὸ Λοῦβρο καὶ ἄλλα παρόμοια.

Ὁ Ἐρνέστος ὅμως, ποὺ δὲν ἔμενε ἱκανοποιημένος ἀπ' τὶς πληροφορίες του, ἐθεώρησε φρόνιμο νὰ προσλάβη καὶ δεύτερο κατάσκοπο, στὸν ὁποῖον ἔδωσε τὴν ἐντολὴ νὰ ἐπιβλέπη τὸν πρῶτο. Κι' ἔτσι ὁ ἕνας κατάσκοπος παρακολουθοῦσε τὸν ἄλλο κι' οἱ δυό τους μαζὺ τὴν ἄμοιρη τὴ Λεοπολδίνα...

Ἐπειδὴ ὅμως ἔβλεπε πὼς καὶ μ' αὐτὴ τὴν τακτικὴ δὲν ἔβγαινε τίποτε, ἀπεφάσισε νὰ ἐφαρμόση ἕνα καινούργιο τέχνασμα. Μιὰ μέρα εἰδοποίησε τὴ γυναίκα του νὰ μὴν τὸν περιμένουν στὸ δεῖπνο, γιατὶ αὐτὸς θὰ γευμάτιζε ἔξω μὲ κάποιο φίλο του.

— Μὲ ποιόν, ποῦ καὶ ποιὰ ὥρα; τὸν ἐρώτησε ἀνήσυχη ἡ ζηλότυπη κυρία ντ' Ἐτουπέ.

— Μὲ τὸ Βερντονσέτ, στὸ Παλλάς, στὶς ἑφτά, ἀπάντησε ἑτοιμότατα ὁ σύζυγος.

Ἀλλά, στὶς ὀχτώ, ἐνῷ ἡ Λεοπολδίνα κι' ἡ κόρη της δὲν εἶχαν σηκωθῆ ἀκόμα ἀπὸ τὸ τραπέζι, ὁ Ἐρνέστος μπῆκε σιγὰ-σιγὰ στὸ σπίτι του, χώθηκε κρυφὰ μέσα στὸ δωμάτιο τῆς πεθερᾶς του καὶ κρύφτηκε κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι της.

Ὅσο ἡ ὥρα περνοῦσε, τόσο ἡ ἀνυπομονησία τοῦ Ἐρνέστου μεγάλωνε. Νὰ κουνηθῆ ἀπὸ τὴ θέσι του δὲν τολμοῦσε, γιατὶ φοβόταν μήπως γίνη ἀντιληπτὸς καὶ χάση ἔτσι ὅλο τὸ παιγνίδι του. Ἀνάπνεε μὲ δυσκολία, ἔννοιωθε φαγοῦρες στὸ κορμί του, ἤθελε νὰ ξεμουδιάση, μὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ μένη ἀκίνητος στὴ θέσι του.

Κι' ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἡ Λεοπολδίνα, σὰν νὰ τὄκανε ἐπίτηδες, ἄργησε πολὺ νὰ γυρίση. Ἐπὶ τέλους, κατὰ τὶς δεκάμιση, μπῆκε στὸ δωμάτιο κι' ἀφοῦ κλείδωσε τὴν πόρτα ἀπὸ μέσα, πῆγε σ' ἕνα ντουλάπι καὶ τὸ ἄνοιξε.

— Συχώρεσέ με, ἀγαπημένε μου Ἐρρῖκε, φώναξε δυνατά, ποὺ σ' ἔκανα νὰ μὲ περιμένης τόση ὥρα...

— Εἶνε λοιπὸν κρυμμένος ἐδῶ μέσα; ἀναρωτιόταν ὁ Ἐρνέστος κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι. Μὰ ποῦ νὰ τὸν ἔχει βάλει; Ἢ μήπως μπήκανε μαζὺ μέσα;

— Πάρε, πάρε, πάρε... ἐξακολούθησε ἡ Λεοπολδίνα.

Καὶ σὲ κάθε ἐπανάληψι τῆς λέξεως ὁ Ἐρνέστος ἄκουγε τὸν ἦχο ἑνὸς φιλιοῦ. Σὲ λίγο ξεχώρισε τὸ ἐλαφρὸ σύρσιμο ἑνὸς φορέματος καὶ εἶπε:

— Ἆ! τὴν ἀδιάντροπη! Μπροστά του γδύνεται;...

— Ὤ, ἀγαπημένε μου Ἐρρῖκε!... Πόσο θὰ ἦσουν ὡραῖος στ' ἄλογό σου! ἐξακολούθησε ἡ Λεοπολδίνα.

— Φαίνεται πὼς ὁ φίλος της βγαίνει περίπατο ἔφιππος, σκέφτηκε ὁ Ἐρνέστος. Θἆναι κανένας ἀριστοκράτης.

— Ὤ, σὲ πόσες μάχες ἐνίκησες, παλληκάρι μου...

— Χωρὶς ἄλλο θἆναι στρατηγός! Ἀλλὰ γιατὶ δὲν παντρεύεται;...

— Σήμερα ἀγόρασα καὶ τὸ σπαθί σου...

— Ἆ, αὐτό, μὰ τὸ Θεό, δὲν μοῦ ἀρέσει!...

— Εἶνε λίγο σκουριασμένο, ἀλλὰ θὰ τὸ περάσω μὲ γυαλόχαρτο...

— Τοῦ ἀγόρασε, φαίνεται, ἕνα ξῖφος τῆς παληᾶς ἐποχῆς!...

— Ἀγόρασα καὶ βερνίκι ἐπίτηδες γιὰ σένα...

— Μὰ τόσο πολὺ τὸν ἀγαπᾶ, ποὺ τοῦ γυαλίζει καὶ τὰ παπούτσια; Κύριε ἐλέησον!...

— Βλέπεις τώρα πὼς λάμπεις; Τί ὡραῖος ποὺ εἶσαι! Τί κρῖμα ὅμως ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ μιλήσης...

— Εἶνε μουγκὸς λοιπόν; Ἀλλὰ στὴ Γαλλία δὲν ἔχουμε στρατηγοὺς μουγκούς! Θἆναι, φαίνεται, κανένας ξένος ἀξιωματικός! Μόνο ἕνας ξένος στρατηγὸς ἐπιτρέπει σὲ μιὰ γυναίκα νὰ τοῦ γυαλίση μόνη της τὰ παπούτσια...

— Γιατί ὅμως μὲ ἀπατοῦσες τόσον καιρό; Ὤ! Ἂν τὴν εἶχα στὰ χέρια μου ἐκείνη τὴ Γαβριέλλα, κομμάτια θὰ τὴν ἔκανα... Δυστυχῶς εἶνε πεθαμμένη τώρα!...

— Μὰ τί συμβαίνει ἐδῶ;

— Ὤ, πὼς λάμπουν τὰ μάτια σου! Περίμενε νὰ σοῦ βάλω λίγο κοκκινάδι στὰ χείλη!...

— Τοῦ βάζει καὶ κοκκινάδι στὰ χείλη τοῦ στρατηγοῦ!...

— Τελείωσε. Ἀπόψε ὅμως δὲν θὰ σὲ φιλήσω ἄλλο... Τί, θυμώνεις, κύριέ μου; Ψέμματα εἶπα. Θὰ σὲ φιλήσω, ἀλλὰ ὅταν... στεγνώσης! Ἂς κοιμηθοῦμε τώρα... Πῶς σοῦ φαίνονται τὰ μπράτσα μου; Εἶχε τόσο ὡραῖα ἡ Γαβριέλλα σου;... Πές μου, φίλε μου.

— Στρατηγέ, σᾶς παρακαλῶ νὰ βγῆτε ἀμέσως, φώναξε ἐπιτακτικὰ ὁ Ἐρνέστος, ξετρυπώνοντας ἀγριεμμένος ἀπὸ τὸ κρεββάτι. Μοῦ προσβάλλετε τὴν οἰκογενειακὴ ἀξιοπρέπεια...

— Βοήθεια! ξεφώνησε ἡ Λεοπολδίνα. Τί δουλειὰ ἔχετε ἐδῶ; πρόσθεσε μόλις ἀναγνώρισε τὸ γαμπρό της.

— Ἔλα πές μου. Ποῦ τὸν ἔχεις τὸ στρατηγό;

— Ποιὸ στρατηγό; Ἀστειεύεσαι;

— Τἄκουσα ὅλα, κυρία μου. Εἶνε περιττὸ νὰ κρύβεσαι... Ποῦ εἶνε ὁ ἐραστής σου; Ἔλα, μίλα...

— Ὁ ἐραστής μου! Νά τος! ἀπάντησε κατακόκκινη ἀπ' τὸ θυμό της ἡ πεθερά του καὶ τοῦ ἔδειξε ἀπάνω σὲ μιὰ καρέκλα μιὰ ἐλαιογραφία φρεσκοβερνικωμένη, ποὺ παρίστανε τὸν βασιλέα Ἐρρῖκο Δ΄,... τὸ σύζυγο τῆς Μαργκῶς καὶ τὸ φίλο τῆς ὡραίας Γαβριέλλας...

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ (ΠΑΤΡΟΣ)

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΩΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Γιὰ σταθῆτε λίγο νὰ θυμηθῶ... εἶπε ὁ ἱππότης...

— Μήπως τὸν γνωρίζετε; ρώτησε ὁ Γάστων.

— Ἀρκετά.

— Θὰ μὲ ὑποχρεώσετε ἂν μοῦ πῆτε, τί ἰδέα σχηματίσατε γι' αὐτόν.

— Εἶνε φοβερὸς ἐχθρὸς τοῦ βασιλέως. Τὸν εἴχαμε μάλιστα μέλος στὴ συνωμοσία μας καὶ ἀπεχώρησε κατόπιν διαφωνίας. Αὐτὸς ἤθελε νὰ δολοφονήσουμε τὸν ἀντιβασιλέα, ἐνῶ ἐμεῖς εἴχαμε συμφωνήσει νὰ τὸν ἀπαγάγουμε.

— Εἶνε τίμιος ἄνθρωπος λοιπόν ; ρώτησε ὁ Γάστων.

— Τιμιώτατος.

— Τόσο τὸ καλύτερο, εἶπε ὁ Γάστων, γιατὶ κρατεῖ στὰ χέρια του τὴ ζωὴ τεσσάρων εὐγενῶν...

— Ἀπ' τοὺς ὁποίους ἕνας, χωρὶς ἀμφιβολία, θᾶστε καὶ σεῖς, συνεπλήρωσε ὁ Δουμενίλ.

— Ἐγὼ πειὰ εἶμαι χαμένος, φίλε μου. Ἡ δική μου τύχη ἔχει ἀποφασιστῆ πειά.

— Τί ἐννοεῖτε μ' αὐτό;

— Νά, καταδικάστηκα!...

— Σὲ τί;

— Σέ θάνατο!...

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔμειναν ἄφωνοι κι' οἱ δυό.

— Ἀδύνατο! εἶπε ὁ Δουμενίλ.

— Καὶ γιὰ ποιὸ λόγο;

— Γιατί, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἡ ὑπόθεσίς σας συνδέεται μὲ τὴ δική μας.

— Ἔ, κι' ἔπειτα;...

— Κι' ἀφοῦ ἡ δική μας ὑπόθεσις ποὺ προηγεῖται κιόλας πάει καλά, ἡ δική σας θὰ πηγαίνη ἀκόμα καλύτερα..

— Κι' ἀπὸ ποῦ τὸ ξέρετε αὐτό ; ρώτησε ὁ Γάστων.

— Ἀκοῦστε, ἀγαπητέ μου, εἶπε ὁ ἱππότης. Γιὰ σᾶς ποὺ χρησιμεύσατε ὡς ταχυδρόμος μας, δὲν ἔχουμε πειὰ μυστικά. Ἡ δεσποινὶς ντὲ Λώνεϋ, καθὼς μοῦ ἔγραψε χτές, προσποιήθηκε τὴν ἄρρωστη καὶ δέχτηκε τὴν ἐπίσκεψι τοῦ γιατροῦ τῶν φυλακῶν, μὲ τὸν ὁποῖο εἶχε κατορθώσει νὰ συνάψη στενώτατες σχέσεις. Εἶνε ἕνα; ἄνθρωπος πολὺ δειλὸς καὶ διασκεδάζουμε μαζύ του, μερικὲς φορὲς δὲ μᾶς φαίνεται χρήσιμος. Λοιπὸν χτὲς ἡ δεσποινὶς ἄκουσε γιὰ πρώτη φορὰ ἀπ' αὐτὸν τὴ λέξι «ἐλπίζετε», μιὰ λέξι ποὺ στὸ στόμα του παίρνει ἰδιαίτερη σημασία καὶ δὲν ἀποτελεῖ ἁπλῆ παρηγοριά. Κι' ἀφοῦ μᾶς εἶπε ἔτσι, δὲν πρέπει νἄχουμε κανένα φόβο, οὔτε μεῖς οὔτε σεῖς, μιὰ καὶ σχετίζονται ἡ ὑποθέσεις μας.

— Μὰ ὁ Λὰ Ζονκιὲρ ποὺ μοῦ ἀνακοίνωσε τὴν εἴδησι εἶχε ἀπόλυτη βεβαιότητα γι' αὐτή, εἶπε ὁ Γάστων.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκε στὸ πάτωμα ἕνας χτύπος.

— Μὲ συγχωρεῖτε μιὰ στιγμή, εἶπε ὁ Γάστων στὸ Δουμενίλ. Μὲ προσκαλεῖ ὁ μαρκήσιος ἀπὸ κάτω. Ἴσως ἔχει νὰ μοῦ πῆ κανένα νέο.

Πῆγε εὐθὺς κοντὰ στὴν τρύπα ποὺ εἶχε ἀνοίξει στὸ πάτωμα καὶ σκύβοντας ἄκουσε τὸν Πομπαδοὺρ νὰ τοῦ λέη:

— Ρωτήσατε, ἱππότα, σᾶς παρακαλῶ, τὸν κ. Δουμενὶλ ἂν ἔμαθε ἀπ' τὴ δεσποινίδα ντὲ Λώνεϋ κανένα μαντᾶτο ;

— Γιὰ ποιόν;

— Γιὰ ἕναν ἀπὸ τοὺς δυό μας, δὲν ξέρω ποιόν. Ἀπὸ μιὰ συνομιλία τοῦ διοικητοῦ καὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς Βαστίλλης ἔφτασαν ὥς τ' αὐτιά μου αὐτὲς ἡ τρεῖς λέξεις: «Κατεδικάσθη εἰς θάνατον!»

— Μὴ φοβᾶστε, μαρκήσιε, εἶπε μὲ μιὰ τρεμοῦλα ὁ ἱππότης. Ἔχω λόγους νὰ πιστεύω ὅτι ὁ καταδικασμένος εἶμαι ἐγώ...

— Μὰ αὐτὸ μὲ φοβίζει πολύ, ἀγαπητέ μου, παραπολύ. Πρῶτα γιατὶ εἶστε φίλος μου, κι' ἔπειτα γιατὶ ἡ ἴδια τύχη περιμένει κι' ἐμένα, ἀφοῦ κατηγορούμεθα γιὰ τὴν ἴδια ὑπόθεσι.

— Καὶ νομίζετε ὅτι ἡ δεσποινὶς ντὲ Λώνεϋ εἶνε σὲ θέσι νὰ μᾶς διαφωτίση σχετικά;

— Βεβαιότατα, γιατὶ τὰ παράθυρά της βλέπουν ἀντίκρυ ἀπ' τὴ Βαστίλλη καὶ μόλις συμβῆ κάτι ἔκτακτο θὰ τὸ ἰδῆ.

— Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς μὲ προσκαλεῖ, εἶπε ὁ Γάστων.

Καὶ πραγματικά, ἀπάνω στὸ ταβάνι εἶχαν ἀκουστῆ δυὸ χτυπήματα ποὺ ἐσήμαιναν «προσοχή».

Ὁ Γάστων ἀπάντησε στὴ δεσποινίδα μ' ἕνα χτύπημα ποὺ σήμαινε «ἀκούω» καὶ πῆγε ν' ἀνοίξη τὸ παράθυρο.

Ἐνῶ προσευχόμουν στὴν ἐκκλησία, εἶδα...

Ὕστερα ἀπὸ μιὰ στιγμὴ κατέβαινε ἀπὸ ψηλὰ ἕνα σκοινὶ μὲ μιὰ ἐπιστολὴ δεμένη στὴν ἄκρη του. Ὁ Γάστων τὴν ἐπῆρε στὰ χέρια του καὶ πῆγε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Πομπαδούρ.

— Τί συμβαίνει λοιπόν; ρώτησε ὁ μαρκήσιος.

— Ἔλαβα ἕνα γράμμα, ἀπάντησε ὁ Γάστων.

— Τί γράφει;

— Δὲν ξέρω. Θὰ τὸ στείλω στὸ Δουμενίλ, ἐπειδὴ δὲν ἔχω φῶς, κι' ἐκεῖνος θὰ μοῦ πῆ τί λέει.

— Κάνετε γρήγορα λοιπόν.

Ὁ Γάστων ἔτρεξε πρὸς τὸ τζάκι καὶ φώναξε :

— Τὸ σχοινί!

— Ἐλάβατε γράμμα ; ρώτησε ὁ Δουμενίλ.

— Μάλιστα. Ἔχετε φῶς αὐτοῦ ;

— Ναί.

Σὲ λίγο ὁ Γάστων ἔδεσε τὴν ἐπιστολὴ στὴν ἄκρη τοῦ σκοινιοῦ ποὺ τοῦ κατέβασε ὁ ἱππότης.

— Τὸ γράμμα εἶνε δικό σας, δὲν εἶνε δικό μου, ἀκούστηκε νὰ λέη σὲ λίγο ὁ Δουμενίλ.

— Ὅποιου καὶ νᾆναι, διαβάστε το καὶ πέστε μου τί λέει. Ἐγὼ δὲν ἔχω φῶς.

Ἐπέρασαν μερικὲς στιγμὲς ἀπολύτου σιγῆς.

— Λοιπόν ; ἔκαμε ἀνυπόμονα ὁ Γάστων.

— Διάβολε! φώναξε ὁ Δουμενίλ.

— Δυσάρεστα νέα, ἔ;

— Ἀκοῦστε καὶ κρίνατε μόνος σας.

Καὶ ὁ Δουμενὶλ ἄρχισε νὰ διαβάζη :

«Ἀγαπητέ μου γείτονα, Ἀπόψε, ἐνῶ προσευχόμουν στὴν ἐκκλησία τῶν φυλακῶν, εἶδα ἀπ' τὸ παράθυρο πολλοὺς δικαστὰς στὸ ἀπέναντι τῆς Βαστίλλης μέγαρο τοῦ Δικαστηρίου. Μεταξὺ αὐτῶν δὲ ἀνεγνώρισα καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους τοῦ κ. ντ' Ἀρζανσῶν. Σὲ λίγο ποὺ θὰ μ' ἐπισκεφθῆ ὁ γιατρός, θὰ μάθω περισσότερα καὶ θὰ σᾶς εἰδοποιήσω. Χαιρετίσματα στὸν ἱππότη Δουμενίλ».

— Εἶχε δίκηο λοιπὸν ὁ Λὰ Ζονκιέρ, εἶπε ὁ Γάστων. Πρόκειται νὰ μὲ δικάσουν ἔκτακτοι δικασταί.

— Ἱππότα, μὴ μεγαλοποιεῖτε τὰ πράγματα, εἶπε ὁ Δουμενὶλ μὲ φωνὴ ποὺ τοῦ κάκου προσπαθοῦσε νὰ τὴ διατηρήση ἀτάραχη.

— Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια, ἀπάντησε ὁ Γάστων. Πάψε ὅμως...

— Τί συμβαίνει;

— Σούτ! Ἔρχονται...

Ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ μπῆκαν γιὰ νὰ παραλάβουν τὸ δεσμώτη ὁ ἀξιωματικὸς τῶν φυλακῶν καὶ ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας μαζὺ μὲ τέσσερες στρατιῶτες. Τὸν ἔκλεισαν μέσα σ' ἕνα φορεῖο καὶ τὸν μετέφεραν σὲ ἄλλο διαμέρισμα τῆς Βαστίλλης.

— Χάθηκα! ψιθύρισε τότε ὁ Γάστων. Δυστυχισμένη Ἑλένη!...

Ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ σὰν νὰ μετανόησε γιὰ τὴ στιγμιαία λιποψυχία του, σήκωσε ἀγέρωχα τὸ κεφάλι καὶ κύτταξε γύρω του θαρραλέα.

— Κύριε, ἄρχισε νὰ τοῦ λέη ὁ ντ' Ἀρζανσῶν, ἡ ὑπόθεσίς σας ἔχει ἐξετασθῆ ἀπ' τὸ δικαστήριο, τοῦ ὁποίου προήδρευα ἐγὼ αὐτοπροσώπως. Ἂν δὲν σᾶς ἐπέτρεψαν νὰ διορίσετε συνήγορο, αὐτὸ ἔγινε ὄχι γιὰ νὰ καταστήσουν δυσχερῆ τὴν ὑπεράσπισί σας, ἀλλὰ γιατὶ δὲν ἤθελαν ἕνα τόσο αὐστηρὸ δικαστήριο νὰ δείξη σὲ τρίτους πῶς εἶνε ἐπιεικὲς ἀπέναντί σας.

— Δὲν σᾶς καταλαβαίνω, κύριε, ἀπάντησε ὁ Γάστων.

— Τότε ἐξηγοῦμαι σαφέστερα. Ἡ διαδικασία θὰ ἔπειθε καὶ αὐτὸν ἀκόμα τὸ συνήγορό σας ὅτι εἶστε ὄχι μόνο συνωμότης, ἀλλὰ καὶ δολοφόνος. Τί ἐπιείκεια λοιπὸν μποροῦσε νὰ δείξη ἀπέναντί σας τὸ δικαστήριο; Τώρα ὅμως ποὺ εἴμαστε μόνοι μας, ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ μοῦ παρουσιάσετε ὅ,τι δικαιολογητικὰ ἔχετε. Ἂν ζητήσετε ἀναβολή, θὰ τὴ λάβετε. Ἂν θελήσετε νὰ ἰδῆτε τὰ ἔγγραφα τῆς κατηγορίας, θὰ σᾶς τὰ φέρουμε. Ἂν θελήσετε νὰ μιλήσετε, σᾶς δίνουμε πλήρη ἐλευθερία.

— Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν εὔνοια τοῦ δικαστηρίου, ἀπάντησε ὁ Γάστων. Περιττεύουν ὅμως ὅλα αὐτά...

— Ὥστε δὲν θέλετε οὔτε μάρτυρας, οὔτε ἔγγραφα, οὔτε ἀναβολή;

— Ὄχι, μονάχα τὴν καταδίκη μου θέλω.

— Ἱππότα, ἐξακολούθησε κάπως ἠπιώτερα ὁ ντ' Ἀρζανσῶν, ὁμολογῆστε κάτι τι ἐπὶ τέλους, χάριν τοῦ συμφέροντός σας.

— Δὲν ἔχω ν' ἀπολογηθῶ σὲ τίποτε, γιατὶ καμμιὰ κατηγορία σαφὴς δὲν ὑπάρχει ἐναντίον μου.

— Θέλετε λοιπὸν νὰ διατυπώσουμε τὸ κατηγορητήριο;

— Φυσικά, γιατὶ εἶμαι περίεργος νὰ μάθω γιατὶ μὲ καταδικάζουν.

— Πολὺ καλά, θὰ σᾶς ἱκανοποιήσω τὴν περιέργεια. Ἤρθατε λοιπὸν στὸ Παρίσι ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸ δημοκρατικὸ κομιτᾶτο τῆς Νάντης γιὰ νὰ δολοφονήσετε τὸν ἀντιβασιλέα. Στὴν ἀρχὴ ἀπευθυνθήκατε σὲ κάποιο συνένοχό σας ὀνόματι Λὰ Ζονκιέρ, ὁ ὁποῖος σήμερα εἶνε καταδικασμένος στὴν ἴδια ποινὴ μὲ σᾶς...

Ὁ Γάστων σ' αὐτὰ τὰ λόγια αἰσθάνθηκε ρῖγος, γιατὶ ἔβλεπε ὅτι ὅλες ἡ κατηγορίες ἦσαν βάσιμες. Ὡστόσο ὅμως θέλησε κάτι νὰ πῆ.

— Καὶ ἂν ὑποθέσουμε πὼς ἡ κατηγορία αὐτὴ ἦταν πραγματική, εἶπε ὁ Γάστων, σεῖς δὲν θὰ μπορούσατε νὰ τὴν ξέρετε. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει στὸ νοῦ του μιὰ τέτοια πρᾶξι, τὴν ὁμολογεῖ τότε μόνον, ὅταν τὴν ἐκτελέση.

(Ἀκολουθεῖ).

ΕΝΑ ΚΑΘΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΤΟΥ ΝΤΑΝΙΕΛ ΛΑΝΓΚΡΑ

Ο ΞΕΠΕΣΜΟΣ

Ὁ Φρανσὶς Ντυμπρέϊγ, ἕνας ζωγράφος μὲ μέλλον μὰ φτωχὸς ἀκόμα, τριγύριζε ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα στὴ συνοικία ντ' Ἀντέν, μ' ἕνα τσιγάρο τῆς πεντάρας στὸ στόμα, μονολογῶντας ἀδιάκοπα.

Ἦταν πολὺ δυστυχισμένος ὁ Φρανσίς. Μιὰ γυναῖκα, τὴν ὁποία ἀγαποῦσε, τὸν εἶχε ἐγκαταλείψει ἔξαφνα, βαρυεστημένη πειὰ νὰ συμμερίζεται τὴ φτώχεια καὶ τὴν ἀθλιότητα τῆς ζωῆς του. Ἡ γυναῖκα αὐτή, ἡ Ροζίνα, τὸν εἶχε ἐγκαταλείψει ἀπὸ καιρό, μὰ ἡ πληγὴ ποὺ εἶχε ἀνοίξει στὴν καρδιὰ τοῦ ζωγράφου, δὲν εἶχε κλείσει ἀκόμα.

Κι' ἐνῶ αὐτὸς ἐξακολουθοῦσε τὴν ἴδια βασανισμένη ζωή, ἡ Ροζίνα, ποὺ ἦταν ὡραία, ἐξαιρετικὰ ὡραία, εἶχε κάνει τὴν τύχη της καὶ εἶχε γίνει μιὰ μεγάλη κυρία τῆς μόδας. Ἡ κοσμικὴ στήλη τῶν ἐφημερίδων ἔγραφε γι' αὐτὴν καθημερινῶς καὶ ὁ ἀντίκτυπος τοῦ θορύβου ποὺ γινόταν γύρω ἀπ' τ' ὄνομά της, ἔφτανε πολλὲς φορὲς ὥς τ' αὐτιὰ τοῦ καλλιτέχνου. Μὰ αὐτός, περήφανη φύσις, ἂν καὶ δὲν εἶχε παρηγορηθῆ ἀκόμη γιὰ τὴν ἐγκατάλειψί της, ἐν τούτοις δὲν εἶχε σκεφθῆ νὰ πάη νὰ τὴν ξαναϊδῆ.

— Βαρέθηκε τὴ φτώχεια μου, ἔλεγε. Μὰ ἐγὼ δὲν εἶχα τίποτε ἄλλο νὰ τῆς προσφέρω... Ἐξ ἄλλου οὔτε θέλω πειὰ νὰ τὴν ξέρω, ὅπως ἔγινε τώρα... Ἡ παληὰ Ροζίνα μου πέθανε...

Καμμιὰ ἄλλη γυναῖκα δὲν εἶχε ἀντικαταστήσει ἀκόμα τὴ Ροζίνα μέσα στὴν καρδιά του καὶ ἡ ἀνάμνησίς της τὴν ἐπλημμύριζε σὰν ἕνα γλυκὸ ὄνειρο...

Ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης μας ἐξακολουθοῦσε νὰ μονολογῆ, ὅταν ἔξαφνα ἕνα ἁμάξι πολυτελείας βγῆκε ἀπὸ τὴν πόρτα ἑνὸς μικροῦ μεγάρου, μπρὸς ἀπ' τὸ ὁποῖο περνοῦσε. Ἀφηρημένος, καθὼς ἦταν, δὲν τὸ πρόσεξε καί, μολονότι ὁ ἁμαξᾶς τοῦ φώναξε ἐπανειλημμένως, τὸ ἁμάξι τὸν ἐχτύπησε στὸ μέτωπο καὶ τὸν ἔρριξε κάτω ἀναίσθητο...

Ἀμέσως κόσμος ἄρχισε νὰ συγκεντρώνεται γύρω του καὶ τὸ ἁμάξι στάθηκε. Ἡ πορτίτσα του ἄνοιξε κι' ἀκούστηκε μιὰ λεπτὴ γυναικεία φωνὴ ποὺ ρωτοῦσε ἕναν ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες τοῦ μεγάρου ποὺ εἶχαν προστρέξει :

— Τί συμβαίνει, Ζάν ;

— Τὸ ἁμάξι τῆς κυρίας κομήσσης ἔρριξε κάτω ἕναν ἄνθρωπο.

— Εἶνε πληγωμένος;

— Μάλιστα, κυρία, ἐλαφρά... Ἀλλὰ ἔχει λιποθυμήσει...

— Νὰ τὸν βοηθήσετε. Νὰ τὸν μεταφέρετε στὸ μέγαρο κι' ἔπειτα νὰ φωνάξετε ἕνα γιατρό.

Καί, ἔπειτα, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν ἁμαξᾶ, ἐπρόσθεσε :

— Ἐμπρός, Φραγκῖσκε...

Καὶ τὸ ἁμάξι ξεκίνησε πάλι, ἐνῶ ὁ ὑπηρέτης, βοηθούμενος ἀπὸ τὸ θυρωρό, μετέφερε τὸν τραυματία στὸ μέγαρο καὶ τὸν ἀπόθεσαν σ' ἕνα κρεββάτι τοῦ πρώτου πατώματος.

Ὅταν ὁ γιατρὸς ἔφτασε σὲ λίγο, ὁ Ντυμπρέϊγ ἄνοιγε ἀκριβῶς ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὰ μάτια του. Ἐξήτασε τὴν πληγή, ποὺ δὲν ἦταν καθόλου σοβαρή, τὴν ἀπολύμανε καὶ τὴν ἐπέδεσε καὶ συνέστησε στὸν τραυματία μερικὲς ὧρες ἀναπαύσεως. Ὅταν ἑτοιμαζόταν ν' ἀποσυρθῆ, ὁ ζωγράφος τὸν ἐρώτησε :

— Γιατρέ, δὲν κάνει νὰ φάω ;... Πεινάω τρομερά...

— Ὄχι ἀκόμα, τοῦ ἀπάντησε ὁ γιατρὸς χαμογελῶντας. Κοιμηθῆτε πρῶτα μερικὲς ὧρες... Κι' ἔπειτα τρῶτε κάτι...

— Ὡραῖα, εἶπε ὁ καλλιτέχνης.

Καί, γέρνοντας τὸ κεφάλι του ἐπάνω στὸ μαξιλάρι, ἔκλεισε τὰ μάτια του κι' ἀποκοιμήθηκε.

Κατὰ τὸ βράδυ ξύπνησε. Ἕνα κουδουνάκι βρισκόταν κοντὰ στὸ κρεββάτι του, τὸ χτύπησε κι' ἕνας ὑπηρέτης μπῆκε μέσα.

— Ποῦ βρίσκομαι; τὸν ρώτησε ὁ ζωγράφος.

— Στὸ μέγαρο τοῦ κ. κόμητος Δάνωφ...

— Τοῦ ὁποίου τὸ ἁμάξι μοῦ ἔσπασε τὸ κεφάλι; συμπλήρωσε ὁ ζωγράφος.

— Ἡ κυρία κόμησσα λυπήθηκε πολὺ γι' αὐτό. Ὅσο γιὰ τὸν κύριο κόμη, αὐτὸς δὲν ξέρει τὸ δυστύχημα, γιατὶ δὲν βρίσκεται ἐδῶ...

— Καὶ τώρα, φίλε μου, ρώτησε ὁ ζωγράφος τὸν ὑπηρέτη σὲ τόνο ἐμπιστευτικό, δὲν μοῦ λέτε..., τρῶτε ἐδῶ;

— Μὰ... ἔτσι φαίνεται, ἀπάντησε ἐκεῖνος.

— Προσπάθησε λοιπὸν νὰ μοῦ τὸ ἀποδείξης αὐτό... Ὤ, δὲν θέλω καὶ πολλὰ πράγματα: κανένα πουλερικό, μιὰ μποτίλλια καλὸ κρασί, λίγα ἐπιδόρπια... Ξέρεις ἐσύ... Καὶ μερικὰ τσιγάρα... Ὁ κύριός σου θὰ ἔχη ἐκλεκτά...

— Ὡραῖα, ἀπάντησε ὁ ὑπηρέτης.

Καί, βγαίνοντας ἔξω, πῆγε καὶ ἀνακοίνωσε τὴν ἐπιθυμία τοῦ τραυματίου στὴν κυρία του....

— Σερβίρετε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ὅ,τι σᾶς ζητήση, ἀπάντησε ἐκείνη. Θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ ἅμα τὸν ἰδῶ νὰ γίνη καλά. Μπορεῖ, ἂν θέλη, νὰ περάση τὴ νύχτα του ἐδῶ, καὶ αὔριο μὲ εἰδοποιεῖτε τὴν ὥρα ποὺ θὰ φύγη.

Καθὼς ἐσερβίριζε ὁ ὑπηρέτης τὸ ζωγράφο, τοῦ ἐπανέλαβε τὰ λόγια τῆς κομήσσης.

— Σύμφωνοι, εἶπε ἐκεῖνος.

Ἔπειτα ἔφαγε, ἤπιε, κάπνισε κι' ἀποκοιμήθηκε ὥς τὸ πρωΐ.

Τὴν ἄλλη μέρα, τὸ πρωΐ, ὅταν ὁ ὑπηρέτης εἶδε πὼς ὁ ζωγράφος ἦταν ἕτοιμος νὰ φύγη, πῆγε καὶ εἰδοποίησε τὴν κυρία του. Αὐτὴ ἔβαλε μερικὰ λουδοβίκεια σ' ἕνα μικρὸ μεταξωτὸ πορτοφόλι καὶ τὸ ἔδωσε στὸν ὑπηρέτη λέγοντάς του:

— Δόστε το στὸν τραυματία.

Ὁ ὑπηρέτης ἔσπευσε νὰ ἐκτελέση τὴν ἐντολή της.

— Ἀσφαλῶς, τοῦ ἀπάντησε ὁ ζωγράφος, ἡ κυρία σου θέλει νὰ μείνω ἐγὼ ὑποχρεωμένος ἀπ' αὐτὴ τὴν ἱστορία. Καλά, τὸ δέχομαι, μὰ δὲν θὰ φύγω πρὶν εὐχαριστήσω τὴν εὐγενική σου κυρία. Πές της, σὲ παρακαλῶ, ὅτι θέλω νὰ τὴν ἰδῶ...

Σὲ λίγο ἡ κόμησσα ἔφτασε μέσ' στὸ μικρὸ σαλόνι, ὅπου ὁ ζωγράφος τὴν ἐπερίμενε. Μιὰ διπλῆ κραυγὴ ἐκπλήξεως ἀκούστηκε τότε :

— Ροζίνα! φώναξε ὁ ζωγράφος.

— Φρανσίς! φώναξε ἡ κόμησσα.

Πράγματι, ἡ κόμησσα δὲν ἦταν ἄλλη ἀπὸ τὴν ἄπιστη Ροζίνα, ποὺ τόσο τὴν εἶχε ἀγαπήσει ὁ ζωγράφος καὶ τοῦ ὁποίου τόσο ἄσπλαχνα εἶχε ἐγκαταλείψει τὸ φτωχικὸ δωμάτιο γιὰ νὰ γίνη σύζυγος ἐξ ἀριστερᾶς χειρὸς τοῦ κόμητος Δανώφ.

Ὁ ζωγράφος, ποὺ δὲν ἐπερίμενε νὰ τὴν βρῆ μέσα σ' αὐτὸ τὸ μέγαρο, ἔμεινε γιὰ μιὰ στιγμὴ σιωπηλός. Ἡ Ροζίνα πάλι, ποὺ βρισκόταν μπερδεμμένη, δὲν ἤξερε τί νὰ πῆ...

—Φρανσίς! φώναξε ἡ κόμησσα...

Τέλος, ὁ Φρανσὶς ἐφώναξε :

— Ἄ! μὰ ὄχι!... δὲν μοῦ χρειάζονται αὐτὰ τὰ χρήματα...

Καί, βγάζοντας ἀπὸ τὴν τσέπη του τὸ μικρὸ πορτοφόλι, τὸ πέταξε πάνω σ' ἕνα τραπεζάκι.

Μὰ σὲ λίγο, ἀλλάζοντας γνώμη, ξαναπῆρε τὸ πορτοφόλι καί, ἀφοῦ τὸ ἄδειασε, τὸ ἔβαλε στὴν τσέπη του.

— Αὐτὸ μπορῶ νὰ τὸ κρατήσω, εἶπε. Θὰ τὸ κρατήσω γιὰ ἀνάμνησι... Γιὰ μιὰ τελευταία ἀνάμνησι...

Ἔπειτα βγῆκε ἔξω...

* * *

Δεκαπέντε χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε. Ὁ Ντυμπρέϊγ εἶχε γίνει πειὰ μεγάλος ζωγράφος, δοξασμένος, πλούσιος... Εἶχε παντρευτῆ πρὸ ὀχτὼ χρόνων καὶ ἡ γυναῖκα του τὸν εἶχε κάνει πατέρα ἑνὸς χαριτωμένου κοριτσιοῦ.

Ἕνα βράδυ τοῦ Ὀκτωβρίου, ἐνῶ ἡ γυναῖκα του ἔλειπε ἀπὸ τὸ σπίτι, ὁ ζωγράφος, ἀκουμπισμένος στὸ παράθυρό του, εἶδε στὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ δρόμου μιὰ ζητιάνα, τρισάθλια ντυμένη, ἡ ὁποία ἱκέτευε τοὺς διαβάτες ν' ἀγοράσουν κανένα ματσάκι βιολέττες. Τὴν διέκρινε ἄσχημα. Ὡστόσο σὲ λίγο νόμισε πὼς τὴν ἀναγνωρίζει καὶ μιὰ πολὺ μακρυνὴ ἀνάμνησις ξύπνησε μέσα του.

Ἀμέσως κατέβηκε κάτω στὸ δρόμο. Μερικοὶ γνωστοί του νέοι περνοῦσαν τὴν ὥρα αὐτὴ γελῶντας ἀπ' ἐκεῖ. Μόλις τὸν εἶδαν, τὸν πλησίασαν γιὰ νὰ τὸν χαιρετήσουν καὶ τότε ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τοῦ εἶπε :

— Βλέπετε αὐτὴ τὴ ζητιάνα ; Εἶνε ἡ περίφημη ὡραία Ροζίνα τοῦ παληοῦ καιροῦ... Μπορεῖτε νὰ τῆς κάνετε τὴν εἰκόνα καὶ νὰ βάλετε ἀπὸ κάτω τὸν τίτλο «Κατάπτωσις».

Καί, λέγοντας αὐτά, ἄρχισε νὰ γελᾶ σαρκαστικά.

Ὥστε ὁ ζωγράφος δὲν εἶχε ἀπατηθῆ!... Ἦταν ἡ Ροζίνα !...

Ἀμέσως χαιρέτησε τοὺς φίλους του κι' ἀνέβηκε πάλι στὸ σπίτι του. Ἐκεῖ ἔβγαλε ἀπὸ ἕνα συρτάρι τὸ μικρὸ μεταξωτὸ πορτοφόλι, ποὺ τὸ εἶχε φυλάξει, τὸ γέμισε χρυσᾶ νομίσματα καί, φωνάζοντας τὴ μικρή του κόρη, τῆς εἶπε :

— Βλέπεις αὐτὴ τὴ φτωχὴ γυναῖκα ποὺ πουλάει στὸ δρόμο βιολέττες; Πήγαινε νὰ πάρης ἕνα ματσάκι καὶ νὰ τὴν πληρώσης δίνοντάς της αὐτὸ τὸ μεταξωτὸ πορτοφόλι.

Τὸ κοριτσάκι πῆρε τὸ πορτοφόλι καί, τρέχοντας, ἔφτασε σὲ λίγο μπρὸς στὴ ζητιάνα.

— Κυρία, τῆς εἶπε, δῶστε μου ἕνα ματσάκι βιολέττες.

Καὶ ἐνῶ τὸ κοριτσάκι ἔπαιρνε τὰ λουλούδια, ἔβαλε συγχρόνως στὸ χέρι τῆς φτωχῆς τὸ μεταξωτὸ πορτοφόλι.

Ἀμέσως ἐκείνη τὸ ἀνεγνώρισε καὶ ρώτησε :

— Ποιὸς σοῦ εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσης αὐτό, ἀγαπημένη μου μικροῦλα;

— Ὁ μπαμπᾶς, κυρία...

— Καὶ πῶς λέγεται ὁ μπαμπᾶς σου;

— Φρανσὶς Ντυμπρέϊγ, κυρία.

— Αὐτός ! ψιθύρισε ἡ Ροζίνα.

Καί, ἔπειτα, ἀπευθυνομένη πρὸς τὴ μικρή, τὴ ρώτησε πάλι :

— Καὶ ποῦ βρίσκεται τώρα ὁ μπαμπᾶς σου ;

— Νά, ἐκεῖ, στὸ ἀντικρυνὸ σπίτι... Βρίσκεται στὸ παράθυρο...

Ἡ Ροζίνα διηύθυνε τὸ βλέμμα της πρὸς τὸ σημεῖο ποὺ ἡ μικροῦλα τῆς ἔδειχνε μὲ τὸ δάχτυλο καί, ἔπειτα, γέρνοντας πρὸς αὐτήν, τὴ ρώτησε:

— Θέλεις νὰ σὲ φιλήσω, μικροῦλα μου ;

— Ναί, κυρία... Φιλῆστε με...

Τότε ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα ἀκούμπησε ἐπὶ ὥρα, ἐπὶ πολλὴ ὥρα, τὰ χείλη της στὸ μέτωπο τῆς μικρούλας, ἐνῶ, μὲ μιὰ βαθυτάτη ἔκφρασι εὐγνωμοσύνης, τὸ βλέμμα της ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε καρφωμένο στὸ παράθυρο, ὅπου βρισκόταν ὁ ζωγράφος, ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ ὁποίου κυλοῦσαν δάκρυα...

DANIEL LANGRAT

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΑΝΤΕΛΙΖ

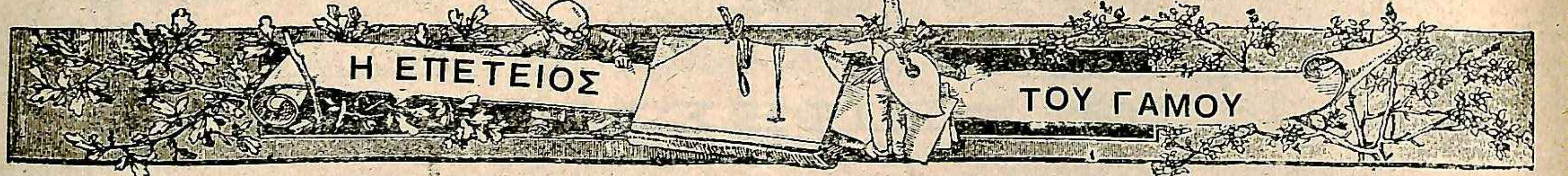

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

— Ἡ κυρία γύρισε; ρώτησε ὁ Ζάν, μόλις ἔφτασε στὸ σπίτι του τὴν ὑπηρέτρια.

— Ὄχι, κύριε, τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη.

Τότε ὁ Ζὰν ἔφερε μπροστὰ τὸ χέρι του, ποὺ τὸ εἶχε κρυμμένο πίσω στὴ ράχη του. Κρατοῦσε ἕνα μεγάλο μπουκέτο μὲ τριαντάφυλλα. Ἡ χαρὰ ἄστραφτε στὰ μάτια του καθὼς μπῆκε στὴν τραπεζαρία καὶ ἔβαλε τὸ μπουκέτο σ' ἕνα βάζο, στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ. Ἔπειτα, ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα κουτάκι καὶ τὸ ἔκρυψε κάτω ἀπὸ μιὰ πετσέτα, χαμογελῶντας μ' εὐχαρίστησι.

* * *

Τὸ τραπέζι ἦταν πειὰ στρωμένο. Ἑφτὰ ἡ ὥρα εἶχε χτυπήσει, μὰ ἡ γυναῖκα του δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα. Καὶ τώρα, ποὺ ὅλα ἦσαν ἕτοιμα, αὐτὸς στεκόταν ἐκεῖ, μὴν ἔχοντας τί νὰ κάνῃ. Πέρασε τότε στὸ γραφεῖο του, ξεδίπλωσε τὶς ἐφημερίδες ποὺ τοῦ εἶχαν φέρει καὶ ἄρχισε νὰ διαβάζῃ τοὺς τίτλους.

Μὰ τί τὸν ἐνδιέφεραν ὅλα αὐτά; Συλλογιζόταν μονάχα ὅτι ἡ γυναῖκα του θὰ γύριζε σὲ λίγο καὶ ὅτι θὰ γέμιζε τὸ σπίτι μὲ τὴν ξανθειὰ ὠμορφιά της καὶ μὲ τὴν εὐωδία της. Συλλογιζόταν ἀκόμα, τί θὰ ἔκανε, μόλις αὐτὴ θἄμπαινε μέσα. Θὰ πηδοῦσε τάχα στὸ λαιμό της καὶ θὰ τῆς ἔλεγε: «Πολυαγαπημένη μου!»; Ὄχι, δὲν θἄλεγε τίποτε. Θὰ ἔκανε τὸν ἀδιάφορο καὶ ἔπειτα, πιάνοντάς την ἀπὸ τὴ μέση, θὰ τὴν ὁδηγοῦσε ὥς τὴν πόρτα τῆς τραπεζαρίας, γιὰ νὰ ἰδῇ ἐκεῖ τὴν ἔκπληξι ποὺ θὰ δοκίμαζε ἡ ἀγαπημένη του καὶ τὴ χαρὰ ποὺ θὰ αἰσθανόταν. Τὰ συλλογιζόταν ὅλα αὐτὰ καὶ ἡ συγκίνησίς του μεγάλωνε ὁλοένα, ἐνῷ συγχρόνως μιὰ ἐλαφρὴ ἀνατριχίλα διαχυνόταν στὸ σῶμα του.

Ἔξαφνα, ἄκουσε βήματα στὴ σκάλα. Γρήγορα-γρήγορα ὁ Ζὰν προσπάθησε νὰ πάρῃ ἕνα ἐντελῶς ἀδιάφορο ὕφος. Μὰ δὲν τὸ κατώρθωσε. Γι' αὐτό, ἔκρυψε τὸ πρόσωπό του πίσω ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα γιὰ νὰ μὴ φαίνεται. Σὲ λίγο, ἐκείνη μπῆκε στὸ δωμάτιο

Μέσα στὰ γουναρικά της, μέσα στὴν πολυτέλεια τῆς τουαλέττας της, ἔφερνε μαζύ της ὅλη τὴν κούρασι ἑνὸς ἀπογεύματος, ποὺ τὸ εἶχε περάσει σὲ βιαστικὲς καὶ σύντομες ἐπισκέψεις. Τοῦ εἶπε μόνο μιὰ καλησπέρα καὶ ἔπειτα ἄρχισε νὰ βγάζῃ τὰ γάντια της, μὲ κουρασμένες κινήσεις.

Καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο πρόσθεσε:

— Ἂς φᾶμε γρήγορα... Οἱ Ντομπρὰ θὰ περάσουν νὰ μὲ πάρουν. Θὰ πᾶμε μαζὺ στὴν Ὀπερὰ-Κομίκ...

Ὁ Ζὰν ἔννοιωσε μὲ τὴν κουβέντα της αὐτὴ μιὰ δυσάρεστη ἔκπληξι.

— Τί εἶπες; τὴ ρώτησε. Θὰ βγῇς, ἀγαπητή μου;... Κι' ἐγὼ ποὺ εἶχα ὀνειρευτῆ νὰ περάσουμε μαζὺ τὴ βραδυά μας ἀπόψε, κοντὰ στὴ φωτιά...

Ἡ γυναῖκα του εἶχε ξαπλωθῆ τώρα σὲ μιὰ χαμηλὴ καρέκλα καὶ ἅπλωνε τὰ πόδια της μπροστὰ στὸ τζάκι.

— Ἔλα λοιπόν, τοῦ εἶπε, μὴν εἶσαι παράλογος... Μιὰ φορὰ ποὺ θέλησα κι' ἐγὼ νὰ βγῶ... Δὲν πιστεύω νὰ τὸ κάνω πάντα αὐτό, ἒ; Οἱ Ντομπρὰ μὲ προσεκάλεσαν μὲ μεγάλη εὐγένεια. Δὲν τὸ ἔχω παραχορτάσει, βλέπεις, ἐφέτος τὸ θέατρο, καὶ δέχτηκα. Αὐτὸ εἶνε ὅλο... Τώρα, ἂν ὁ κύριός μου προστάξῃ τὸ ἀντίθετο...

Στενοχωρημένος ὁ Ζάν, ἄφησε τὴν ἐφημερίδα νὰ ξεφύγῃ ἀπ' τὰ χέρια του.

— Ἔλα δά, μὴν τὰ παραλές, ἀγαπητή μου... Φυσικά, δὲν ἔχω καμμιὰ πρόθεσι νὰ σὲ ἐμποδίσω νὰ ἀπολαύσῃς μιὰ εὐχαρίστησι ποὺ ποθεῖς. Μὲ μαλώνεις, γιατὶ δὲν σὲ συνοδεύω συχνὰ στὸ θέατρο. Μὰ ξέρεις καλὰ πὼς εἶμαι πάντα ἀπησχολημένος τὰ βράδυα. Καὶ ἀκριβῶς ἀπόψε ἤμουν ἐλεύθερος, καὶ εἶχα σκεφθῆ....

Τῆς ἔκλεισε τὸ στόμα μ' ἕνα τρελλό, παράφορο φιλί . . .

— Πολὺ καλά... Θὰ μείνω... τοῦ ἀπάντησε νευρικὰ ἐκείνη.

— Μὰ ὄχι, ἀγαπητή μου, ὄχι... Θὰ φᾶμε γρήγορα... Ἔπειτα θὰ ντυθῇς, γιὰ νὰ γίνῃς πολὺ ὤμορφη... Καὶ ὅταν οἱ Ντομπρὰ θἄρθουν...

— Σοῦ εἶπα: Θὰ μείνω... Δὲν ἔχω πειὰ ὄρεξι τώρα νὰ πάω...

Ἄρχισε νὰ βγάζῃ τὰ γουναρικὰ καὶ τὰ κοσμήματά της καὶ νὰ τὰ πετᾷ ἐπάνω στὸν καναπέ, νευρική, θυμωμένη, ἐνῷ ὁ Ζὰν τὴν ἐκύτταζε μὲ θλίψη. Ὅλη ἡ μεγάλη χαρὰ ποὺ αἰσθανόταν προτήτερα, εἶχε διαλυθῆ τώρα. Καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ μένῃ καρφωμένος στὸ κάθισμά του, ἐκνευρισμένος μ' αὐτὴν τὴν ἀπρόοπτη καὶ ἀνώφελη φιλονεικία...

* * *

Σὲ λίγο ξανακάθησε δίπλα στὸ τζάκι, μὲ τὰ χέρια ἀκουμπισμένα ἐπάνω στὰ γόνατά της, ἀδιάφορη. Ὁ Ζὰν ζητοῦσε κάτι νὰ πῇ, μὰ δὲν τὸ εὕρισκε. Τέλος, διέκοψε πρῶτος τὴ σιωπή.

— Ξέρεις, εἶπε. Προσκάλεσα τὸν Παῦλο Μπεκοὺ νὰ φᾶμε μαζὺ αὔριο...

— Ἄ!... ἔκανε ἐκείνη.

— Τί; ἄ!... Γιατί ἔκανες: ἄ!...

— Μὰ γιὰ τίποτε ἀπολύτως, ἀγαπητέ μου. Ἔκανα: ἄ! ὅπως θὰ ἔκανα: ὤ!... ὅπως θὰ μποροῦσα νὰ πῶ κάτι ἄλλο, ὁ,τιδήποτε.

Καὶ κάνοντας ἕναν περιφρονητικὸ μορφασμὸ μὲ τὰ χείλη της, ἐπανέλαβε:

— Μήπως ἔχεις σκοπὸ νὰ μοῦ κάνῃς καὶ καμμιὰ σκηνὴ ζηλοτυπίας τώρα;...

Ὁ Ζὰν ἔσκυψε τὸ κεφάλι, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ. Χίλιες δυὸ σκέψεις περνοῦσαν ἀπ' τὸ μυαλό του. Τὸ ἄσκοπο αὐτὸ καυγαδάκι, τὸν εἶχε ἀναστατώσει. Ὄχι, ἡ γυναῖκα του δὲν τοῦ φερνόταν ἔτσι συνήθως. Καὶ μιὰ ἀνησυχία γεννήθηκε ἔξαφνα μέσα του, μιὰ ἀόριστη ὑποψία ποὺ τὸν ἔκανε νὰ πονέσῃ. Μὰ ἡ ἰδέα αὐτὴ ἡ σκοτεινή, ἐξατμίσθηκε γρήγορα, μπροστὰ στὴν ἥρεμη ἐμπιστοσύνη ποὺ τῆς ἔτρεφε ἡ ἁπλῆ του καρδιά. Σκέφθηκε πὼς ἡ νευρικότης τῆς γυναίκας του θὰ ὠφείλετο στὴν κούρασι καὶ στὴν πολυλογία τῶν ἐπισκέψεων, ποὺ εἶχε κάνει ὁλόκληρο τὸ ἀπόγευμα. Πάντα ὅμως, ἡ χαρά του τοῦ εἶχε φύγει πειά...

Μὰ ἐκείνη ἐξακολουθοῦσε:

— Ξέρεις, εἶνε πολὺ ἄσχημο αὐτὸ ποὺ κάνεις... Εἶμαι φοβερὰ νευριασμένη... Ἐξ ἄλλου, ἀγαπητέ μου, εἶνε καλύτερα νὰ σὲ προειδοποιήσω, νὰ σοῦ τὸ πῶ ἀπὸ τώρα. Τὴ μέρα ποὺ θὰ σοῦ κατέβαινε ν' ἀρχίσῃς νὰ μὲ ζηλεύῃς, δὲν θὰ ἔκανα παρὰ ἕνα πρᾶγμα μονάχα...

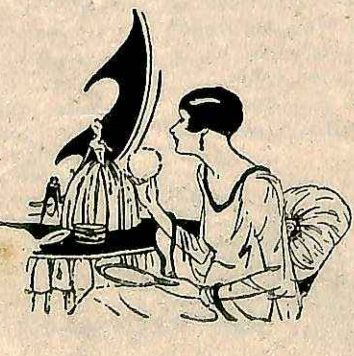

— Τί;

— Θὰ ζητοῦσα τὸ διαζύγιο!...

Ἡ λέξις αὐτὴ τοῦ ἦρθε κατάμουτρα καὶ χλώμιασε, γιατὶ ἐκείνη τὴν εἶχε ξεστομίσει ἀπότομα, σκληρά. Καὶ μόλις τὴν εἶπε, σηκώθηκε, ἥρεμη πειά, σὰν ἀνακουφισμένη.

Χτύπησε ὀχτὼ ἡ ὥρα. Ἔξω στὸ δρόμο ἡ βροχὴ ἀκουγόταν παραπονιάρικη. Πέρασαν στὴν τραπεζαρία.

Ἡ μικρὴ καμαροῦλα εἶχε κρυώσει, περιμένοντάς τους. Ἐπάνω στὸ τραπέζι, τὸ φαγητὸ ἦταν σερβιρισμένο, κρύο κι' αὐτό. Καὶ στὴ μέση, τὸ φτωχὸ ξεχασμένο μπουκέτο, εἶχε ἕνα ὕφος ἀξιολύπητο, σὰν ἕνας προσκεκλημένος ποὺ καταλαβαίνει πὼς δὲν τὸν δέχονται μὲ εὐχαρίστησι.

Ἐκείνη κύτταξε ἀφηρημένη τὰ λουλούδια.

— Μπᾶ! ἔκανε. Τί εἶνε αὐτά;...

Καὶ τότε ἐκεῖνος ἀπάντησε δειλά, μὲ μιὰ ταπεινὴ θλίψη:

— Ἀγαπητή μου, σήμερα εἶνε ἡ ἐπέτειος τοῦ γάμου μας.

Τὰ μάτια του εἶχαν ὑγρανθῆ καθὼς τὸ ἔλεγε αὐτό... Μὰ καὶ στὰ δικά της δυὸ δάκρυα κύλησαν ἀμέσως...

Ἀσυναίσθητα τότε πλησίασε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον...

— Συγγνώμην, ἀγαπημένε μου, ψιθύρισε ἐκείνη.

Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ τελειώσῃ τὴ φράσι της, γιατὶ ὁ Ζὰν τῆς ἔκλεισε τὸ στόμα μ' ἕνα τρελλό, παράφορο φιλί, τὸ φιλὶ τῆς παντοτεινῆς ἀγάπης...

ΖΑΝ ΜΑΝΤΕΛΙΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΩΝ ΟΡΦΑΝΩΝ

Αὐτοῦ ποῦ πᾶς στὴ μαύρη γῆς, ποὺ
(θὲ νὰ μπῇς στὸν Ἄδη,
μὴ μᾶς ξεχάσῃς, ἄμοιρε, καὶ μὴ μᾶς
(λησμονήσῃς,
γιατὶ λυποῦνται τὰ παιδιὰ καὶ κλαῖν
(καὶ λαχταρίζουν
ποὺ μείνανε στὴν ὀρφανιά, στὸν κάμ-
(πο ξαπλωμένα
κι' ἄλλος τὰ λέει κακόμοιρα κ.' ἄλ-
(λος καταχαϋμένα.
Κι' ἐρχόνται στὴ μανούλα τους κι' ὅλο
(παραπονιοῦνται:
— Γιατί, μάνα, εἴμαστ' ὀρφανὰ καὶ
(μαυροφορεμένα,
τί φταίξαμε, μανούλα μου, καὶ δὲ
(λαμπροφοροῦμε;
Γιὰ στόλισέ μας τὰ ὀρφανὰ κι' ἂς
(εἶνε μαῦρα ροῦχα,
νὰ πᾶ νὰ γονατίσουμε στὸ μνῆμα τοῦ
(πατέρα
νὰ τὸν παρακαλέσουμε νάρθῃ στὸ
(σπίτι πίσω
γιὰ νὰ μὴν κλαῖς, μανούλα μου. καὶ
(νὰ μὴν κοπανιέσαι,
κι' ἂν δὲ θελήσῃ γιὰ νάρθῃ, νὰ κά-
(τσουμε κοντά του
γιὰ νὰ μᾶς ἔχῃ συντροφιὰ νὰ τὸν
(παρηγορᾶμε.

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Η Α. Μ. Η ΜΟΔΑ

ΤΙ ΘΑ ΦΟΡΕΣΩΜΕ

Ἡ εἴδησις ὅτι ἡ Μόδα ἀπαιτεῖ ἐφέτος φορέματα μὲ ὑψηλὴ μέση, ἔχει ἀναστατώσει τὸν κόσμο τῶν κυριῶν, γιατὶ φαντάζονται ὅτι εἶνε πειὰ ἄχρηστο κάθε περυσινό των φόρεμα. Νομίζουν δηλαδὴ ὅτι ἡ ἀπότομος αὐτὴ μετάθεσις τῆς τάγιας ἀπὸ τοὺς γοφοὺς στὴ φυσικὴ θέσι τῆς μέσης, εἶνε κάτι πολὺ δύσκολο καὶ ὅτι δὲν εἶνε πειὰ δυνατὸν νὰ φορεθῇ κανένα φόρεμα μὲ χαμηλὴ τάγια, χωρὶς νὰ μεταβληθῇ ὁλόκληρο τὸ φόρεμα.

— Μὴν ἀνησυχεῖτε, λοιπόν, κυρίες μου! Μέση ὑψηλὴ δὲν σημαίνει πρὸς τὸ παρὸν παρὰ ἀνέβασμα τῆς ζώνης στὴ φυσικὴ θέσι τῆς τάγιας. Δὲν εἶνε τόσο δύσκολο αὐτό, καὶ ἔτσι μεταβάλλεται σὲ λίγη ὥρα ἕνα ντεμοντὲ φόρεμα σὲ μοντέρνο.

— Θὰ φορεθοῦν πολὺ ἐφέτος ἡ ζῶνες ἀπὸ μέταλλο, ἀπὸ χρωματιστὲς πέτρες, καθὼς καὶ ἡ ντραπὲ ὑψηλὲς ζῶνες. Ἐπίσης θὰ ἰδοῦμε καὶ πολλὲς ζῶνες ἀπὸ δέρμα ἐμπριμὲ ἢ ὄχι, ἀπὸ ἀτσάλι, ἀπὸ γκρὸ-γκραίν, ἀπὸ ντρᾶ διαφόρων χρωμάτων, ζῶνες πλεκτὲς ἀπὸ κορντοννὲ διάφορα καὶ ζῶνες ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα τοῦ φορέματος.

— Τὸ βελοῦδο θὰ εἶνε ὅσον ποτὲ τῆς μόδας ἐφέτος. Ὅπως τὸ καλοκαίρι κάθε κομψὴ κυρία ἐθεωροῦσε ἀπαραίτητο νὰ ἔχῃ μιὰ τουαλέττα ἀπὸ μουσελίνα ἐμπριμὲ μὲ ἄνθη, ἔτσι καὶ τὸν χειμῶνα θὰ σπεύσῃ νὰ ἑτοιμάσῃ μιὰ τουαλέττα ἀπὸ βελοῦδο ἐμπριμέ.

— Καὶ τὰ ἐφετεινὰ βελοῦδα εἶνε ἐλαφρὰ σὰν μουσελίνα! Πρὸς τὸ παρὸν εἶνε τῆς μόδας ἕνα βελοῦδο χρώματος βγιὲ-ρόζ. Ἀργότερα ὅμως θὰ φορεθοῦν πολὺ τὰ καφὲ καὶ τὰ πράσινα βελοῦδα.

— Τὰ φορέματα ἀπὸ βελοῦδο, καὶ ἰδίως ἀπὸ βελοῦδο ἐμπριμέ, δὲν ἐπιδέχονται καμμιὰ γαρνιτούρα. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐφετεινὸ βελοῦδο εἶνε πολὺ λεπτό, θὰ ἰδοῦμε ὡραῖα βελούδινα φορέματα μὲ γκοντὲ καὶ μὲ βολάν, ὅπως ἦσαν δηλαδὴ καμωμένα καὶ τὰ καλοκαιρινά μας φορέματα ἀπὸ μουσελίνα.

— Ἐξαιρετικῶς σὲ φορέματα ἀπὸ πολὺ σκοῦρο καὶ μονόχρωμο βελοῦδο, θὰ ἐπιτρέπωνται λίγες γαρνιτοῦρες ἀπὸ δαντέλλα, ἀπὸ χάνδρες, γκαλὸν ἢ τοῦλι.

— Ἀρκετὰ βελούδινα φορέματα θὰ ἔχουν ὑψηλὴ ζώνη ντραπὲ ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα. Στὴ ζώνη αὐτὴ προσαρμόζεται συνήθως ἡ φούστα μὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ λεπτὲς σοῦρες, ἡ ὁποῖες δίνουν φάρδος στὸ κάτω μέρος τῆς φούστας.

— Ἡ πλατειὰ αὐτὴ ζώνη θὰ γαρνίρῃ ὄχι μόνο βελούδινα φορέματα, ἀλλὰ καὶ μεταξωτά, θὰ σχηματίζῃ δὲ συνήθως ἕνα ὑψηλὸ «κορσελὲ» ντραπὲ στὴν τάγια, ποὺ θὰ κλείῃ μὲ μιὰ ὑψηλὴ ἀγκράφα ἢ μὲ μικροὺς χαριτωμένους φιόγκους, ἴσιους, ἀπὸ κορδέλλα.

— Ἡ τελευταία μόδα ἀπαιτεῖ νὰ ντουμπλάρεται ὁλόγυρα τὸ κάτω μέρος τῆς φούστας — ἀπὸ μέσα, ἐννοεῖται — μὲ μιὰ πλατειὰ απάντα ἀπὸ σατέν, ἡ ὁποία νὰ διακρίνεται ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς πτυχὲς ποὺ θὰ σχηματίζουν γύρω ἡ πλατειὲς βελούδινες ἢ μεταξωτὲς φοῦστες.

— Τὰ ἀνσάμπλ λουσοὺ πάλι θὰ ἀποτελοῦνται ἀπὸ φορέματα καμωμένα ἀπὸ σατὲν ἢ βελοῦδο ἐμπριμέ, καὶ ἀπὸ ἐπανωφόρια πολὺ μακρυά, βελούδινα. Τὸ βελοῦδο τῶν ἐπανωφοριῶν ὅμως θὰ εἶνε ἁπλὸ καὶ ὄχι ἐμπριμέ. Θὰ φορεθοῦν ἐπίσης πολὺ ἐφέτος καὶ τὰ ἐπανωφόρια ἀπὸ ντρᾶ. Τὰ ἐπανωφόρια αὐτὰ θὰ εἶνε μαῦρα ἢ ἀσορτὶ μὲ τὸ φόρεμα, θὰ γίνωνται λίγο ἀνφόρμ πρὸς τὰ κάτω καὶ κάποτε θὰ εἶνε λίγο πιὸ μακρυὰ πίσω ἢ στὸ πλάϊ. Θὰ γαρνίρωνται πρὸ πάντων μὲ γοῦνα ἀλεποῦς. Τὰ μαῦρα ἐπανωφόρια ἀπὸ ντρᾶ θὰ γαρνίρωνται μὲ ἑρμίνα, ἐν εἴδει ἐσάρπας, καὶ μὲ μικρὸ γιακᾶ μουαρέ.

— Ἐφέτος θὰ ἰδοῦμε καὶ ἐπανωφόρια γαρνιρισμένα μὲ δύο ἀντιθέτων χρωμάτων γοῦνα. Ἔτσι ὁ γιακᾶς ἑνὸς ἐπανωφοριοῦ μαύρου θ' ἀποτελῆται ὁ μισὸς ἀπὸ γοῦνα ἀλεποῦς ἄσπρη καὶ ὁ ἄλλος μισὸς ἀπὸ γοῦνα μαύρη.

— Μὲ φορέματα σπὸρ θὰ φορεθοῦν πολὺ ἐπανωφόρια ἀπὸ γοῦνα ξυρισμένου ἀρνιοῦ.

— Πολλὰ φορέματα ἀπὸ μαροκαὶν θὰ γαρνίρωνται μὲ ἐνκρυστασιὸν ἀπὸ βελοῦδο ὁμοιόχρωμο.

— Ὡραῖα φορέματα θὰ γίνωνται καὶ μὲ τὸν συνδυασμὸ βελούδου καὶ σατέν, καθὼς καὶ μὲ τὸν σινδυασμὸ λαινὰζ καὶ κρέπ.

— Ἡ φόρμα μπολερὸ θὰ ἐπικρατήσῃ καὶ στὰ κορσάζα τῶν χειμωνιάτικων φορεμάτων. Καὶ βραδυνὰ ἀκόμη φορέματα θὰ γαρνίρωνται στὴν πλάτη μὲ ἕνα εἶδος μπολερὸ ἢ μικρῆς κάπας.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΤΑ ΦΙΓΟΥΡΙΝΙΑ ΜΑΣ

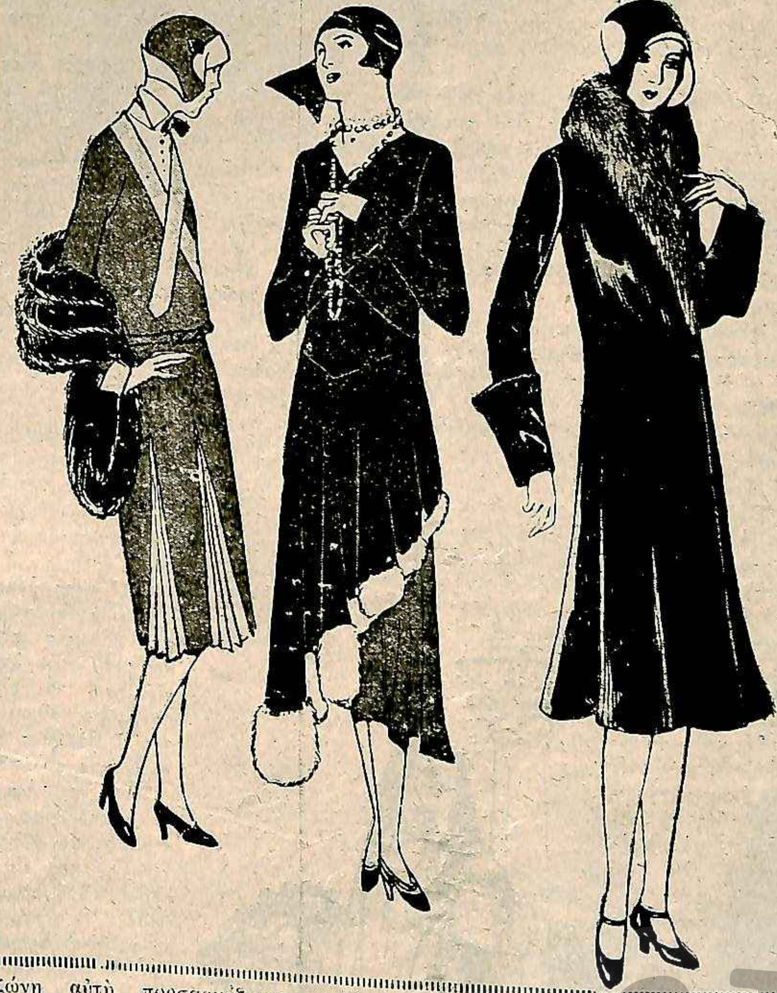

ΤΑ ΦΙΓΟΥΡΙΝΙΑ ΜΑΣ

α') Κομψὸ φορεματάκι ἀπὸ λαινάζ, ἐνκρυστὲ μὲ κρέπ.

β') Ὡραῖο καὶ ἀσυνήθιστο φόρεμα ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο, γαρνιρισμένο μὲ ἄσπρη γοῦνα, καὶ ἀπὸ μαῦρο θαμβὸ σατέν.

γ') Ἐπανωφόρι ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο, μὲ παραμέντα ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα καὶ γιακᾶ ἀπὸ γοῦνα ἀλεποῦς.

ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ
(Ὀρθοφωνικα)
ΔΙΣΚΟΙ
(Ἠλεκτρικοὶ)
"His Master's Voice"
ΤΑ ΜΟΝΑ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΝ
ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ:
ΑΘΗΝΑΙ Σταδίου 3
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ Νοταρᾶ 53 γ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Τσιμισκῆ 22 Μέγαρον Βικτώρια
ΠΑΤΡΑΙ Μαιζῶνος 69
ΒΟΛΟΣ Γερ. Φλωριᾶς Ὁδὸς Ἰωλκοῦ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ 9Α ΑΘΗΝΑΙ

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΜΟΝΑΧΗ ΒΑΡΒΑΡΑ

ΤΟΥ SACHER MASOCH

Ὁ πατέρας μου εἶχε πάντα πολλὲς σχέσεις μὲ κληρικοὺς καὶ πρὸ πάντων μὲ ἡγουμένους καὶ καλογριές, ποὺ τὸν ἀγαποῦσαν πολύ, γιατὶ ἦταν καλὸς χριστιανὸς καὶ εὐχάριστος καὶ τὸν προσκαλοῦσαν νὰ μένη ὁλόκληρους μῆνες στὰ μοναστήρια τους.

Γι' αὐτὸ λοιπὸν κι' ἐγὼ τὶς περισσότερες φορὲς περνοῦσα τὶς σχολικὲς διακοπές μου σὲ κανένα μοναστῆρι, ὅπου αἰσθανόμουν ἐξαιρετικὴ εὐχαρίστησι νὰ μιλῶ μὲ τοὺς καλογέρους καὶ ἰδίως τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου, ἀνθρώπους μορφωμένους καὶ καθ' ὅλα ἀξιολόγους. Μιὰ μέρα ὁ ἡγούμενος ἑνὸς ἀπὸ τὰ μοναστήρια αὐτά, στὸ ὁποῖο φιλοξενούμουν, μὲ ὡδήγησε σ' ἕνα ἄλλο γειτονικὸ μοναστῆρι. Ἐκεῖ ἡ ἡγουμένη μᾶς ἐπερίμενε κάτω ἀπὸ μιὰ μεγάλη σκιάδα στὴ μέση ἑνὸς μαγευτικοῦ κήπου, ὅπου ἐσυνήθιζε νὰ δέχεται τοὺς φίλους της. Ἤξερα ἀπὸ πρὶν πὼς καταγόταν ἀπὸ μιὰ ἀριστοκρατικὴ οἰκογένεια τῆς Βοημίας καὶ πὼς διατηροῦσε ἀκόμα τὴ δροσιὰ καὶ τὴν ὡραιότητά της, ἀλλὰ δὲν ἐφανταζόμουν ποτὲ πὼς θἄβρισκα μέσα σ' ἕνα μοναστῆρι τέτοια νειάτα καὶ τέτοια ὠμορφιά, σὰν τὰ δικά της.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὁσάκις πήγαινα κυνῆγι, περνοῦσα τακτικὰ ἀπὸ τὸ μοναστῆρι αὐτό, τοῦ ὁποίου ἡ ἡγουμένη μὲ ὑποδεχόταν μὲ τὴν ἴδια πάντα προθυμία. Κάποτε πάλι πήγαινα ἐκεῖ ἐπίτηδες γιὰ νὰ παίξω ζατρίκι μαζύ της.

Μιὰ βραδυά, καθὼς καθόταν ἀπέναντί μου, βλέποντας τὸ ἀλαβάστρινο χέρι της νὰ βγαίνη ἀπ' τὸ χιονόλευκο μανίκι τοῦ φορέματός της γιὰ νὰ μετακινήση ἕνα πιόνι, χωρὶς νὰ τὸ καλοσκεφτῶ, τὴν ρώτησα ἀπότομα:

— Μὰ δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω, ὁσιωτάτη, γιὰ ποιὰ αἰτία γίνατε μοναχή...

Ἐκείνη μὲ χτύπησε ἐλαφρὰ στὸ μάγουλο κι' ἐχαμογέλασε.

— Μονάχα σ' ἕνα παιδὶ ἐπιτρέπεται μιὰ τέτοια ἐρώτησις, μοῦ εἶπε. Ἀφοῦ ἐπιμένεις ὅμως, θὰ σοῦ ἱκανοποιήσω τὴν περιέργειά σου. Ἀπαρνήθηκα λοιπὸν τὸν κόσμο, γιατὶ ἐγνώρισα τὶς θλίψεις καὶ τὴ ματαιότητά του. Ἀσπάσθηκα τὸ μοναχικὸ σχῆμα, ἐπειδὴ ἀγάπησα περισσότερο τὸ Θεὸ ἀπὸ τὶς μάταιες ἀπολαύσεις ποὺ προτιμοῦν ἡ περισσότερες γυναῖκες. Ἂν καὶ δὲν ἔχω πολλὲς ἁμαρτίες γιὰ νὰ ἐξιλεώσω, αἰσθάνομαι εὐτυχισμένο τὸν ἑαυτό μου μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς τέσσερους τοίχους. Γιὰ νὰ καταλάβης ὅμως τί ἄσυλο παρηγοριᾶς ἀποτελεῖ τὸ μοναστῆρι σ' ὅσες γυναῖκες ὁδηγεῖ σ' αὐτὸ μιὰ τραγικὴ καταστροφή, πρέπει νὰ μάθης τὴν ἱστορία τῆς ἀδελφῆς Βαρβάρας.

— Ἔχετε τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ τὴ διηγηθῆτε: τῆς εἶπα ἀνυπόμονα.

— Δὲν μπορῶ, μοῦ ἀπάντησε ἡ ἡγουμένη. Τὴ βλέπεις ὅμως αὐτὴ τὴ μοναχὴ ποὺ στέκεται ἐκεῖ πέρα; Αὐτὴ εἶνε ἡ Βαρβάρα...

Ἐκύτταξα πρὸς τὸ μέρος ποὺ μοῦ ἔδειξε ἡ ἡγουμένη καὶ εἶδα μιὰ γυναίκα ψηλὴ καὶ χαριτωμένη ποὺ περπατοῦσε σιωπηλή, κοντὰ στὸν αὐλόγυρο τοῦ κήπου. Εἶχε γυρμένο ἐλαφρὰ τὸ κεφάλι της, μὲ κάποια ἀγέρωχη ὅμως ὑποταγή, καὶ στὰ κάτασπρα χέρια της κρατοῦσε ἕνα κομπολόϊ.

Ἦταν κι' αὐτὴ ὡραία, ἀλλά, ἐνῶ στὸ πρόσωπο τῆς ἡγουμένης ἦταν χυμένη ἡ γλυκύτητα κι' ἡ ἁγνότητα, στὸ δικό της ἔλαμπε ὁ θρίαμβος τῆς νίκης καὶ ἡ ἔκφρασίς της γενικὰ ἔδειχνε πὼς καὶ στὸν πόνο της ἀκόμα ἦταν περήφανη.

Ἐνῶ τὴν παρακολουθοῦσα περίεργα μὲ τὸ βλέμμα μου, εἶδα ἔξαφνα νὰ σταματᾶ μπροστὰ στὴν πύλη τοῦ μοναστηριοῦ μιὰ ἅμαξα καὶ νὰ κατεβαίνη ἀπ' αὐτὴ ἡ κόμησσα Κζέριν. Ἡ κομψὴ αὐτὴ ἀριστοκράτις, ποὺ ζοῦσε μέσα στὴν τύρβη καὶ στὸ θόρυβο τῆς κοινωνίας, ἐπισκεπτόταν κάθε τόσο τὸ μοναστῆρι γιὰ νὰ ἐξαγνίζη τὴν ψυχή της μέσα στὴν καθαρὴ ἐκείνη ἀτμόσφαιρα καὶ νὰ λαβαίνη τὴν εὐκαιρία νὰ μιλήση λίγο μὲ τὴν ἡγουμένη.

Ἡ ἡγουμένη μᾶς περίμενε κάτω ἀπὸ μιὰ σκιάδα...

Πράγματι κι' ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἡ κόμησσα ἄρχισε νὰ συζητῆ μὲ τὴν ἡγουμένη γιὰ διάφορα θρησκευτικὰ ζητήματα. Ὅταν σὲ λίγο ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ νὰ φύγη, μὲ παρεκάλεσε νὰ τὴ συνοδεύσω. Ἐγὼ δέχτηκα πρόθυμα καὶ στὸ δρόμο, ἐπειδὴ κάναμε λόγο γιὰ τὴ μοναχὴ Βαρβάρα, τὴν παρακάλεσα νὰ μοῦ διηγηθῆ τὴν ἱστορία της. Ἡ κόμησσα δὲν μοῦ ἔφερε καμμιὰ ἀντίρρησι καὶ ἄρχισε νὰ μοῦ διηγεῖται:

— Ἐκεῖνον τὸν καιρό, ἡ Πολωνία εἶχε ἐπαναστατήσει. Μιὰ μέρα ὅμως οἱ ἀρχηγοὶ τῆς συνωμοσίας συνελήφθησαν στὸ Πόζεν καὶ ἔτσι ἡ ἐπανάστασις κατεπνίγη. Ἔπειτα ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀποτυχία, τὸ ἐπαναστατικὸ κομιτᾶτο ποὺ εἶχε τὴν ἕδρα του στὸ ἐξωτερικό, κατώρθωσε νὰ πληροφορηθῆ ὅτι οἱ συλληφθέντες εἶχαν προδοθῆ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς χωροφυλακῆς, ποὺ ἦταν Πολωνὸς κι' αὐτός, καὶ γι' αὐτὸ ἀποφάσισε τὴν ἐξόντωσί του.

»Σὲ λίγον καιρό, ἡ Βαρβάρα, κόρη ἑνὸς πλουσίου Πολωνοῦ κόμητος, μεμυημένη στὴν ἐπαναστατικὴ κίνησι, ἐλάβαινε ἀπὸ τὴν ὀργάνωσι τὴν ἐντολὴ νὰ παραδώση τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφασι τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς καθὼς καὶ τὰ ὅπλα τῆς ἐκτελέσεως σ' ἕνα νέο ἐπαναστάτη σπουδαστὴ ὀνόματι Πολένσκι, ὁ ὁποῖος κατοικοῦσε σὲ κάποια σκοτεινὴ καὶ ἀκάθαρτη συνοικία τοῦ Πόζεν.

»Κάποια βραδυὰ λοιπόν, ἐνῶ ὁ ἀγέρας φυσοῦσε στοὺς δρόμους ἀγρίως, ἡ Βαρβάρα ἐμπῆκε μὲ προφύλαξι σ' ἕνα ἄθλιο δωμάτιο, ποὺ φωτιζόταν ἀπὸ μιὰ μισόσβυστη λάμπα. Ντυμένη καθὼς ἦταν μὲ τὸ μαῦρο πέπλο της καὶ μὲ τὴ σταχτιὰ γοῦνα της, ποὺ ἐδῶ κι' ἐκεῖ εἶχε ἀσπρίσει ἀπὸ τὸ χιόνι, ἔμοιαζε ἐκείνη τὴ στιγμὴ μὲ ἄγγελο ἐκδικητή.

»Ὁ νέος μόλις τὴν εἶδε ταράχτηκε καὶ μέσ' στὴ σύγχυσί του, λησμόνησε νὰ τῆς προσφέρη κάθισμα.

»Ἡ Βαρβάρα ἀκούμπησε στὸ παράθυρο κι' ἀφοῦ τοῦ ἀνακοίνωσε μὲ σταθερὰ φωνὴ τὴν ἐντολὴ ποὺ εἶχε λάβει, τοῦ παρέδωσε ἕνα ἔγγραφο σφραγισμένο μὲ τὴν ἐπίσημη ἐπαναστατικὴ σφραγῖδα, ἕνα μαχαίρι κι' ἕνα πιστόλι.

«— Ἡ ἀπόφασις, τοῦ εἶπε γλυκά, πρέπει νὰ ἐκτελεστῆ μέσα σὲ τρεῖς μέρες.

»Κι' ἐπειδὴ ὁ νέος τὴν κύτταζε μὲ ἀμφιβολία, πρόσθεσε:

«— Τί λέτε; Θὰ ὑπακούσετε στὴ διαταγή;

«— Ἂν ὑπακούσω, ἀπάντησε ἐκεῖνος ἀναστενάζοντας, θὰ συλληφθῶ καὶ ἔτσι θὰ θανατωθῶ τὴ στιγμὴ ποὺ μοῦ χαμογελᾶ μὲ τόσες ὑποσχέσεις ἡ ζωή... Ἄ! Πόσο εἶστε ὡραία, δεσποινίς! Θὰ σᾶς ἀγαποῦν ὅλοι βέβαια, θὰ σᾶς λατρεύουν...

«— Ἂν αἰσθάνεσθε κάποια συμπάθεια γιὰ μένα, τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη, ἐνῶ ὁ πόνος καὶ τὸ μῖσος ποὺ ζωγραφιζόταν στὸ πρόσωπό της τὴν καθιστοῦσαν πιὸ ὡραία, πρέπει νὰ ὑπακούσετε στὴ διαταγὴ καὶ νὰ ἐκδικηθῆτε γιὰ χάρι μου αὐτὸν τὸν ἄθλιο...

«— Πῶς; Ἐξηγηθῆτε μου... Γιατί γιὰ χάρι σας;

«— Ἀκοῦστε... Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο τὸν ἀγαποῦσα κι' ἐκεῖνος, ὁ ἐλεεινός, μ' ἐγκατέλειψε γιὰ ν' ἀκολουθήση μιὰν ἄλλη, τὴν κόρη τοῦ ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος τὸν ἔχει στὴν προστασία του...

«— Τὸν ἄτιμο!... φώναξε ὁ νέος μὲ φρίκη.

«— Μοῦ δίνετε τὴν ὑπόσχεσι ὅτι θὰ τὸν τιμωρήσετε;

«— Ἔχετε τὸ λόγο μου, θὰ τὸν σκοτώσω... ἀπάντησε ὁ νέος μὲ τὰ μάτια του καρφωμένα στὴ Βαρβάρα. Αὐτὸς ὅμως εἶνε εὐτυχισμένος γιατὶ τὸν ἀγαπήσατε. Στὴν τελευταία του στιγμὴ θὰ συντροφεύεται ἀπὸ τὴν ἀνάμνησι τοῦ ἔρωτός σας καὶ θὰ ὑποδεχτῆ τὸ θάνατο μὲ χαμόγελο... Ἐγὼ ὅμως ποὺ πρέπει νὰ πεθάνω γιὰ τὴν πατρίδα, δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ φιλήσω τὴν ἄκρη τοῦ φορέματός σας;...

»Καί, λέγοντας αὐτά, ὁ Πολένσκι, γονάτισε μπροστά της κι' ἄγγιξε τὴν ἄκρη τῆς φούστας της μὲ τὰ χείλη του. Ἡ Βαρβάρα ἀκούμπησε τὸ χέρι της στὸν ὦμο του καὶ τὸν ἐκύτταξε μ' ἕνα πικρὸ χαμόγελο.

«— Αὔριο τὸ βράδυ, τοῦ ψιθύρισε, νὰ εἶστε στὴ μικρὴ πόρτα τοῦ κήπου μου ἀπ' τὴ Βασιλικὴ ὁδό, ὅπου θὰ σᾶς περιμένουν γιὰ νὰ σᾶς ὁδηγήσουν κοντά μου. Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς προσφέρω τίποτε περισσότερο, σύντροφε. Χαίρετε...

»Κατὰ τὰ μεσάνυχτα τῆς ἄλλης ἡμέρας, ὁ Πολένσκι διευθύνθηκε ἐξαιρετικὰ ταραγμένος πρὸς τὸ μέγαρο τοῦ κόμητος, τοῦ πατέρα νεαρῆς ἐπαναστατρίας. Σὲ λίγο ἡ πόρτα τοῦ κήπου ἄνοιξε σιγὰ καὶ μιὰ γρηὰ ὑπηρέτρια τοῦ ἔγνεψε νὰ μπῆ μέσα. Ἀφοῦ προχώρησαν μέσ' ἀπὸ μιὰ σειρὰ σκοτεινῶν διαδρόμων, τὸν ὡδήγησε σ' ἕνα μικρὸ προθάλαμο κι' ἐκεῖ τὸν ἄφησε.

»Τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ ὑπηρέτρια ἀπομακρυνόταν, ἡ Βαρβάρα μπῆκε μέσα. Ἡ λαμπρὴ τουαλέττα της ἦταν ὁλομετάξι καὶ δαντέλλες καὶ τὰ πλούσια μαῦρα μαλλιά της, ποὺ τὰ συγκρατοῦσε ἀπὸ μιὰ κόκκινη κορδέλλα, κυμάτιζαν στοὺς ὤμους της. Ὁ νέος, σ' ἕνα νεῦμα της, τὴν ἀκολούθησε στὴν κάμαρή της. Μόλις μπῆκε ἐκεῖ, ἔπεσε γονατιστὸς στὰ πόδια της. Ἐκείνη τὸν ἀγκάλιασε ἥσυχα καὶ λυπημένα καὶ φίλησε τὸ φλογισμένο μέτωπό του.

«— Σύντροφέ μου, τοῦ εἶπε τότε, αὐτὸ ποὺ σοῦ προσφέρω εἶνε λίγο, ἀλλ' ἴσως μείνης εὐχαριστημένος, ἂν σοῦ ὑποσχεθῶ πὼς δὲν θὰ σὲ λησμονήσω ποτὲ καὶ πὼς θὰ περάσω ὁλόκληρη τὴ ζωή μου μὲ προσευχὲς γιὰ σένα.

«— Σ' εὐχαριστῶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, ἀποκρίθηκε ὁ Πολένσκι.

«— Καὶ τώρα, ἐξακολούθησε ἡ Βαρβάρα, καθῆστε κοντά μου καὶ δίπλα στὴ φωτιὰ καὶ μιλῆστε μου γιὰ τὴ μητέρα σας, γιὰ τοὺς πόνους σας, γιὰ τὰ ὄνειρά σας...

»Ὁ Πολένσκι κάθησε ἀπέναντί της κι' ἄρχισαν νὰ μιλοῦν σὰν δυὸ παληοὶ φίλοι, ποὺ εἶχαν καιρὸ νὰ ἰδωθοῦν καὶ ξαναβλεπόντουσαν.

»Ὅταν ὁ νέος σηκώθηκε νὰ φύγη, ἡ Βαρβάρα χλωμὴ καὶ παγωμένη σὰν χιόνι τοῦ εἶπε:

«— Μὴ λησμονῆτε τὸν ὅρκο σας...

«— Θὰ τὸν σκοτώσω σήμερα κιόλας, ἀπάντησε ὁ Πολένσκι, ἀλλὰ θέλω νὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα...

«— Ν' ἀκούσω.

«— Ὑποσχεθῆτε μου πώς, ὅταν θὰ μὲ πιάσουν καὶ θὰ μ' ὁδηγήσουν στὴν κρεμάλα γιὰ νὰ πεθάνω γιὰ τὴν πατρίδα καὶ γιὰ σᾶς, θἆστε καὶ σεῖς ἐκεῖ...

«— Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι κι' αὐτό!...

»Οἱ δυὸ νέοι ἔδωσαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο τὰ χέρια τους καὶ χωρίστηκαν.

»Τὴν ἴδια νύχτα ὅλη ἡ πόλις μάθαινε κατάπληκτη πὼς ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς εἶχε μαχαιρωθῆ ἀπὸ ἕναν ἀναρχικὸ φοιτητή. Ὁ δράστης τῆς δολοφονίας εἶχε συλληφθῆ τὴν ἴδια στιγμὴ καὶ τώρα, κλεισμένος μέσα στοὺς ὑγροὺς τοίχους τῆς φυλακῆς, περίμενε τὴν καταδίκη του.

»Τὴν ἄλλη μέρα πλῆθος κόσμου ἔτρεξε νὰ ἰδῆ τὸ δολοφόνο στὴ φυλακή του. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦταν κι' ἡ Βαρβάρα, ἡ ὁποία κύτταξε τὸ χλωμὸ πρόσωπό του καὶ τὰ μαραμένα του χείλη, χωρὶς νὰ αἰσθανθῆ τὴν παραμικρὴ τύψι, μὲ μιὰ βαθειὰ κι' ἀνυπόκριτη ἱκανοποίησι.

»Ἔπειτ' ἀπὸ λίγο, ὁ κατηγορούμενος ὡδηγήθηκε στὸ δικαστήριο κι' ἐκεῖ τοῦ ἀνακοινώθηκε ἡ θανατικὴ καταδίκη του.

»Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς ὧρες ὁ νέος ἀνέβηκε στὸ ἰκρίωμα, ἔρριξε γύρω ἀνήσυχος τὸ βλέμμα του. Ἀλλὰ σὲ λίγο ξαναπῆρε πάλι τὴ γαλήνια του ἔκφρασι, γιατὶ ἀντίκρυσε ἐκεῖ μπροστὰ τὴ Βαρβάρα, χλωμή, συντριμμένη, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα ἀπάνω του καὶ μὲ τὰ χείλη τρεμάμενα νὰ ψιθυρίζη ποιὸς ξέρει ποιὰ προσευχή...

»Σὲ μιὰ στιγμὴ εἶδε τὸ κεφάλι τοῦ νέου νὰ πέφτη... Ὡστόσο, ἀπομακρύνθηκε ἤρεμα ἀπὸ τὸ καταραμένο ἐκεῖνο μέρος.

»Ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες γινόταν μοναχή...»

ΔΗΜΩΔΗ

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ

Νάνι ποὺ τὸ κουνάγανε τρεῖς ἀδερφὲς
(κι' ἡ μάνα,
κι' ἐκεῖνες δὲν ἐφτάνανε καὶ πῆραν
(καὶ μιὰ ντάντα.
— Ντάντα μου, κούνα τὸ παιδί, νὰ
(κάμη νάνι-νάνι.
— Ὁ ὕπνος τὸ παρακαλεῖ κι' ἐκεῖνο
(δὲν κοιμᾶται.
Κρατεῖ τὰ χέρια του ἀνοιχτὰ καὶ
(μοῦ παραπονᾶται:
Ὁ ὕπνος θρέφει τὰ παιδιὰ κι' ὁ ἥ-
(λιος τὰ δαμάλια
καὶ μένα τὸ παιδάκι μου τὸ θρέφουνε
(τὰ χάδια.
Ὕπνε μου, ἔλα κι' ὕπνωσ' το καὶ
(σύρ' το στοὺς μπαξέδες
καὶ γιόμισε τὸν κόρφο του ρόδα καὶ
(μενεξέδες
Καὶ σὰν τὸ φέρης, ὕπνε μου, φέρ' το
(μὲ τὴν ὑγειά του.

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ Λουδοβῖκος ΙΕ΄ καὶ ἡ ἀναγνώστρια τῆς βασιλίσσης. Ἕνα χαριτωμένο κομπλιμέντο. Μιὰ συνδιάλεξις μέσ' στὸ χιόνι. Ὁ Κάρολος ΙΒ΄ καὶ ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ βασιλέως Αὐγούστου. Ἡ ἁπλότης τοῦ Ἰωσὴφ Β΄. Ὁ Φρειδερῖκος τῆς Πρωσσίας καὶ οἱ στρατιῶται του. Ἐνθουσιασμὸς ἀσυγκράτητος κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Μιὰ μέρα, καθὼς ὁ Λουδοβῖκος ΙΕ' ἔβγαινε ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα γιὰ νὰ πάη στὸ κυνῆγι, συνάντησε στὸ διάδρομο τὴν νεαρὰ ἀναγνώστρια τῆς βασιλίσσης, δεσποινίδα Ζενέ.

Ὁ βασιλεὺς ἀμέσως στάθηκε καὶ ἀφοῦ ἐχαιρέτησε τὴ νέα μὲ μιὰ ἐδαφιαία ὑπόκλισι, τῆς εἶπε:

— Μὲ βεβαιώνουν, δεσποινὶς Ζενέ, ὅτι εἶσθε πολὺ μορφωμένη καὶ ὅτι γνωρίζετε πέντε-ἕξη ξένες γλῶσσες...

— Δὲν γνωρίζω παρὰ δύο μόνον, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε ἡ νεαρὴ ἀναγνώστρια, τρέμοντας ἀπὸ τὴ συγκίνησί της.

— Ποιές;

— Τὰ Ἀγγλικὰ καὶ τὰ Ἰταλικὰ μόνο...

— Μόνο λέτε; εἶπε ὁ βασιλεύς. Μὰ αὐτὲς εἶνε ἀρκετὲς γιὰ νὰ... χάμετε τὸν μέλλοντα σύζυγό σας νὰ πάρη τὰ βουνά!...

Καὶ μετὰ τὸ ὡραῖο αὐτὸ... κομπλιμέντο, ὁ βασιλεὺς ξαναχαιρέτησε τὴν δεσποινίδα Ζενέ, ἡ ὁποία εἶχε μείνει ἐμβρόντητη καὶ ἐξακολούθησε τὸν περίπατό του ξεκαρδισμένος στὰ γέλια.

* * *

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας Ἰωσὴφ ὁ Β' ἦταν πολὺ ἁπλὸς στοὺς τρόπους του. Κάποτε ποὺ εἶχε πάει στὴ Νάντη, οἱ ἀστυνομικοὶ ἔσπρωχναν τὸν κόσμο γιὰ ν' ἀνοίξουν τόπο νὰ περάση τὸ ἁμάξι του. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ αὐτοκράτωρ, βγάζοντας τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ ἁμαξιοῦ, ἐφώναξε στὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀστυνομικῶν ἀξιωματικό:

— Σιγά, κύριε... Δὲν χρειάζεται τόσος χῶρος γιὰ νὰ περάση ἕνας ἄνθρωπος!...

* * *

Ὅταν ὁ Κάρολος ΙΒ' εἰσέβαλε στὴ Σαξωνία, ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψι τοῦ κόμητος Φλέμιγκ, ἀπεσταλμένου τοῦ βασιλέως Αὐγούστου. Ὅταν ὁ κόμης ἔφθασε στὴ σκηνὴ ποὺ χρησίμευε ὡς στρατηγεῖο τοῦ Καρόλου, ἐχιόνιζε δυνατά. Ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας τὸν περίμενε ὄρθιος καὶ ξεσκούφωτος στὸ κατῶφλι τῆς σκηνῆς του. Ὁ Φλέμιγκ κατέβηκε ἀπὸ τὸ ἁμάξι του, καί, ἀφοῦ ἀποκαλύφθηκε, πλησίασε τὸν Κάρολο, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔπιασε ἀμέσως τὴ συζήτησι. Ὅταν εἶδε ὅτι τὸ χιόνι εἶχε σχηματίσει στὸ κεφάλι τοῦ δυστυχισμένου ἀπεσταλμένου πραγματική... πυραμίδα, τότε σκέφθηκε νὰ τοῦ πῆ:

— Δὲν νομίζετε, κύριε κόμη, ὅτι θὰ ἦταν προτιμότερο νὰ μποῦμε μέσα γιὰ νὰ συνεχίσουμε τὴ συζήτησι;

— Εἶνε ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας ποὺ τὸ σκέπτομαι αὐτό, Μεγαλειότατε... ἀπάντησε ὁ Φλέμιγκ.

— Τότε, γιατί δὲν τὸ λέγατε; ἐρώτησε μὲ ἁπλότητα ὁ Κάρολος.

— Γιατὶ νόμιζα πὼς θέλετε νά... δροσισθῆτε, ἀπάντησε ὁ κόμης.

* * *

Ὁ Κάρολος ΙΒ', μολονότι ἦταν πολὺ φαλακρός, ὅταν βρισκόταν στὸν πόλεμο δὲν φοροῦσε ποτέ του νυχτικὸ σκοῦφο. Σὲ ὅποιον δὲ τοῦ ἐξεδήλωνε τὴν ἔκπληξί του γι' αὐτό, συνήθιζε νὰ λέη:

— Τὸν σκοῦφο μου, τὸ νυχτικό μου, τὰ παπούτσια μου καὶ τὶς παντοῦφλες μου, τάφησα στὴν Στοκχόλμη. Καὶ δὲν ἐννοῶ ν' ἀγοράσω ἄλλα, ἕως ὅτου ἐπιστρέψω ἐκεῖ...

* * *

Μετὰ τὴν αἱματηρὰ μάχη τοῦ Τορνάο, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Πρωσσικὸς στρατὸς συνέτριψε τὸν Αὐστριακό, ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας Φρειδερῖκος ὁ Β' μιὰ χειμωνιάτικη μέρα, καθὼς ἐπεριφέρετο στὸ στρατόπεδό του, εἶδε μιὰ φωτιὰ ποὺ εἶχαν ἀνάψει οἱ γρεναδιέροι τοῦ συντάγματός του. Ἀμέσως ἐπλησίασε σ' αὐτὴν γιὰ νὰ ζεσταθῆ, καί, ἀφοῦ κάθισε ἐκεῖ ἀνάμεσα στοὺς γρεναδιέρους μὲ τὴν ἁπλότητα ποὺ τὸν ἐχαρακτήριζε, ἄρχισε νὰ κουβεντιάζη μαζύ τους.

— Ποῦ βρισκόσαστε, Μεγαλειότατε, τὴν ὥρα τῆς μάχης; τὸν ρώτησε σὲ μιὰ στιγμὴ ἕνας γέρος γρεναδιέρος ὀνομαζόμενος Ρουσμπιάκ. Ἔχουμε συνηθίσει νὰ σᾶς βλέπουμε πάντοτε ἐπὶ κεφαλῆς μας ὅταν πολεμᾶμε... Σήμερα ὅμως δὲν σᾶς εἴδαμε πουθενά...

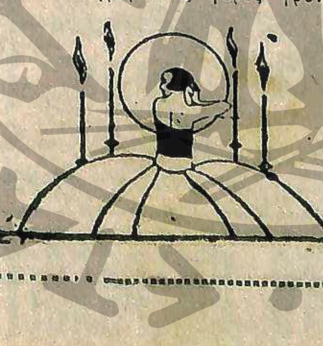

— Διοικοῦσα τὴν ἀριστερὰ πτέρυγα, ἀπάντησε ὁ βασιλεύς. Αὐτὸ μ' ἐμπόδισε νὰ βρίσκουμαι μαζύ σας.

Ἐνῶ μιλοῦσε ὁ βασιλεύς, ἄνοιξε τὸ χιτώνιό του γιὰ νὰ ζεσταθῆ ἀκόμα περισσότερο καὶ τότε μία σφαῖρα, ποὺ τὸν εἶχε πάρει «ξυστά», γλύστρησε καὶ ἔπεσε κάτω. Μόλις τὴν εἶδαν οἱ γρεναδιέροι ἐνθουσιάστηκαν τόσο, ὥστε ἄρχισαν νὰ φωνάζουν:

— Ναί! εἶσαι ὁ παληός μας Φρίτζ! Σ' ἀρέσει νὰ μοιράζεσαι μαζύ μας τοὺς κινδύνους!... Γι' αὐτὸ καὶ μεῖς εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ πεθάνουμε γιὰ σένα! Ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ! Ἐμπρὸς παιδιά... Ἐλᾶτε... Κάτω οἱ Αὐστριακοί... Ἐπάνω τους, παιδιά... Μάρς!...

Καὶ οἱ γρεναδιέροι, ἔξαλλοι ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό τους, ἔτρεξαν στὴ γραμμή... Ὁ δὲ Φρειδερῖκος εἶδε κι' ἔπαθε ἕως ὅτου τοὺς πείση νὰ μὴν ἐπιπέσουν τὴν ἴδια στιγμὴ ἐναντίον τῶν Αὐστριακῶν.

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΑΙ Η ΑΤΥΧΙΑ

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας Φίλιππος Β' εἶχε τὴ μανία νὰ παίζη ζατρίκι καὶ νὰ διατείνεται ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ τοῦ παραβγῆ κανένας σ' αὐτό. Ἕνας αὐλικός, ἀκούγοντας μιὰ μέρα τὶς καυχησιολογίες του, τὸν προκάλεσε νὰ παίξουν μαζὺ καὶ τὸν ἐκέρδισε κατὰ σειρὰν σ' ὅλα τὰ παιγνίδια. Ἐπειδὴ ὅμως ἅμα τελείωσε τὸ παιγνίδι ἀντελήφθη ὅτι ὁ μονάρχης τοῦ φερνόταν μὲ ψυχρότητα, γυρίζοντας στὸ σπίτι του φίλησε τὰ παιδιά του καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα πρέπει νὰ θεωρήσουμε κομμένη κάθε σχέσι μας μὲ τὴν Αὐλή. Σήμερα εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ παίξω μαζὺ μὲ τὸ βασιλῆᾶ ζατρίκι, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀτυχία νὰ τὸν κερδίσω...

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ εἰς ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴν τιμὴν παλαιὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, πρὸ πεντηκονταετίας. Γράψατέ μας: Περιοδικὸν «Οἰκογένεια», Λέκα 7, Ἀθήνας.

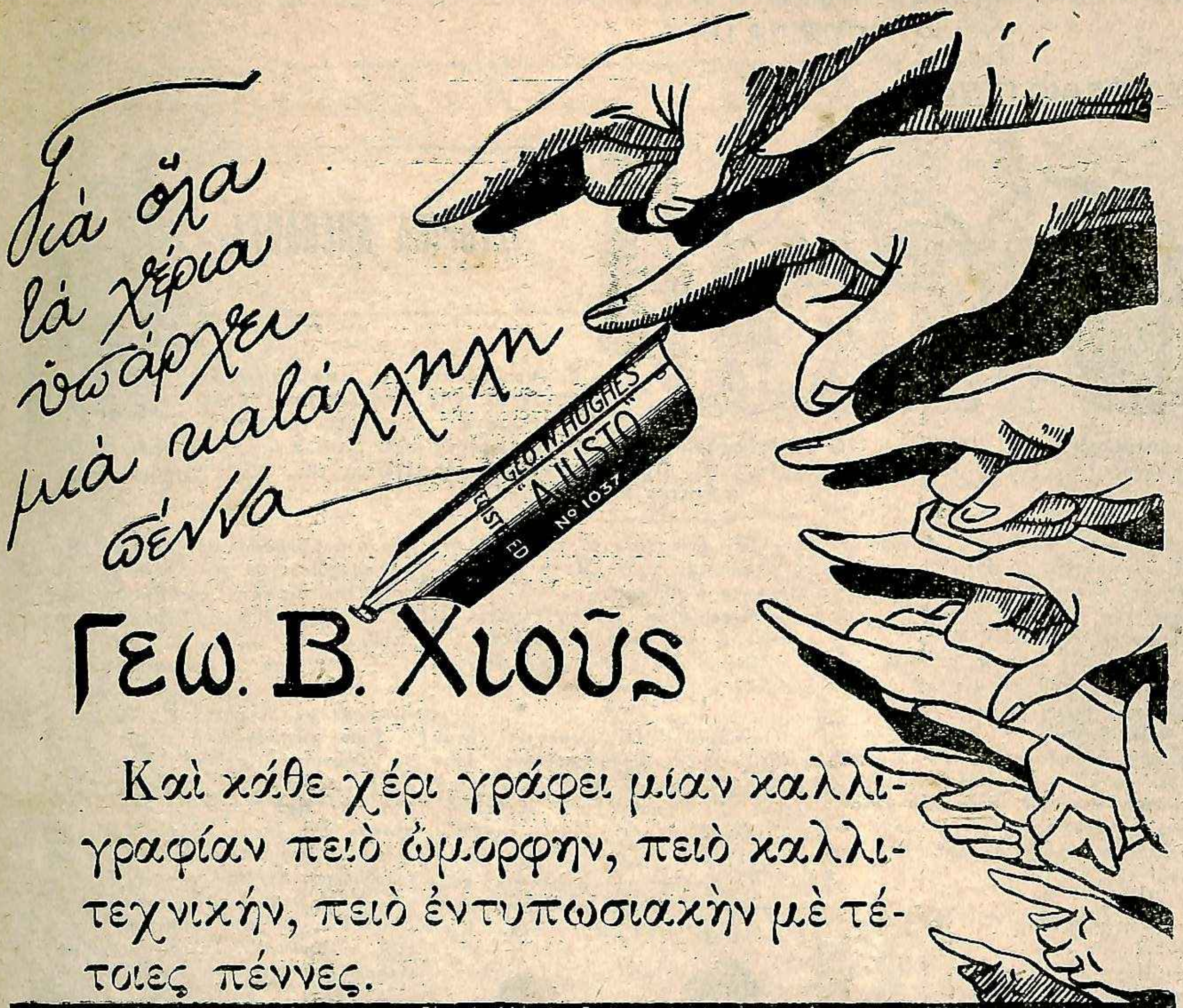
Γιά ὅλα τά χέρια ὑπάρχει μιά καλλίγραφη πέννα
GEO. W. HUGHES
"AJUSTO"
Nº 1037
REGISTERED

Γεω. Β. Χιοῦς

Καὶ κάθε χέρι γράφει μίαν καλλιγραφίαν πειὸ ὤμορφην, πειὸ καλλιτεχνικήν, πειὸ ἐντυπωσιακὴν μὲ τέτοιες πέννες.

Πρόσεξε ὅτι ἐπάνω σὲ κάθε πέννα εἶναι γραμμένο τὸ ὄνομα: GEO. W. HUGHES

Ο "ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ,, ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΑΝΗΣ

Ἡ μεγαλειτέρα ἐκδοτικὴ ὀργάνωσις τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὁ συνεκτικὸς δεσμὸς ποὺ κρατεῖ εἰς ἐπικοινωνίαν ὅλους τοὺς Ἕλληνας το νέου κόσμου

«Ἡμερήσιος Ἐθνικὸς Κῆρυξ» «Κυριακάτικος» καὶ «Μηνιαῖος»

Ὁ «Κυριακάτικος» κυκλοφορεῖ παντοῦ ὅπου ὑπάρχουν Ἕλληνες. Εἰς τὰς σελίδας του ἀντικατοπτρίζεται ὅλη ἡ ἐνδιαφέρουσα καὶ πολυθόρυβος Ἀμερικανικὴ ζωὴ εἰκονογραφημένη, μὲ τὰς ἐκκεντρικότητας τῶν ἑκατομμυριούχων της, μὲ τὰς ἐρωτικὰς περιπετείας τῆς ἀριστοκρατίας της, μὲ τὰς κατακτήσεις καὶ τὰς ἐπιτυχίας τῶν μεγαλοεπιχειρηματιῶν της, μὲ τὰ θαύματα τῶν ἐφευρετῶν της, μὲ τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας της καὶ μὲ τὰς εἰς ὅλας τὰς ἐπιδόσεις προόδους τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς.

Ὅσοι παρακολουθοῦν τὸν «Κυριακάτικον» παρακολουθοῦν καὶ τὴν ζωὴν τῆς μεγάλης Ἀμερικῆς, ὅσον μακρὰν καὶ ἂν εὑρίσκωνται.

Ὁ «Μηνιαῖος», θαῦμα καλλιτεχνικῆς ἐμφανίσεως καὶ συμπλήρωμα ἀπαραίτητον κάθε Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης. Αἱ σελίδες του, πλούσιαι εἰς ἐπίκαιρα θέματα καὶ ζητήματα, τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του.

Τὰς ἐκδόσεις τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» τῆς Νέας Ὑόρκης συμπληρώνει τὸ Ἡμερολόγιόν του μὲ τὰς ὑπερτετρακοσίας σελίδας του, αἱ ὁποῖαι ἀπαρτίζουν ἀληθινὴν ἐγκυκλοπαίδειαν.

Τὸ Ἡμερολόγιον τιμᾶται ἀντὶ ἑνὸς μόνον δολλαρίου χρυσόδετον.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται διὰ κάθε ἔκδοσιν ἢ ὅλας μαζὺ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» ἐν Ἀθήναις, ὁδὸς Βουλῆς, ἀρ. 18.

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται δραχμὰς 3.

ΑΕΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΝ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

ΕΝ ΔΙΟΝΥΣΩ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΥ Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΙΑΤΡΟΥ

Τ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΟΥ
ΙΑΤΡΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ

Κτίριον πληροῦν ὅλους τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς. Κεντρικὴ θέρμανσις. Ρέον ὕδωρ εἰς ὅλα τὰ δωμάτια. Ἐξῶσται ἀεροθεραπείας. Ἀκτῖνες Röntgen. *Κλῖναι Α΄, Β΄ καὶ Γ΄ θέσεως.*

Ἐφαρμογὴ ὅλων τῶν νεωτέρων μεθόδων διαγνώσεως καὶ θεραπείας τῶν νοσημάτων τοῦ πνεύμονος.

Πληροφορίαι παρὰ τῷ διευθυντῇ ἰατρῷ
Εὐριπίδου 11β Ἀθῆναι. Τηλ. 51-74.

ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Ν. ΤΖΑΝΝΕ

ΓΩΝΙΑ ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ (ΟΜΟΝΟΙΑ)

Πλουσία συλλογὴ ΑΔΙΑΒΡΟΧΩΝ γυναικείων μεταξωτῶν καὶ μὴ εἰς τιμὰς ἀφαντάστως εὐθηνάς.

ΧΙΟΝΙΣΤΡΕΣ

Ἔχετε χιονίστρες; — Εἶσθε δυστυχεῖς ! !

Ὄχι μόνον διότι σᾶς παραμορφώνουν τὰ ὡραῖα σας δάχτυλα, ὄχι μόνον διότι σᾶς καίουν, σᾶς πονοῦν, ὄχι μόνον διότι σᾶς καθιστοῦν ἀνίκανον δι᾽ ἐργασίαν, ὄχι μόνον διότι δὲν μπορεῖτε νὰ περιπατήσετε, ἀλλὰ καὶ διότι ὅλος ὁ κόσμος σᾶς συμβουλεύει, σᾶς γιατρεύει, καὶ ὅμως κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς θεραπεύσῃ.

Μὴ χάνετε χρῆμα καὶ καιρόν, μὴν ἀπελπίζεσθε, διότι εἶνε τόσον εὔκολον νὰ θεραπευθῆτε μὲ τὴν ἀντιχειμετλικὴν κρέμαν

ΕΥΓΚΑΛΑΝ

Ἡ θεραπεία θὰ εἶνε ἀσφαλὴς 100 τοῖς 100.

Ἀντιπρ. — Παρακαταθήκη **ΦΜΑΡΧ** Εὐαγγελιστρίας 7
Μακεδονίας—Θράκης Ι. Μπήτσος Ἑρμοῦ 21 Θεσσαλονίκη

ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,, ΤΟΥ 1930

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΙ ΒΑΦΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

Arti

Arti E.J.B.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΣΑΣ

ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

Μὴ λησμονῆτε ὅτι μόνον μὲ τὴν

ΒΑΦΗ VAUBRY

ἠμπορεῖτε νὰ βάψετε μὲ ἐπιτυχίαν τὰ φορέματά σας.

Ἀποφεύγετε τὰς ἀπομιμήσεις.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΛΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ
ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ (ΟΜΟΝΟΙΑ)

Κατόπιν πολυετοῦς χρήσεως ἐν Εὐρώπῃ εἰσήχθη ἤδη καὶ ἐν Ἑλλάδι τὸ

CAPITOLE

ἁπλούστατον εἰς τὴν χρῆσιν καὶ μὲ ἐπιτυχίαν μοναδικὴν μεταχρωματίζων **ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΤΣΑΝΤΕΣ** καὶ γενικῶς τὰ **ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ ΕΙΔΗ**

Πωλεῖται εἰς τὰ ὑποδηματοποιεῖα καὶ δερματοπωλεῖα.

Κεντρικὸν Πρατήριον **Καραϊσκάκη 28** (Ψυρρῆ)

Τὰ ἐσωτερικὰ Κουφώματα τῶν σπιτιῶν Σας

νὰ ἀπαιτεῖτε νὰ βάφωνται μὲ τὰ εἰδικὰ Γερμανικὰ βερνικοχρώματα

«TEMPEROL»

τὰ ὁποῖα εἶνε ἀνθεκτικὰ εἰς πλύσιμον καὶ δίδουν εἰς τὸ σπίτι ἐξαιρετικὸν λοῦσο χωρὶς μεγάλην ἐπιπρόσθετον δαπάνην.

Πωλοῦνται : Γραφεῖον Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗ, Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

ΩΡΑΙΟΝ ΣΤΗΘΟΣ

Θ᾽ ΑΠΟΚΤΗΣΕΤΕ
Μόνον διὰ τῶν
ΥΓΙΕΙΝΩΝ
ΠΡΟΤΟΝΤΩΝ
ΤΟΥ
DOCTEUR
MONTEIL
τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων
8—10 Passage Choiseul-PARIS

ΤΑ ROBUSTENS PILLS

Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαστῶν
ΤΟΝ [illegible] λοσιὸν διὰ τὴν τόνωσιν καὶ ἀναζωογόνησιν τῶν μαστῶν.
Ζητήσατε κατάλογον δωρεὰν
Εἰς τὰς ἐπαρχίας ἔναντι δραχ. 5.
Δ. ΣΚΑΛΙΑΡΗΣ, Ἁγ. Κωνσταντίνου 12
ΑΘΗΝΑΙ
«Η ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ»

Θέλετε νὰ κάμετε οἰκονομίαν;

Νὰ βάψετε μόνη σας τὰ περσινά σας φορέματα μὲ Γερμανικὰς βαφὰς μάρκας

ARTI

καὶ θὰ γίνουν ἐντελῶς καινούργια.

Αἱ βαφαὶ ARTI πωλοῦνται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς Συνοικίας σας εἰς 60 μοδέρνους χρωματισμούς.

Γεν. Ἀντιπρ. Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ
Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

ΣΑΠΟΥΝΙ-ΚΡΕΜΑ-ΠΟΥΔΡΑ

EDELWEISS (ΕΝΤΕΛΒΑΙΣ)

Εἶναι τὸ ἀπαραίτητο Τρίο διὰ τὴν τουαλέττα τῶν Κυριῶν. Δίδουν ὡραιότητα, δροσερότητα καὶ ἁπαλότητα εἰς τὸ δέρμα καὶ ἀφίνουν ἕνα γλυκύτατο ἄρωμα.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΟΜΟΝΟΙΑ (ΑΘΗΝΑΙ)

PARLOPHONE

Γραμμέφωνα Ἀγγλικά, δίσκους, ὡρολόγια παντὸς εἴδους, πωλοῦνται

ΔΙΑ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΔΟΣΕΩΝ

ΑΤΖΙΟ Προαστείου 13

«ΗΧΩ»

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΙΔΙΚΟΝ

Α. Δ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 15
ΠΛΗΣΙΟΝ ΣΤΑΘΜΟΥ (ΟΜΟΝΟΙΑΣ)

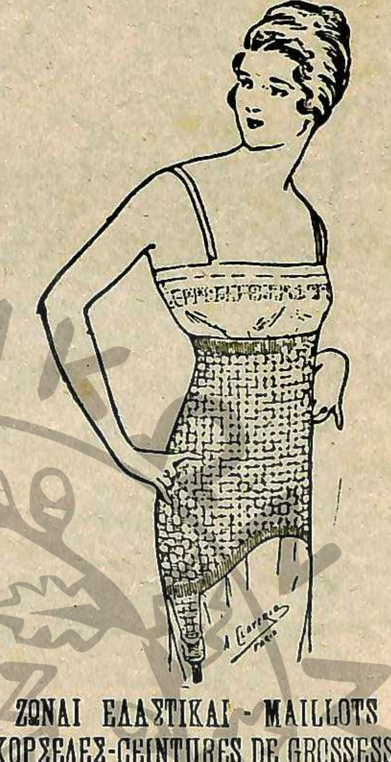

ΖΩΝΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ - MAILLOTS
ΚΟΡΣΕΔΕΣ-CEINTURES DE GROSSESSE

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟΝ
ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΣΠ. ΚΑΜΠΙΤΣΗ

ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ (Σοφοκλέους 9)

Περιποίησις, καθαριότης ἄφθαστος. Εἰδικὸς τεχνίτης διὰ Κας.

ΔΙΑ ΤΑ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

συνιστῶμεν τὴν τελειοτέραν Ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν τοῦ κ.

ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.
27 Μενάνδρου 27 - Ἀθῆναι. Τηλ. 1-68

ΤΟ ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΟΝ ΣΤΑΡΡ

ΤΥΠΟΣ XXII

ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΟΛΩΝ

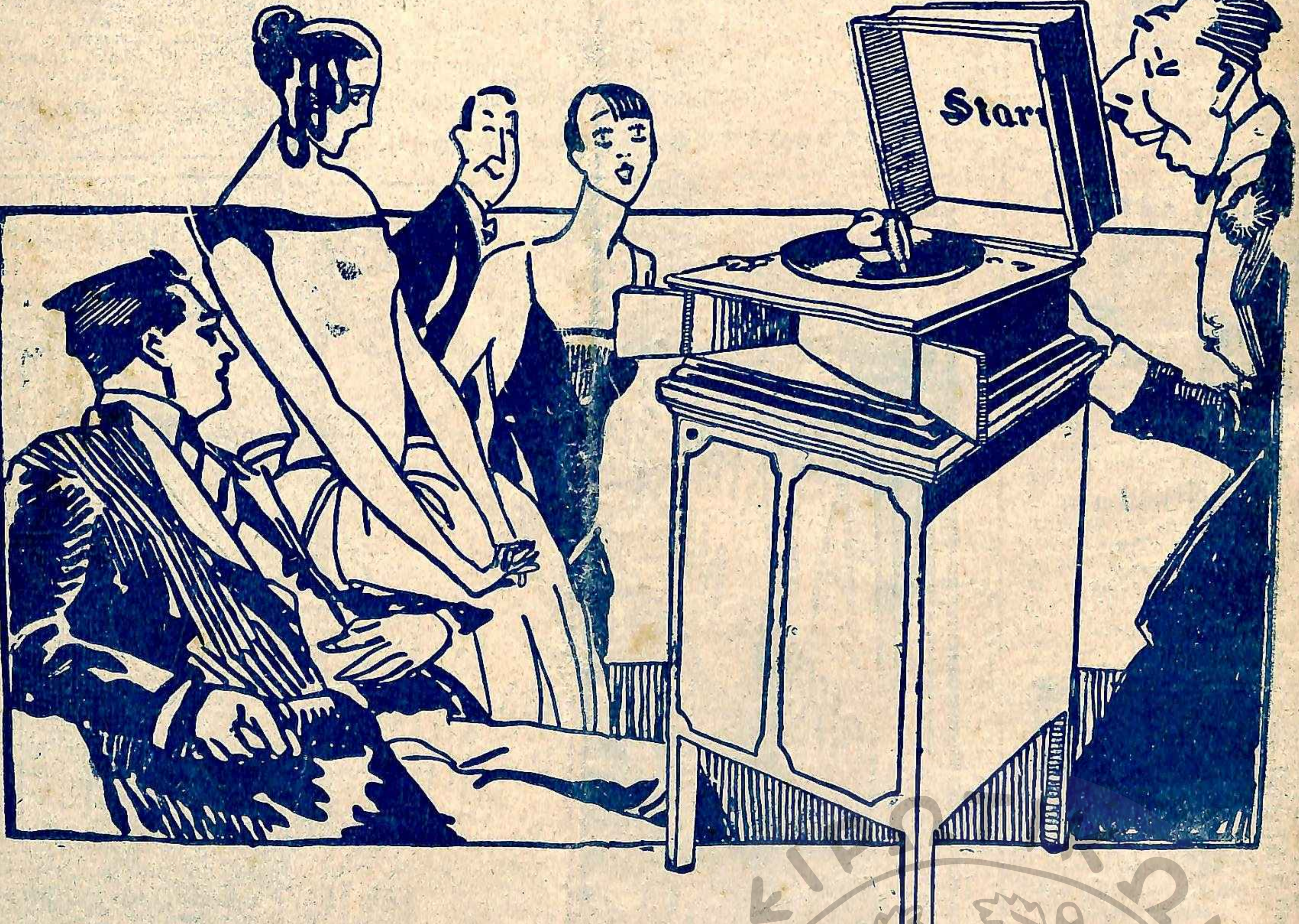

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ ΣΤΑΡΡ Α. Ε.

ΑΘΗΝΑΙ: ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ 12
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: ΟΔΟΣ ΦΙΛΩΝΟΣ 48
ΘΕΣΙΝΙΚΗ: ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 22Α
ΠΑΤΡΑΙ: ΡΗΓΑ ΦΕΡΡΑΙΟΥ 84